

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

C 308

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

53. sējums
2010. gada 12. novembris

Paziņojums Nr.

Saturs

Lappuse

IV *Paziņojumi*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Komisija

2010/C 308/01	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai – Eiropas Savienības gada pārskati – 2009. finanšu gads – Konsolidētie finanšu pārskati un konsolidētie pārskati par budžeta izpildi	1
2010/C 308/02	Ticamības deklarācija, ko Palāta sagatavojusi Eiropas Parlamentam un Padomei – neatkarīga revidenta ziņojums	129

LV

Cena:
EUR 7

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN REVĪZIJAS PALĀTAM
EIROPAS SAVIENĪBAS GADA PĀRSKATI

2009. FINANŠU GADS

Konsolidētie finanšu pārskati un konsolidētie pārskati par budžeta izpildi

(2010/C 308/01)

SATURS

	<i>Lappuse</i>
Konsolidēto pārskatu piezīme	2
Es budžeta izpilde un uzskaitē	3
I DAĻA –Eiropas savienības konsolidētie finanšu pārskati un paskaidrojumi	9
A. Bilance	10
B. Saimnieciskā rezultāta pārskats	11
C. Naudas plūsmas tabula	12
D. Pārskats par neto aktīvu pārmaiņām	13
E. Finanšu pārskatu paskaidrojumi	14
II DAĻA –Konsolidētie pārskati par Eiropas Savienības budžeta izpildi un paskaidrojumi ..	95
A IEDAĻA – Konsolidētie pārskati par budžeta izpildi	96
B IEDAĻA – Paskaidrojumi attiecībā uz konsolidētajiem pārskatiem par budžeta izpildi	118

KONSOLIDĒTO PĀRSKATU PIEZĪME

Eiropas Savienības 2009. gada konsolidētie pārskati sagatavoti, pamatojoties uz iestāžu un struktūru sniegto informāciju atbilstoši 129. panta 2. punktam Finanšu regulā, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam. Ar šo paziņoju, ka tie sagatavoti atbilstoši Finanšu regulas VII sadaļas prasībām un saskaņā ar finanšu pārskatu paskaidrojumos izklāstītajiem grāmatvedības principiem, noteikumiem un metodēm.

Esmu saņēmis visu informāciju, kas nepieciešama, lai sagatavotu pārskatus, kuros atspoguļoti Eiropas Savienības aktīvi un saistības, kā arī budžeta izpilde, no minēto iestāžu un struktūru grāmatvežiem, kas apliecinājuši informācijas ticamību.

Ar šo apliecinu, ka, pamatojoties uz šo informāciju un pārbaudēm, kuras uzskatīju par nepieciešamām, lai apstiprinātu Eiropas Komisijas pārskatus, man ir pietiekama pārliecība, ka pārskati visos būtiskajos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Eiropas Savienības finanšu stāvokli.

Philippe TAVERNE
Komisijas grāmatvedis

ES BUDŽETA IZPILDE UN UZSKAITE

1. GADA BUDŽETA SAGATAVOŠANA

Eiropas Savienības (ES) budžets finansē dažādus politikas virzienus un programmas visā Eiropas Savienībā. Atbilstoši dalībvalstu noteiktajām prioritātēm Komisija īsteno konkrētas programmas, darbības un projektus attiecīgajās jomās. To temati var būt visplašākie – no atbalsta izglītības projektiem, kas veicina studentu un pasniedzēju mobilitāti, līdz pat projektiem, kas palīdz nodrošināt labākus darba apstākļus strādājošiem ES, un projektiem, kas vērsti uz ārējo robežu kontroles uzlabošanu.

Vairāk nekā 90 % ES budžeta tiek tērēti tādu ES politikas virzienu un darbību finansēšanai, par kurām vienojušās visas dalībvalstis. Gada budžeta un ES politikas virzienu tiešu sasaisti nodrošina budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām. Klasifikācija budžeta līdzekļu sadalei pa darbības jomām, ko pirmo reizi ieviesa 2004. gada budžetā, ļauj skaidri noteikt Eiropas Savienības politikas jomas un kopējo līdzekļu daudzumu, kāds atvēlēts katrai no šīm jomām.

Politikas jomas sadalītas aptuveni 200 darbībās, no kurām vairāk nekā 110 ietver darbības budžeta pozīcijas un tādējādi ir atspoguļotas budžeta klasifikācijā kā budžeta nodaļas. Šīs politikas jomas galvenokārt vērstas uz darbību, jo to pamatdarbību mērķis ir palīdzēt līdzekļu saņēmējiem – trešām personām – to attiecīgās darbības jomās. Tomēr citas politikas jomas, piemēram, “Koordinācija un juridiskās konsultācijas” un “Budžets”, ir horizontālas un nodrošina pienācīgu Komisijas darbību. Dalījums darbībās nodrošina vienotu konceptuālo ietvaru prioritāšu noteikšanai, plānošanai, budžeta sagatavošanai, uzraudzībai un pārskatu sagatavošanai, un tā galvenais mērķis ir veicināt efektīvu, ekonomisku un racionālu līdzekļu izlietošanu.

Budžeta projekta pieņemšanas iekšējā kārtība sākas ar to, ka Komisija sagatavo budžetu. Pēc tam tas tiek nodots Padomei, kas, ja uzskata par nepieciešamu, var veikt budžeta grozījumus. Tālāk aktualizētais budžets nonāk Eiropas Parlamentā, kas arī var ierosināt grozījumus, kā arī apstiprināt vai noraidīt kārtējā budžeta projektu. Kad saskaņoti visi grozījumi un precizējumi (tostarp Komisija vajadzības gadījumā sagatavojusi pilnībā jaunu budžeta projektu), decembra vidū budžetu pieņem Parlaments. Parlamenta priekšsēdētājs izsludina budžeta pieņemšanu, un var sākties tā izpilde.

2. KĀ ES SAŅEM FINANSĒJUMU?

ES ir pieejams divu galveno kategoriju finansējums – pašu resursu ieņēmumi un citi ieņēmumi.

2.1. Pašu resursu ieņēmumi un debitoru parādi

Pašu resursu ieņēmumi ES uzkrājas automātiski, ļaujot tai finansēt savu budžetu bez nepieciešamības sagaidīt valstu iestāžu lēmumu. Budžeta finansēšanai nepieciešamo pašu resursu kopsummu nosaka, no kopējiem izdevumiem atskaitot citus ieņēmumus. Pašu resursu kopsumma nedrīkst pārsniegt 1,24 % (1,23 %, sākot ar 2010. gadu un turpmāk) no ES nacionālā kopienākuma (NKI). Pašu resursus var iedalīt šādās kategorijās:

- 1) tradicionālie pašu resursi (TPR), ko veido muitas nodokļi un cukura nodevas. Šos pašu resursus no uzņēmējiem ES vārdā iekasē dalībvalstis. Tomēr dalībvalstis patur 25 % kā kompensāciju par iekasēšanas izmaksām. Muitas nodokļus piemēro preču importam no trešām valstīm atbilstoši likmēm, kuru pamatā ir kopējais muitas tarifs. Cukura nodevas maksā cukura ražotāji, lai finansētu cukura eksporta kompensācijas. TPR parasti veido apmēram 13 % pašu resursu ieņēmumu;
- 2) pašu resursus, kuru pamatā ir pievienotās vērtības nodoklis (PVN), maksā no dalībvalstu PVN bāzes, kas šiem mērķiem saskaņota atbilstoši ES noteikumiem. Katras dalībvalsts saskaņotajai bāzei piemēro vienādu procentu. Tomēr izmantojamā PVN bāze nedrīkst pārsniegt 50 % no katras dalībvalsts NKI. PVN resursi parasti veido ap 12 % pašu resursu ieņēmumu;

- 3) resursus, kuru pamatā ir nacionālais kopienākums (NKI), izmanto, lai līdzsvarotu budžeta ieņēmumus un izdevumus, t. i., finansētu to budžeta daļu, ko nesedz citi ieņēmumu avoti. Katras dalībvalsts NKI tiek piemērots vienāds procents, kas noteikts atbilstoši ES noteikumiem. NKI resursi parasti veido apmēram 75 % pašu resursu ieņēmumu.

Saistībā ar šo summu maksāšanu atsevišķos kontos uzskaita tradicionālos pašu resursus, ko saskaņā ar Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 6. panta 3. punkta b) apakšpunktu noteikušas dalībvalstis, bet kas vēl nav pieejami ES, jo vēl nav atgūti vai garantēti, vai tāpēc, ka ir apstrīdēti. Katra dalībvalsts nosūta Komisijai minēto kontu ceturkšņa pārskatu, par katru resursu veidu sniedzot šādas ziņas:

- iepriekšējā ceturkšņa nesamaksātais atlikums,
- konkrētajā ceturksnī atgūtās summas,
- konkrētajā ceturksnī izdarītie bāzes labojumi (korekcijas/anulēšana),
- norakstītās summas,
- attiecīgā ceturkšņa beigās atgūstamo līdzekļu atlikums.

Tiklīdz atsevišķajā kontā uzskaitītie tradicionālie pašu resursi atgūti, tiem jāklūst pieejamiem Komisijai vēlākais pirmajā darba dienā pēc 19. datuma otrajā mēnesī, kas seko pēc mēneša, kurā prasījumi tika atgūti.

Lai atspoguļotu situācijas, kad reāla līdzekļu atgūšana ir maz ticama, jāveic atsevišķajā kontā uzskaitīto prasījumu norakstīšana. Norakstīšanu veic, pamatojoties uz dalībvalstu novērtējumiem saskaņā ar Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 6. panta 4. punkta b) apakšpunktu, kurā ir noteikts, ka “dalībvalstis līdz ar konkrēta gada pēdējo ceturkšņa pārskatu sūta tāmi par to prasījumu kopsummu, kas tā gada 31. decembrī ierakstīti atsevišķā kontā un kurus nav paredzams atgūt”.

Pamatojoties uz dalībvalstu novērtējumiem, norakstījuma summu atskaita no posteņa “no dalībvalstīm saņemamie debitoru parādi” bilances aktīvu daļā. Tomēr tas nenozīmē, ka Komisija atsakās no tiesībām atgūt šīs vērtības korekcijas summas. Pat tad, ja atgūšanas iespēja ir ļoti neliela (pat praktiski neiespējama), tas nebūt nenozīmē, ka ES budžets zaudējis attiecīgās summas kā tradicionālos pašu resursus. Neatgūtie prasījumi ir zaudēti tikai tad, ja dalībvalsts izmantojusi visas iespējas, kas tai jāpielieto, lai nodrošinātu atgūšanu. Ja dalībvalsts to nedara, tai ir jāuzņemas finansiāla atbildība, un saskaņā ar Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 17. panta 2. punktu tai attiecīgā summa jāiemaksā ES budžetā.

2.2. Citi ieņēmumi

Citi ieņēmumi no Eiropas Savienības darbībām parasti veido mazāk nekā 10 % kopējo ieņēmumu. Tās ir, piemēram, soda naudas par konkurences noteikumu pārkāpšanu un iekasēšanas rīkojumi attiecībā uz privātā un valsts sektora parādniekiem saistībā ar ES projektu vadību. Šajā kategorijā ietilpst arī Tiesas piespriestie soda maksājumi no dalībvalstīm, kas nepilda kādu konkrētu spriedumu. Katru gadu Komisija vada simtiem tūkstošu projektu, un gadā tai nākas izdot ap 13 000 iekasēšanas rīkojumu. Par jebkuru laikā nenomaksātu parādu tiek aprēķināti soda procenti. Ja nav nomaksāts kādas trešās personas, kas nav dalībvalsts, parāds, Komisijas (un Padomes) lēmumi, kas uzliek maksāšanas pienākumu, izpildāmi tieši un atbilstoši spēkā esošajai civilprocesa kārtībai teritorijā, kurā jāveic lēmuma izpilde. Parādniekiem, kuri nepilda saistības, piemēro parādu iekasēšanas procedūras, ko veic Juridiskais dienests, izmantojot ārējus juridiskos birojus.

3. KĀ PĀRVALDA UN TĒRĒ ES BUDŽETU

3.1. Primārie darbības izdevumi

Eiropas Savienības darbības izdevumos ir ietvertas finanšu shēmas dažādās izdevumu kategorijas, un tiem ir dažādas formas atkarībā no tā, kā izmaksā naudu un kā to pārvalda. Saskaņā ar Finanšu regulu Komisija veic vispārējā budžeta izpildi, izmantojot šādas metodes.

Tieša centralizēta pārvaldība – gadījumos, kad budžetu tieši izpilda Komisijas dienesti.

Netieša centralizēta pārvaldība – gadījumos, kad Komisija uztic budžeta izpildes uzdevumus ES tiesību aktos vai valstu tiesību aktos paredzētajām struktūrām, piemēram, publisko tiesību ES aģentūrām vai struktūrām, kuras pilda publisko pasūtījumu.

Decentralizēta pārvaldība – gadījumos, kad Komisija deleģē konkrētus budžeta izpildes uzdevumus trešām valstīm.

Dalīta pārvaldība – saskaņā ar šo pārvaldības metodi budžeta izpildes uzdevumi tiek deleģēti dalībvalstīm. Lielākā daļa izdevumu ietilpst šajā "Dalītas pārvaldības" kategorijā, kurā uzdevumus deleģē dalībvalstīm un kas attiecas uz tādām jomām kā izdevumi lauksaimniecībai un strukturālas darbības.

Kopēja pārvaldība – saskaņā ar šo metodi Komisija uztic noteiktus izpildes uzdevumus starptautiskai organizācijai.

3.2. Dažādi finanšu dalībnieki

Komisāru kolēģija uzņemas kolektīvu politisko atbildību, bet praksē pati neizmanto tai piešķirtās budžeta izpildes pilnvaras. Katru gadu tā deleģē šos uzdevumus atsevišķiem ierēdņiem, kas atskaitās kolēģijai un ievēro Finanšu regulu un Civildienesta noteikumus. Attiecīgo personālu – parasti ģenerāldirektorus un dienestu vadītājus – sauc par "deleģētajiem kredītrīkotājiem". Tie savukārt var deleģēt budžeta izpildes uzdevumus tālāk "pastarpināti deleģētajiem kredītrīkotājiem".

Kredītrīkotāji atbild par vadības procesu kopumā, nosakot, kas jādara, lai sasniegtu iestādes izvirzītos politiskos mērķus, kā arī vadot uzsāktās darbības gan no darbības, gan budžeta aspekta, tostarp parakstot juridiskas saistības, veicot izpildes uzraudzību, veicot maksājumus un vajadzības gadījumā pat līdzekļu atgūšanu. Kredītrīkotājiem jānodrošina arī novērtējumu veikšana, lai analizētu sagatavoto priekšlikumu dzīvotspēju (*ex ante* novērtējums) un nodrošinātu jau uzsāktu programmu panākumus un rentabilitāti (*starpposma un ex post* novērtējums). Šo novērtējumu rezultātus izmanto, lai uzlabotu lēmumu pieņemšanas procesu un veicinātu ES intervences pārskatāmību, atbildību un rentabilitāti.

Katrā ģenerāldirektorātā pareizas finanšu pārvaldības principa ievērošanu un pienācīgu atbildību nodrošina vadības kontroles (veic kredītrīkotāji) atdalīšana no iekšējās revīzijas un atbilstības kontrole, izmantojot skaidri noteiktus iekšējās kontroles standartus (kuru pamatā ir COSO starptautiskie standarti), *ex ante* un *ex post* pārbaudes, neatkarīga iekšējā revīzija, balstoties uz riska novērtējumiem, kā arī regulāri darba ziņojumi attiecīgajiem komisāriem.

Grāmatvedis izpilda kredītrīkotāju sagatavotos maksājuma un iekasēšanas rīkojumus un atbild par finanšu līdzekļu pārvaldību, grāmatvedības noteikumu un metožu noteikšanu, grāmatvedības sistēmu apstiprināšanu, grāmatvedības uzskaites veikšanu un iestādes gada pārskatu sagatavošanu. Turklāt grāmatvedim jāparaksta pārskati, apliecinot, ka tie sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par finanšu stāvokli.

Iekšējo revidentu, kurš šaurākā šā jēdziena izpratnē nav uzskatāms par finanšu dalībnieku, iecel iestāde vai struktūra, lai pārliecinātos par budžeta izpildes sistēmu un procedūru pienācīgu darbību un konsultētos ar viņu riska pārvaldības jautājumos. Viņš sagatavo neatkarīgus atzinumus par vadības un kontroles sistēmu kvalitāti, kā arī sniedz ieteikumus par to, kā uzlabot darbības procedūras un veicināt pareizu finanšu pārvaldību.

3.3. ES budžeta izlietojuma saistību uzņemšanās

Pēc budžeta apstiprināšanas Budžeta ģenerāldirektorāts, izmantojot Komisijas grāmatvedības sistēmu, nodrošina līdzekļu pieejamību dažādiem Komisijas dienestiem, iestādēm un citām struktūrām atbilstoši to politiskajai atbildībai un saskaņā ar sistēmu, ko sauc par budžeta līdzekļu sadali pa darbības jomām. Piemēram, Komisija deleģē atbildību par to budžeta pozīciju pārvaldību, kas saistītas ar vidi, Vides ģenerāldirektorāta vadītājam jeb ģenerāldirektoram, kurš šajā kontekstā kļūst par attiecīgās budžeta pozīcijas deleģēto kredītrikotāju.

Lai varētu uzņemties juridiskas saistības, iesaistot trešās personas (piemēram, parakstīt līgumu vai dotācijas nolīgumu), gada budžetā jāparedz budžeta pozīcija attiecīgās darbības veikšanai. Attiecīgajā budžeta pozīcijā jābūt arī pieejamiem pietiekamiem līdzekļiem izdevumu segšanai. Ja šie nosacījumi ir izpildīti, nepieciešamie līdzekļi ir jārezervē budžetā, uzņemoties budžeta saistības grāmatvedības sistēmā.

ES budžeta līdzekļu tērēšana nav atļauta, pirms Komisija vai cita ES struktūra un iespējamais ES naudas līdzekļu saņēmējs nav uzņēmis rakstiskas juridiskas saistības. Centralizētā tiešās pārvaldības sistēmā šādas juridiskas saistības noformē vai nu kā līgumu ar darbuuzņēmēju, vai kā dotācijas nolīgumu ar saņēmēju.

Pēc apstiprināšanas budžeta saistības reģistrē budžeta grāmatvedības sistēmā, un apropriācijas atbilstoši iztērē. Tas tomēr neietekmē vispārējos kontus (jeb virsgrāmatu), jo nekādi izdevumi pagaidām nav radušies. Tas ir tāpēc, ka Eiropas Savienības grāmatvedības sistēmu veido divi atsevišķi, tomēr savstarpēji saistīti elementi:

- a) budžeta konti, kas satur detalizētu informāciju par budžeta izpildi;
- b) vispārējie konti, kurus izmanto, lai sagatavotu bilanci un saimnieciskā rezultāta pārskatu.

3.4. Maksājuma veikšana

3.4.1. Vispārīgi noteikumi

Maksājumu nav iespējams veikt, ja vien budžeta saistības jau nav apstiprinājis kredītrikotājs, kurš veic attiecīgo darbību.

Nākamā darbība pēc maksājuma apstiprināšanas grāmatvedības sistēmā ir veikt pārvedumu uz saņēmēja kontu.

Komisija veic vairāk nekā 1,7 miljonus maksājumu gadā. Komisija ir *SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication)*; Vispasaules Starpbanku finanšu telekomunikāciju sabiedrība) dalībniece.

3.4.2. Priekšfinansējums, izmaksu pārskati un izdevumu attiecināmība

Priekšfinansējums ir maksājums, kas paredzēts, lai saņēmējam piešķirtu naudas līdzekļu avansu, t. i., apgrozāmos līdzekļus. To var sadalīt vairākos maksājumos laika posmā, kas noteikts konkrētajā priekšfinansējuma nolīgumā. Apgrozāmos līdzekļus vai avansu izmanto paredzētajam mērķim nolīgumā noteiktajā periodā vai atmaksā, – ja saņēmējam nav attiecināmo izdevumu, tam minētais priekšfinansējums jāatdod Eiropas

Savienībai. Tādējādi saņemtais priekšfinansējums nav galīgie izdevumi, kamēr nav izpildīti nolīguma attiecīgie noteikumi, tāpēc to reģistrē ES bilances aktīvos, veicot sākotnējo maksājumu. Priekšfinansējuma aktīva summu (pilnīgi vai daļēji) samazina, apstiprinot attiecināmās izmaksas un atmaksātās summas.

Priekšfinansējumu novērtē atbilstoši tā atgūstamajai summai, ņemot vērā, vai saistībā ar priekšfinansējumu ir izsniegta attiecīga garantija. Paredzamo neatgūstamo priekšfinansējumu saimnieciskā rezultāta pārskatā atzīst par izdevumiem, bet bilancē – par priekšfinansējuma uzskaites vērtības samazinājumu. Parasti par izmaksāto priekšfinansējumu saņem procentus, izņemot summas, kas maksātas dalībvalstīm vai kā pirmspievienošanās atbalsts.

Kādu laiku pēc priekšfinansējuma maksājuma veikšanas attiecīgā ES struktūra saņems izmaksu pieprasījumu, kas pamato, ka saņēmējs iztērējis priekšfinansējuma summu atbilstoši līgumam. Šo izmaksu pieprasījumu nosūtīšanas biežums gadā mainās atkarībā no finansējamā pasākuma veida un līguma noteikumiem, turklāt nav noteikts, ka tie jāsaņem gada beigās.

Attiecināmības kritēriji noteikti pamatdokumentā, uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, citos dotāciju saņēmējiem domātos informatīvos dokumentos un/vai dotāciju nolīgumu pantos. Pēc analīzes attiecināmos izdevumus reģistrē izmaksās un informē saņēmēju par neattiecināmām summām, ja tādas konstatētas. Summas kontā "Parādi, kuriem jāveic attiecināmības pārbaude" tādējādi atspoguļo saņemtos izmaksu pieprasījumus, kuru attiecināmība vēl nav pārbaudīta, un notikums, kas rada izdevumus, vēl nav noticis.

3.4.3. Grāmatvedības uzskaites gada beigās (periodizācija)

Gada beigās pieejamās priekšfinansējuma summas novērtē sākotnējā(-s) summā(-s), atskaitot atmaksātās summas, dzēstās attiecināmās summas, novērtētās attiecināmās summas, kas gada beigās vēl nav dzēstas, un vērtības samazinājumus.

Gada beigās vēl nesaņemtos izmaksu pieprasījumus ņem vērā gada beigu grāmatvedības periodizācijas procedūrā. Jo īpaši jāveic novērtējums par ES līdzekļu saņēmēju attiecināmajiem izdevumiem, par kuriem ES vēl nav ziņots. Atkarībā no darbības veida un pieejamās informācijas izmanto dažādas metodes, lai pēc iespējas labāk novērtētu šīs summas. Saskaņā ar šiem periodizācijas ierakstiem novērtētās attiecināmās summas reģistrē kā uzkrātās maksas, bet aplēstās neattiecināmās summas paliek atklātas "Parādi, kuriem jāveic attiecināmības pārbaude" kontos. Šīs summas parāda īstermiņa saistībās, lai neuzrādītu nepamatoti lielus aktīvus un saistības.

3.5. Līdzekļu atgūšana pēc kļūdu atklāšanas

Finanšu regula un citi piemērojamie tiesību akti, jo īpaši lauksaimniecības un kohēzijas politikas jomā, paredz tiesības veikt izdevumu pārbaudes vēl vairākus gadus pēc to rašanās. Ja tiek atklātas kļūdas, naudas līdzekļus atgūst vai veic finansiālas korekcijas. Kļūdu atklāšana un to izlabošana ir pēdējais kontroles sistēmas darbības posms, kas ir būtisks, lai apliecinātu pareizu finanšu pārvaldību.

Attiecīgie ES dienesti pārbauda no budžeta apmaksājamo izdevumu attiecināmību, bet dalītas pārvaldības gadījumā to veic dalībvalstis, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem, kā noteikts piemērojamajos tiesību aktos vai katra dotācijas nolīguma noteikumos. Lai optimizētu kontroles sistēmu izmaksu un ieguvumu attiecību, attaisnojuma dokumentu pārbaudes galīgajiem maksājumu pieprasījumiem parasti ir pamatīgākas nekā starpposma pieprasījumiem, tādējādi tajās var atklāt kļūdas starpposma maksājumos, ko labo, koriģējot galīgo maksājumu. Turklāt ES un/vai dalībvalstij ir tiesības pārbaudīt attaisnojuma dokumentu pareizību, veicot pārbaudes finansēto pasākumu īstenošanas laikā un/vai *ex post* pārbaudes maksājuma pieprasītāja projekta īstenošanas vietās. Piemērojamajos tiesību aktos ir paredzēta dažāda kārtība attiecībā uz Komisijas un dalībvalstu atklāto kļūdu labošanu, taču sīkāka informācija ir iekļauta 6. paskaidrojumā.

4. GADA BEIGU PĀRSKATI

4.1. Gada pārskati

Komisijas grāmatvedis atbild par gada pārskatu sagatavošanu un nodrošina, lai tie sniegtu skaidru un patiesu priekšstatu par ES finanšu stāvokli. Gada pārskati ietver finanšu pārskatus un pārskatus par budžeta izpildi. Tos pieņem Komisija, pēc tam tie tiek iesniegti Revīzijas palātā revīzijas veikšanai un visbeidzot nonāk Padomē un Parlamentā, kam jāpieņem lēmums par izpildes apstiprināšanu.

4.2. Gada darbības pārskati

Katram kredītrīkotājam jā sagatavo gada darbības pārskats par tā pārziņā esošajām darbībām. Šajā pārskatā kredītrīkotājs atskaitās par politikas rezultātiem un nodrošina pietiekamu pārlicību, ka viņa pārskatā minētajām darbībām piešķirtie resursi izmantoti paredzētajiem mērķiem saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem un ka izveidotās kontroles procedūras pietiekami garantē pamatā esošo darījumu likumību un pareizību.

5. REVĪZIJA UN IZPILDES APSTIPRINĀJUMS

5.1. Revīzija

ES gada pārskatus un resursu pārvaldību pārrauga tās ārējais revidents – Eiropas Revīzijas palāta, kas sagatavo gada ziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam. Palātas galvenais uzdevums ir veikt Eiropas Savienības gada pārskatu ārēju un neatkarīgu revīziju. Savas darbības ietvaros Revīzijas palāta sagatavo:

- 1) gada ziņojumu par darbībām, kas finansētas no vispārējā budžeta, sīki izklāstot savus novērojumus par gada pārskatiem un to pamatā esošajiem darījumiem;
- 2) pamatojoties uz veikto revīziju un gada pārskatā ticamības deklarācijas veidā iekļautu atzinumu par i) pārskatu ticamību un ii) pamatā esošo darījumu likumību un pareizību, aptverot gan no nodokļu maksātājiem iekasētos ieņēmumus, gan līdzekļu galasaņēmējiem veiktos maksājumus;
- 3) īpašos ziņojumus, kuros izklāstīti konkrētās vadības jomās veikto revīziju konstatējumi.

Revīzijas palātai ir piekļuves tiesības visiem dokumentiem, kas nepieciešami revīzijas veikšanai. Palāta veic revīziju visās ES darbības jomās, līdz pat atsevišķu darījumu un maksājumu likumības un pareizības pārbaudei. Tā veic arī pašu gada pārskatu revīziju, vajadzības gadījumā pārbaudot arī atsevišķus bilances un saimnieciskā rezultāta pārskatus, kā arī finanšu pārskatu kopējo noformējumu. Tādējādi Palāta var sniegt atzinumu ne tikai par atspoguļotajiem skaitļiem, bet arī par izveidoto sistēmu un kontroles mehānismiem.

5.2. Izpildes apstiprinājums

Galīgais kontroles mehānisms ir konkrētā finanšu gada budžeta izpildes apstiprinājums. ES izpildes apstiprinājuma lēmumu pieņem tiesīgs ir Eiropas Parlaments. Tas nozīmē, ka pēc revīzijas veikšanas un gada pārskatu galīgās noformēšanas Padomei jāsniedz attiecīgs ieteikums, bet Parlamentam pēc tam jāpieņem lēmums, vai apstiprināt to, ka Komisija un citas EK struktūras ir izpildījušas iepriekšējā finanšu gada ES budžetu. Šā lēmuma pamatā ir Revīzijas palātas veiktā gada pārskata pārbaude un tās gada ziņojums, kurā ietilpst oficiālā ticamības deklarācija, kā arī Komisijas atbildes un Komisijai uzdotie jautājumi un papildinformācijas pieprasījumi.

Izpildes apstiprinājums atspoguļo budžeta izpildes ārējās kontroles politisko aspektu, un tas ir lēmums, ar kuru Eiropas Parlaments atbilstoši Padomes ieteikumam "atbrīvo" Komisiju no atbildības par konkrētā budžeta pārvaldību, noslēdzot attiecīgo budžetu. Šai izpildes apstiprinājuma procedūrai var būt divi iznākumi – izpildes apstiprinājuma piešķiršana vai atlikšana. Piešķirot apstiprinājumu, Parlaments var uzsvērt novērojumus, ko tas uzskata par svarīgiem, bieži vien sniedzot ieteikumus par darbībām, kas Komisijai attiecīgajos jautājumos būtu jāveic. Komisija apraksta veiktos pasākumus turpmākā ziņojumā un rīcības plānā, ko tā nosūta Parlamentam un Padomei.

I DAĻA

EIROPAS SAVIENĪBAS KONSOLIDĒTIE FINANŠU PĀRSKATI UN PASKAIDROJUMI

SATURS

	<i>Lappuse</i>
A. Bilance	10
B. Saimnieciskā rezultāta pārskats	11
C. Naudas plūsmas tabula	12
D. Pārskats par neto aktīvu pārmaiņām	13
E. Finanšu pārskatu paskaidrojumi	14
1. Nozīmīga grāmatvedības politika	14
2. Bilances paskaidrojumi	26
3. Saimnieciskā rezultāta pārskata paskaidrojumi	50
4. Naudas plūsmas tabulas paskaidrojumi	62
5. Iespējamie aktīvi un iespējamās saistības, kā arī citas informācijas atklāšana	62
6. Finanšu korekcijas un līdzekļu atgūšana pēc pārkāpumu atklāšanas	70
7. Finanšu riska pārvaldība	86
8. Informācijas atklāšana par saistītām pusēm	94
9. Notikumi pēc bilances datuma	95
10. Konsolidētās iestādes	96
11. Nekonsolidētās iestādes	98

A. BILANCE

Miljonos EUR

	Paskaidrojumi	31.12.2009.	31.12.2008.
ILGTERMIŅA AKTĪVI			
Nemateriālie aktīvi	2.1.	72	56
Pamatlīdzekļi	2.2.	4 859	4 881
Ilgtermiņa ieguldījumi	2.3.	2 379	2 078
Aizdevumi	2.4.	10 764	3 565
Ilgtermiņa priekšfinansējums	2.5.	39 750	29 023
Ilgtermiņa debitoru parādi	2.6.	55	45
		57 879	39 648
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI			
Krājumi	2.7.	77	85
Īstermiņa ieguldījumi	2.8.	1 791	1 553
Īstermiņa priekšfinansējums	2.9.	9 077	10 262
Īstermiņa debitoru parādi	2.10.	8 663	11 920
Nauda un tās ekvivalenti	2.11.	23 372	23 724
		42 980	47 544
Kopā aktīvi		100 859	87 192
ILGTERMIŅA SAISTĪBAS			
Pabalsti darbiniekiem	2.12.	(37 242)	(37 556)
Ilgtermiņa uzkrājumi	2.13.	(1 469)	(1 341)
Ilgtermiņa finanšu saistības	2.14.	(10 559)	(3 349)
Pārējās ilgtermiņa saistības	2.15.	(2 178)	(2 226)
		(51 448)	(44 472)
ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS			
Īstermiņa uzkrājumi	2.16.	(213)	(348)
Īstermiņa finanšu saistības	2.17.	(40)	(119)
Kreditoru parādi	2.18.	(93 884)	(89 677)
		(94 137)	(90 144)
Kopā saistības		(145 585)	(134 616)
NETO AKTĪVI			
Rezerves	2.19.	3 323	3 115
No dalībvalstīm saņemamās summas	2.20.		
Pabalsti darbiniekiem (*)		(37 242)	(37 556)
Citas summas (**)		(10 807)	(12 983)
NETO AKTĪVI		(44 726)	(47 424)

(*) Saskaņā ar Civildienesta noteikumu (Padomes 1968. gada 29. februāra Regula (EEK) Nr. 259/68, ar grozījumiem) 83. pantu dalībvalstis kopīgi garantē saistības attiecībā uz pensijām.

(**) Eiropas Parlaments 2009. gada 17. decembrī pieņēma budžetu, kurā paredzēti maksājumi ES īstermiņa saistību segšanai no pašu resursiem, ko 2010. gadā iekasēs vai pieprasīs no dalībvalstīm.

B. SAIMNIECISKĀ REZULTĀTA PĀRSKATS

Miljonos EUR

	Paskaidrojumi	2009. g.	2008. g.
PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI			
Ieņēmumi no pašu resursiem un iemaksām	3.1.	110 537	112 713
Citi pamatdarbības ieņēmumi	3.2.	7 532	9 731
		118 069	122 444
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI			
Administratīvie izdevumi	3.3.	(8 133)	(7 720)
Pamatdarbības izdevumi	3.4.	(104 934)	(97 214)
		(113 067)	(104 934)
PĀRPALIKUMS NO PAMATDARBĪBAS			
Finanšu ieņēmumi	3.5.	835	698
Finanšu izdevumi	3.6.	(594)	(467)
Darbinieku pabalstu saistību izmaiņas	2.12.	(683)	(5 009)
Asociēto iestāžu un kopuzņēmumu tūrā deficīta daļa	3.7.	(103)	(46)
GADA SAIMNIECISKAIS REZULTĀTS		4 457	12 686

C. NAUDAS PLŪSMAS TABULA

		Miljonos EUR	
	Paskaidrojumi	2009. g.	2008. g. (*)
Gada saimnieciskais rezultāts		4 457	12 686
<i>Pamatdarbība</i>	4.2.		
Amortizācija		22	19
Nolietojums		447	302
Zaudējumi no ieguldījumu vērtības samazināšanās (to apvērse)		(16)	3
Aizdevumu (palielinājums)/samazinājums		(7 199)	(1 759)
Ilgtermiņa priekšfinansējuma (palielinājums)/samazinājums		(10 727)	(15 008)
Ilgtermiņa debitoru parādu (palielinājums)/samazinājums		(10)	82
Krājumu (palielinājums)/samazinājums		8	3
Īstermiņa priekšfinansējuma (palielinājums)/samazinājums		1 185	10 321
Īstermiņa debitoru parādu (palielinājums)/samazinājums		3 257	131
Ilgtermiņa uzkrājumu palielinājums/(samazinājums)		128	262
Ilgtermiņa finanšu saistību palielinājums/(samazinājums)		7 210	1 775
Pārējo ilgtermiņa saistību palielinājums/(samazinājums)		(48)	237
Īstermiņa uzkrājumu palielinājums/(samazinājums)		(135)	(21)
Īstermiņa finanšu saistību palielinājums/(samazinājums)		(79)	(16)
Kreditoru parādu palielinājums/(samazinājums)		4 207	(5 703)
Iepriekšējā gada budžeta pārpalikums kā nenaudas ieņēmumi		(1 796)	(1 529)
Citas nenaudas līdzekļu izmaiņas		37	37
<i>Darbinieku pabalstu saistību palielinājums/(samazinājums)</i>		(314)	4 076
<i>Ieguldījumu darbība</i>	4.3.		
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu (palielinājums)/samazinājums		(463)	(689)
Ilgtermiņa ieguldījumu (palielinājums)/samazinājums		(284)	(108)
Īstermiņa ieguldījumu (palielinājums)/samazinājums		(239)	(133)
NETO NAUDAS PLŪSMA		(352)	4 968
Naudas un tās ekvivalentu neto palielinājums		(352)	4 968
Nauda un tās ekvivalenti gada sākumā	2.11.	23 724	18 756
Nauda un tās ekvivalenti gada beigās	2.11.	23 372	23 724

(*) 2008. gada pārskatos bija iekļauti Garantiju fonda naudas līdzekļi kā naudas līdzekļi, nevis ieguldījumi.

D. PĀRSKATS PAR NETO AKTĪVU PĀRMAIŅĀM

Miljonos EUR

	Rezerves (A)		No dalībvalstīm saņemamās summas (B)		Neto aktīvi = (A) + (B)
	Patiesās vērtības rezerve	Pārējās rezerves	Uzkrātais pārpalikums/(deficīts)	Gada saimnieciskais rezultāts	
ATLIKUMS 2007. GADA 31. DECEMBRĪ	7	2 799	(68 888)	7 462	(58 620)
Garantiju fonda rezerves izmaiņas		158	(158)		0
Patiesās vērtības izmaiņas	34				34
Citi		113	(108)		5
2007. gada saimnieciskā rezultāta sadalījums		4	7 458	(7 462)	0
Dalībvalstīm kreditētais 2007. gada budžeta rezultāts			(1 529)		(1 529)
Gada saimnieciskais rezultāts				12 686	12 686
ATLIKUMS 2008. GADA 31. DECEMBRĪ	41	3 074	(63 225)	12 686	(47 424)
Garantiju fonda rezerves izmaiņas		196	(196)		0
Patiesās vērtības izmaiņas	28				28
Citi		(1)	10		9
2008. gada saimnieciskā rezultāta sadalījums		(15)	12 701	(12 686)	0
Dalībvalstīm kreditētais 2008. gada budžeta rezultāts			(1 796)		(1 796)
Gada saimnieciskais rezultāts				4 457	4 457
ATLIKUMS 2009. GADA 31. DECEMBRĪ	69	3 254	(52 506)	4 457	(44 726)

E. FINANŠU PĀRSKATU PASKAIDROJUMI

1. NOZĪMĪGA GRĀMATVEDĪBAS POLITIKA

1.1. JURIDISKAIS PAMATS UN GRĀMATVEDĪBAS NOTEIKUMI

Eiropas Savienības konsolidētie pārskati aptver Eiropas Savienības, Eiropas Atomenerģijas kopienas un (likvidējamās) Eiropas Ogļu un tērauda kopienas pārskatus. Šos pārskatus kārtos saskaņā ar Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 (OV L 248, 16.9.2002.) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam, un Komisijas 2002. gada 23. decembra Regulu (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību minētajai Finanšu regulai.

Eiropas Savienība ir sagatavojusi savus 2009. gada konsolidētos finanšu pārskatus saskaņā ar Finanšu regulas 133. pantu, pamatojoties uz uzkrāšanas principa grāmatvedības noteikumiem, kas ir izstrādāti atbilstīgi starptautiskajiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem (SPSGS) vai vajadzības gadījumā – atbilstīgi starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Šos Komisijas grāmatveža pieņemtos grāmatvedības noteikumus piemēro visās iestādēs un ES struktūrās, kas pakļautas konsolidācijai, lai ieviestu vienotu grāmatvedības, novērtēšanas un pārskatu sagatavošanas noteikumu kopumu, tādējādi saskaņojot finanšu pārskatu sagatavošanas un konsolidācijas procesu. Uzskaiti veic euro, pamatojoties uz kalendāro gadu.

1.2. GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPI

Finanšu pārskatu mērķis ir sniegt plašam lietotāju lokam noderīgu informāciju par iestādes finanšu stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmām. Attiecībā uz ES kā publisko sektoru mērķi ir konkrētāki – sniegt informāciju, kas ir noderīga lēmumu pieņemšanā, un apliecināt iestādes atbildību par tai uzticētajiem līdzekļiem. Šis dokuments sagatavots, ņemot vērā minētos mērķus. Finanšu regulas 124. pantā ir noteikti grāmatvedības principi, kas jāpiemēro, sagatavojot finanšu pārskatus:

- darbības nepārtrauktības princips,
- piesardzības princips,
- grāmatvedības metožu konsekvences princips,
- datu salīdzināmības princips,
- būtiskuma princips,
- saldo neaprēķināšanas princips,
- atspoguļošanas pēc būtības princips,
- uzkrāšanas princips.

Šo konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošana saskaņā ar iepriekš minētajiem noteikumiem un principiem prasa vadībai veikt aplēses, kuras ietekmē paziņotās naudas summas noteiktos konsolidētās bilances un konsolidētā saimnieciskā rezultāta pārskata postešos, kā arī saistīto uzrādīto informāciju par iespējamajiem aktīviem un saistībām.

1.3. KONSOLIDĀCIJA

Lisabonas līguma ietekme

Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī gada pārskatu nosaukums tagad ir "Eiropas Savienības gada pārskati". Šis izmaiņas nav ietekmējušas konsolidācijas mērogu. Atbilstīgi ES bijušajam otrajam pilāram izveidotās aģentūras neatbilst konsolidācijas kritērijiem, tāpat kā Eiropas Centrālā banka (ECB), lai gan Lisabonas līguma izpratnē to uzskata par Eiropas iestādi. Tādējādi uz visām šīm iestādēm tāpat kā iepriekšējos gados neattiecas konsolidācija.

Ciktāl tas attiecas uz Eiropas Savienības bijušā trešā pilāra aģentūrām, divas no šīm aģentūrām, kuras saņem subsīdijas no Eiropas Savienības vispārējā budžeta, ir konsolidētas tāpat kā iepriekšējos gados (skatīt arī 10. paskaidrojumu). Atlikusi šā pilāra aģentūra – Eiropols – kļūs par ES iestādi, sākot ar 2010. gadu.

Konsolidācijas mērogs

Konsolidētajos ES finanšu pārskatos ir iekļautas visas nozīmīgākās kontrolētās iestādes (iestādes un aģentūras), asociētās iestādes un kopuzņēmumi, proti, 40 kontrolētās iestādes, trīs asociētās iestādes un četri kopuzņēmumi. Pilns konsolidēto iestāžu saraksts ir sniegts 10. paskaidrojumā. Salīdzinājumā ar 2008. gadu konsolidācija ir paplašināta, iekļaujot divas izpildaģentūras, divas asociētās iestādes un vienu kopuzņēmumu, savukārt viena aģentūra 2008. gada 31. decembrī tika likvidēta. Šādu papildinājumu ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem nav būtiska.

Kontrolētās iestādes

Lēmums iekļaut iestādi konsolidācijā ir balstīts uz kontroles koncepciju. Kontrolētās iestādes ir visas tās iestādes, kurām Eiropas Savienība ir tieši vai netieši pilnvarota noteikt finanšu un darbības politikas virzienus, lai varētu gūt labumu no šo iestāžu darbības. Šādām pilnvarām jābūt īstenojamām. Kontrolētās iestādes ir pilnīgi konsolidētas. Konsolidācija sākas pirmajā dienā, kad pastāv kontrole, un beidzas, kad šāda kontrole vairs nepastāv.

Izplatītākie kontroles rādītāji Eiropas Savienībā ir šādi – iestādes izveide ar dibināšanas līgumu vai sekundārajiem tiesību aktiem, finansējums no vispārējā budžeta, balsstiesības vadības institūcijās, Eiropas Revīzijas palātas veikta revīzija un apstiprināšana Eiropas Parlamentā. Ir skaidrs, ka ir jāizvērtē iestādes līmenis, lai izņemtu, vai pietiek ar vienu vai visiem iepriekš minētajiem kritērijiem, lai noteiktu kontroli.

Saskaņā ar šo pieeju ES iestādes (izņemot ECB) un aģentūras (izņemot bijušā otrā pīlāra aģentūras un Eiropolu) atrodas tikai un vienīgi ES kontrolē un attiecīgi uz tām attiecas konsolidācija. Turklāt likvidējamā Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (EOTK) arī tiek uzskatīta par kontrolētu iestādi.

Ir izslēgti visi savstarpējie darījumi un bilances starp ES kontrolētajām iestādēm, savukārt nerealizētā peļņa un zaudējumi saistībā ar savstarpējiem darījumiem nav būtiski un tāpēc nav izslēgti.

Asociētās iestādes

Asociētās iestādes ir tās iestādes, kuras Eiropas Savienība tieši vai netieši būtiski ietekmē, bet nekontrolē finanšu un darbības politikas lēmumus. Pieņem, ka pastāv būtiska ietekme, ja Eiropas Komisijai tieši vai netieši ir 20 % vai vairāk balsstiesību.

Ieguldījumi asociētajās iestādēs tiek uzskaitīti, izmantojot pašu kapitāla metodi, un sākotnēji tiek atzīti izmaksās. Eiropas Savienības daļa tās asociēto iestāžu darbības rezultātos ir atzīta ES saimnieciskā rezultāta pārskatā un tās rezervju izmaiņu daļa ir atzīta ES rezervēs. Asociētās iestādes bilances vērtību ES pārskatos bilances datumā iegūst, pieskaitot sākotnējām izmaksām visas izmaiņas (turpmākās iemaksas, rezultātu daļu un rezervju izmaiņas, vērtības samazinājumus un dividendes). No asociētās iestādes saņemtā peļņa samazina aktīva uzskaites vērtību. Nerealizētā peļņa un zaudējumi no Eiropas Savienības un tās asociēto iestāžu savstarpējiem darījumiem nav būtiski, un tāpēc tie nav izslēgti.

Asociēto iestāžu grāmatvedības politika, ko piemēro līdzīgiem darījumiem un notikumiem līdzīgos apstākļos, var atšķirties no Eiropas Savienības pieņemtās politikas. Ja Eiropas Savienībai pieder 20 % vai vairāk riska kapitāla fondā, ES to necenšas būtiski ietekmēt. Tāpēc šādus fondus uzskata par pārdošanai pieejamiem finanšu instrumentiem, un pašu kapitāla metodi nepiemēro.

Kopuzņēmumi

Kopuzņēmums ir līgumiska vienošanās, saskaņā ar kuru Eiropas Savienība un viena vai vairākas personas ("uzņēmēji") apņemas veikt saimniecisku darbību, kas pakļauta kopīgai kontrolei. Kopīga kontrole ir darbības, kas ietver kalpošanas potenciālu, kontroles tieša vai netieša ar līgumu noteikta savstarpēja dalīšana.

Līdzdalību kopuzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi, un sākotnēji to atzīst izmaksās. Eiropas Savienības daļa tās kopīgi kontrolēto iestāžu darbības rezultātos ir atzīta ES saimnieciskā rezultāta pārskatā, un tās rezervju izmaiņu daļa ir atzīta ES rezervēs. Kopuzņēmuma bilances vērtību ES pārskatos bilances datumā iegūst, pieskaitot sākotnējām izmaksām visas izmaiņas (turpmākās iemaksas, rezultātu daļu un rezervju izmaiņas, vērtības samazinājumus un dividendes).

Nerealizētā peļņa un zaudējumi no Eiropas Savienības un kopīgi kontrolēto iestāžu savstarpējiem darījumiem nav būtiski, un tāpēc tie nav izslēgti. Kopuzņēmumu grāmatvedības politika, ko piemēro līdzīgiem darījumiem un notikumiem līdzīgos apstākļos, var atšķirties no Eiropas Savienības pieņemtās politikas.

Nekonsolidētās iestādes, kuru naudas līdzekļus pārvalda Komisija

Eiropas Savienības darbinieku veselības apdrošināšanas shēmas, Eiropas Attīstības fonda un Dalībnieku garantiju fonda naudas līdzekļus pārvalda Komisija to vārdā, taču, tā kā šīs iestādes neatrodas Eiropas Savienības kontrolē, tās nav konsolidētas tās pārskatos (saistībā ar attiecīgajām naudas summām skatīt 11. paskaidrojumu).

1.4. SAGATAVOŠANAS PAMATS

1.4.1. Valūta un konvertācijas pamats

Darbības un pārskata valūta

Finanšu pārskatus sagatavo miljonos euro, kas ir Eiropas Savienības darbības un pārskata valūta.

Darījumi un atlikumi

Darījumus ārvalstu valūtā pārvērš euro atbilstoši valūtas kursam, kas ir spēkā darījuma veikšanas dienā. Peļņu un zaudējumus no ārvalstu valūtas darījumu norēķiniem un no ārvalstu valūtā izteiktu monetāro aktīvu un saistību pārrēķināšanas atbilstoši valūtas kursam gada beigās norāda saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Turpmāk norādītajām pozīcijām piemēro dažādas pārrēķina metodes:

- pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi, kas saglabā savu vērtību euro, – pēc to iegādes datumā spēkā esošā kursa, un
- Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda izmaksātais priekšfinansējums, ko pārrēķina pēc valūtas kursa, kas ir spēkā 10. datumā vienu mēnesi pēc priekšfinansējuma piešķiršanas.

Ārvalstu valūtā izteiktu monetāro aktīvu un saistību gada beigu atlikumus pārrēķina euro pēc 31. decembra kursa.

EURO kurss

Valūta	31.12.2009.	31.12.2008.
BGN	1,9558	1,9558
CZK	26,4730	26,8750
DKK	7,4418	7,4506
EEK	15,6466	15,6466
GBP	0,8881	0,9525
HUF	270,4200	266,7000

Valūta	31.12.2009.	31.12.2008.
LVL	0,7093	0,7083
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,1045	4,1535
RON	4,2363	4,0225
SEK	10,2520	10,8700
CHF	1,4836	1,4850
JPY	133,1600	126,1400
USD	1,4406	1,3917

Ārvalstu valūtā izteiktu un pārdošanai pieejamu monetāro vērtspapīru patiesās vērtības izmaiņas, kas saistītas ar valūtas pārrēķina starpību, norāda saimnieciskā rezultāta pārskatā. Pārrēķina starpību nemonetāriem finanšu aktīviem un saistībām, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, norāda saimnieciskā rezultāta pārskatā. Pārrēķina starpību nemonetāriem finanšu aktīviem, kas klasificēti kā pieejami pārdošanai, ietver patiesās vērtības rezervē.

1.4.2. *Aplēšu izmantošana*

Saskaņā ar SPSSGS un vispārpieņemtajiem grāmatvedības principiem finanšu pārskatos noteikti ir ietvertas summas, kas balstītas uz vadības aplēsēm un pieņēmumiem, pamatojoties uz ticamāko pieejamo informāciju. Būtiskās aplēses ietver arī aplēses par darbinieku pabalstu saistībām, uzkrājumiem, finanšu risku attiecībā uz krājumiem un debitoru parādiem, uzkrātajiem ienākumiem un izdevumiem, iespējamiem aktīviem un saistībām, kā arī nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājumu. Faktiskie rezultāti var atšķirties no aplēsēm. Pārmaiņas aplēsēs atspoguļo periodā, kad tās kļūst zināmas.

1.5. BILANCE

1.5.1. *Nemateriālie aktīvi*

Iegādātās datorprogrammu licences norāda atbilstoši sākotnējām izmaksām, no kurām atskaitīta uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājuma zaudējumi. Aktīvu amortizāciju rēķina, izmantojot lineāro metodi, tiem noteiktajā lietderīgās lietošanas laikā, kas ir četri gadi. Pašu radītus nemateriālos aktīvus pašlaik norāda saimnieciskā rezultāta pārskata izdevumos. Ar datorprogrammu izstrādi vai uzturēšanu saistītās izmaksas, kā arī zinātniskās pētniecības un izstrādes izmaksas atzīst par izdevumiem to rašanās brīdī.

1.5.2. *Pamatlīdzekļi*

Visus pamatlīdzekļus uzrāda to sākotnējās izmaksās, no kurām atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi. Sākotnējās izmaksas ietver izdevumus, kas ir tieši attiecināmi uz aktīva iegādi vai radīšanu.

Turpmākās izmaksas ietver aktīva uzskaites vērtībā vai pēc vajadzības atzīst par atsevišķiem aktīviem tikai tad, ja ir ticams, ka Eiropas Savienība saņems ar pamatlīdzekli saistītos nākotnes saimnieciskos labumus vai kalpošanas potenciālu un pamatlīdzekļa izmaksas var ticami novērtēt. Remontdarbu un uzturēšanas izmaksas atspoguļo saimnieciskā rezultāta pārskatā finanšu periodā, kurā minētās izmaksas radušās. Tā kā Eiropas Savienība neņem aizņēmumus pamatlīdzekļu iegādes finansēšanai, nav ar šādām iegādēm saistītu aizņēmšanās izmaksu.

Zeme un mākslas darbi netiek amortizēti, jo to lietderīgās lietošanas laiks ir neierobežots. Nepabeigtie pamatlīdzekļi netiek amortizēti, jo šie aktīvi vēl nav pieejami lietošanai. Lai noteiktu citu aktīvu atlikušo vērtību to lietderīgās lietošanas laikā, nolietojumu aprēķina, izmantojot lineāro metodi, šādi.

Nolietojuma likmes

Aktīvu veids	Lineārā nolietojuma likme
Ēkas	4 %
Pamatlīdzekļi	no 10 % līdz 25 %
Mēbeles	no 10 % līdz 25 %
Aprīkojums	no 10 % līdz 33 %
Transportlīdzekļi	25 %
Datortehnika	25 %
Pārējie pamatlīdzekļi	no 10 % līdz 33 %

Pamatlīdzekļu atsavināšanas peļņu un zaudējumus nosaka, salīdzinot ieņēmumus, no kuriem atskaitīti pārdošanas izdevumi, ar atsavinātā pamatlīdzekļa uzskaites vērtību. Attiecīgo summu iekļauj saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Noma

Pamatlīdzekļu nomu, kad Eiropas Savienība būtībā uzņemas visus riskus un iegūst ar īpašumtiesībām saistītos ieguvumus, klasificē kā finanšu nomu. Sākumā finanšu nomu kapitalizē mazākajā no vērtībām – nomātā aktīva patiesajā vērtībā vai minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtībā. Katru nomas maksājumu sadala starp saistībām un finanšu procentiem, lai panāktu nemainīgas procentu likmes piemērošanu finanšu atlikumam. Nomas saistības, atskaitot finanšu procentus, ietver pārējās saistībās (ilgtermiņa un īstermiņa). Finanšu izmaksu procentu maksājuma daļu atspoguļo saimnieciskā rezultāta pārskata izdevumos nomas periodā tā, lai saistību atlikumam katrā periodā būtu nemainīga periodiska procentu likme. Saskaņā ar finanšu nomu turētājiem aktīviem nolietojumu aprēķina īsākajā no periodiem – aktīva lietderīgās lietošanas laikā vai nomas termiņā.

Nomu, kurā iznomātājs saglabā būtisku daļu riska un atlīdzības saistībā ar īpašumtiesībām, klasificē kā operatīvo nomu. Maksājumus, kas veikti saistībā ar operatīvo nomu, nomas periodā atspoguļo saimnieciskā rezultāta pārskata izdevumos, izmantojot lineāro nolietojuma metodi.

1.5.3. Nefinanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Aktīviem, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir neierobežots, amortizāciju neveic, bet katru gadu novērtē vērtības samazinājumu. Amortizējamiem aktīviem vērtības samazinājumu novērtē, kad vien notikumi vai apstākļu maiņa liecina, ka aktīva uzskaites vērtība, iespējams, nav atgūstama. Vērtības samazinājuma zaudējumus atzīst summā, par kādu aktīva uzskaites vērtība pārsniedz tā atgūstamo summu. Atgūstamā summa ir lielākā no summām – aktīva patiesā vērtība, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas, vai tā lietošanas vērtība.

Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu atlikušo vērtību un lietderīgās lietošanas laiku pārskata un vajadzības gadījumā koriģē vismaz reizi gadā. Aktīva uzskaites vērtību nekavējoties noraksta līdz tā atgūstamajai summai, ja aktīva uzskaites vērtība pārsniedz tā novērtēto atgūstamo summu. Ja iepriekšējos gados atzītie vērtības samazinājuma iemesli vairs neattiecas, attiecīgi veic vērtības samazinājuma zaudējumu apvērsi.

1.5.4. Ieguldījumi

Līdzdalība asociētajās iestādēs un kopuzņēmumos

Līdzdalību asociētajās iestādēs un kopuzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi. Pašu kapitāla izmaksas koriģē, lai atspoguļotu asociēto iestāžu un kopuzņēmumu neto aktīvu palielinājuma vai samazinājuma daļu, kas attiecas uz Eiropas Savienību pēc sākotnējās atzīšanas, ja pastāv vērtības samazinājuma pazīmes, un noraksta mazākajā atgūstamajā summā, ja nepieciešams. Atgūstamo summu nosaka, kā

aprakstīts 1.5.3. punktā. Ja vēlāk vairs neattiecas vērtības samazinājuma iemesls, veic vērtības samazinājuma zaudējumu apvērši uzskaites vērtībā, kāda būtu noteikta, ja nebūtu atzīti nekādi vērtības samazinājuma zaudējumi.

Ieguldījumi riska kapitāla fondos

Klasifikācija un novērtēšana

Ieguldījumus riska kapitāla fondos klasificē kā pārdošanai pieejamus aktīvus (skatīt 1.5.5.) un attiecīgi uzskaita patiesajā vērtībā ar peļņu un zaudējumiem, kas rodas no patiesās vērtības izmaiņām (tostarp valūtas pārrēķina starpību), kas atzītas patiesās vērtības rezervē.

Patiesās vērtības apsvērumi

Tā kā ieguldījumiem riska kapitāla fondos nav noteiktas tirgus cenas aktīvā tirgū, tos novērtē, izskatot katru gadījumu atsevišķi, atbilstoši mazākajai no vērtībām – izmaksām vai attiecināmajai neto aktīvu vērtībai ("NAV") saskaņā ar fonda vadītāja sniegto informāciju līdz bilances datumam, tādējādi izslēdzot jebkuru attiecināmu nerealizēto peļņu, kāda varētu būt konkrētajam ieguldījumu portfelim. Ieguldījumus riska kapitāla fondos arī agrīnā posmā novērtē, ievērojot tādas pašus principus, izņemot tādas nerealizētos zaudējumus, kas radušies tikai administratīvo izdevumu dēļ, kuros šādi nerealizētie zaudējumi nav ņemti vērā.

Nerealizēto peļņu, kas rodas patiesās vērtības noteikšanas rezultātā, atzīst rezervēs, bet nerealizētos zaudējumus novērtē, lai noteiktu, vai tos atzīt par vērtības samazinājuma zaudējumiem saimnieciskā rezultāta pārskatā, vai par izmaiņām patiesās vērtības rezervē. Patiesā vērtībā novērtēto attiecināmo NAV nosaka, piemērojot Eiropas Savienības īpašumtiesību procentuālo daļu fondā neto aktīvu vērtībai, kas norādīta jaunākajā pārskatā, vai, ciktāl iespējams, precīzu daļas vērtību tajā pašā datumā, kurā attiecīgā fonda vadītājs ir iesniedzis pārskatu.

1.5.5. Finanšu aktīvi

Klasifikācija

Eiropas Savienība savus finanšu aktīvus iedala šādās kategorijās – finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, aizdevumi un debitoru parādi, līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi un pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi. Finanšu instrumentus klasificē sākotnējās atzīšanas brīdī un pārvērtē katrā bilances datumā.

i) Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Finanšu aktīvu iekļauj šajā kategorijā, ja tas iegūts galvenokārt ar mērķi pārdot to īsā laikā vai to noteikusi Eiropas Savienība. Šajā kategorijā iekļauj arī atvasinātos instrumentus. Šīs kategorijas aktīvus klasificē kā apgrozāmos līdzekļus, ja tos paredzēts realizēt 12 mēnešu laikā pēc bilances datuma.

ii) Aizdevumi un debitoru parādi

Aizdevumi un debitoru parādi ir neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem, kuri netiek kotēti aktīvā tirgū. Tie rodas, kad ES nodrošina naudu, preces vai pakalpojumus tieši debitoram bez nodoma attiecīgo debitoru parādu pārdot. Tos ietver ilgtermiņa aktīvos, izņemot, ja to termiņš ir 12 mēnešu laikā pēc bilances datuma.

iii) Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi

Līdz termiņa beigām turētie ieguldījumi ir tādi neatvasināti finanšu aktīvi ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un noteiktu termiņu, ko Eiropas Savienība noteikti vēlas un var turēt līdz termiņa beigām. Šā finanšu gada laikā Eiropas Savienībai nebija neviena ieguldījuma, kas attiektos uz šo kategoriju.

iv) Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi ir neatvasināti finanšu aktīvi, kas noteikti šajā kategorijā vai nav iekļauti nevienā citā kategorijā. Tos klasificē kā apgrozāmos līdzekļus vai ilgtermiņa aktīvus atkarībā no laika perioda, kurā ES plāno atbrīvoties no tiem. Ieguldījumus nekonsolidētajās iestādēs un citus kapitāla ieguldījumus (piemēram, riska kapitāla darījumus), kurus neuzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi, arī klasificē kā pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus.

Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Patiesajā vērtībā novērtētu finanšu aktīvu ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, kā arī līdz termiņa beigām turētu pārdošanai pieejamu finanšu aktīvu iegādi vai pārdošanu atzīst darījuma datumā (datums, kurā Eiropas Savienība uzņemas saistības pirkt vai pārdot aktīvu). Aizdevumus atzīst, kad nauda ir izmaksāta aizņēmējiem. Finanšu instrumentus sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, kurai pieskaitītas darījuma izmaksas visiem finanšu aktīviem, kas nav uzskaitīti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvus, ko uzskaita patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, un darījuma izmaksas ietver saimnieciskā rezultāta pārskata izdevumos.

Finanšu aktīva patiesā vērtība sākotnējās atzīšanas brīdī parasti ir darījuma cena (t. i., saņemtās atlīdzības patiesā vērtība). Tomēr, ja piešķir bezprocentu ilgtermiņa aizdevumu vai ilgtermiņa aizdevumu ar procentu likmi, kas zemāka par tirgus likmi, tā patieso vērtību var novērtēt kā visu nākotnē saņemamo naudas ieņēmumu pašreizējo vērtību, kas diskontēta, piemērojot līdzīga instrumenta ar līdzīgu kredītvērtējumu dominējošo tirgus procentu likmi.

Aizdevumiem, kas piešķirti no aizņemtiem līdzekļiem, kompensējošām (*back-to-back*) darbībām, atšķirības starp aizdevuma un aizņēmuma nosacījumiem un summām nav būtiskas un uz tiem neattiecas alternatīvās izmaksas, jo ES nav atļauts ieguldīt naudu kapitāla tirgos. Šo iemeslu dēļ šos aizdevumus novērtē to nominālajā summā. Darījuma izmaksas, kuras radušās ES un pēc tam nodotas aizdevuma saņēmējam, tieši atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Finanšu instrumentu atzīšanu pārtrauc, ja tiesības saņemt naudas plūsmas no ieguldījumiem ir beigušās vai nodotas citam un Eiropas Savienība pamatā nodevusi visus riskus un ieguvumus, kas izriet no īpašumtiesībām.

Turpmākais novērtējums

Finanšu aktīvus patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc tam uzskaita patiesajā vērtībā. Peļņu un zaudējumus, ko rada "finanšu instrumentu, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā" kategorijas patiesās vērtības izmaiņas, ietver saimnieciskā rezultāta pārskatā periodā, kurā tie rodas.

Aizdevumus un debitoru parādus, kā arī līdz termiņa beigām turētus ieguldījumus uzskaita amortizētajās izmaksās, piemērojot efektīvo procentu metodi. Aizdevumiem, kas piešķirti no aizņemtiem līdzekļiem, gan aizdevumiem, gan aizņēmumiem piemēro vienu un to pašu efektīvo procentu likmi, jo šiem aizdevumiem ir kompensējošu darbību iezīmes, un atšķirības starp aizdevuma un aizņēmuma nosacījumiem un summām nav būtiskas. Darījuma izmaksas, kas radušās ES un vēlāk pieprasītas no aizdevuma saņēmēja, tieši atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus pēc tam uzskaita patiesajā vērtībā. Peļņu un zaudējumus no pārdošanai pieejamu aktīvu patiesās vērtības izmaiņām atzīst patiesās vērtības rezervē. Ja pārdošanai pieejamus aktīvus pārdod vai tie zaudē vērtību, iepriekš patiesās vērtības rezervē atzītās patiesās vērtības uzkrātās korekcijas atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Procentus par pārdošanai pieejamiem finanšu aktīviem, kas aprēķināti, izmantojot efektīvo procentu metodi, atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Dividendes par pārdošanai pieejamiem kapitāla instrumentiem atzīst, kad stājas spēkā ES tiesības saņemt maksājumu.

Aktīvos tirgos kotētu ieguldījumu patiesās vērtības pamatā ir pašreizējās pirkšanas cenas. Ja finanšu aktīva tirgus ir neaktīvs (un attiecībā uz biržas sarakstā neiekļautiem vērtspapīriem), Eiropas Savienība nosaka patieso vērtību, izmantojot novērtēšanas metodes. Var izmantot nesenus nesaistītu pušu darījumus, atsaucies uz citiem būtībā līdzīgiem instrumentiem, diskontēto naudas plūsmu analīzes, iespēju līgumu cenu noteikšanas modeļus un citas novērtēšanas metodes, kuras plaši izmanto tirgus dalībnieki.

Ja ieguldījumu kapitāla instrumentos, kuriem aktīvā tirgū nav noteiktas tirgus cenas, patieso vērtību nevar ticami noteikt, minētos ieguldījumus novērtē izmaksās, no kurām atskaitīti vērtības samazinājuma zaudējumi.

Finanšu aktīvu vērtības samazinājums

Eiropas Savienība katrā bilances datumā novērtē, vai ir objektīvi pierādījumi tam, ka finanšu aktīva vērtība ir samazinājusies. Finanšu aktīva vērtība ir samazinājusies un zaudējumi no vērtības samazināšanās ir radušies tikai tad, ja ir objektīvi pierādījumi vērtības samazinājumam viena vai vairāku notikumu rezultātā, kas notikuši pēc konkrētā aktīva sākotnējās atzīšanas, un ar zaudējumiem saistītais notikums (vai notikumi) ietekmē finanšu aktīva aplēstās nākotnes naudas plūsmas, un šo ietekmi var ticami novērtēt.

i) Aktīvi, kurus uzskaita amortizētās izmaksās

Ja ir objektīvi pierādījumi tam, ka radušies zaudējumi no vērtības samazināšanās aizdevumiem un debitoru parādiem vai līdz termiņa beigām turētiem ieguldījumiem, kas uzskaitīti amortizētās izmaksās, zaudējumu apjomu nosaka kā starpību starp aktīva uzskaites vērtību un plānotās nākotnes naudas plūsmas pašreizējo vērtību (izņemot kredītu zaudējumus nākotnē, kuri vēl nav radušies), to diskontējot atbilstoši finanšu aktīva sākotnējai efektīvajai procentu likmei. Aktīva uzskaites vērtību samazina, un zaudējumu summu atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Ja aizdevumam vai līdz termiņa beigām turētam ieguldījumam ir mainīga procentu likme, diskonta likme vērtības samazinājuma zaudējumu novērtēšanai ir pašreizējā efektīvā procentu likme, kas noteikta līgumā. Ar ķīlu nodrošināta finanšu aktīva plānotās nākotnes naudas plūsmas pašreizējās vērtības aprēķins atspoguļo naudas plūsmas, ko var radīt ienākumi no nodrošinājuma pārdošanas, no kuriem atskaitītas nodrošinājuma iegūšanas un pārdošanas izmaksas, neatkarīgi no tā, vai pārdošana ir ticama, vai ne. Ja kādā no nākamajiem periodiem vērtības samazinājuma zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums ir objektīvi attiecināms uz notikumu, kas notiek pēc vērtības samazinājuma atzīšanas, tad iepriekš atzīto vērtības samazinājuma zaudējumu apvērsi veic, izmantojot saimnieciskā rezultāta pārskatu.

ii) Aktīvi, kurus uzskaita patiesajā vērtībā

Pārdošanai pieejamu kapitāla ieguldījumu gadījumā nosakot, vai vērtspapīru vērtība ir samazinājusies, vērtē, vai to patiesā vērtība ir būtiski vai pastāvīgi (ilgstoši) samazinājusies, kļūstot mazāka par tā izmaksām. Ja ir šādi pierādījumi attiecībā uz pārdošanai pieejamiem finanšu aktīviem, uzkrātos zaudējumus, kas aprēķināti kā starpība starp iegādes izmaksām un pašreizējo patieso vērtību, no kuras atskaitīti finanšu aktīva vērtības samazinājuma zaudējumi, kas jau iepriekš atzīti saimnieciskā rezultāta pārskatā, izņem no rezervēm un atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Saimnieciskā rezultāta pārskatā atzīto kapitāla instrumentu vērtības samazinājuma zaudējumu apvērsi neveic, izmantojot saimnieciskā rezultāta pārskatu. Ja kādā no nākamajiem periodiem palielinās pārdošanai pieejama parāda instrumenta patiesā vērtība un šis palielinājums ir objektīvi attiecināms uz notikumu, kas notiek pēc vērtības samazinājuma zaudējumu atzīšanas, vērtības samazinājuma zaudējumu apvērsi veic, izmantojot saimnieciskā rezultāta pārskatu.

1.5.6. **Krājumi**

Krājumus uzskaita mazākajā no divām vērtībām – izmaksās vai neto pārdošanas vērtībā. Izmaksas nosaka, izmantojot "pirmais iekšā – pirmais ārā" (FIFO) metodi. Gatavo preču un nepabeigto ražojumu izmaksas ietver izejmateriālu, tiešās darbaspēka izmaksas, citas tieši attiecināmās izmaksas un saistītās netiešās ražošanas izmaksas (pamatojoties uz parasto darbības jaudu). Neto pārdošanas vērtību aprēķina, no parastā uzņēmējdarbības gaitā paredzētās pārdošanas cenas atskaitot pabeigšanas izmaksas un pārdošanas izdevumus. Ja krājumus tur sadalei bez maksas vai par nominālu maksu, tos novērtē mazākajā no divām vērtībām – izmaksās vai pašreizējās aizstāšanas izmaksās. Pašreizējās aizstāšanas izmaksas ir izmaksas, kas Eiropas Savienībai rastos, iegādājoties šādu aktīvu pārskata datumā.

1.5.7. *Priekšfinansējuma summas*

Priekšfinansējums ir maksājums, kas paredzēts, lai saņēmējam piešķirtu naudas līdzekļu avansu, t. i., apgrozāmos līdzekļus. To var sadalīt vairākos maksājumos laika posmā, kas noteikts konkrētajā priekšfinansējuma nolīgumā. Apgrozāmos līdzekļus vai avansu atmaksā vai izmanto paredzētajam mērķim nolīgumā noteiktajā periodā. Ja saņēmējam nerodas attiecināmie izdevumi, viņam minētais priekšfinansējums jāatdod Eiropas Savienībai. Priekšfinansējuma summu samazina (pilnīgi vai daļēji), apstiprinot attiecināmās izmaksas un atdotās summas, un šo summu atzīst par izdevumiem.

Gada beigās nenokārtotās priekšfinansējuma summas novērtē samaksātajā(-s) sākotnējā(-s) summā(-s), atskaitot atmaksātās summas, izdevumos iekļautās attiecināmās summas, aplēstās attiecināmās summas, kas gada beigās vēl nav dzēstas, un vērtības samazinājumus.

Procentus par priekšfinansējumu atzīst, kad tie nopelnīti saskaņā ar attiecīgā nolīguma noteikumiem. Gada beigās, pamatojoties uz ticamāko informāciju, aprēķina uzkrātos procentu ieņēmumus, ko ietver bilancē.

1.5.8. *Debitoru parādi*

Debitoru parādus uzskaita sākotnējā summā, atskaitot norakstīto vērtības samazinājumu. Debitoru parādu vērtības samazinājumu noraksta, ja ir objektīvi pierādījumi tam, ka Eiropas Savienība nevarēs saņemt visu pienākošos summu atbilstoši sākotnējiem noteikumiem par debitoru parādiem. Norakstītā summa ir starpība starp aktīva uzskaites vērtību un atgūstamo summu, kas ir plānotās nākotnes naudas plūsmas pašreizējā vērtība, kas diskontēta, izmantojot līdzīgiem aizņēmējiem piemērotas tirgus procentu likmes. Norakstīto summu atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Atzīst arī vispārēju norakstīšanu neizpildītajiem iekasēšanas rīkojumiem, kuriem vēl nav piemērota konkrēta norakstīšana. Skatīt turpmāk 1.5.14. paskaidrojumu par gada beigās uzkrātiem ienākumiem.

1.5.9. *Nauda un tās ekvivalenti*

Nauda un tās ekvivalenti ir finanšu instrumenti, un tos definē kā apgrozāmos līdzekļus. Šeit ietilpst nauda kasē, pieprasījuma noguldījumi bankā, citi īstermiņa ieguldījumi ar augstu likviditāti un ar sākotnējo termiņu, kas nepārsniedz trīs mēnešus, un bankas konta pārtēriņš.

1.5.10. *Pabalsti darbiniekiem*

Pensiju saistības

Eiropas Savienība pārvalda noteiktu pabalstu pensiju plānus. Lai gan vienu trešdaļu šo pabalstu paredzēto izmaksu veido darbinieku iemaksas no algas, pensiju saistības nav fondētas. Bilancē atzītās saistības attiecībā uz noteiktu pabalstu pensiju plāniem ir noteiktā pabalsta pienākuma pašreizējā vērtība bilances datumā. Noteikto pabalsta pienākumu aprēķina aktuāri, izmantojot plānotās vienības kredītmēteri. Noteikta pabalsta pienākuma pašreizējo vērtību nosaka, diskontējot plānotās nākotnes naudas aizplūdes, izmantojot procentu likmes pensiju izmaksāšanas valūtā izteiktām valsts obligācijām, kuru termiņš aptuveni atbilst pensiju saistību termiņiem.

Aktuāro peļņu un zaudējumus, kas rodas no pieredzes korekcijām un aktuāro pieņēmumu izmaiņām, nekavējoties atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā. Iepriekšējās darba izmaksas nekavējoties atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā, ja vien izmaiņas pensiju plānā nav atkarīgas no nosacījuma, ka darbiniekiem ir jāpaliek dienestā noteiktu laika periodu (tiesību piešķiršanas periods). Šādā gadījumā iepriekšējās darba izmaksas tiesību piešķiršanas periodā amortizē, izmantojot lineāro metodi.

Pēcnodarbinātības slimības pabalsti

Eiropas Savienība nodrošina veselības pabalstus saviem darbiniekiem, apmaksājot ārstniecības izdevumus. Ikdienu pārvaldei izveidots atsevišķs fonds (RCAM). Šo sistēmu izmanto esošie darbinieki, pensionāri, atraitņi un to apgādājamās personas. Pabalstus, ko piešķir "nestrādājošiem" (pensionāriem, bāreņiem

u. c.), klasificē kā "Pēcnodarbinātības pabalstus darbiniekiem". Ņemot vērā šo pabalstu būtību, ir nepieciešams aktuāra aprēķins. Saistības bilancē nosaka līdzīgi kā pienākumus attiecībā uz pensijām (skatīt iepriekš).

1.5.11. **Uzkrājumi**

Uzkrājumus atzīst, ja Eiropas Savienībai pagātnes notikumu rezultātā ir pašreizējs juridisks vai prakses radīts pienākums pret trešām personām, un ir ļoti iespējams, ka minētā pienākuma izpildei būs nepieciešams iztērēt līdzekļus, un šo summu var ticami novērtēt. Nākotnes zaudējumiem no pamatdarbības uzkrājumus neatzīst. Uzkrājumu summa ir labākais novērtējums par prognozējamām izdevumiem, kas būs vajadzīgi, lai pārskata datumā izpildītu pašreizēju pienākumu. Ja uzkrājumus veido lielam skaitam posteņu, pienākumu novērtē, izvērtējot visus iespējamus iznākumus saistībā ar to iespējamību ("paredzamās vērtības" metode).

1.5.12. **Finanšu saistības**

Finanšu saistības klasificē kā finanšu saistības patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu pārskatā vai kā finanšu saistības amortizētajās izmaksās (aizņēmumus). Aizņēmumus veido aizņēmumi no kredītiestādēm un parādi, ko apliecina attiecīga apliecība. Aizņēmumus sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā, no izsniegšanas ieņēmumiem (saņemtās atlīdzības patiesā vērtība) atskaitot radušās darījuma izmaksas. Turpmāk tos atzīst amortizētās izmaksās, izmantojot efektīvo procentu metodi. Jebkuru starpību starp ieņēmumiem, no kuriem atskaitītas darījuma izmaksas, un dzēšanas vērtību atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā aizņēmumu periodā, izmantojot efektīvo procentu metodi.

Finanšu saistības uzskata par ilgtermiņa saistībām, izņemot termiņiem, kas nepārsniedz 12 mēnešus pēc bilances datuma. Ņemot vērā būtiskuma apsvērumus, aizdevumiem, kas piešķirti no aizņemtiem līdzekļiem, efektīvo procentu metodi nepiemēro aizdevumiem un aizņēmumiem. Darījuma izmaksas, kas radušās Eiropas Savienībai un vēlāk pieprasītas no aizdevuma saņēmēja, tieši atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā.

Finanšu saistības, kas patiesajā vērtībā iekļautas peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ietver atvasinātos instrumentus, ja to patiesā vērtība ir negatīva. Tos uzskaita tāpat kā finanšu aktīvus patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā; skatīt 1.5.5. paskaidrojumu.

1.5.13. **Kreditoru parādi**

Liela daļa ES kreditoru parādu nav saistīta ar preču vai pakalpojumu iegādi, bet tie ir nesamaksāti dotāciju vai cita veida ES finansējuma saņēmēju iesniegtie izmaksu pieprasījumi. Tos reģistrē kā kreditoru parādus pieprasītās summas apjomā pēc izmaksu pieprasījuma saņemšanas un pēc pārbaudes, kurā attiecīgie finanšu aģenti apstiprina izmaksu attiecināmību. Šajā posmā parādus novērtē atbilstoši apstiprinātajai attiecināmajai summai.

Kreditoru parādus, ko rada preču un pakalpojumu iegāde, atzīst sākotnējā summā, saņemot rēķinu, un attiecīgos izdevumus iegrāmato, kad preces vai pakalpojumi saņemti un Eiropas Savienība to ir apstiprinājusi.

1.5.14. **Uzkrātie un nākamo periodu ienākumi un izdevumi**

Saskaņā ar Eiropas Savienības grāmatvedības noteikumiem darījumus un notikumus atzīst finanšu pārskatos periodā, uz kuru tie attiecas. Pārskata perioda beigās uzkrātos izdevumus atzīst, pamatojoties uz novērtēto summu, kas attiecīgajā periodā jāpārceļ uz nākamo periodu. Uzkrāto izdevumu aprēķinu veic saskaņā ar Komisijas izdotām detalizētām darbības un prakses pamatnostādņēm, kuru mērķis ir nodrošināt to, ka finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu.

Arī ieņēmumus uzskaita periodā, ar kuru tie saistīti. Ja gada beigās ES ir sniegusi pakalpojumu vai piegādājusi preces, bet rēķins vēl nav izsniegts, vai arī ja pastāv līgumiska vienošanās (t. i., atsaucoties uz kādu līgumu), uzkrātos ienākumus atzīst finanšu pārskatos.

Turklāt, ja gada beigās rēķins ir izsniegts, bet pakalpojumi vēl nav sniegti vai preces vēl nav piegādātas, ieņēmumus attiecina uz nākamo periodu un atzīst nākamajā pārskata periodā.

1.6. SAIMNIECISKĀ REZULTĀTA PĀRSKATS

1.6.1. *Ieņēmumi*

Ar komerciālu apmaiņu nesaistīti ieņēmumi

Šie ieņēmumi ir lielākā ES ieņēmumu daļa un ietver galvenokārt tiešos un netiešos nodokļus un pašu resursus. Papildus nodokļiem Eiropas Savienība var saņemt arī citu personu maksājumus, piemēram, nodevas, soda naudas un ziedojumus.

NKI resursi un PVN resursi

Ieņēmumus atzīst par periodu, kad Eiropas Savienība nosūta dalībvalstīm iemaksas pieprasījumu. Tos novērtē pieprasītās summas apmērā. Tā kā PVN un NKI resursu pamatā ir attiecīgā budžeta gada datu aplēses, notiekot pārmaiņām, tos var pārskatīt, līdz dalībvalstis iesniedz galīgos datus. Aplēses izmaiņas ņem vērā, nosakot tā perioda neto pārpalikumu vai deficītu, kurā izmaiņas notika.

Tradicionālie pašu resursi

Debitoru parādus un ar tiem saistītus ieņēmumus atzīst, kad no dalībvalstīm saņemti attiecīgie mēneša A pārskati (tostarp iekasētās nodevas un parāda summas, kuras ir garantētas un netiek apstrīdētas). Pārskata datumā ieņēmumus, ko dalībvalstis attiecīgajā periodā iekasējušas, bet vēl nav samaksājušas Eiropas Savienībai, novērtē un atzīst par uzkrātajiem ieņēmumiem. No dalībvalstīm saņemtos ceturkšņa B pārskatus (tostarp nodevas, kas nav ne iekasētas, ne garantētas, kā arī parādnieka apstrīdētās garantētās summas) atzīst par ieņēmumiem, atskaitot iekasēšanas izmaksas (25 %), uz kurām dalībvalstīm ir tiesības. Turklāt saimnieciskā rezultāta pārskatā atzīst vērtības samazinājumu par summu, kas ir parāda un atgūstamās summas paredzamā starpība.

Soda naudas

Ieņēmumus no soda naudām atzīst, kad ES ir pieņēmusi lēmumu uzlikt naudas sodu un tas oficiāli paziņots adresātam. Ja ir šaubas par uzņēmuma maksātspēju, atzīst prasījuma vērtības samazinājumu. Pēc lēmuma pieņemšanas par naudas soda uzlikšanu parādnieki divu mēnešu laikā pēc paziņojuma datuma izvēlas:

- akceptēt lēmumu (šādā gadījumā tiem ir jānomaksā soda nauda norādītajā termiņā, un ES pilnībā iekasē attiecīgo summu),
- vai neakceptēt lēmumu, iesniedzot apelācijas sūdzību saskaņā ar ES tiesību aktiem.

Tomēr pat apelācijas sūdzības iesniegšanas gadījumā soda naudas pamatsumma ir jāsamaksā noteiktajā trīs mēnešu termiņā, jo apelācija nenozīmē maksājuma atlikšanu (ES līguma 278. pants), taču noteiktos apstākļos un ar Komisijas grāmatveža piekrišanu maksājuma vietā var iesniegt bankas garantiju.

Ja uzņēmums iesniedz apelāciju attiecībā uz lēmumu un ir veicis naudas soda pagaidu maksājumu, summu atspoguļo kā iespējamās saistības. Tomēr, tā kā adresāta apelācijas sūdzība par ES lēmumu nav pamats naudas soda atlikšanai, saņemto naudu izmanto, lai dzēstu debitoru parādu. Ja maksājuma vietā tiek saņemta garantija, soda nauda joprojām tiek uzskatīta par debitoru parādu. Ja ir iespēja, ka Vispārējā tiesa varētu pieņemt ES nelabvēlīgu nolēmumu, atzīst uzkrājumus šā riska segšanai. Ja maksājuma vietā iesniegta garantija, nenomaksāto debitoru parādu noraksta pēc vajadzības. Eiropas Savienības saņemtos uzkrātos procentus par bankas kontiem, kuros noguldīti saņemtie maksājumi, atzīst par ieņēmumiem, attiecīgi palielinot iespējamās saistības.

Ieņēmumi no komerciālas apmaiņas

Ieņēmumus no preču un pakalpojumu pārdošanas atzīst, kad pircējam nodoti būtiskie riski un ieguvumi, kas izriet no preču īpašumtiesībām. Ieņēmumus no darījuma, kas ietver pakalpojumu sniegšanu, atzīst, ņemot vērā darījuma pabeigtības stadiju pārskata datumā.

Procentu ienākumi un izdevumi

Procentu ienākumus un izdevumus atzīst saimnieciskā rezultāta pārskatā, izmantojot efektīvo procentu metodi. Tā ir finanšu aktīva vai finanšu saistību amortizēto izmaksu aprēķināšanas metode un metode procentu ienākumu vai procentu izdevumu sadalei attiecīgajā periodā. Aprēķinot efektīvo procentu likmi, Eiropas Savienība novērtē naudas plūsmas, ņemot vērā visus finanšu instrumenta līguma noteikumus (piemēram, priekšapmaksas iespējas), bet neņem vērā kredīta zaudējumus nākotnē. Aprēķinā iekļauj visas maksas un procentu punktus, ko līgumslēdzēja puses ir maksājušas vai saņēmušas un kas ir efektīvās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, kā arī darījuma izmaksas un visas citas uzcenojuma vai diskonta summas.

Ja finanšu aktīva vai līdzīgu finanšu aktīvu grupas vērtību noraksta sakarā ar vērtības samazinājuma zaudējumiem, šo zaudējumu aprēķināšanā procentu ienākumus atzīst, izmantojot nākotnes naudas plūsmas diskontēšanā lietoto procentu likmi.

Dividenžu ienākumi

Dividenžu ienākumus atzīst, kad rodas tiesības saņemt maksājumu.

1.6.2. Izdevumi

Ar komerciālu apmaiņu saistītus izdevumus sakarā ar preču un pakalpojumu iegādi atzīst, kad Eiropas Savienība saņēmusi preces vai pakalpojumus un to apstiprinājušas. Izdevumus novērtē sākotnējā rēķina izmaksu apmērā. Ar komerciālu apmaiņu nesaistīti izdevumi ir raksturīgi Eiropas Savienībai un veido to izdevumu lielāko daļu. Minētie izdevumi attiecas uz maksājumiem saņēmējiem, un tie var būt trīs veidu – maksājumi, pamatojoties uz noteiktām saņēmēja tiesībām saņemt maksājumu, pārvedumi saskaņā ar nolīgumu un neatkarīgas dotācijas, iemaksas un ziedojumi.

Pārvedumus atzīst par izdevumiem periodā, kurā notiek pārvedumu pamatojošie notikumi, ja šāda veida pārvedumi ir atļauti noteikumos (Finanšu regulā, Civildienesta noteikumos vai citos noteikumos) vai arī parakstīts pārvedumu apstiprinošs līgums, saņēmējs ir izpildījis attiecināmības kritērijus un summu var ticami novērtēt.

Tad, kad tiek saņemts maksājuma pieprasījums vai izmaksu atlīdzinājuma pieprasījums un tas atbilst izdevumu atzīšanas kritērijiem, to atzīst kā izdevumus par attiecināmo summu. Gada beigās novērtē saņēmējiem jau pienākošos attiecināmos izdevumus, par kuriem vēl nav sniegts pārskats, un uzskaita kā uzkrātos izdevumus.

1.7. IESPĒJAMIE AKTĪVI UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

1.7.1. Iespējamie aktīvi

Iespējams aktīvs ir aktīvs, kas varētu rasties iepriekšēju notikumu rezultātā atkarībā no tā, vai īstenosies viens vai vairāki turpmākie notikumi, par kuru iespējamību pašlaik trūkst pārliecības un kurus Eiropas Savienība nespēj pilnībā ietekmēt. Iespējamu aktīvu atspoguļo pārskatos, ja saimnieciskais labums vai kalpošanas potenciāls ir ticams.

1.7.2. Iespējamās saistības

Iespējamās saistības ir saistības, kas varētu rasties iepriekšēju notikumu rezultātā atkarībā no tā, vai īstenosies viens vai vairāki turpmākie notikumi, par kuru iespējamību pašlaik trūkst pārliecības un kurus Eiropas Savienība nespēj pilnībā ietekmēt; vai arī pašreizējas saistības, kuras izriet no iepriekšējiem notikumiem, taču nav atzītas, jo ir mazticams, ka būs vajadzīga saimnieciskos labumus vai kalpošanas potenciālu ietverošu resursu aizplūde, lai nokārtotu saistības (vai arī citos retos gadījumos, kuros saistību summu nevar novērtēt ar pietiekamu ticamību).

2. BILANCES PASKAIDROJUMI

ILGTERMIŅA AKTĪVI

2.1. NEMATERIĀLIE AKTĪVI

	Miljonos EUR
	Apjoms
Bruto uzskaites vērtība 2008. gada 31. decembrī	134
Iegūšana	39
Atsavināšana	(3)
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	0
Citas pārmaiņas	1
Bruto uzskaites vērtība 2009. gada 31. decembrī	171
Uzkrātā amortizācija 2008. gada 31. decembrī	78
Amortizācija attiecīgajā gadā	22
Atsavināšana	(1)
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	0
Citas pārmaiņas	0
Uzkrātā amortizācija 2009. gada 31. decembrī	99
NETO UZSKAITES VĒRTĪBA 2009. GADA 31. DECEMBRĪ	72
Neto uzskaites vērtība 2008. gada 31. decembrī	56

Summas galvenokārt saistītas ar datorprogrammām.

2.2. PAMATLĪDZEKĻI

Dažās valstīs zemes vērtību nav iespējams atdalīt no ēkas vērtības, jo tās iegādātas vienlaicīgi kā viens vesels. Zemes vērtību, kura netiek amortizēta, nenosaka atsevišķi, ja vien tas nav nepieciešams, t. i., ja nerodas vēlāki izdevumi saistībā ar jauna īpašuma būvniecību vai tā daļas pārdošanu.

Aktīvi, kas saistīti ar Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienestu (EGNOS), 2009. gada 31. decembrī tika iekļauti pamatlīdzekļos pēc to nodošanas Komisijai 2009. gadā. Šo aktīvu bilances neto vērtība šajā datumā bija 11 miljoni euro (bruto vērtība – 40 miljoni euro, atskaitot uzkrāto amortizāciju 29 miljonu euro apmērā).

PAMATLĪDZEKĻI

Miljonos EUR

	Zeme un ēkas	Ierīces un iekārtas	Mēbeles un transportlīdzekļi	Dator-tehnika	Pārējie pamatlīdzekļi	Finanšu noma	Nepabeigtie aktīvi	KOPĀ
Bruto uzskaites vērtība 2008. gada 31. decembrī	3 902	368	205	466	151	2 621	122	7 835
Iegūšana	39	89	20	57	17	29	141	392
Atsavināšana	(1)	(15)	(20)	(56)	(6)	0	0	(98)
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	31	(2)	0	0	3	0	(32)	0
Citas pārmaiņas	1	20	10	8	17	5	0	61
Bruto uzskaites vērtība 2009. gada 31. decembrī	3 972	460	215	475	182	2 655	231	8 190
Uzkrātais nolietojums 2008. gada 31. decembrī	1 616	300	149	349	92	448		2 954

Miljonos EUR

	Zeme un ēkas	Ierīces un iekārtas	Mēbeles un transportlīdzekļi	Dator-tehnika	Pārējie pamatlīdzekļi	Finanšu noma	Nepabeigtie aktīvi	KOPĀ
Nolietojums attiecīgajā gadā	127	66	16	60	17	163		449
Atkal iegūtais nolietojums	0	0	0	(2)	0	0		(2)
Atsavināšana	(1)	(13)	(14)	(52)	(5)	0		(85)
Pārvietojumi starp aktīvu kategorijām	0	(1)	0	0	1	0		0
Citas pārmaiņas	0	3	4	4	3	1		15
Uzkrātais nolietojums 2009. gada 31. decembrī	1 742	355	155	359	108	612		3 331
NETO UZSKAITES VĒRTĪBA 2009. GADA 31. DECEMBRĪ	2 230	105	60	116	74	2 043	231	4 859
Neto uzskaites vērtība 2008. gada 31. decembrī	2 286	68	56	117	59	2 173	122	4 881

Izdevumi, kas vēl jāveic attiecībā uz finanšu nomu un līdzīgiem prasījumiem, bilancē norādīti kā ilgtermiņa un īstermiņa saistības (skatīt arī 2.15. un 2.18.1. paskaidrojumu). Tos iedala šādi.

FINANŠU NOMA

Miljonos EUR

Apraksts	Kumulatīvie izdevumi (A)	Nākamo periodu maksājumi				Kopējā vērtība A + B	Turpmākie izdevumi par aktīviem (C)	Aktīvu vērtība A + B + C	Amortizācija (E)	Neto uzskaites vērtība = A + B + C + E
		< 1 gads	> 1 gads	> 5 gadi	Kopā saistības (B)					
Zeme un ēkas	785	51	257	1 465	1 773	2 558	61	2 619	(598)	2 021
Pārējie pamatlīdzekļi	14	8	13	1	22	36	0	36	(14)	22
Kopā 31.12.2009.	799	59	270	1 466	1 795	2 594	61	2 655	(612)	2 043
<i>Kopā 31.12.2008.</i>	<i>738</i>	<i>52</i>	<i>250</i>	<i>1 520</i>	<i>1 822</i>	<i>2 560</i>	<i>61</i>	<i>2 621</i>	<i>(448)</i>	<i>2 173</i>

2.3. ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI

Miljonos EUR

	Paskaidrojumi	31.12.2009.	31.12.2008.
Līdzdalība asociētajās iestādēs	2.3.1.	382	278
Līdzdalība kopuzņēmumos	2.3.2.	196	145
Garantiju fonds	2.3.3.	1 240	1 091
Pārdošanai pieejamie aktīvi	2.3.4.	561	564
Kopā ieguldījumi		2 379	2 078

Šajā pozīcijā ir iekļauti ieguldījumi nolūkā atbalstīt ES darbību. Tajā ietilpst arī Garantiju fonda neto aktīvi.

2.3.1. *Līdzdalība asociētajās iestādēs*

	Miljonos EUR			
	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	Kopā
Summa 2008. gada 31. decembrī	278	0	0	278
Iegāde	26	10	75	111
Neto pārpalikuma/(deficīta) daļa	(2)	(3)	(1)	(6)
Citas kapitāla izmaiņas	(1)	0	0	(1)
Summa 2009. gada 31. decembrī	301	7	74	382

Līdzdalību asociētajās iestādēs uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi (sīkākus skaidrojumus skatīt 1.3. paskaidrojumā). Turpmāk minētā uzskaites vērtība attiecas uz ES, pamatojoties uz tās līdzdalības asociētajās iestādēs procentuālo daļu.

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Aktīvi	420	295
Saistības	(38)	(17)
Ieņēmumi	17	23
Pārpalikums/(deficīts)	(6)	10

Eiropas Investīciju fonds (EIF)

Eiropas Investīciju fonds (EIF) ir Eiropas Savienības finanšu iestāde, kuras specializācija ir riska kapitāla un garantiju nodrošināšana MVU. 2009. gada 31. decembrī Komisija pieteicās uz 861 miljonu euro no EIF akciju kapitāla (kuru veido 2 940 miljoni euro). Tie ir 29,29 % no EIF kopējā akciju kapitāla. Komisija ir apmaksājusi 20 %, nepieprasītais atlikums atbilst naudas summai 689 miljonu euro apmērā (skatīt arī 5.13.2. paskaidrojumu). Saskaņā ar 2005. gadā parakstīto līgumu starp Komisiju un Eiropas Investīciju banku (EIB) Komisija ir tiesīga pārdot savas daļas EIB jebkurā laikā par cenu, kas atbilst EIF novērtējumam, dalot to ar kopējo emitēto daļu skaitu. Pārdošanas iespējas vērtība ir tuvu nullei, jo formula, ar ko aprēķina daļu pārdošanas cenu, ir līdzīga tai, ko piemēro, lai noteiktu EIF neto pamatkapitālu. Tādējādi ES līdzdalību novērtē 29,29 % apmērā no EIF neto aktīviem, kas 2009. gada 31. decembrī bija 301 miljons euro (2008. gadā – 278 miljoni euro), no kuriem divi miljoni euro attiecas uz 2009. gada rezultātu (zaudējumi). 2009. gadā tika saņemti četri miljoni euro kā dividendes par 2008. finanšu gadu.

Kopīgās tehnoloģiju ierosmes

Publiskās un privātās partnerības kopīgo tehnoloģiju ierosmju veidā, kas ir ieviestas kā kopuzņēmumi Līguma 171. panta izpratnē, ir izveidotas, lai īstenotu Lisabonas Izaugsmes un nodarbinātības programmas mērķus. Kopīgās tehnoloģiju ierosmes ir Eiropas līmenī izveidotas publiskas un privātās partnerības stratēģiskās nozarēs, kurās pētniecība un novatoriskums ir būtisks Eiropas konkurētspējai. Kopīgās tehnoloģiju ierosmes ir jauns elements Septītajā pamatprogrammā pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrējumu pasākumiem, kas atbalsta liela mēroga daudz nacionālu pētniecības darbību. Tās apvieno privātos un publiskos partnerus, lai definētu kopīgus plašai sabiedrībai svarīgus mērķus, apkopotu atklājumus un zināšanas šādu mērķu sasniegšanai. Kopīgās tehnoloģiju ierosmes ir jauns sadarbības veids nolūkā sasniegt mērķus, kurus ES līderi ir noteikuši Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības stratēģijā. 2009. gadā darbību uzsāka pirmās trīs kopīgās tehnoloģiju ierosmes – turpmāk aprakstītais kopuzņēmums ARTEMIS un kopuzņēmums Clean Sky, kā arī par kopuzņēmumu uzskatītais IMI, kas ir aprakstīts 2.3.2. paskaidrojumā. Lai gan ARTEMIS un Clean Sky juridiski uzskata par kopuzņēmumiem, grāmatvedības vajadzībām tos klasificē kā asociētās iestādes, jo Komisijai šajās iestādēs ir būtiska ietekme.

Kopuzņēmums ARTEMIS

Šī iestāde tika izveidota, lai ieviestu kopīgo tehnoloģiju ierosmi ar privāto sektoru par iegultajām datorsistēmām. Eiropas Savienībai, kuru pārstāv Komisija, 2009. gada 31. decembrī piederēja līdzdalība 100 % jeb septiņu miljonu euro apmērā. Plānotais ES ieguldījums nepārsniegs 420 miljonus euro.

Kopuzņēmums Clean Sky

Šīs iestādes mērķis ir paātrināt nekaitīgas gaisa pārvadājumu tehnoloģijas izstrādi, pārbaudi un demonstrēšanu ES un jo īpaši izveidot pilnībā novatorisku gaisa transporta sistēmu, lai mazinātu gaisa transporta ietekmi uz apkārtējo vidi. Eiropas Savienībai, kuru pārstāv Komisija, 2009. gada 31. decembrī piederēja līdzdalība 99,41 % jeb 74 miljonu euro apmērā. Plānotais ES ieguldījums šajā uzņēmumā nepārsniegs 800 miljonus euro.

2.3.2. Līdzdalība kopuzņēmumos

Miljonos EUR					
	GJU	SESAR	ITER	IMI	Kopā
Summa 31.12.2008.	0	103	42	0	145
Iegāde	0	28	39	81	148
Neto rezultāta daļa	0	(51)	(46)	0	(97)
Summa 31.12.2009.	0	80	35	81	196

Līdzdalību kopuzņēmumos uzskaita, izmantojot pašu kapitāla metodi (sīkākus skaidrojumus skatīt 1.3. paskaidrojumā). Turpmāk minētā uzskaites vērtība attiecas uz ES, pamatojoties uz tās līdzdalības kopuzņēmumos procentuālo daļu.

Miljonos EUR		
	31.12.2009.	31.12.2008.
Ilgtermiņa aktīvi	48	0
Apgrozāmie līdzekļi	192	154
Ilgtermiņa saistības	0	0
Īstermiņa saistības	(44)	(9)
Ieņēmumi	72	37
Izdevumi	(169)	(93)

Likvidējamais kopuzņēmums Galileo (GJU)

Kopuzņēmuma Galileo (GJU) likvidācija tika sāta 2006. gada beigās, un process joprojām turpinās. Gada beigās likvidējamā GJU neto aktīvi bija EUR 0. Tā kā 2009. gadā iestāde nestrādāja un joprojām turpinās likvidācija, nebija nekādu ieņēmumu vai izdevumu. Ieguldījumu vērtība 2009. gada 31. decembrī (un 2008. gada 31. decembrī) bija EUR 0 – ieguldījumi 585 miljonu euro apmērā, atskaitot uzkrāto zaudējumu daļu 585 miljonu euro apmērā.

2004. gadā izveidotā un ES pārskatos konsolidētā ES aģentūra – Eiropas globālās navigācijas satelītu sistēmas (GNSS) uzraudzības iestāde (GSA) sākotnēji pārņēma GJU pienākumus 2007. gada 1. janvārī. Pēc Regulas (EK) Nr. 683/2008 stāšanās spēkā Komisija pārņēma no GSA Eiropas GNSS programmu vadītāja pienākumus. Šie GSA pienākumi un uzdevumi tika pilnībā nodoti Komisijai 2009. gada 1. janvārī.

Kopuzņēmums SESAR

Šā kopuzņēmuma mērķis ir nodrošināt Eiropas gaisa satiksmes vadības sistēmas modernizāciju un Eiropas gaisa satiksmes vadības ģenerālplāna ātru īstenošanu, koordinējot un koncentrējot visus attiecīgos pētniecības un izstrādes centienus ES. 2009. gada 31. decembrī Komisijai piederēja 87,4 % jeb 80 miljoni euro (2008. gadā – 103 miljoni euro) no līdzdalības SESAR. Kopējais (orientējošais) paredzētais ES ieguldījums SESAR (no 2007. līdz 2013. gadam) ir 700 miljoni euro.

ITER Starptautiskā kodolsintēzes enerģijas organizācija (ITER International)

ITER International ietilpst ES, Ķīna, Indija, Krievija, Koreja, Japāna un ASV. ITER tika izveidota, lai pārvaldītu ITER iekārtas, sekmētu to, ka ITER iekārtu ekspluatāciju veic dalībnieku laboratorijas, citas iestādes un personāls kodolsintēzes enerģijas izpētes un izstrādes programmās, veicinātu sabiedrības izpratni par kodolsintēzes enerģiju un tās pieņemšanu un veiktu jebkuras citas darbības, kas ir vajadzīgas tās mērķa sasniegšanai.

ES (Euratom), tostarp arī dalībvalstu un Šveices, ieguldījumu ITER International nodrošina ar Kodolsintēzes enerģijas aģentūras starpniecību. Kopējo ieguldījumu juridiski uzskata par Euratom ieguldījumu ITER, un dalībvalstīm un Šveicei nepieder daļas ITER. Tā kā ES juridiski pieder līdzdalības daļa kopuzņēmumā ITER International, ES šī līdzdalība ir jāatzīst savos konsolidētajos pārskatos.

2009. gada 31. decembrī Euratom piederēja 47 % jeb 35 miljoni euro (2008. gadā – 42 miljoni euro) no līdzdalības ITER. Kopējais (orientējošais) paredzētais Euratom ieguldījums ITER (no 2007. līdz 2041. gadam) ir 7 649 miljoni euro.

IMI kopīga tehnoloģiju ierosme novatorisku zaļu jomā

IMI kopuzņēmumam attiecībā uz trešo kopīgo tehnoloģiju ierosmi, kas sāka darboties 2009. gadā, ir jāatbalsta sākotnējā farmaceutiskā izpēte un izstrāde dalībvalstīs un asociētajās valstīs nolūkā palielināt pētniecības ieguldījumus biofarmācijas nozarē, kā arī jāveicina mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) iesaistīšanās tās darbībā. Eiropas Savienībai, kuru pārstāv Komisija, 2009. gada 31. decembrī piederēja līdzdalība 99,1 % jeb 81 miliona euro apmērā. Plānotais orientējošais ES ieguldījums nepārsniegs vienu miljardu euro līdz 2017. gada 31. decembrim.

2.3.3. Garantiju fonds

Garantiju Fonda neto aktīvi

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Pārdošanai pieejamie aktīvi	1 050	887
Nauda un tās ekvivalenti	191	205
Kopā aktīvi	1 241	1 092
Kopā saistības	(1)	(1)
Neto aktīvi	1 240	1 091

Ārējo darbību Garantiju fonds attiecas uz aizdevumiem, ko ES garantē saskaņā ar Padomes lēmumu, jo īpaši Eiropas Investīciju bankas (EIB) aizdevumiem ārpus Eiropas Savienības un aizdevumiem saistībā ar makrofinansiālu atbalstu (MFA aizdevumi), kā arī Euratom aizdevumiem ārpus Eiropas Savienības. Tas ir ilgtermiņa instruments, lai segtu neatmaksātus aizdevumus, kurus garantējusi ES, un tāpēc to var uzskatīt par ilgtermiņa ieguldījumu. Par to liecina tas, ka gandrīz 76 % no pārdošanai pieejamiem aktīviem termiņš ir no 1 līdz 10 gadiem. Fondā ieskaita maksājumus no ES vispārējā budžeta 9 % apmērā no darbību kapitāla vērtības, procentu ienākumus no ieguldījumiem, kuros izmantoti fonda aktīvi, un summas, kas

atgūtas no saistības nepildošiem parādniekiem, attiecībā uz kuriem fondam nācies pildīt sniegtās garantijas. Ja gada beigās izveidojas pārpalikums, to atmaksā, iekļaujot ES vispārējā budžeta ieņēmumu pārskata īpašā pozīcijā.

ES jāveido garantijas rezerve trešām valstīm izsniegtiem aizdevumiem. Šī rezerve paredzēta Garantiju fonda vajadzību un, ja nepieciešams, tādu garantiju pieprasījumu finansēšanai, kas pārsniedz fonda pieejamos līdzekļus, tā, lai šīs summas varētu atspoguļot budžeta izdevumus. Minētā rezerve 1 472 miljonu euro apmērā atbilst plānotajai summai 9 % apmērā no aizdevumu atlikuma 2009. gada 31. decembrī. Fonda neto aktīvi 2009. gada 31. decembrī veido kopsummu 1 240 miljonu euro apmērā. Neto aktīvu un rezervju summas starpība atbilst no ES budžeta fondam atmaksājama summai, t. i., 232 miljoniem euro. Pārdošanai pieejamo parāda vērtspapīru portfeļa patiesās vērtības izmaiņas 2009. gadā ir atzītas kapitālā ar kopsummu 16 miljoni euro (2008. gadā – 15 miljoni euro).

2.3.4. Pārdošanai pieejamie aktīvi

Šajā pozīcijā ietverti ieguldījumi un līdzdalības daļas, kas iegādātas, lai palīdzētu saņēmējiem attīstīt savu uzņēmējdarbību.

Pārdošanai pieejamie ilgtermiņa aktīvi

Miljonos EUR

	ERAB	Riska kapitāla darījumi	ETF uzsākšanas mehānisms	Eiropas Fonds Dienvidaustrumu Eiropai	Citi	Kopā
Summas 31.12.2008.	157	204	133	67	3	564
Iegāde	0	11	52	26	19	108
Atsavināšana/izņemšana	0	(26)	(4)	0	0	(30)
Pārvērtēšanas pārpalikums/(deficīts) t/f kapitālam	0	(14)	(14)	3	0	(25)
Zaudējumi no valūtas maiņas	0	(42)	0	0	0	(42)
Zaudējumi no vērtības samazināšanās	0	(1)	(13)	0	0	(14)
Summas 31.12.2009.	157	132	154	96	22	561

Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (ERAB)

Komisija ir parakstījusies uz 3 % ERAB kopējā kapitāla, kas sasniedz 20 miljardus euro. Bilances datumā pieprasītā summa bija 157 miljoni euro, kas ir pilnībā apmaksāta. Nenokārtotie maksājumi par nepieprasīto kapitālu veido 443 miljonus euro (skatīt arī 5.13.1. paskaidrojumu). Tā kā ERAB netiek kotēta biržā un, ņemot vērā līguma ierobežojumus, kas noteikti ERAB statūtos, kuri cita starpā attiecas uz līdzdalības daļu pārdošanu, nepārsniedzot iegādes izmaksas un tikai esošajiem daļu turētājiem, Komisijas daļu ERAB novērtē, no izmaksām atskaitot norakstīto vērtības samazinājumu.

Riska kapitāla darījumi

Riska kapitāla darījumos summas piešķir finanšu starpniekiem, lai finansētu ieguldījumus kapitālā. Tos pārvalda Eiropas Investīciju banka un finansē saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku.

Citi ieguldījumi

Lielākās summas ir saistītas ar Izaugsmes un nodarbinātības programmu, MAP programmu un CIP programmu, kas ir EIF aizgādībā un nodrošina atbalstu jaunu MVU izveidei un finansēšanai, ieguldot līdzekļus piemērotos specializētos riska kapitāla fondos (154 miljoni euro). Šeit ietilpst arī 96 miljoni euro, kas saistīti ar Eiropas Fondu Dienvidaustrumu Eiropai (ieguldījumu uzņēmums ar mainīgu akciju kapitālu, SICAV). Eiropas Fonda Dienvidaustrumu Eiropai vispārējais mērķis ir tautsaimniecības attīstības un labklājības veicināšana Dienvidaustrumu Eiropā, ilgtspējīgi nodrošinot papildu finansējumu attīstībai ar vietējo finanšu starpnieku palīdzību. 2009. gadā tika iekļauts jauns ieguldījums 19 miljonu euro apmērā saistībā ar Dienvidaustrumu Eiropas energoefektivitātes fondu (SE4F).

2.4. AIZDEVUMI

Šajā pozīcijā ietvertas Eiropas Savienībai maksājamās summas par aizdevumiem, kuru termiņš pārsniedz vienu gadu.

Miljonos EUR			
	Paskaidrojumi	31.12.2009.	31.12.2008.
No ES budžeta un EOTK piešķirtie aizdevumi	2.4.1.	169	179
No aizņemtiem līdzekļiem piešķirtie aizdevumi	2.4.2.	10 595	3 386
Kopā aizdevumi		10 764	3 565

2.4.1. No Eiropas Savienības budžeta un likvidējamās EOTK piešķirtie aizdevumi

Miljonos EUR			
	Aizdevumi ar īpašiem nosacījumiem	Likvidējamā EOTK	Kopā
Kopā 31.12.2008.	150	29	179
Atmaksa	(19)	(5)	(24)
Uzskaites vērtības izmaiņas	12	2	14
Kopā 31.12.2009.	143	26	169

Aizdevumi ar īpašiem nosacījumiem

Šajā postenī ietverti aizdevumi ar īpašiem nosacījumiem, kas piešķirti ar preferenciālām procentu likmēm, īstenojot sadarbību ar trešām valstīm. Visas summas atmaksājamas vairāk nekā 12 mēnešus pēc gada beigām. Efektīvās procentu likmes par šiem aizdevumiem ir no 7,73 % līdz 12,36 %.

Likvidējamās EOTK (EOTK) piešķirtie aizdevumi mājokļa iegādei

Aizdevumi mājokļa iegādei ir aizdevumi, ko EOTK piešķir no saviem līdzekļiem saskaņā ar EOTK līguma 54. pantu un 54. panta 2. punktu. Šos aizdevumus piešķir ar nemainīgu procentu likmi 1 % apmērā, tāpēc tos uzskata par aizdevumiem ar preferenciālām procentu likmēm. Minēto aizdevumu efektīvās procentu likmes ir 2,806–22,643 %. Šiem aizdevumiem par patieso vērtību tiek pieņemta darījuma sākuma cena neatkarīgi no piešķirtās preferenciālās procentu likmes, ņemot vērā praktiskus apsvērumus un pamatojoties uz būtiskuma apsvērumiem.

2.4.2. No aizņemtiem līdzekļiem piešķirtie aizdevumi

Miljonos EUR					
	MFA aizdevumi	Euratom aizdevumi	Maksājumu bilance	Likvidējamā EOTK	Kopā
Kopā 31.12.2008.	663	494	2 004	338	3 499
Jauni aizdevumi	25	7	7 200	0	7 232
Atmaksa	(95)	(11)	0	(88)	(194)
Valūtas kursa starpības	0	(1)	0	16	15
Uzskaites vērtības izmaiņas	(6)	(5)	99	(5)	83
Kopā 31.12.2009.	587	484	9 303	261	10 635
Parāda summa < 1 gads	40	0	0	0	40
Parāda summa > 1 gads	547	484	9 303	261	10 595

Makrofinansiāla atbalsta (MFA) aizdevumi

MFA ir uz politiku balstīts finanšu instruments konkrētam mērķim nepiesaistīta atbalsta sniegšanai maksājumu bilances un/vai budžeta jomā partneriem trešās valstīs, kuras ģeogrāfiski atrodas tuvu ES teritorijai. Tie ir vidēja termiņa/ilgtermiņa aizdevumi vai dotācijas, vai atbilstīga abu veidu kombinācija, kas parasti papildina finansējumu saistībā ar SVF atbalstīto korekciju un reformu programmu. Komisija nav saņēmusi trešo personu garantijas šiem aizdevumiem, bet tos garantē Garantiju fonds (skatīt 2.3.3. paskaidrojumu).

Euratom aizdevumi

Euratom ir viena no ES juridiskajām personām, un to pārstāv Eiropas Komisija. Tā piešķir aizdevumus dalībvalstīm, lai finansētu ieguldījumu projektus dalībvalstīs, kas saistīti ar rūpniecisku elektroenerģijas ražošanu atomelektrostacijās un ar degvielas cikla iekārtām rūpniecības vajadzībām. Tā piešķir arī aizdevumus trešām valstīm, lai uzlabotu drošības un efektivitātes līmeni atomelektrostacijās un kodoldegvielas cikla iekārtās, kuras darbojas vai tiek būvētas.

Komisija ir saņēmusi 481 miljonu euro (2008. gadā – 486 miljonus euro) garantijās no trešo personu galvotājiem attiecībā uz šiem aizdevumiem.

Maksājumu bilances aizdevumi

Maksājumu bilances aizdevums ir uz politiku balstīts finanšu instruments, kas ir izmantots atkārtoti, lai sniegtu vidēja termiņa finansiālu atbalstu ES dalībvalstīm pašreizējās ekonomikas un finanšu krīzes laikā. Izmantojot to, var piešķirt aizdevumus dalībvalstīm, kurām ir vai ko nopietni apdraud grūtības sakarā ar to maksājumu bilanci vai kapitāla izmaiņām. Šo iespēju var izmantot tikai dalībvalstis, kuras vēl nav ieviesušas euro. Maksimālā atļautā aizdevumu kopsumma ir 50 miljardi euro, un to garantē no ES vispārējā budžeta.

Laikposmā no 2008. gada novembra līdz 2009. gada beigām tika piešķirti aizdevumi 14,6 miljardu euro apmērā. 6,5 miljardi euro no maksājumu bilances aizdevumiem ir pieejami Ungārijai, no kuriem divi miljardi euro tika izmaksāti 2008. gadā un to atmaksas termiņš ir 2011. gada decembris. Papildus 2009. gadā tika izmaksāti 3,5 miljardi euro (atmaksas termiņi – 2014. gada novembris un 2016. gada aprīlis). Maksājumu bilances aizdevums 3,1 miljarda euro apmērā tika piešķirts Latvijai, no kuriem 2,2 miljardus euro izmaksāja 2009. gadā ar atmaksas termiņu 2014. gada aprīlī un 2015. gada janvārī, savukārt 0,5 miljardus euro izmaksāja 2010. gada martā (atmaksas termiņš – 2019. gada maijs). Tāpat arī pieci miljardi euro tika piešķirti Rumānijai, no kuriem 1,5 miljardus euro izmaksāja 2009. gadā ar atmaksas termiņu 2015. gada janvārī, papildus 2010. gada martā tika izmaksāts viens miljards euro (atmaksas termiņš – 2019. gada maijs).

Likvidējamās EOTK aizdevumi

Šajā postenī galvenokārt iekļauti aizdevumi, kurus piešķirusi likvidējamā EOTK no aizņemtiem līdzekļiem saskaņā ar EOTK līguma 54. un 56. pantu, kā arī trīs nekotēti parāda vērtspapīri, kurus emitējusi Eiropas Investīciju banka (EIB), lai segtu kāda parādnieka neizpildītās saistības. Šie parāda vērtspapīri tiks turēti līdz to gala termiņam (2017. un 2019. gads), lai segtu attiecīgo aizņēmumu apkalpošanas izmaksas. Uzskaites vērtības izmaiņas ir uzkrāto procentu izmaiņas, kurām pieskaitīta samaksāto uzcenojumu attiecīgā gada amortizācija un sākotnējās darījumu izmaksas, aprēķinā izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

Efektīvās procentu likmes (norādītas kā procentu likmju diapazons) ir šādas.

Aizdevumi	31.12.2009.	31.12.2008.
Makrofinansiāls atbalsts (MFA)	0,9625–4,54 %	3,022–5,29 %
Euratom	1,071–5,76 %	3,428–5,76 %

Aizdevumi	31.12.2009.	31.12.2008.
Maksājumu bilance	3,125–3,625 %	3,25 %
Likvidējamā EOTK	0,346–5,8103%	3,072–5,8103% (*)

(*) Lielākā robežvērtība attiecas uz nemainīgas likmes aizdevumu, kas segts, veicot procentu likmju mijmaiņas darījumu.

2.5. ILGTERMIŅA PRIEKŠFINANSĒJUMS

Priekšfinansējuma atgūstamības vai izlietojuma laiks nosaka, vai to uzrāda kā īstermiņa vai ilgtermiņa priekšfinansējuma aktīvu. Izlietojumu nosaka projekta pamatā esošā nolīgumā. Visus atmaksājumus vai izlietojumu līdz 12 mēnešiem pirms pārskata datuma uzrāda kā īstermiņa priekšfinansējumu un tāpēc kā apgrozāmos līdzekļus, savukārt atlikums ir ilgtermiņa.

Kopā priekšfinansējums

Miljonos EUR

	31.12.2009.	31.12.2008.
Ilgtermiņa priekšfinansējums (skatīt turpmāk)	39 750	29 023
Īstermiņa priekšfinansējums (skatīt 2.9. paskaidrojumu)	9 077	10 262
Kopā priekšfinansējums	48 827	39 285

Par priekšfinansējumu saņemtās garantijas

Tās ir garantijas, ko Eiropas Savienība atsevišķos gadījumos pieprasa no saņēmējiem, izmaksājot avansa maksājumus (priekšfinansējumu). Ir divas vērtības, kuras tiek uzrādītas šiem garantijas veidiem, – “nominālās” un “aktuālās” vērtības. “Nominālās” vērtības pamatojošais notikums ir saistīts ar garantijas esību. “Aktuālās” vērtības garantijas pamatojošais notikums ir priekšfinansējuma maksājums un/vai priekšfinansējuma dzēšana pēc tam. 2009. gada 31. decembrī to garantiju “nominālā” vērtība, kuras saņemtas par priekšfinansējumu, bija 936 miljoni euro. Šo garantiju “aktuālā” vērtība bija 724 miljoni euro. 2008. gada 31. decembrī šīs vērtības bija attiecīgi 968 miljoni euro un 769 miljoni euro. Šī starpība faktiski ir segums priekšfinansējumam, kas ir dzēsts un iekļauts izdevumos, bet kas, iespējams, jāatgūst nākotnē.

Atsevišķas priekšfinansējuma summas, kas izmaksātas saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai (PP7), efektīvi sedz Dalībnieku garantiju fonds (DGF), – 2009. gada 31. decembrī izmaksātā priekšfinansējuma kopsomma bija 2,7 miljardi euro. Tas ir savstarpēja izdevīguma instruments, kas izveidots, lai segtu finanšu riskus, kas ES un dalībniekiem radušies PP7 netiešo darbību īstenošanas laikā; tā kapitāls un procenti veido izpildes nodrošinājumu. Visi to netiešo darbību dalībnieki, kuras ir dotācijas veidā (un tādējādi priekšfinansējuma veidā Komisijas uzskaitē), iemaksā 5 % no kopējās ES iemaksas DGF kapitālā darbības laikā. Tā kā šādi dalībnieki ir DGF īpašnieki, ES (ko pārstāv Komisija) darbojas kā viņu izpildagents. Pēc netiešo darbību izpildes dalībnieki atgūst savas kapitāla iemaksas pilnībā, izņemot, ja DGF ir radušies zaudējumi saņēmēju saistību neizpildes dēļ, – šādā gadījumā dalībnieki atgūst ne mazāk kā 80 % no to iemaksām. Tādējādi Dalībnieku garantiju fonds aizsargā gan ES, gan dalībnieku finanšu intereses. 2009. gada 31. decembrī dalībnieki bija veikuši iemaksas DGF par kopējo summu 561 miljonu euro (2008. gadā – 274 miljoni euro) – skatīt arī 11. paskaidrojumu.

Ilgtermiņa priekšfinansējums

Miljonos EUR

Pārvaldības veids	31.12.2009.	31.12.2008.
Tieša centralizēta pārvaldība	1 148	1 351
Netieša centralizēta pārvaldība	486	275

Pārvaldības veids	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Decentralizēta pārvaldība	347	90
Dalīta pārvaldība	37 199	26 764
Kopēja pārvaldība	568	543
Īsteno citas iestādes un aģentūras	2	0
Kopā ilgtermiņa priekšfinansējums	39 750	29 023

Lielākās ilgtermiņa priekšfinansējuma summas saistītas ar strukturālām darbībām 2007.–2013. gada plānošanas periodam – Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Sociālais fonds (ESF), Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA), Kohēzijas fonds (KF) un Zivsaimniecības fonds. Tā kā daudzi no šiem projektiem pēc būtības ir ilgtermiņa projekti, attiecīgajiem avansa maksājumiem jābūt pieejamiem periodā, kas ilgāks par vienu gadu. Tāpēc šis priekšfinansējuma summas norādītas kā ilgtermiņa aktīvi. Iepriekš minētā ilgtermiņa priekšfinansējuma summa, par kuru ES ir tiesīga saņemt procentus no saņēmējiem, ir 1 607 miljoni euro.

Pieaugumu 2009. gadā ir galvenokārt izraisījusi trešās priekšfinansējuma daļas izmaksu dalībvalstīm par kopējo summu pieci miljardi euro – 2,6 miljardi euro Kohēzijas fondam, 1,8 miljardi euro Reģionālās attīstības fondam un 0,6 miljardi Sociālajam fondam. Turklāt ekonomikas krīzes dēļ katrai programmai tika piešķirti papildu atvēršanas maksājumi par kopējo summu 6,2 miljardi euro – 3,9 miljardi euro Kohēzijas fondam un Reģionālās attīstības fondam, kā arī 2,3 miljardi euro Sociālajam fondam. Naudas līdzekļu palielinājums attiecībā uz decentralizēto pārvaldību ir saistīts galvenokārt ar priekšfinansējuma maksājumiem kandidātvalstīm saskaņā ar IPA programmām.

2.6. ILGTERMIŅA DEBITORU PARĀDI

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Dalībvalstu parādi	26	24
Aizdevumi EOTK darbiniekiem	10	13
Citi	2	2
Garantijas un noguldījumi	17	6
Kopā	55	45

No dalībvalstīm saņemamās summas ir summas, kas bijušajām kandidātvalstīm jāmaksā likvidējamai EOTK.

APGROZĀMIE LĪDZEKĻI

2.7. KRĀJUMI

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Zinātniskie materiāli	62	73
Citi	15	12
Kopā	77	85

Zinātnisko iekārtu krājumus tur un apsaimnieko KPC. Lielākā daļa ir nukleāru un nenukleāru standartmateriālu krājumi, kas atrodas Gēlā. Šiem krājumiem ir stratēģisks raksturs, un tos saglabā, lai varētu reaģēt uz neprognozējamiem pieprasījumiem nākotnē krīzes situācijās. Citi krājumi ietver EGNOS projekta krājumus, publikāciju krājumus, kurus glabā un/vai pārvalda Publikāciju birojs, kā arī vakcīnu krājumus.

2.8. ĪSTERMIŅA IEGULDĪJUMI

Īstermiņa ieguldījumi ietver pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus, kurus iegādājas to atdeves vai peļņas dēļ vai kurus tur, lai izveidotu noteiktu aktīvu struktūru vai likviditātes papildu avotu, un tāpēc tos iespējams pārdot, lai nodrošinātu likviditātes vajadzības, vai procentu likmju izmaiņu gadījumā. 2008. gadā šajā pozīcijā bija iekļauti arī tirdzniecībai turēti aktīvi septiņu miljonu euro vērtībā.

Pārdošanai pieejamie aktīvi

	Miljonos EUR		
	Likvidējamā EOTK	Citi	Kopā
Summas 31.12.2008.	1 464	82	1 546
Iegāde	560	255	815
Atsavināšana un izņemšana	(573)	(32)	(605)
Amortizēto izmaksu korekcija	(1)	0	(1)
Uzskaites vērtības izmaiņas	8	3	11
Pašu kapitālā iekļautā pārpalikuma pārvērtēšana	25	0	25
Summas 31.12.2009.	1 483	308	1 791

Attiecībā uz likvidējamās EOTK summām visi pārdošanai pieejamie ieguldījumi ir parāda vērtspapīri EUR valūtā un tiek kotēti aktīvā tirgū. Parāda vērtspapīru ar galīgo termiņu 2010. gadā vērtība (izteikta to patiesajā vērtībā) 2009. gada 31. decembrī bija 242 miljoni euro (2008. gadā – 126 miljoni euro).

Citu summu palielinājums ir saistīts ar jaunām iegādēm, kuras veica riska dalīšanas finanšu mehānisms (RSFF) (195 miljoni euro) un aizdevumu garantijas instruments TEN-T projektiem (LGTT) (60 miljoni euro).

2.9. ĪSTERMIŅA PRIEKŠFINANSĒJUMS

	Miljonos EUR	
Pārvaldības veids	31.12.2009.	31.12.2008.
Tieša centralizēta pārvaldība	2 924	3 055
Netieša centralizēta pārvaldība	1 990	930
Decentralizēta pārvaldība	700	326
Dalīta pārvaldība	2 550	5 304
Kopēja pārvaldība	832	608
Īsteno citas iestādes un aģentūras	81	39
Kopā īstermiņa priekšfinansējums	9 077	10 262

Īstermiņa priekšfinansējuma samazinājums ir radies sakarā ar to, ka strukturālām darbībām dalītās pārvaldības ietvaros daži finansētie projekti ir slēgšanas procesā (programmas saistībā ar 2000.–2006. gada laikposmu), turpretim jauniem projektiem (programmas saistībā ar 2007.–2013. gada laikposmu) priekšfinansējuma trešo iemaksu veica 2009. gadā, bet to klasificēja ilgtermiņa aktīvos, kā aprakstīts 2.5. paskaidrojumā. Īstermiņa priekšfinansējuma palielinājums attiecībā uz netiešo centralizēto pārvaldību ir saistīts ar Komisijas darbību nodošanu jaunām izpildaģentūrām galvenokārt pētniecības un izstrādes jomā. Īstermiņa priekšfinansējuma summa, par kuru Eiropas Savienībai ir tiesības saņemt procentus no saņēmējiem, ir 4 629 miljoni euro.

2.10. ĪSTERMIŅA DEBITORU PARĀDI

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Īstermiņa aizdevumi	216	114
Īstermiņa debitoru parādi	4 519	6 128
Dažādi debitoru parādi	16	23
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	3 912	5 655
Kopā	8 663	11 920

2.10.1. Īstermiņa aizdevumi

Šīs summas attiecas uz aizdevumiem 41 miliona euro apmērā, kuru atmaksas galīgais termiņš ir īsāks par 12 mēnešiem pēc bilances datuma (40 miljoni euro attiecas uz MFA aizdevumiem, skatīt 2.4. paskaidrojumu iepriekš). Šajā pozīcijā ir iekļauti arī likvidējamās EOTK termiņnoguldījumi.

Termiņnoguldījumi

	Miljonos EUR
	Kopā
Summas 31.12.2008.	0
Pieaugums	174
Uzkrātās summas	1
Summas 31.12.2009.	175

2.10.2. Īstermiņa debitoru parādi

Uzskaites grupa	31.12.2009.			31.12.2008.		
	Bruto summa	Norakstītā summa	Neto vērtība	Bruto summa	Norakstītā summa	Neto vērtība
Klienti	277	(76)	201	243	(79)	164
Soda nauda	3 370	(133)	3 237	4 590	(96)	4 494
Dalībvalstis	2 198	(1 191)	1 007	2 576	(1 204)	1 372
Citi	76	(2)	74	111	(13)	98
Kopā	5 921	(1 402)	4 519	7 520	(1 392)	6 128

Klienti

Tie ir iekasēšanas rikojumi, kas iegrāmatoti uzskaitē 2009. gada 31. decembrī kā konstatētas atgūstamas prasījumu summas un vēl nav iekļauti citās pozīcijās bilances aktīvu daļā.

Soda nauda

Piedzenamās summas attiecas uz Komisijas piemērotajiem naudas sodiem 3 370 miljonu euro apmērā. 133 miljoni euro no šīs summas ir norakstīti. Norakstītās summas palielinājums ir izskaidrojams ar to, ka dažus no jaunajiem piemērotajiem naudas sodiem ekonomikas un finanšu krīzes apstākļos nevar segt ar provizoriskiem maksājumiem vai banku garantijām. Turklāt attiecībā uz dažiem naudas sodiem Tiesā vēl nav pabeigts saīsinātais tiesvedības process. Attiecībā uz šiem debitoru parādiem līdz 2009. gada 31. decembrim bija saņemtas garantijas par kopsummu 2 952 miljoni euro (2008. gadā – 2 403 miljoni euro), kas liecina, ka naudas soda saņēmējs vēlas to pārsūdzēt. Jāpiebilst, ka 290 miljoni euro no iepriekš minētajām summām nebija jānomaksā 2009. gada 31. decembrī.

No dalībvalstīm saņemamie debitoru parādi

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
ELGF debitoru parādi		
ELGF debitoru parādi	627	684
Norakstītā summa	(350)	(392)
Kopā	277	292
Samaksātais un no dalībvalstīm atgūstamais PVN	38	36
Pašu resursi		
Iekļauti A kontā	89	97
Iekļauti atsevišķā kontā	1 254	1 260
Norakstītā summa	(841)	(812)
Citi	25	16
Kopā	527	561
Pārējie no dalībvalstīm saņemamie debitoru parādi	165	483
Kopā	1 007	1 372

ELGF debitoru parādi

Šajā postenī ietilpst tās ELGF līdzekļu saņēmēju parāda summas 2009. gada 31. decembrī, ko dalībvalstis deklarējušas un apstiprinājušas 2009. gada 15. oktobrī un no kurām atskaitīti 20 %, ko dalībvalstis drīkst paturēt administratīvo izmaksu segšanai. Tika veikts novērtējums par debitoru parādiem, kas radušies pēc minētās deklarācijas iesniegšanas līdz 2009. gada 31. decembrim. Komisija arī novērtē norakstāmās summas saistībā ar līdzekļu saņēmēju parādiem, kuru atgūšana ir maz ticama. Tas, ka ir veikta šāda korekcija, nenozīmē, ka Komisija atsakās no tiesībām atgūt šīs summas nākotnē.

Pašu resursi

Jāpiebilst, ka dalībvalstīm ir tiesības ieturēt 25 % no tradicionālajiem pašu resursiem iekasēšanas izmaksu segšanai, tāpēc iepriekš minētās summas neietver šo atskaitījumu. Pamatojoties uz dalībvalstu iesniegto novērtējumu, no dalībvalstu debitoru parādiem atskaitītas norakstāmās summas 841 miljona euro apmērā. Tomēr tas nenozīmē, ka Komisija atsakās no tiesībām atgūt šīs vērtības korekcijas summas.

Pārējie no dalībvalstīm saņemamie debitoru parādi

Pārējie no dalībvalstīm saņemamie debitoru parādi ietver atgūstamās izdevumu summas 72 miljonu euro apmērā un ELGF avansa maksājumus astoņu miljonu euro apmērā salīdzinājumā ar attiecīgi 120 miljoniem euro un 244 miljoniem euro 2008. gadā.

2.10.3. Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Uzkrātie ienākumi	3 655	5 402
Nākamo periodu izdevumi	230	223
Citi	27	30
Kopā	3 912	5 655

Lielākā summa šajā pozīcijā ir uzkrātie ienākumi 3 655 miljonu euro apmērā.

Uzkrātie ienākumi	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Pašu resursi	2 209	2 576
Piešķirtie lauksaimniecības ieņēmumi nov. un dec.	940	1 261
Cukura nozares pārstrukturēšana	0	911
ELGF – neizpildītie atbilstības korigēšanas lēmumi	0	368
Kohēzijas fonds un Reģionālās attīstības fonds – finanšu korekcijas	404	146
Zivsaimniecības fonds	0	32
Citi uzkrātie ienākumi	102	108
Kopā uzkrātie ienākumi	3 655	5 402

Citi uzkrātie ienākumi galvenokārt ir novēloti procentu ienākumi, uzkrātie banku procenti un uzkrātie procenti par priekšfinansējuma summām.

Šajā pozīcijā ir iekļauti arī nākamo periodu izdevumi kopsummā par 230 miljoniem euro, no kuriem galvenās summas ir paredzamie maksājumi 53 miljonu euro apmērā par divpusējiem zvejniecības nolīgumiem ar trešām valstīm, 36 miljoni euro par Eiropas skolu, 44 miljoni euro par biroju īri, 22 miljoni euro par biroju pārveidi un 17 miljoni euro procentiem par pamatlīdzekļu nomu.

2.11. NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Nauda, uz ko neattiecas izmantošanas ierobežojumi		
Konti valstu kasēs un centrālajās bankās	10 958	15 039
Norēķinu konti	1 967	1 415
Avansu konti	42	35
Pārvedumi (nauda ceļā)	9	26
Īstermiņa noguldījumi un citi naudas ekvivalenti	1 486	1 456
Kopā	14 462	17 971
Nauda, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi	8 910	5 753
Kopā	23 372	23 724

2.11.1. Nauda, uz ko neattiecas izmantošanas ierobežojumi

Nauda, uz ko neattiecas izmantošanas ierobežojumi, ir visi līdzekļi, kas atrodas ES kontos katrā dalībvalstī un EBTA valstī (valsts kasē vai centrālajā bankā), norēķinu kontos, avansa kontos, kā arī īstermiņa bankas noguldījumi un skaidras naudas līdzekļi sīkiem izdevumiem.

Mazāks atlikums valstu kasēs un centrālajās bankās šā gada beigās ir skaidrojams ar to, ka pēc budžeta grozījumu veikšanas 2009. gada oktobrī 3,5 miljardi euro 2010. gada sākumā bija jāatmaksā dalībvalstīm salīdzinājumā ar 6,6 miljardiem euro pagājušajā gadā. Attiecīgās saistības atspoguļotas īstermiņa kreditoru parādos (skatīt arī 2.18.2. paskaidrojumu turpmāk). Naudas atlikumu gada beigās ietekmēja arī nauda no vēl neizlietotajiem piešķirtajiem ieņēmumiem 2,7 miljardu euro apmērā (2008. gadā – 5,1 miljards euro), ko nevar atlīdzināt dalībvalstīm, un 1,4 miljardi euro (2008. gadā – 1,7 miljardi euro), kas tika ieturēti, lai segtu uz 2010. gadu pārceltās maksājumu apropriācijas. Budžeta izpildes rezultāts 2,3 miljardu euro apmērā arī jāatmaksā dalībvalstīm, izmantojot atskaitījumu no summām, kas tām jāmaksā par 2010. gadu.

Summas, kas ir parādītas kā īstermiņa noguldījumi, attiecas galvenokārt uz naudas līdzekļiem, kurus ES vārdā pārvalda uzticības personas konkrētu no ES budžeta finansētu programmu īstenošanai.

2.11.2. *Nauda, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi*

Nauda, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi, ir summas, kas saņemtas saistībā ar Komisijas uzliktajiem naudas sodiem, kuru maksājumu vēl var apstrīdēt. Šīs summas atrodas īpašos noguldījuma kontos, kas netiek izmantoti citām darbībām.

ILGTERMIŅA SAISTĪBAS

2.12. PABALSTI DARBINIEKIEM

	<i>Miljonos EUR</i>	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Pensijas – darbinieki	33 316	32 867
Pensijas – citi	663	696
Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma	3 263	3 993
Kopā	37 242	37 556

2.12.1. *Pensijas – darbinieki*

Saskaņā ar Civildienesta noteikumu 83. pantu darbinieku pensiju shēmā (PSEO: Eiropas ierēdņu pensiju shēma) paredzēto pabalstu maksājumus veic no ES budžeta. Shēma netiek finansēta, bet dalībvalstis kolektīvi garantē minēto pabalstu maksājumus atbilstīgi šo izdevumu finansēšanai noteiktajam apmēram. Turklāt vienu trešdaļu no šīs shēmas ilgtermiņa finansējuma veido ierēdņu obligātās iemaksas. Šīs iemaksas summa tiek pārskatīta katru gadu un vajadzības gadījumā atjaunināta, lai garantētu, ka šīs iemaksas (pašlaik 11,3 % no pamatalgas) ir pietiekamas, lai katru gadu finansētu vienu trešdaļu no gada laikā iegūtajām tiesībām.

Pensiju shēmas saistības tika novērtētas, pamatojoties uz darbinieku un pensionēto darbinieku skaitu 2009. gada 31. decembrī un minētajā datumā piemērojamo Civildienesta noteikumu normām. Minētajā novērtējumā tika ņemti vērā vecuma, invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pabalsti (dažādi pensiju veidi, kā arī invaliditātes pabalsts). Novērtējumu veica saskaņā ar 25. SPSSGS noteikto metodiku (un attiecīgi arī 12. ES grāmatvedības noteikumu). Saskaņā ar šo grāmatvedības standartu darba devējam jānosaka savas aktuārās saistības, ņemot vērā līgumiskos pabalstus darbinieku dienesta laikā un paredzamos algas paaugstinājumus. Aktuārvērtējuma metodi, ko piemēro minēto saistību aprēķināšanā, sauc par plānotās vienības kredītmēti.

Vērtējumā izmantoti šādi vērtēšanas datumā pieejamie galvenie aktuārie pieņēmumi.

Aktuārie pieņēmumi	31.12.2009.	31.12.2008.
Nominālā diskonta likme	4,5 %	3,9 %
Paredzamais inflācijas līmenis	2,5 %	1,8 %
Reālā diskonta likme	2,0 %	2,1 %
Precību varbūtība: vīrieši/sievietes	84 %/38 %	84 %/38 %
Vispārējais algas pieaugums/pensiju pārskatīšana	0 %	0,3 %

Aprēķinā tika izmantota 2008. gada starptautiskā ierēdņu dzīves ilguma tabula. Paredzēts, ka aiziešana pensijā notiks, kad ierēdnis varēs pilnībā izmantot savas tiesības, ņemot vērā samazinājumu par priekšlaicīgu pensionēšanos un Barselonas iniciatīvu attiecībā uz vēlāku pensionēšanos – vēlākais 65 gadu vecumā. Bruto pensiju un ģimenes pabalstu aprēķinu pamatā ir Civildienesta noteikumi.

Saistības attiecas uz šādu personu iepriekš noteiktajām tiesībām:

- 1) pensiju shēmā iesaistīto visu iestāžu un aģentūru personāls, ar kuriem 2009. gada 31. decembrī pastāvēja darba tiesiskās attiecības;
- 2) personāls, kura stāvoklis ir nenoteikts, t. i., darbinieki, kas pagaidām vai pilnībā izbeiguši darbu iestādēs, bet kuru pensiju tiesības pensiju shēmā saglabājas (tikai darbinieki, kuri nostrādājuši vismaz 10 gadus);
- 3) bijušie ierēdņi un citi darbinieki, kas saņem izdienas pensiju;
- 4) bijušie ierēdņi un citi darbinieki, kas saņem invaliditātes pensiju;
- 5) bijušie ierēdņi un citi darbinieki, kas saņem invaliditātes pabalstu;
- 6) apgādnieka zaudējuma pensijas saņēmēji (atraitnes, atraitņi, bāreņi, apgādājamās personas).

Galvenās izmaiņas kopš 2008. gada 31. decembra ir šādas.

<i>Miljonos EUR</i>	
Darbinieku pensiju saistību pārmaiņas	Summa
Bruto pensiju saistības 2008. gada 31. decembrī	36 495
Darba izmaksas	1 360
Procentu izmaksas	1 456
Samaksātie pabalsti	(1 035)
Aktuārie ieguvumi	(1 248)
Pārmaiņas sakarā ar jauniem darbiniekiem	187
Bruto pensiju saistības 2009. gada 31. decembrī	37 215

Būtiskākie secinājumi ir šādi.

- Bruto aktuārās saistības 2009. gada 31. decembrī tika novērtētas par summu 37 215 miljoni euro (2008. gadā – 36 495 miljoni euro). Tai pieskaita koeficienta korektora ietekmi 1 079 miljonu euro apmērā (2008. gadā – 1 277 miljoni euro). Saņēmēju maksājami nodokļi atskaitīti no kopējām bruto saistībām, lai iegūtu neto saistības, ko iekļauj bilancē (jo, veicot pensiju maksājumus, nodoklis tiek ieturēts un kreditēts ES ieņēmumos maksājuma veikšanas gadā). Tādējādi šīs neto saistības (bruto saistības, no kurām atskaitīti nodokļi) 2009. gada 31. decembrī ir novērtētas 33 316 miljonu euro apmērā.
- Darbinieku pensijas shēmas dalībnieku skaits pieauga par 5 082 personām. Šis palielinājums attiecas galvenokārt uz pagaidu darbiniekiem, līgumdarbiniekiem, kā arī pirmo reizi shēmā iekļautajiem Eiropas Parlamenta locekļiem.

2.12.2. *Pensijas – citi*

Šeit ietilpst pensiju saistības attiecībā uz Komisijas, Tiesas (un Vispārējās tiesas), Revīzijas palātas, Padomes ģenerālsekretāru, Ombuda, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja un Eiropas Savienības Civildienesta tiesas esošajiem un bijušajiem locekļiem. Šajā pozīcijā ietvertas arī saistības attiecībā uz konkrētu Eiropas Parlamenta locekļu pensijām.

2.12.3. *Kopīgā veselības apdrošināšanas shēma*

Novērtētas arī ES saistības attiecībā uz kopīgajā veselības apdrošināšanas shēmā veicamajām iemaksām par tās pensionētajiem darbiniekiem. Šīs bruto saistības ir novērtētas 3 535 miljonu euro apmērā. Lai iegūtu neto summu, no šīm bruto saistībām atskaita plāna aktīvus 272 miljonu euro apmērā. Aprēķinos ņem vērā strādājošos ierēdņus un pensionārus no dažādām ES iestādēm un aģentūrām, to ģimenes, kā arī Komisijas,

Revīzijas palātas, Tiesas, Padomes, Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja un Eiropas Ombuda strādājošos locekļus un pensionārus. Aprēķinā izmantotā diskonta likme un vispārējais algu pieaugums ir tādi paši kā tie, kas izmantoti darbinieku pensiju vērtējumā (skatīt iepriekš). Nelielas saistību samazināšanās galvenais iemesls ir aktuārie ieguvumi aktuāro pieņēmumu izmaiņu dēļ.

<i>Miljonos EUR</i>	
Kopīgās veselības apdrošināšanas saistību izmaiņas	Summa
Bruto saistības 2008. gada 31. decembrī	4 248
Parastās izmaksas	168
Procentu izmaksas	169
Samaksātie pabalsti	(85)
Aktuārie ieguvumi	(965)
Bruto saistības 2009. gada 31. decembrī	3 535
Mīnus plāna aktīvi	(272)
Neto saistības 2009. gada 31. decembrī	3 263

2.13. ILGTERMIŅA UZKRĀJUMI

<i>Miljonos EUR</i>							
	31.12.2008.	Papildu uzkrājumi	Apvērstās neizlietotās summas	Izlietotās summas	Pārvietošana uz/ no īstermiņa uzkrājumiem	Aplēšu izmaiņas	31.12.2009.
Tiesas prāvas	421	54	(50)	(12)	0	0	413
Kodolobjekta nojaukšana	819	0	0	0	(22)	111	908
Finanšu	12	67	0	0	(3)	0	76
Citi	89	45	(12)	(37)	(13)	0	72
Kopā	1 341	166	(62)	(49)	(38)	111	1 469

Tiesas prāvas

Šeit novērtētas summas, kas, iespējams, būs jāmaksā pēc 2010. gada saistībā ar vairākām notiekošām tiesas prāvām. Lielāko daļu (409 miljonus euro) nosaka 2009. gada 31. decembrī vēl nepabeigtās tiesas prāvas saistībā ar ELGF izdevumu finansiālu koriģēšanu un citas tiesas prāvas, kas skar lauksaimniecības izdevumus.

Kodolobjekta nojaukšana

Neatkarīgu ekspertu konsorcijs 2008. gadā atjaunināja savu 2003. gada pētījumu, lai novērtētu KPC kodoliekārtu ekspluatācijas pārtraukšanas un atkritumu apsaimniekošanas programmas izmaksas. Pārskatītā aplēse 1 222 miljonu euro apmērā (iepriekš – 1 145 miljoni euro) ir pamats uzkrājumu iekļaušanai finanšu pārskatos. Saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem šo aplēsi indeksē atbilstoši inflācijai un tad diskontē līdz neto pašreizējai vērtībai. 2009. gada 31. decembrī uzkrājumu kopsumma bija 930 miljoni euro, kuru veido summas, kuras paredzēts maksāt 2010. gadā (22 miljoni euro) un turpmāk (908 miljoni euro). Ņemot vērā minētās programmas paredzamo ilgumu (aptuveni 30 gadi), jāatzīst, ka pastāv zināma nenoteiktība attiecībā uz šo novērtējumu, un galīgās izmaksas varētu atšķirties no pašreiz noteiktajām summām.

Finanšu uzkrājumi

Eiropas Investīciju fonds (EIF) atbilstīgi 1998. gada MVU garantiju mehānismam, 2001. gada MVU garantiju mehānismam, 2007. gada MVU garantiju mehānismam un CIP var Komisijas uzdevumā savā vārdā izsniegt garantijas, kuru risku uzņemas Komisija. Tomēr ar izmantotām un neizmantojamām garantijām saistītais finanšu risks ir ierobežots. Balances datumā abu mehānismu finanšu uzkrājumi atbilst maksājumu saistībām attiecībā pret finanšu starpniekiem, atskaitot līdz bilances datumam veiktos neto maksājuma pieprasījumus. Ilgtermiņa finanšu uzkrājumus diskontē līdz to neto pašreizējai vērtībai.

Citi uzkrājumi

Šeit galvenā summa attiecas uz novērtējumu par ES ieguldījumiem dažādās dalībvalstīs no Ārkārtas veterinārā fonda saistībā ar konkrētu dzīvnieku slimību uzliesmojumiem par kopējo summu 60 miljoni euro (2008. gadā – 101 miljons euro), kas sadalīta starp paredzamo norēķinu summu 2010. gadā (25 miljoni euro) un vēlāk (35 miljoni euro).

2.14. ILGTERMIŅA FINANŠU SAISTĪBAS

2.14.1. Aizņēmumi

Miljonos EUR						
Nosaukums	31.12.2008.	Jauni aizņēmumi	Atmaksa	Valūtas kursa atšķirības	Uzskaites vērtības izmaiņas	31.12.2009.
MFA	663	25	(95)	—	(6)	587
Maksājumu bilance	2 004	7 200	—	—	99	9 303
EURATOM	494	7	(11)	(1)	(5)	484
Likvidējamā EOTK	282	—	(67)	18	(8)	225
Kopā	3 443	7 232	(173)	17	80	10 599

Sadalījums starp ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumiem

Miljonos EUR			
Aizņēmumi	Termiņš < 1 gads	Termiņš > 1 gads	Kopā 31.12.2009.
MFA	40	547	587
Maksājumu bilance	—	9 303	9 303
EURATOM	—	484	484
Likvidējamā EOTK	—	225	225
Kopā	40	10 559	10 599

Šajā pozīcijā ietilpst Eiropas Savienības aizņēmumi, kuru termiņš pārsniedz vienu gadu. Aizņēmumos ietilpst ar sertifikātiem apliecināti parādi 10 324 miljonu euro apmērā (2008. gadā – 3 131 miljons euro). Uzskaites vērtības izmaiņas ir uzkrāto procentu izmaiņas, kurām pieskaitīta (likvidējamās EOTK aizņēmumu gadījumā) būtisko sākotnējo darījuma izmaksu attiecīgā gada amortizācija, kas aprēķināta atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Efektīvās procentu likmes (norādītas kā procentu likmju diapazons) ir šādas.

Aizņēmumi	31.12.2009.	31.12.2008.
Makrofinansālais atbalsts (MFA)	0,9625 % - 4,54 %	3,022 % - 5,29 %
Euratom	0,9031 % - 5,6775 %	3,348 % - 5,6775 %
Maksājumu bilance	3,125 % - 3,625 %	3,25 %
Likvidējamā EOTK	0,346 % - 9,2714 %	4,939 % - 11,875 % (*)

(*) Lielākā robežvērtība attiecas uz nemainīgas likmes aizņēmumu, kas segts, veicot procentu likmju mijmaiņas darījumu.

2.15. CITAS ILGTERMIŅA SAISTĪBAS

Miljonos EUR		
	31.12.2009.	31.12.2008.
Parādi par finanšu izpirkumnomu	1 736	1 770
Pa daļām apmaksātās ēkas	395	403
Citas	47	53
Kopā	2 178	2 226

Šajā postenī ietilpst galvenokārt izpirkumnomas saistības, kuru termiņš pārsniedz vienu gadu (skatīt 2.2. paskaidrojumu iepriekš). Tajā ietilpst arī summas par noteiktām ēkām, kuras Komisija iegādājās un kuru pirkuma cena tiks nomaksāta pa daļām, – tie nav izpirkumnomas līgumi, jo īpašumtiesības pārgāja Komisijai nekavējoties.

ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS

2.16. ĪSTERMIŅA UZKRĀJUMI

Miljonos EUR							
	31.12.2008.	Papildu uzkrājumi	Apvērstās neizlietotās summas	Izlietotās summas	Pārvietojumi uz/ no citām pozīcijām	Aplēšu izmaiņas	31.12.2009.
Tiesas prāvas	16	18	(3)	(1)	0	0	30
Kodolobjekta nojaukšana	89	0	0	(28)	22	(61)	22
Finanšu	202	14	(50)	(41)	3	0	128
Citi	41	7	(23)	(5)	13	0	33
Kopā	348	39	(76)	(75)	38	(61)	213

Šajā pozīcijā ietverta uzkrājumu daļa maksājumiem, kuru termiņš ir mazāks par vienu gadu.

2.17. ĪSTERMIŅA FINANŠU SAISTĪBAS

Šajā pozīcijā ietverti aizņēmumi (skatīt 2.14.1. paskaidrojumu) **40 miljonu** euro apmērā, kuru termiņš ir 12 mēnešu laikā pēc bilances datuma (2008. gadā – 94 miljoni euro, pieskaitot 25 miljonus euro, kas saistīti ar tirdzniecībai turētām saistībām).

2.18. KREDITORU PARĀDI

Miljonos EUR		
	31.12.2009.	31.12.2008.
Ilgtermiņa saistību īstermiņa daļa	71	64
Īstermiņa kreditoru parādi	15 260	12 026
Dažādi kreditoru parādi	133	115
Uzkrātie izdevumi un nākamo periodu ienākumi	78 420	77 472
Kopā	93 884	89 677

2.18.1. Ilgtermiņa saistību īstermiņa daļa

Miljonos EUR		
	31.12.2009.	31.12.2008.
Saistības par finanšu izpirkumnomu	59	52
Citi	12	12
Kopā	71	64

2.18.2. **Īstermiņa kreditoru parādi**

Veids	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Dalībvalstis	14 903	11 386
Piegādātāji un citi	944	1 175
Parādi, kuriem jāveic attiecināmības pārbaude	(587)	(535)
Kopā	15 260	12 026

Īstermiņa kreditoru parādi ietver izmaksu pārskatus, ko ES saņēmusi atbilstīgi dotāciju pasākumiem. Tos kredītē par pieprasīto summu, saņemot pieprasījumu. Ja partneris ir dalībvalsts, tos klasificē kā dalībvalsts kreditoru parādus. Rēķiniem un kredīta avizo, kurus saņem atbilstīgi iepirkumu pasākumiem, piemēro to pašu kārtību. Attiecīgie izmaksu pieprasījumi ņemti vērā gada noslēguma periodizācijas procedūrās. Tāpēc pēc šiem periodizācijas ierakstiem novērtētās attiecināmās summas ir reģistrētas kā uzkrātie izdevumi (skatīt 2.18.3. paskaidrojumu turpmāk), bet neattiecināmās summas paliek nenoslēgtas kontos "parādi, kuriem jāveic attiecināmības pārbaude". Lai aktīvus un saistības nenovērtētu par augstu, ir izņemts atspoguļot maksājamo neto summu īstermiņa saistībās.

Dalībvalstis

Šeit galvenās summas ir saistītas ar 11 160 miljoniem euro (2008. gadā – 4 660 miljoni euro) nesamaksātos izmaksu pieprasījumos par struktūrfondu pasākumiem. Šeit ietverti arī 3 524 miljoni euro, kas atmaksājami dalībvalstīm pēc budžeta grozījumiem, kuri veikti 2009. gada beigās (2008. gadā – 6 627 miljoni euro), – tie tika samaksāti dalībvalstīm 2010. gada februārī.

Piegādātāji un citi

Šajā pozīcijā ietvertas parāda summas pēc dotāciju un iepirkumu pasākumiem, kā arī publiskām institūcijām un nekonsolidētajām struktūrām (piemēram, EAF) maksājamās summas.

Parādi, kuriem jāveic attiecināmības pārbaude

Kreditoru parādi ir samazināti par 587 miljoniem euro, proti, saņemto, bet vēl nepārbaudīto un par neattiecināmiem uzskatāmo atlīdzības pieprasījumu daļu. Lielākās summas attiecas uz strukturālo darbību ģenerāldirektorātiem.

2.18.3. **Uzkrātie izdevumi un nākamo periodu ienākumi**

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Uzkrātie izdevumi	76 435	77 260
Nākamo periodu ienākumi	1 976	50
Citi	9	162
Kopā	78 420	77 472

Uzkrāto izdevumu sadalījums ir šāds.

Uzkrātie izdevumi

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
ELGF uzkrātie izdevumi		
Izdevumi 16.10.2009.–31.12.2009.	32 087	30 415
Tiešais atbalsts	12 195	12 682

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Cukura nozares pārstrukturēšana	735	3 787
Citi	(55)	(13)
Kopā ELGF	44 962	46 871
Strukturālu darbību uzkrātie izdevumi		
ELFLA un ELVGF-G	9 076	7 004
ERAF un inovatīvie pasākumi	11 777	10 687
Kohēzijas fonds	980	2 810
ISPA	3	4
ESF	5 411	4 596
Kopā struktūrfondi	27 247	25 101
Citi uzkrātie izdevumi		
Pētniecība un izstrāde	1 687	1 978
Citi	2 539	3 310
Kopā citi	4 226	5 288
Kopā uzkrātie izdevumi	76 435	77 260

Pēc lēnas virzības iepriekšējos gados strukturālo darbību 2007.–2013. gada programmas 2009. gadā uzsāka normālu darbību, kas izskaidro palielinājumu iepriekš minētajā pozīcijā. Šo palielinājumu izlīdzina cukura nozares pārstrukturēšanai uzkrāto izdevumu samazinājums, jo, iespējams, daļa no šā finansējuma faktiski netiks izmantota.

Nākamo periodu ienākumu ievērojamo palielinājumu izskaidro divu dalībvalstu 2010. gadā veiktie pašu resursu iemaksu avansa maksājumi.

NETO AKTĪVI

2.19. REZERVES

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Patiesās vērtības rezerve	69	41
Pārējās rezerves		
Garantiju fonds	1 472	1 276
Pārvērtēšanas rezerve	57	57
Aizņēmumu un aizdevumu darbības	1 511	1 528
Citi	214	213
Kopā	3 254	3 074
Kopā	3 323	3 115

2.19.1. Patiesās vērtības rezerve

Saskaņā ar grāmatvedības noteikumiem pārdošanai pieejamo aktīvu patiesās vērtības korekcijas uzskaita, izmantojot patiesās vērtības rezervi.

2.19.2. **Pārējās rezerves****Garantiju fonds**

Skatīt arī 2.3.3. paskaidrojumu par Garantiju fonda darbību. Šī rezerve atspoguļo plānoto summu 9 % apmērā no fonda izsniegtajām garantijām, kas ir jātur kā aktīvi.

Pārvērtēšanas rezerve

Pārvērtēšanas rezerve ietver pamatlīdzekļu pārvērtēšanas summas. Gada beigu atlikums 57 miljonu euro apmērā attiecas uz Komisijas zemes un ēku pārvērtēšanu, ko veica jau pirms pārejas uz jaunajiem grāmatvedības noteikumiem.

Aizņēmumu un aizdevumu darbību rezerve

Summa attiecas uz likvidējamās EOTK rezervi Ogļu un tērauda izpētes fonda aktīviem. Šo rezervi izveidoja saistībā ar EOTK darbības izbeigšanu.

2.20. **NO DALĪBVALSTĪM PIEPRASĀMĀS SUMMAS**

<i>Miljonos EUR</i>	
	Summa
No dalībvalstīm pieprasāmās summas 2008. gada 31. decembrī	50 539
2008. gada budžeta pārpalikuma atdošana dalībvalstīm	1 796
Garantiju fonda rezerves izmaiņas	196
Pārējo rezervju izmaiņas	(10)
Likvidējamā EOTK: 2008. gada rezultāta sadalījums	(15)
Gada saimnieciskais rezultāts (pārpalikums)	(4 457)
Kopā no dalībvalstīm pieprasāmās summas 2009. gada 31. decembrī	48 049
Sadalījums starp	
Pabalsti darbiniekiem	37 242
Citas summas	10 807

Šī summa atspoguļo izdevumu daļu, kas ES jau radušies līdz 2009. gada 31. decembrim un kas jāsedz no turpmāko gadu budžetiem. Daudzus izdevumus saskaņā ar uzkrāšanas principu grāmatvedībā atzīst N gadā, lai gan faktiski tos, iespējams, apmaksās N+1 gadā, un finansēs, izmantojot N+1 gada budžetu. Ja šīs saistības iekļauj pārskatos un attiecīgās summas finansē no turpmāko gadu budžetiem, gada beigās saistības ievērojami pārsniedz aktīvus. Nozīmīgākās summas, kas jānorāda, ir ELGF pasākumi. Dalībvalstīm maksājamās summas periodā no 2009. gada 16. oktobra līdz 31. decembrim sasniedza 32 miljardus euro. Lielāko daļu pieprasāmo summu dalībvalstis faktiski apmaksā īsākā laikposmā nekā 12 mēneši pēc attiecīgā finanšu gada beigām no nākamā gada budžeta.

No dalībvalstīm pieprasāmās citas summas samazinājās salīdzinājumā ar pagājušo gadu – 10,8 miljardi euro salīdzinājumā ar 13 miljardiem euro 2008. gadā. Šā samazinājuma galvenie iemesli ir priekšfinansējuma palielinājums par 9,5 miljardiem euro (2.5. un 2.9. paskaidrojums), ko kompensēja kreditoru parādu palielinājums par 4,2 miljardiem euro (skatīt 2.18. paskaidrojumu) un īstermiņa debitoru parādu samazinājums par 3,3 miljardiem euro (2.10. paskaidrojums).

Pamatā tikai ES darbinieku pabalstu saistības pret tās darbiniekiem apmaksā ilgākā periodā. Jāatzīmē, ka pensiju maksājumu finansējumu gada budžetos garantē dalībvalstis. Informācijai skatīt aplēsi par paredzamo darbinieku pabalstu maksājumu sadalījumu.

<i>Miljonos EUR</i>	
	Summa
Īstermiņa: 2010. gadā maksājamās summas	1 214
Ilgttermiņa: pēc 2010. gada maksājamās summas	36 028
Kopā darbinieku pabalstu saistības 31.12.2009.	37 242

Jāpiebilst arī, ka iepriekš minētais neietekmē budžeta izpildes rezultātu, – budžeta ieņēmumiem vienmēr ir jāsakrīt ar budžeta izdevumiem vai tie jāpārsniedz, un ieņēmumu pārpalikums tiek atdots atpakaļ dalībvalstīm.

3. SAIMNIECISKĀ REZULTĀTA PĀRSKATA PASKAIDROJUMI

3.1. PAŠU RESURSI UN IEŅĒMUMI NO IEMAKSĀM

<i>Miljonos EUR</i>			
	Paskaidrojumi	2009. g.	2008. g.
Pašu resursu ieņēmumi	3.1.1.		
NKI resursi		81 978	74 479
PVN resursi		12 795	19 008
Tradicionālie pašu resursi			
Lauksaimniecības nodevas		0	1 184
Muitas nodokļi		14 002	15 196
Cukura nodevas		130	702
Kopā tradicionālie pašu resursi		14 132	17 082
Budžeta korekcijas	3.1.2.	1 399	1 930
Trešo valstu (tostarp EBTA valstu) iemaksas		233	214
Kopā		110 537	112 713

Pašu resursu ieņēmumi ir galvenais Eiropas Savienības pamatdarbības ieņēmumu elements. Tādējādi lielāko daļu izdevumu finansē no pašu resursiem, jo pārējie ieņēmumi ir tikai kopējā finansējuma neliela daļa.

3.1.1. Pašu resursu ieņēmumi

Pašu resursi tiek iedalīti trīs kategorijās – tradicionālie pašu resursi, PVN resursi un NKI resursi. Savukārt tradicionālie pašu resursi ietver cukura nodevas un muitas nodokļus. Arī korekcijas mehānisms attiecībā uz budžeta nelīdzsvarotību (Apvienotās Karalistes atlaide), kā arī Nīderlandes un Zviedrijas gada NKI iemaksas bruto samazinājums ir pašu resursu sistēmas daļa. Dalībvalstis patur 25 % no tradicionālajiem pašu resursiem kā iekasēšanas izmaksas, un iepriekš minētās summas ir uzrādītas bez šiem atskaitījumiem.

PVN pašu resursi rodas, piemērojot vienotu 0,30 % likmi saskaņotajai PVN bāzei visās dalībvalstīs (izņemot 2007.–2013. gadu, kad pieprasītā likme Austrijai bija noteikta 0,225 %, Vācijai – 0,15 %, Nīderlandei un Zviedrijai – 0,10 %), kas ir aprēķina bāze, kura nepārsniedz 50 % no NKI visām dalībvalstīm. NKI resursi ir mainīgi resursi, kas ir paredzēti to ieņēmumu nodrošināšanai jebkurā noteiktā gadā, kas nepieciešami, lai segtu izdevumus, kuri pārsniedz iekasēto summu no tradicionālajiem pašu resursiem, PVN resursiem un dažādiem ieņēmumiem. Ieņēmumus gūst, piemērojot vienotu likmi visu dalībvalstu kopējam NKI.

Salīdzinājumā ar 2008. gadu PVN resursu ieņēmumi samazinājās par 6,2 miljardiem euro, taču šo samazinājumu pilnībā izlīdzināja NKI pašu resursu ieņēmumu palielinājums par 7,5 miljardiem euro. Šīs izmaiņas var izskaidrot galvenokārt ar atšķirīgiem noteikumiem, kurus paredz Padomes 2007. gada 7. jūnija Lēmums Nr. 2007/436/EK, Euratom par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (2007. gada ORD lēmums), ar kuru aizstāja iepriekšējo 2000. gada lēmumu par pašu resursiem. Pēc 2007. gada ORD lēmuma stāšanās spēkā 2009. gadā vairs neregistrē lauksaimniecības nodevu ieņēmumus, jo šīs nodevas tagad uzskata par muitas nodokļiem. Muitas nodokļi samazinājās par 1,1 miljardu euro, ko izraisīja ievērojams importa samazinājums ES27 dalībvalstīs vērtības izteiksmē 2009. gadā salīdzinājumā ar 2008. gadu, tāpat arī cukura nodevas samazinājās par 572 miljoniem euro, jo 2008. gadā bija papildu ieņēmumi no vienreizējām maksām par papildu cukura kvotām.

3.1.2. Budžeta korekcijas

Budžeta korekcijas ietver budžeta pārpalikumu no 2008. gada (1 796 miljoni euro), kas dalībvalstīm tiek atmaksāts netieši, samazinot pašu resursu summas, kas tām ir jāpārskaita ES nākamajā gadā, un tādējādi tās veido 2009. gada ieņēmumus. Saskaņā ar 2007. gada ORD lēmumu attiecībā uz Apvienoto Karalisti piemēro budžeta nelīdzsvarotību korekciju. Tā kā šo summu finansē citas dalībvalstis, tad nevajadzētu veidoties neto ietekmei uz budžetu vai saimniecisko rezultātu. Tomēr šajā pozīcijā tika reģistrēta summa 319 miljonu euro apmērā, kas ir budžeta vajadzībām izmantoto EUR kursu atšķirība (skatīt Regulas EK Euratom Nr. 1150/2000 10. panta 3. punktu) un to kursu atšķirība, kas bija spēkā brīdī, kad dalībvalstis, kuras nav EMS, faktiski veica maksājumus.

3.2. CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI

<i>Miljonos EUR</i>			
	Paskaidrojumi	2009. g.	2008. g.
Soda naudas	3.2.1.	2 648	3 171
Lauksaimniecības nodevas	3.2.2.	705	2 299
Izdevumu atgūšana	3.2.3.		
Tieša centralizēta pārvaldība		63	61
Netieša centralizēta pārvaldība		6	4
Decentralizēta pārvaldība		41	90
Dalīta pārvaldība		1 066	1 349
Kopā		1 176	1 504
Ieņēmumi no administratīvās darbības	3.2.4.		
Personāls		1 010	974
Ar pamatlīdzekļiem saistītie ieņēmumi		33	25
Citi administratīvie ieņēmumi		165	149
Kopā		1 208	1 148
Dažādi pamatdarbības ieņēmumi	3.2.5.		
Korekcijas/uzkrājumi		150	71
Peļņa no valūtas maiņas		618	269
Citi		1 027	1 269
Kopā		1 795	1 609
Kopā		7 532	9 731

3.2.1. *Soda naudas*

Šie ieņēmumi attiecas uz naudas sodiem, kurus piemērojusi Komisija par konkurences noteikumu pārkāpumiem. Debitoru parādus un saistītus ieņēmumus atzīst, kad ir pieņemts Komisijas lēmums par naudas soda piemērošanu un adresātam par to oficiāli paziņots.

3.2.2. *Lauksaimniecības nodevas*

Šīs summas attiecas uz piena nodevām 99 miljonu euro apmērā (2008. gadā – 338 miljoni euro) un cukura nodevām 606 miljonu euro apmērā (2008. gadā – 1 961 miljons euro). Piena nodevas ir tirgus organizācijas rīks, kura mērķis ir sodīt piena ražotājus, kuri pārsniedz references daudzumu. Tā kā tās nav saistītas ar Komisijas iepriekšējiem maksājumiem, praktiski tās tiek uzskatītas par ieņēmumiem īpašam mērķim. Piena kvotas tiek pakāpeniski izslēgtas, kas izskaidro nodevu ieņēmumu samazinājumu. Sākot ar 2008./2009. lauksaimniecības gadu un turpmāk kvotas katru gadu palielinās par 1 %, līdz 2015. gadā tās tiks atceltas.

Cukura nodevas attiecas uz cukura nozares pārstrukturēšanas fondu, ar kura palīdzību cukura nozares reformas rezultātā ir samazinātas iekšējās cukura cenas, lai mazinātu starpību starp ES cenām un starptautiskajām cenām. Lai mudinātu mazāk konkurētspējīgos cukura ražotājus atstāt tirgu, tika izveidots pašfinansējuma pārstrukturēšanas fonds, ko finansē ar ieņēmumiem no cukura ražotājiem uzliktā pagaidu nodokļa, kas tiek uzskatīts par piešķirtajiem ieņēmumiem. Lai gan šīs shēmas maksājumi turpināsies līdz 2012. gada septembrim, dalībvalstis jau 2009. gada 31. decembrī deklarēja visus ar cukura nozares pārstrukturēšanas fondu saistītos ieņēmumus.

3.2.3. *Izdevumu atgūšana*

Šī pozīcija atspoguļo Komisijas grāmatvedības sistēmā reģistrētos Komisijas izdotos iekasēšanas rīkojumus un atskaitījumu no turpmākiem maksājumiem par atgūstamajiem izdevumiem attiecībā uz iepriekš no vispārējā budžeta izmaksātām summām, pamatojoties uz pārbaudēm, pabeigtām revīzijām vai attiecināmības analīzi, kopā ar dalībvalstu izdotajiem iekasēšanas rīkojumiem ELGF līdzekļu saņēmējiem. Tā ietver arī uzkrāto ienākumu novērtējumu izmaiņas no iepriekšējā gada beigām līdz šim brīdim. Tomēr šajā pozīcijā ES izdevumu atgūšana nav norādīta pilnībā, jo īpaši par tādām būtiskām izdevumu jomām kā strukturālas darbības, attiecībā uz kurām darbojas īpaši mehānismi, kas nodrošina neattaisnotu summu atlīdzināšanu, no kuriem lielākā daļa neietver iekasēšanas rīkojumu izdošanu. Kā ieņēmumi nav ietverta arī priekšfinansējuma summu atgūšana saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem.

Galvenā summa 1 066 miljonu euro apmērā attiecas uz dalīto pārvaldību un sastāv no 453 miljoniem euro saistībā ar Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un 613 miljoniem euro saistībā ar strukturālām darbībām.

a) *Lauksaimniecība: ELGF*

Saistībā ar lauksaimniecību summas, kas šajā pozīcijā ir uzskaitītas kā attiecīgā gada ieņēmumi, ir 453 miljoni euro, un veidojas šādi:

— atbilstīguma korekcijas, par kurām nolemts gada laikā, 347 miljonu euro apmērā,

— krāpšana un pārkāpumi 106 miljonu euro apmērā – atmaksas summas, ko deklarējušas dalībvalstis un kas atgūtas gada laikā, 163 miljoni euro, no kuriem atskaitīts to nesamaksāto summu samazinājums, ko deklarējušas dalībvalstis un kas atgūstamas gada beigās saistībā ar krāpšanu un pārkāpumiem, 57 miljoni euro (627 miljoni euro 2009. gada beigās salīdzinājumā ar 684 miljoniem euro 2008. gada beigās), – skatīt arī 2.10.2. paskaidrojumu.

ELGF izdevumu summa 2009. gada 31. decembrī, kura tiks labota pēc revīzijām, kas vēl nav pabeigtas, ir 2,8 miljardi euro (skatīt 6.4.1. paskaidrojumu).

b) *Strukturālas darbības*

Izdevumu atgūšana strukturālo darbību pozīcijā bija 613 miljoni euro (2008. gadā – 349 miljoni euro). Šī apakšpozīcija ietver Komisijas izdotus iekasēšanas rīkojumus, lai atgūtu iepriekšējo gadu nepamatotus izdevumus 406 miljonu euro apmērā, un uzkrāto ienākumu izmaiņas (palielinājumu) gada beigās 206 miljonu euro apmērā.

Iekasēšanas rīkojumi tiek izdoti tikai šādos gadījumos:

- Komisija pieņem oficiālus finanšu korekcijas lēmumus pēc tam, kad dalībvalstu pieprasītajās summās ir konstatēti neatbilstīgi izdevumi,
- programmas noslēguma korekcijas rezultātā rodas ES ieguldījuma samazinājums, jo dalībvalsts nav deklarējusi attiecināmos izdevumus pietiekamā apjomā, lai pamatotu kopējo priekšfinansējumu un jau veiktos starpposma maksājumus; šādas operācijas var notikt bez oficiāla Komisijas lēmuma, ja dalībvalsts tam piekrīt,
- atgūto summu atmaksājumi pēc slēgšanas, ja tā notiek pēc tiesvedības pabeigšanas, kas slēgšanas brīdī vēl nebija pabeigta.

Citi iekasēšanas rīkojumi, kas izdoti atbilstīgi strukturālām darbībām, attiecas uz priekšfinansējuma atgūšanu. Šīs summas nav uzrādītas kā ieņēmumi, bet ieskaitītas bilances priekšfinansējuma pozīcijā.

2009. gada 31. decembrī tika lemts par iespējamajām finanšu korekcijām 1,1 miljarda euro apmērā – sīkāku informāciju skatīt 6.4.2. paskaidrojumā.

3.2.4. *Ieņēmumi no administratīvās darbības*

Šie ieņēmumi galvenokārt rodas no atskaitījumiem no darbinieku algām, un šos ieņēmumus pamatā veido divas summas pensijas iemaksas un ienākuma nodokļi.

3.2.5. *Dažādi pamatdarbības ieņēmumi*

Summa 376 miljonu euro apmērā (2008. gadā – 321 miljons euro) ir saistīta ar summām, kas ir saņemtas no kandidātvalstīm. Galvenais iemesls dažādu pamatdarbības ieņēmumu palielinājumam salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir peļņas no valūtas maiņas palielinājums (skatīt turpmāk). To mazliet izlīdzināja pirmo reizi bilancē iekļauto iepriekšējo priekšfinansējuma summu samazinājums, kuru pretējais ieraksts tiek uzrādīts šajā pozīcijā (pieci miljoni euro salīdzinājumā ar 241 miljonu euro 2008. gadā).

Peļņa no valūtas maiņas, izņemot finanšu darbību, kas ir aprakstīta 3.5. paskaidrojumā turpmāk, arī ir ietverta šajā pozīcijā. Tā rodas ikdienas darbību rezultātā un no attiecīgiem darījumiem, kas ir veikti citās valūtās nekā euro, kā arī no pārvērtēšanas gada beigās, kas ir vajadzīga, lai sagatavotu pārskatus. Tā ir gan realizēta, gan nerealizēta peļņa.

Neto pozīcijā ir norādīta gada neto peļņa no valūtas maiņas 185 miljonu euro apmērā (2008. gadā – neto zaudējumi 504 miljonu euro apmērā). Tā ir sadalīta starp nerealizētajām un realizētajām summām, un Komisija ir uzskaitījusi gandrīz visas summas.

Neto nerealizētā peļņa no valūtas maiņas kursa

Neto peļņa 132 miljoni euro ir nesamaksāto atlikumu ārvalstu valūtās pārvērtēšanas gada beigās rezultāts. Lielākā daļa peļņas (87 miljoni euro) ir saistīta ar GBP un SEK valūtām, kuru vērtība 2009. gadā palielinājās, salīdzinot ar euro.

Gada beigās Komisijas pašu resursu bankas kontos atrodas ievērojami atlikumi ārvalstu valūtās, tostarp GBP un SEK. Saskaņā ar Padomes Regulu Nr. 1150/2000 Komisija šos līdzekļus glabā pašu resursu kontos, kur tos iemaksā dalībvalstis, un izmanto tādā apmērā, kāds vajadzīgs, lai nodrošinātu Komisijas naudas vajadzības, kuras izriet no budžeta izpildes.

Neto realizētā peļņa no valūtas maiņas kursa

Lielākā daļa peļņas no vispārējā valūtas maiņas kursa 53 miljonu euro apmērā ir gūta no grāmatvedības darījumiem saistībā ar pašu resursiem, kurus iemaksā valstu valūtās, nevis euro, dalībvalstīs, kuras nav pievienojušās euro zonai. Tā rodas no starpības starp grāmatvedības maiņas kursu, atbilstīgi kuram šīs summas uzskaita Komisija, kad tās tiek saņemtas, un tirgus maiņas kursu, atbilstīgi kuram tās tiek pārvērstas euro, pirms tās izmanto, lai segtu Komisijas maksājumus. Grāmatvedības maiņas kursu katram konkrētam mēnesim nosaka, pamatojoties uz tirgus maiņas kursu iepriekšējā mēneša priekšpēdējā dienā. Pašu resursus iegrāmato atbilstīgi šādiem maiņas kursiem, kad tie ir saņemti, un pēc tam konvertē euro atbilstīgi tirgus maiņas kursam vēlāk.

2009. gada laikā ievērojami pieauga vairāku Eiropas valūtu, jo īpaši GBP un RON vērtība. Rezultātā tirgus maiņas kursi, kas piemēroti noteiktos periodos, lai pārvērstu Komisijas pašu resursus šajās valūtās, regulāri bija augstāki nekā uzskaites kursi, atbilstīgi kuriem tās tika uzskaitītas saņemšanas brīdī. Starpības atlikusi daļa ir saistīta ar citiem grāmatvedības darījumiem, tostarp Komisijas veiktiem maksājumiem citās valūtās, nevis euro.

Vispārējā valūtas maiņas kursa atšķirību izmaiņas laikposmā no 2008. līdz 2009. gadam neto zaudējumu vietā radīja neto peļņu, kas ir rezultāts ievērojamām valūtas maiņas kursa izmaiņām šo divu gadu laikā. 2008. gadā vairāku Eiropas valūtu vērtība attiecībā pret euro ievērojami samazinājās, savukārt 2009. gadā bija novērojama daļēji pretēja tendence.

3.3. ADMINISTRATĪVIE IZDEVUMI

Miljonos EUR

	2009. g.	2008. g.
Personāla izdevumi	4 898	4 563
Amortizācija un vērtības samazinājums	436	330
Citi administratīvie izdevumi	2 799	2 827
Kopā	8 133	7 720

Šie ir administratīvie izdevumi, kas rodas ES darbības rezultātā, un tie ietver personāla izmaksas, amortizāciju un citas izmaksas, kuras saistītas ar iestāžu un aģentūru darbību (piemēram, nomas, uzturēšanas, apgādes, mācību u. c. izmaksas).

3.4. PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI

Miljonos EUR

	Paskaidrojumi	2009. g.	2008. g.
Sākotnējie pamatdarbības izdevumi	3.4.1.		
Tieša centralizēta pārvaldība		8 744	7 998
Netieša centralizēta pārvaldība		3 605	3 077
Decentralizēta pārvaldība		137	1 278
Dalīta pārvaldība		89 681	81 839
Kopēja pārvaldība		1 655	1 188
Kopā		103 822	95 380
Citi pamatdarbības izdevumi	3.4.2.		
Korekcijas/uzkrājumi		199	278
Zaudējumi no valūtas maiņas		432	773
Citi		481	783
Kopā		1 112	1 834
Kopā		104 934	97 214

3.4.1. Sākotnējie pamatdarbības izdevumi

Eiropas Savienības pamatdarbības izdevumi aptver dažādas finanšu plāna izdevumu kategorijas, un tām ir dažādas formas atkarībā no tā, kā izmaksā naudu un kā to pārvalda. Lielākā daļa izdevumu – 86 % – ietilpst pozīcijā “Dalīta pārvaldība”, kas ietver uzdevumu deleģēšanu dalībvalstīm tādās jomās kā ELGF tēriņi un darbības, kuras finansē, izmantojot dažādas strukturālas darbības (Reģionālās attīstības fonds, Sociālais fonds, Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, Kohēzijas fonds un Zivsaimniecības fonds).

Palielinājums 2009. gadā ir saistīts galvenokārt ar strukturālām darbībām 2007.–2013. gada programmēšanas periodam. Pēc lēnas virzības iepriekšējos gados šīs programmas 2009. gadā uzsāka normālu darbību, savukārt 2000.–2006. gada pasākumi tiek pabeigti.

3.4.2. Citi pamatdarbības izdevumi

Zaudējumi no valūtas maiņas, izņemot no finanšu darbības, kas aprakstīta 3.6. paskaidrojumā turpmāk, rodas ikdienas darbību rezultātā un no attiecīgiem darījumiem, kas ir veikti citās valūtās nekā euro, kā arī no gada beigās veiktas pārvērtēšanas, kas ir vajadzīga, lai sagatavotu pārskatus; tie ir gan realizēti, gan nerealizēti zaudējumi.

3.5. FINANŠU IEŅĒMUMI

	Miljonos EUR	
	2009. g.	2008. g.
Dividenžu ienākumi (no riska kapitāla fondiem)	14	22
Procentu ienākumi		
Par priekšfinansējumu	59	50
Par novēlotiem maksājumiem	132	26
Par mijmaiņas darījumiem	2	13
Par pārdošanai pieejamiem aktīviem	100	102
Par aizdevumiem	265	105
Par naudu un tās ekvivalentiem	158	349
Citi	3	3
Kopā	719	648
Citi finanšu ienākumi		
Gūtā peļņa no finanšu aktīvu pārdošanas	10	4
Citi	76	11
Kopā	86	15
Pašreizējās vērtības korekcijas	10	3
Peļņa no valūtas maiņas	6	10
Kopā	835	698

3.6. FINANŠU IZDEVUMI

	Miljonos EUR	
	2009. g.	2008. g.
Procentu izdevumi		
Izpirkumnoma	95	91
Par mijmaiņas darījumiem	2	10
Par aizņēmumiem	248	90

	Miljonos EUR	
	2009. g.	2008. g.
Citi	20	9
Kopā	365	200
Citi finanšu izdevumi		
Finanšu uzkrājumu korekcijas	39	12
Finanšu maksas par budžeta instrumentiem	73	50
Realizētie zaudējumi no finanšu aktīvu pārdošanas	0	8
Zaudējumi no finanšu aktīvu vērtības samazinājuma	15	11
Citi	57	56
Kopā	184	137
Pašreizējās vērtības korekcijas	0	118
Zaudējumi no valūtas maiņas	45	12
Kopā	594	467

3.7. ASOCIĒTO IESTĀŽU UN KOPUZŅĒMUMU NETO PĀRPALIKUMA/(DEFICĪTA) DAĻA

Saskaņā ar grāmatvedības pašu kapitāla metodi ES savā saimnieciskā rezultāta pārskatā iekļauj savu asociēto iestāžu un kopuzņēmumu neto pārpalikuma/deficīta daļu (skatīt arī 2.3.1. un 2.3.2. paskaidrojumu).

3.8. INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM

Pārskatā pa segmentiem ir sniegts pamatdarbības ieņēmumu un izdevumu sadalījums pa politikas jomām, kas balstīts uz budžeta līdzekļu sadales struktūru pa darbības jomām Komisijā. Šīs politikas jomas finanšu pārskatu sniegšanas nolūkā sagrupē trīs lielākās pozīcijās – “Darbības Eiropas Savienībā”, “Darbības ārpus Eiropas Savienības” un “Dienesti un pārējās darbības”.

“Darbības Eiropas Savienībā” ir lielākā no šīm pozīcijām, jo tajā ir ietvertas daudzas politikas jomas Eiropas Savienībā. “Darbības ārpus Eiropas Savienības” ietver politikas jomas ārpus ES, piemēram, tirdzniecību un atbalstu. “Dienesti un pārējās darbības” ietver iekšējās un horizontālās darbības, kas ir vajadzīgas ES iestāžu un struktūru darbībai.

Konsolidētās aģentūras ir iekļautas dažādās politikas jomās. Citas iestādes, izņemot Komisiju, ir iekļautas noteiktā politikas jomā. Dažādās politikas jomas atspoguļo bruto skaitļus pirms konsolidācijā izslēgtām summām, un konsolidācijā izslēgtās summas ir uzrādītas kopā vienā ailē.

Jāņem vērā, ka pašu resursi un iemaksas nav sadalītas starp dažādām darbībām, jo tās aprēķina, iekasē un pārvalda Komisijas centrālie dienesti. Tie šeit ir parādīti tāpēc, lai varētu salīdzināt neto rezultātu ar saimnieciskā rezultāta pārskatu.

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM – KOPSAVILKUMS

Miljonos EUR

	Darbības ES	Darbības ārpus ES	Dienesti un pārējās darbības	Likvidējamā EOTK	Citas iestādes	Konsolidācijā izslēgtās summas	Kopā
Citi pamatdarbības ieņēmumi							
Soda naudas	2 648	0	0	0	0	0	2 648
Lauksaimniecības nodevas	705	0	0	0	0	0	705
Izdevumu atgūšana	1 110	64	2	0	0	0	1 176
Ieņēmumi no administratīvās darbības	79	37	840	0	377	(125)	1 208
Citi pamatdarbības ieņēmumi	1 930	81	707	2	1	(926)	1 795
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	6 472	182	1 549	2	378	(1 051)	7 532
Administratīvie izdevumi							
Personāla izdevumi	(1 732)	(737)	(1 151)	0	(1 287)	9	(4 898)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(70)	(18)	(118)	0	(230)	0	(436)
Citi administratīvie izdevumi	(658)	(311)	(853)	0	(1 225)	248	(2 799)
	(2 460)	(1 066)	(2 122)	0	(2 742)	257	(8 133)
Pamatdarbības izdevumi							
Tieša centralizēta pārvaldība	(6 279)	(2 843)	(278)	0	0	656	(8 744)
Netieša centralizēta pārvaldība	(2 971)	(616)	(4)	0	0	(14)	(3 605)
Decentralizēta pārvaldība	(32)	(105)	0	0	0	0	(137)
Dalīta pārvaldība	(89 546)	(9)	(126)	0	0	0	(89 681)
Kopēja pārvaldība	(368)	(1 287)	0	0	0	0	(1 655)
Citi pamatdarbības izdevumi	(726)	(9)	(468)	(61)	0	152	(1 112)
	(99 922)	(4 869)	(876)	(61)	0	794	(104 934)
KOPĀ PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(102 382)	(5 935)	(2 998)	(61)	(2 742)	1 051	(113 067)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(95 910)	(5 753)	(1 449)	(59)	(2 364)	0	(105 535)
Ieņēmumi no pašu resursiem un iemaksām							110 537
Atlikums no pamatdarbības							5 002
Neto finanšu ienākumi							241
Darbinieku pabalstu saistību izmaiņas							(683)
Asociēto iestāžu/kopuzņēmumu rezultātu daļa							(103)
Gada saimnieciskais rezultāts							4 457

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM – DARBĪBAS ES

Miljonos EUR

	Ekonomika un finanses	Uzņēmējdarbība un rūpniecība	Konkurence	Nodarbinātība	Lauksaimniecība	Transports un enerģētika	Vide	Izpēte	Informācijas sabiedrība
Citi pamatdarbības ieņēmumi									
Soda naudas	0	8	2 626	0	0	2	10	0	0
Lauksaimniecības nodevas	0	0	0	0	705	0	0	0	0
Izdevumu atgūšana	3	5	0	60	492	3	1	6	12
Ieņēmumi no administratīvās darbības	0	9	0	0	0	17	0	1	4
Citi pamatdarbības ieņēmumi	7	261	0	33	84	203	35	513	5
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	10	283	2 626	93	1 281	225	46	520	21
Administratīvie izdevumi	(53)	(243)	(74)	(102)	(108)	(265)	(100)	(292)	(127)
Personāla izdevumi	(46)	(161)	(68)	(75)	(88)	(178)	(74)	(197)	(96)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	0	(15)	0	(1)	0	(9)	(1)	(2)	0
Citi administratīvie izdevumi	(7)	(67)	(6)	(26)	(20)	(78)	(25)	(93)	(31)
Pamatdarbības izdevumi	(35)	(358)	(16)	(8 153)	(55 539)	(1 726)	(192)	(3 646)	(1 220)
Tieša centralizēta pārvaldība	(35)	(159)	0	(182)	(43)	(607)	(173)	(2 647)	(1 108)
Netieša centralizēta pārvaldība	0	(39)	0	0	0	(667)	(4)	(922)	(103)
Decentralizēta pārvaldība	0	0	0	(3)	(8)	(11)	0	0	0
Dalīta pārvaldība	0	0	0	(7 952)	(55 427)	0	0	0	0
Kopēja pārvaldība	0	(68)	0	0	0	(285)	0	0	0
Citi pamatdarbības izdevumi	0	(92)	(16)	(16)	(61)	(156)	(15)	(77)	(9)
KOPĀ PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(88)	(601)	(90)	(8 255)	(55 647)	(1 991)	(292)	(3 938)	(1 347)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(78)	(318)	2 536	(8 162)	(54 366)	(1 766)	(246)	(3 418)	(1 326)
	Kopīgais pētniecības centrs	Zivsaimniecība	Iekšējais tirgus	Reģionālā politika	Nodokļi un muita	Izglītība un kultūra	Veselības un patērētāju aizsardzība	Tiesiskums, brīvība un drošība	Kopā darbības ES
Citi pamatdarbības ieņēmumi									
Soda naudas	0	0	2	0	0	0	0	0	2 648
Lauksaimniecības nodevas	0	0	0	0	0	0	0	0	705
Izdevumu atgūšana	0	23	0	497	0	4	1	3	1 110
Ieņēmumi no administratīvās darbības	45	0	0	0	0	1	1	1	79
Citi pamatdarbības ieņēmumi	159	8	190	(1)	1	156	136	140	1 930

	Kopīgais pētniecības centrs	Zivsaimniecība	Iekšējais tirgus	Reģionālā politika	Nodokļi un muita	Izglītība un kultūra	Veselības un patērētāju aizsardzība	Tiesiskums, brīvība un drošība	Kopā darbības ES
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	204	31	192	496	1	161	138	144	6 472
Administratīvie izdevumi	(308)	(39)	(161)	(69)	(49)	(177)	(177)	(116)	(2 460)
Personāla izdevumi	(226)	(32)	(105)	(55)	(40)	(88)	(120)	(83)	(1 732)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(28)	0	(4)	0	(2)	(1)	(4)	(3)	(70)
Citi administratīvie izdevumi	(54)	(7)	(52)	(14)	(7)	(88)	(53)	(30)	(658)
Pamatdarbības izdevumi	(143)	(544)	(36)	(25 789)	(65)	(1 341)	(495)	(624)	(99 922)
Tieša centralizēta pārvaldība	(29)	(282)	(7)	(37)	(65)	(157)	(395)	(353)	(6 279)
Netieša centralizēta pārvaldība	0	0	0	(17)	0	(1 179)	(40)	0	(2 971)
Decentralizēta pārvaldība	0	0	0	(10)	0	0	0	0	(32)
Dalīta pārvaldība	0	(260)	0	(25 710)	0	0	0	(197)	(89 546)
Kopēja pārvaldība	0	0	0	(15)	0	0	0	0	(368)
Citi pamatdarbības izdevumi	(114)	(2)	(29)	0	0	(5)	(60)	(74)	(726)
KOPĀ PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(451)	(583)	(197)	(25 858)	(114)	(1 518)	(672)	(740)	(102 382)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(247)	(552)	(5)	(25 362)	(113)	(1 357)	(534)	(596)	(95 910)

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM – DARBĪBAS ĀRPUS ES

Miljonos EUR

	Ārējās attiecības	Tirdzniecība	Attīstība	Paplašināšanās	Humānā palīdzība	Kopā darbības ārpus ES
Citi pamatdarbības ieņēmumi						
Izdevumu atgūšana	14	0	9	39	2	64
Ieņēmumi no administratīvās darbības	37	0	0	0	0	37
Citi pamatdarbības ieņēmumi	81	0	(1)	1	0	81
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	132	0	8	40	2	182
Administratīvie izdevumi	(799)	(50)	(146)	(45)	(26)	(1 066)
Personāla izdevumi	(511)	(45)	(129)	(36)	(16)	(737)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(18)	0	0	0	0	(18)
Citi administratīvie izdevumi	(270)	(5)	(17)	(9)	(10)	(311)
Pamatdarbības izdevumi	(2 924)	(12)	(939)	(142)	(852)	(4 869)

	Ārējās attiecības	Tirdzniecība	Attīstība	Paplašināšanās	Humānā palīdzība	Kopā darbības ārpus ES
Tieša centralizēta pārvaldība	(1 514)	(6)	(610)	(296)	(417)	(2 843)
Netieša centralizēta pārvaldība	(563)	0	(1)	(52)	0	(616)
Decentralizēta pārvaldība	(185)	0	(122)	202	0	(105)
Dalīta pārvaldība	(26)	0	17	0	0	(9)
Kopēja pārvaldība	(634)	(6)	(218)	6	(435)	(1 287)
Citi pamatdarbības izdevumi	(2)	0	(5)	(2)	0	(9)
KOPĀ PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(3 723)	(62)	(1 085)	(187)	(878)	(5 935)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(3 591)	(62)	(1 077)	(147)	(876)	(5 753)

INFORMĀCIJAS SNIEGŠANA PA SEGMENTIEM – DIENESTI UN PĀRĒJĀS DARBĪBAS

	Prese un saziņa	Birojs krāpšanas apkarošanai	Koordinēšana	Personāls un administrācija	Eurostat	Budžets	Revīzija	Valodas	Citi	Kopā dienesti un pārējās darbības
Citi pamatdarbības ieņēmumi										
Izdevumu atgūšana	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Ieņēmumi no administratīvās darbības	0	6	0	692	0	50	0	92	0	840
Citi pamatdarbības ieņēmumi	(2)	0	6	54	(1)	(2)	0	47	605	707
CITI PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	(1)	6	6	747	(1)	48	0	139	605	1 549
Administratīvie izdevumi	(96)	(49)	(148)	(1 360)	(65)	(51)	(8)	(380)	35	(2 122)
Personāla izdevumi	(61)	(36)	(129)	(564)	(60)	(38)	(8)	(290)	35	(1 151)
Ar nemateriāliem aktīviem un pamatlīdzekļiem saistīti izdevumi	(2)	0	0	(116)	0	0	0	0	0	(118)
Citi administratīvie izdevumi	(33)	(13)	(19)	(680)	(5)	(13)	0	(90)	0	(853)
Pamatdarbības izdevumi	(98)	(13)	0	(36)	(30)	(261)	0	(14)	(424)	(876)
Tieša centralizēta pārvaldība	(94)	(13)	0	(32)	(29)	(109)	0	(1)	0	(278)
Netieša centralizēta pārvaldība	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0	(4)
Dalīta pārvaldība	0	0	0	0	0	(126)	0	0	0	(126)
Citi pamatdarbības izdevumi	0	0	0	(4)	(1)	(26)	0	(13)	(424)	(468)
KOPĀ PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(194)	(62)	(148)	(1 396)	(95)	(312)	(8)	(394)	(389)	(2 998)
NETO PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(195)	(56)	(142)	(649)	(96)	(264)	(8)	(255)	216	(1 449)

4. NAUDAS PLŪSMAS TABULAS PASKAIDROJUMI

4.1. NAUDAS PLŪSMAS TABULAS MĒRĶIS UN SAGATAVOŠANA

Naudas plūsmas informāciju izmanto, lai varētu novērtēt ES spēju ģenerēt naudu un tās ekvivalentus, un ES vajadzības izmantot šīs naudas plūsmas.

Naudas plūsmas tabula ir sagatavota, izmantojot netiešo metodi. Tas nozīmē, ka neto pārpalikums vai deficīts finanšu gadam tiek koriģēts ar bezskaidras naudas darījumu rezultātiem, atlikumiem vai uzkrātiem iepriekšējo vai nākamo periodu pamatdarbības naudas ieņēmumiem vai maksājumiem un ieņēmumu vai izdevumu posteņiem saistībā ar naudas plūsmām no ieguldījumu darbības. Naudas plūsmas no darījumiem ārvalstu valūtā iegrāmato ES pārskata valūtā (euro), summai ārvalstu valūtā piemērojot euro un attiecīgās ārvalstu valūtas maiņas kursu naudas plūsmas datumā.

Šajā naudas plūsmas tabulā parāda naudas plūsmas periodā, ko klasificē pēc pamatdarbības un ieguldījumu darbības (ES nav finansēšanas darbības).

4.2. PAMATDARBĪBA

Pamatdarbība ir ES darbība, kas nav ieguldījumu darbība. Tā ir lielākā daļa no veiktajām darbībām. Saņēmējiem piešķirti aizdevumi (un vajadzības gadījumā attiecīgi aizņēmumi) netiek uzskatīti par ieguldījumu (vai finansēšanas) darbību, jo šī darbība ir vispārējo mērķu sastāvdaļa un tādējādi ES ikdienas darbība. Pamatdarbībā ir ietverti arī tādi ieguldījumi kā EIF, ERAB un riska kapitāla fondi. Šīs darbības mērķis ir piedalīties noteikto politikas rezultātu sasniegšanā.

4.3. IEGULDĪJUMU DARBĪBA

Ieguldījumu darbība ir nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu iegāde un atsavināšana un citi ieguldījumi, kuri nav iekļauti naudas ekvivalentos. Ieguldījumu darbība neietver aizdevumus, kas piešķirti saņēmējiem. Mērķis ir atspoguļot ES faktiskos ieguldījumus.

Jāņem vērā, ka ES nav pieejami lietošanai Komisijas naudas un tās ekvivalentu atlikumi 8 910 miljonu euro apmērā. Tā ir saņemtā nauda no uzlikto naudas sodu maksājumiem, par kuriem pretējā pusē pārsūdz uzlikto naudas sodu. Šīs summas ir uzrādītas kā "nauda, uz ko attiecas izmantošanas ierobežojumi" 2.11. paskaidrojumā iepriekš.

5. IESPĒJAMIE AKTĪVI UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS, KĀ ARĪ CITAS INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

IESPĒJAMIE AKTĪVI

Miljonos EUR

	Paskaidrojumi	31.12.2009.	31.12.2008.
Saņemtās garantijas	5.1.	279	260
Iespējamie aktīvi saistībā ar krāpšanas un pārkāpumu gadījumiem	5.2.	1 944	2 010
Nepabeigtas finanšu korekcijas (gaidot galīgo lēmumu)	5.3.	0	4 390
Citi iespējamie aktīvi	5.4.	18	43
Kopā iespējamie aktīvi		2 241	6 703

IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Iespējamās saistības	Paskaidrojumi	Miljonos EUR	
		31.12.2009.	31.12.2008.
Sniegtās garantijas	5.5.	19 330	17 510
Naudas sodi – Tiesai iesniegtās apelācijas sūdzības	5.6.	11 969	10 198
ELGF – līdz tiesas spriedumam	5.7.	1 945	1 609
Summas saistībā ar tiesas prāvām un citiem strīdiem	5.8.	416	281
Citas iespējamās saistības	5.9.	12	18
Kopā iespējamās saistības		33 672	29 616

Visas iespējamās saistības tiks finansētas, ja pienāks to termiņš, no ES budžeta turpmākajos gados. ES budžetu finansē dalībvalstis.

IESPĒJAMIE AKTĪVI

5.1. SAŅEMTĀS GARANTIJAS

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Izpildes garantijas	252	239
Citi	27	21
Kopā	279	260

Dažreiz tiek pieprasītas izpildes garantijas, lai nodrošinātu, ka ES finansējuma saņēmēji izpilda pienākumus, kas ir noteikti saņēmēju līgumos ar ES.

5.2. KRĀPŠANA UN PĀRKĀPUMI

Turpmāk tabulā parādīta iespējamā summa, ko dalībvalstis varētu atgūt pēc tam, kad ir konstatēti neatbilstīgi struktūrfondu pieprasījumi. Tā ir balstīta uz oficiāliem ziņojumiem, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1681/94, un ietver summas, kas sadalītas pa dalībvalstīm.

Iespējamie aktīvi: krāpšanas un pārkāpumu gadījumi

Dalībvalsts	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Austrija	8	13
Beļģija	2	16
Čehija	13	13
Dānija	2	10
Igaunija	3	2
Somija	2	3
Francija	15	12
Vācija	468	581
Grieķija	25	62
Ungārija	6	5

Dalībvalsts	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Īrija	1	1
Itālija	436	441
Latvija	5	4
Lietuva	5	2
Malta	1	1
Nīderlande	15	14
Polija	18	13
Portugāle	82	114
Slovākija	39	9
Slovēnija	7	1
Spānija	277	279
Zviedrija	2	2
Apvienotā Karaliste	347	257
Kopā	1 779	1 855

Turpmāk uzskaitīto iemeslu dēļ šajā tabulā norādītie dati ir nevis summas, kas faktiski būs pieejamas ES budžetā, bet gan teorētiski maksimālā summa.

- Dalībvalstis ne vienmēr ziņo par savu atgūšanas darbību rezultātiem.
- Lai gan dalībvalstīm ir jāinformē Komisija par atgūstamības iespējamību, nav iespējams precīzi noteikt, cik liela atgūstamo summu daļa faktiski tiks atgūta. Dažkārt valstu tiesību aktos ir paredzēts 30 gadu ilgs noilguma termiņš, kas ļauj valstu iestādēm atlikt parāda oficiālu norakstīšanu arī tad, ja atgūstamības iespējas ir tikai teorētiskas. Attiecībā uz strukturālām darbībām dalībvalstīm tagad reizi gadā ir jānosūta Komisijai pārskats par atgūstamajām summām (Regulas (EK) Nr. 438/2001 8. pants), lai labāk atspoguļotu faktisko stāvokli.
- Arī tad, ja attiecīgā dalībvalsts savlaicīgi uzsāk piedziņas procedūras, ne vienmēr ir garantēts pozitīvs iznākums. Jo īpaši tas attiecas uz gadījumiem, kad iekasēšanas rīkojumi tiek apstrīdēti tiesā.
- Atsevišķus projektus līdzfinansē kā daļu no daudzgadu programmām. Kamēr daudzgadu programma nav slēgta, nav iespējams precīzi noteikt atgūstamās summas, jo finansējums, kas izmantots neatbilstīgiem izdevumiem, dažos gadījumos, iespējams, ir piešķirts citiem – likumīgiem projektiem, un nākamie maksājumi pa daļām, jo īpaši galīgie maksājumi, dažkārt var tikt izmantoti, lai koriģētu iepriekšējos neatbilstīgos izdevumus. Minētajās tabulās norādītie dati ir provizoriski skaitļi, kas balstīti uz saņemtajiem ziņojumiem un apstrādāti līdz 2010. gada februāra beigām. Šie skaitļi, iespējams, mainīsies, pamatojoties uz turpmākiem ziņojumiem, kuri tiks saņemti ar novēlošanos.

Atsevišķos gadījumos, izmantojot dalībvalstu nosūtīto informāciju, atgūstamības izredzes nav iespējams novērtēt pietiekami precīzi. Galvenās izmaiņas kopš 2008. gada ir saistītas ar palielinājumiem attiecībā uz ES10 dalībvalstīm. Kohēzijas politikas pilnvērtīga īstenošana sākās 2004. gadā, un kopš tā laika īstenošanas izvēšanas un lielākas līdzfinansēto pasākumu kontroles dēļ arvien pieaug paziņoto pārkāpumu skaits. Vēl viena galvenā izmaiņa saistībā ar 2008. gadu attiecas uz Apvienoto Karalisti, kas ziņo par lielu pārkāpumu skaitu pēc plašām finansēto pasākumu revīzijām.

Šajā pozīcijā iekļauti arī 165 miljoni euro saistībā ar ELGF (2008. gadā – 153 miljoni euro). Dalībvalstis paziņoja Komisijai summas, kas ir uzskaitītas to “debitoru virsgrāmatā”, un arī summas, kuras joprojām bija pārbaudes provizoriskajā posmā. Šīs provizoriskās summas iekļautas šajā pozīcijā.

5.3. NEPABEIGTĀS FINANŠU KOREKCIJAS, GAIDOT GALĪGO LĒMUMU

Šī informācija, kas attiecas uz ES izdevumu atgūšanu, tagad kopā ar saistīto informāciju ir norādīta šo finanšu pārskatu 6. paskaidrojumā.

5.4 CITI IESPĒJAMIE AKTĪVI

Šajā pozīcijā iekļautas citas mazākas iespējamo aktīvu summas, kas nav klasificējamās iepriekš minētajās pozīcijās.

IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

5.5. SNIEGTĀS GARANTIJAS

5.5.1. Par aizdevumiem, kas ir piešķirti no Eiropas Investīciju bankas (EIB) pašu resursiem

Miljonos EUR

	Riska dalīšana 31.12.2009.	Bezriska dalīšana 31.12.2009.		Nenokārtots 31.12.2009. Kopā	Nenokārtots 31.12.2008.
		Valsts iestāde	Privāts uzņēmums		
65 % garantija	3 127	9 126	2 692	14 945	12 429
70 % garantija	109	1 981	506	2 596	2 908
75 % garantija	0	617	233	850	1 049
100 % garantija	0	625	196	821	1 008
Kopā	3 236	12 349	3 627	19 212	17 394

ES budžets garantē aizdevumus, ko trešām valstīm parakstījusi un piešķirusi EIB no pašu resursiem 2009. gada 31. decembrī (tostarp aizdevumus, kas piešķirti dalībvalstīm pirms pievienošanās). Tomēr ES garantija nepārsniedz atļauto kredītlīniju maksimālā apjoma procentuālo daļu – 65 %, 70 %, 75 % vai 100 %. Ja maksimālais apjoms netiek sasniegts, ES garantija summu sedz pilnībā. Nenokārtotā kopējā summa 2009. gada 31. decembrī bija 19 212 miljoni euro, tādējādi tas ir maksimālais risks, kas rodas ES.

Aizdevumiem, uz kuriem attiecas ES budžeta garantija, EIB iegūst garantijas arī no trešām personām (valstīm, valsts vai privātām finanšu iestādēm); šajos gadījumos Komisija ir sekundārais galvotājs. ES budžeta garantija sedz tikai sadaļā “risku dalīšana” norādīto garantiju politisko risku. Pārējos risku veidus sedz EIB, ja primārais galvotājs neizpilda uzņemtās saistības. Ja primārais galvotājs neizpilda uzņemtās saistības, sadaļā “bezrisku dalīšana” norādīto garantiju visus riskus sedz no ES budžeta. Ja primārais galvotājs ir valsts iestāde, šos riskus parasti attiecina uz politisku risku, tomēr arī gadījumos, kad garantijas sniedzējs ir iestāde vai privāts uzņēmums, komercrisku var nākties segt arī no ES budžeta.

5.5.2. Citas sniegtās garantijas

Miljonos EUR

	31.12.2009.	31.12.2008.
Riska dalīšanas finanšu mehānisms (RSFF)	94	48
MEDA – Marokas garantijas	17	66

	Miljonos EUR	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Aizdevumu garantijas instruments <i>Ten-T</i> projektiem (LGTT)	6	1
Citi	1	1
Kopā	118	116

Saskaņā ar Riska dalīšanas finanšu mehānismu (*RSFF*) Komisijas iemaksas tiek izmantotas, lai nodrošinātos pret finanšu risku saistībā ar EIB aizdevumiem un garantijām, kas izsniegtas attiecināmiem pētniecības projektiem. Komisijas budžets kopā par laikposmu no 2007. līdz 2013. gadam ir paredzēts līdz vienam miljardam euro, no kuriem līdz 800 miljoniem euro ir no "Sadarbības" īpašajām programmām un līdz 200 miljoniem euro – no "Iespēju" īpašajām programmām. EIB ir apņēmusies nodrošināt tādu pašu summu. Komisija ir bloķējusi summu 94 miljonu euro apmērā kā "Kapitāla piešķirumu". Šis kapitāla piešķirums sedz neparedzētus zaudējumus saistībā ar EIB izsniegtajiem aizdevumiem un garantijām *RSFF* ietvaros. Tas ir maksimālais zaudējumu apmērs, kas Komisijai varētu rasties izsniegto aizdevumu vai garantiju saistību nepildīšanas gadījumā. Tā ir Komisijas sniegto garantiju robežvērtība attiecībā uz *RSFF* un tādējādi tiek uzskatīta par ES iespējamām saistībām.

Komisija ar īpaša fonda palīdzību kā *MEDA* programmas daļu ir izveidojusi garantijas mehānismu, kas sniegs atbalstu divām Marokas organizācijām, proti, *Caisse Centrale de Garantie* un *Fonds Dar Ad-Damane*. 2009. gada 31. decembrī Komisijas garantija attiecās uz 17 miljoniem euro.

Aizdevumu garantijas instruments *Ten-T* projektiem (LGTT) (2007.–2013. gads) ir paredzēts garantiju izsniegšanai, lai samazinātu ieņēmumu risku TEN transporta projektu pirmajos gados. Proti, garantija pilnā mērā nodrošinās atbalsta kredītlīnijas, kuras atvērs vienīgi tādos gadījumos, ja projekta naudas plūsma nebūs pietiekama, lai apkalpotu prioritāru aizņēmumu. Instruments būs Komisijas un EIB kopīgs finanšu produkts, un no ES budžeta tiks piešķirti 500 miljoni euro. EIB piešķirs vēl 500 miljonus euro, tādējādi kopā pieejamā summa būs viens miljards euro. Šeit iekļautā summa – seši miljoni euro – ir uzkrājumi neparedzētiem zaudējumiem saistībā ar LGTT darbību.

5.6. NAUDAS SODI

Šīs summas attiecas uz soda naudām, kuras uzlikusi Komisija par konkurences noteikumu pārkāpumiem un par kurām ir veikts pagaidu maksājums, un tās ir vai nu pārsūdzētas, vai nav zināms, vai tiks pārsūdzētas. Iespējamās saistības tiks saglabātas, līdz Tiesa pieņems galīgo lēmumu lietā. Saņemtie procenti par pagaidu maksājumiem (460 miljoni euro) ir iekļauti gada saimnieciskajā rezultātā un arī kā iespējamās saistības, lai atspoguļotu nenoteiktās Komisijas īpašumtiesības uz šīm summām.

5.7. ELGF – LĪDZ TIESAS SPRIEDUMAM

Šīs ir iespējamās saistības pret dalībvalstīm saistībā ar ELGF atbilstības lēmumiem līdz Tiesas spriedumam. Saistību galīgā apjoma un tā gada noteikšana, kurā summas attaisnotas apelācijas rezultātā tiks izmaksātas no budžeta, būs atkarīga no Tiesas procesa ilguma. Iespējami maksājamās summas novērtējums ir ietverts bilancē kā ilgtermiņa uzkrājums – skatīt 2.13. paskaidrojumu.

5.8. SUMMAS, KAS SAISTĪTAS AR TIESAS PRĀVĀM UN CITIEM STRĪDIEM

Šī pozīcija attiecas uz prasībām, kas pašlaik iesniegtas pret ES par zaudējumu atlīdzināšanu, citiem juridiskiem strīdiem un novērtētiem tiesu izdevumiem.

Summas attiecas uz strīdiem ar piegādātājiem, darbuuzņēmējiem un bijušajiem darbiniekiem. Jāpiebilst, ka prasībā par zaudējumu atlīdzināšanu saskaņā ar EK līguma 288. pantu prasības iesniedzējam ir jānorāda iestādes veikts pietiekami nopietns tiesību normas pārkāpums, ar ko paredz tiesību piešķiršanu personām, iesniedzējam faktiski nodarītais kaitējums, kā arī tieša cēloņsakarība starp nelikumīgo rīcību un kaitējumu.

5.9. CITAS IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Šajā pozīcijā ir iekļautas citas mazākas iespējamās saistību summas, kas nav klasificējamās iepriekš minētajās pozīcijās.

CITAS BŪTISKAS INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA

5.10. NEIZMANTOTO SAISTĪBU FINANŠU DARBĪBA

	<i>Miljonos EUR</i>	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Neizmantoto saistību finanšu darbība	5 733	4 885

Tie ir aizdevumu un kapitāla ieguldījumu līgumi, kurus noslēgusi Komisija (uz kuriem neattiecas saistību atlikums (RAL)), bet kurus otra puse līdz gada beigām vēl nav izmantojusi. Galvenās summas attiecas uz 2008. un 2009. gadā parakstītajiem maksājumu bilances aizdevumu līgumiem, par kuriem aizdevums līdz gada beigām vēl nebija izmaksāts (2009. gada 31. decembrī – 5,4 miljardi euro).

5.11. UZŅEMTĀS BUDŽETA SAISTĪBAS, VĒL NEPABEIGTI MAKSĀJUMI

	<i>Miljonos EUR</i>	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Uzņemtās budžeta saistības, vēl nepabeigti maksājumi	134 689	120 023

Budžeta saistību atlikums (*RAL, Reste à Liquider*) ir summa, kas attiecas uz atvērtām saistībām, par kurām vēl nav veikti maksājumi un/vai saistību atbrīvojumi. Tā ir parasta parādība saistībā ar daudzgadu programmām. Budžeta saistību kopējais atlikums 2009. gada 31. decembrī bija 177 272 miljoni euro. Iepriekš minētā summa ir budžeta RAL, atskaitot saistītās summas, kuras 2009. gada saimnieciskā rezultāta pārskatā ir iekļautas kā izdevumi, veidojot iepriekš minēto kopsummā.

5.12. BŪTISKĀS JURIDISKĀS SAISTĪBAS

	<i>Miljonos EUR</i>	
	31.12.2009.	31.12.2008.
Strukturālas darbības	275 761	332 995
Protokols ar Vidusjūras reģiona valstīm	263	263
Zvejas nolīgumi	249	401
Programma <i>Galileo</i>	1 517	2 023
Programma <i>GMES</i>	556	624
<i>TEN-T</i>	4 289	4 571
Citas līgumsaistības	1 325	983
Kopā	283 960	341 860

Šīs saistības radās, pamatojoties uz ES lēmumu uzņemties ilgtermiņa juridiskas saistības attiecībā uz summām, ko budžetā vēl nesedza saistību apropriācijas. Tās var būt saistītas ar daudzgadu programmām, piemēram, strukturālas darbības vai summas, kuras Eiropas Savienība ir apņēmusies izmaksāt nākotnē saskaņā ar bilances datumā pastāvošiem administratīviem līgumiem (piemēram, saistībā ar tādu pakalpojumu sniegšanu kā apsardze, uzkopšana utt., kā arī līgumsaistības attiecībā uz konkrētiem projektiem, piemēram, būvdarbiem). Ne visas daudzgadu programmas ietver saistības, kas jāiekļauj šajā pozīcijā, jo turpmāko gadu izdevumi ir atkarīgi no budžeta lēmējinstīcijas gada lēmumiem vai izmaiņām attiecīgajos noteikumos.

5.12.1. *Strukturālas darbības*

Turpmākajā tabulā ir sniegts salīdzinājums starp juridiskām saistībām, kuras vēl nav paredzētas budžetā, un maksimālajām saistībām attiecībā uz summām, kuras paredzētas 2007.–2013. gada finanšu shēmā. Strukturālas darbības ir 2007.–2013. gadam plānotais atbalsts. Finanšu shēmas formāts un mērķi periodam, kas sākas 2007. gadā, atšķiras no iepriekšējā perioda formāta un mērķiem.

<i>Miljonos EUR</i>					
	Finanšu plāna summas 2007.–2013. gadam (A)	Juridiskās saistības (B)	Budžeta saistības 2007.–2009. gadam (C)	Juridiskas saistības mīnus budžeta saistības (=B-C)	Maksimālās saistības (=A-C)
Kohēzijas politikas līdzekļi	346 543	346 136	140 318	205 818	206 225
Dabas resursi	100 624	98 388	39 533	58 855	61 091
Pirmspievienošanās palīdzības instruments	10 958	5 195	2 513	2 682	8 445
Kopā	458 125	449 719	182 364	267 355	275 761

5.12.2. *Protokoli ar Vidusjūras reģiona valstīm*

Šo saistību kopsumma ir 263 miljoni euro, un tās ir saistītas ar finanšu protokoliem ar Vidusjūras reģiona trešām valstīm. Summa, kas šeit ietverta, ir starpība starp parakstīto protokolu kopējo summu un iegrāmatoto budžeta saistību summu. Minētie protokoli ir starptautiski līgumi, kuru darbību nevar pārtraukt bez abu pušu vienošanās, lai arī procedūra (to izbeigšana) pašlaik notiek.

5.12.3. *Zvejas nolīgumi*

Tās ir saistības 249 miljonu euro kopsummā, kas uzņemtas ar trešām valstīm par darbībām saskaņā ar starptautiskiem zvejas nolīgumiem.

5.12.4 *Programma Galileo*

Galileo ir globāla navigācijas satelītu sistēma (GNSS), kuru pašlaik veido Eiropas Savienība un Eiropas Kosmosa aģentūra (EKA). *Galileo* programmu šobrīd pilnībā finansē no ES budžeta, un Komisija vada programmu ES vārdā. Paredzams, ka pirmais programmas posms – palaišana orbītā (*IOV*) – tiks pabeigts 2012. gada laikā, un radītie aktīvi šajā gadā tiks nodoti Komisijai.

Jāpiebilst, ka Komisija līdz 2009. gada beigām ir samaksājusi 1 028 miljonus euro par programmas *Galileo* *IOV* posmu, ieskaitot iepriekšējo ieguldījumu *GJU*. Tā kā šī programma joprojām ir izpētes posmā, saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem iztērētie naudas līdzekļi ir iekļauti izdevumos un nemateriālie aktīvi nav atzīti. Kopējais (orientējošais) Komisijas ieguldījums, kas paredzēts programmas *Galileo* nākamajam posmam (no 2008. līdz 2013. gadam), ir 2 645 miljoni euro.

5.12.5. *Programma GMES*

Komisija ir noslēgusi līgumu ar Eiropas Kosmosa aģentūru 2008.–2013. gadam par Globālās vides un drošības novērošanas (*GMES*) kosmosa komponenta īstenošanu. Kopējā orientējošā summa minētajam periodam ir 624 miljoni euro. 2009. gadā EKA tika izmaksāti 68 miljoni euro.

5.12.6. *TEN-T saistības*

Šī summa attiecas uz Eiropas transporta tīklu (*TEN-T*) 2007.–2013. gadam. Programma attiecas uz projektiem, kuri ir izstrādāti, lai uzlabotu Eiropas transporta tīklu un atbalstītu gan infrastruktūras projektus, gan pētniecības un novatoriskuma projektus, veicinot jaunu tehnoloģiju un novatorisku procesu ieviešanu jaunā transporta infrastruktūrā. Kopējā orientējošā summa šai programmai ir 8 013 miljoni euro.

5.12.7. Citas līgumsaistības

Norādītās summas atbilst saistībām, kas jāmaksā līgumu darbības laikā. Šeit ir ietvertas nesamaksātās līgumsaistības par summu 117 miljoni euro saistībā ar Padomes būvniecības līgumiem, kā arī 441 miljons euro saistībā ar Parlamenta būvniecības līgumiem. Citas šeit iekļautās būtiskās summas ir 480 miljoni euro saistībā ar iepirkumu organizēšanas vienošanos starp Kodolsintēzes enerģijas aģentūru (Eiropas Kopuzņēmums ITER un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām) un ITER International, kā arī 165 miljoni euro saistībā ar iepirkumu organizēšanas vienošanos, kuru parakstījusi Kodolsintēzes enerģijas aģentūra, Japānas Atomenerģijas aģentūra (JAEA) un ITER International.

5.13. IEMAKSAS SAISTĪTĀM ORGANIZĀCIJĀM

Šī summa ir neveiktie maksājumi par nepieprasīto Komisijas parakstīto kapitālu.

5.13.1. Nepieprasītais pamatkapitāls – ERAB

Miljonos EUR		
ERAB	Kopā ERAB kapitāls	Daļa, uz ko parakstījusies Komisija
Kapitāls	19 794	600
Iemaksāts	(5 198)	(157)
Nepieprasīts	14 596	443

5.13.2. Nepieprasītais pamatkapitāls – EIF

Miljonos EUR		
EIF	Kopā EIF kapitāls	Daļa, uz ko parakstījusies Komisija
Kapitāls	2 940	861
Iemaksāts	(588)	(172)
Nepieprasīts	2 352	689

Pēc tam, kad EIF 2007. gadā emitēja 1 000 jaunas akcijas, 2009. gada laikā ES parakstījās uz papildu 75 akcijām, vienas akcijas nominālvērtība – viens miljons euro. 2009. gadā tika apmaksāti 20 % no akciju nominālvērtības un uzcelojuma. ES līdzdalību veido 900 akcijas (no 900 miljoniem euro). Skatīt arī 2.3.1. paskaidrojumu.

5.14. OPERATĪVĀS IZPIRKUMNOMAS SAISTĪBAS

Apraksts	Nākamo periodu maksājumi			
	< 1 gads	1-5 gadi	> 5 gadi	Kopā
Ēkas	334	1 236	842	2 412
IT materiāli un pārējais aprīkojums	6	7	0	13
Kopā	340	1 243	842	2 425

Šī pozīcija attiecas uz ēkām un pārējo aprīkojumu, ko nomā saskaņā ar operatīvās izpirkumnomas līgumiem, kas neatbilst nosacījumiem par iegrāmatošanu bilances aktīvu daļā. Norādītās summas atbilst saistībām, kas vēl ir jāmaksā līgumu darbības laikā.

Saimnieciskā rezultāta pārskatā 2009. gadā 364 miljoni euro tika atzīti kā izdevumi saistībā ar operatīvo izpirkumnomu.

6. FINANŠU KOREKCIJAS UN LĪDZEKĻU ATGŪŠANA PĒC PĀRKĀPUMU ATKLĀŠANAS

ES budžeta izpildes gaitā ir jānodrošina pārkāpumu un krāpšanas novēršana, atklāšana un koriģēšana. Šā paskaidrojuma mērķis ir sniegt pārskatu par dažādām procedūrām, kuras ir paredzētas piemērojamajos tiesību aktos attiecībā uz Komisijas un dalībvalstu atklāto pārkāpumu novēršanas kārtību, kā arī sniegt pamatotāko aplēsi par attiecīgajām kopsummām. Šis ir pēdējais kontroles sistēmu darbības posms, un tas ir būtisks, lai apliecinātu pareizu finanšu pārvaldību.

6.1. IEVADS

6.1.1. *Finanšu korekciju un līdzekļu atgūšanas procesa pārskats pa pārvaldības veidiem*

Atgūšana un finanšu korekcijas var izrietēt no pārbaudēm un revīzijām jebkurā kontroles sistēmas līmenī, proti, ES (Komisija, Eiropas Revīzijas palāta, OLAF) vai dalībvalstu veiktajām revīzijām dalītas pārvaldības gadījumā. Lai gan pārkāpumi var rasties jebkurā projekta posmā, tos var atklāt pēdējā posmā, kad saņēmējs nosūta savu galīgo pieprasījumu, kuru lielākajā daļā gadījumu pārbauda uz vietas un/vai apliecina neatkarīgs revidents. Tomēr jānošķir atgūšana un finanšu korekcijas, atspoguļojot pārvaldības veida atšķirības, kā noteikts attiecīgās nozares tiesību aktos.

Atgūšana

Finanšu regulas 71. panta 3. punkts nosaka, ka ir jāatgū nepareizi izmaksātās naudas summas. Atgūšana šajā kontekstā ir faktiskā Komisijas vai dalībvalsts veikta naudas līdzekļu atgūšana nepareizu vai neatbilstošu izdevumu atklāšanas rezultātā.

Finanšu korekcijas

Kā minēts daudzu jomu attiecīgajos tiesību aktos attiecībā uz ES izdevumiem (galvenokārt saistībā ar dalīto pārvaldību), pārkāpumus koriģē, izmantojot finanšu korekciju mehānismu. Komisijas vai dalībvalsts veikto finanšu korekciju mērķis ir panākt, lai finansēšanai vai līdzfinansēšanai (kohēzijas politika) deklarētie izdevumi pilnībā atbilstu valsts un ES noteikumiem un nosacījumiem.

Dalītas pārvaldības gadījumā tieši dalībvalstis atbild par vajadzīgo finanšu korekciju veikšanu saistībā ar darbības programmās atklātiem atsevišķiem vai sistemātiskiem pārkāpumiem. Komisijas pienākums ir nodrošināt valstu iestāžu izveidoto sistēmu efektivitāti, pretējā gadījumā Komisija piemēro dalībvalstīm finanšu korekcijas.

Ja nepamatoti maksājumi saņēmējiem ir atklāti ES kontroles rezultātā, finanšu korekcijas var uzskatīt par pirmo faktiskas atgūšanas procesa pasākumu, jo piemērojamajos tiesību aktos dalībvalstīm ir noteikts pienākums ievērot tām piemērotās finanšu korekcijas un pašām atgūt no gala saņēmējiem naudas līdzekļus. Dalībvalstīm ir juridisks pienākums atgūt naudas līdzekļus no gala saņēmēja arī valsts iestāžu veiktas revīzijas gadījumā.

Turpmāk ir sniegts apkopojums par dažādām atgūšanas un finanšu korekciju procedūrām un to ietekmi uz ES pārskatiem atkarībā no pārvaldības veida.

6.1.2. *Tiešā pārvaldība*

Ja Komisija tieši pārvalda budžetu, neattaisnotos izdevumus atgūst no saņēmēja vai atskaita no nākamā izmaksu pārskata. Ja atskaitījumu veic saņēmēji pirms izmaksu pārskata nosūtīšanas, informāciju neiekļauj grāmatvedības sistēmā. Tas attiecas uz lielāko daļu gadījumu, jo saņēmējiem ir pienākums iesniegt Komisijai apliecinātu vai revidētu izmaksu gala pārskatu, pirms viņi var saņemt savu gala maksājumu. Apliecinātajā pārskatā jebkādiem konstatētajiem pārkāpumiem ir jābūt koriģētiem.

6.1.3. *Dalīta pārvaldība*

Apmēram 80 % ES budžeta kopīgi pārvalda Eiropas Komisija un dalībvalstis, un tas galvenokārt attiecas uz izdevumiem saistībā ar lauksaimniecību un lauku attīstību, kohēzijas politiku un zivsaimniecību.

Saistībā ar izdevumiem, kuriem piemēro dalīto pārvaldību, izpildes uzdevumi un atbildība ir deleģēta dalībvalstīm, kuras galvenokārt atbild par atbalsta saņēmēju izdarīto pārkāpumu atklāšanu un korekcijām, tādējādi nodrošinot Komisijai deklarēto izdevumu pareizību. Tātad finanšu korekcijas veic dalībvalstis un gadījumos, kad nepamatotus maksājumus saņēmējiem var konstatēt pašu dalībvalstu revīzijas vai ES kontroles rezultātā, tām ir juridisks pienākums uzsākt atgūšanas procesu pret šādiem saņēmējiem.

Eiropas Komisijai ir vispārēja uzraudzības loma – tā pārbauda dalībvalstu vadības un kontroles sistēmu darbības efektivitāti un nepilnību atklāšanas gadījumā veic korigējošus pasākumus, uzņemoties savu budžeta izpildes pienākumu (Finanšu regulas 53b. panta 4. punkts). Komisija var pieņemt oficiālu lēmumu piemērot finanšu korekcijas dalībvalstij, ja dalībvalsts pati nav veikusi nepieciešamās korekcijas vai ja vadības un kontroles sistēmās ir nopietni trūkumi, kas var izraisīt sistēmiskus pārkāpumus.

Komisija piemēro finanšu korekcijas saistībā ar atsevišķiem atklātajiem pārkāpumiem, kā arī tai ir pilnvaras piemērot ekstrapolētās vai vienotās likmes korekcijas. Ekstrapolāciju izmanto, ja par sistēmiskiem pārkāpumiem ir pieejami dokumenti ar reprezentatīvu paraugu rezultātiem. Vienotās likmes korekcijas piemēro atsevišķu vai sistēmisku pārkāpumu gadījumos, ja finansiālās sekas nevar precīzi novērtēt un precīzas summas noteikšanas administratīvās izmaksas nav samērīgas. Abos gadījumos, pat ja no saņēmējiem nav iespējams atgūt līdzekļus, šīs korekcijas ir svarīgi līdzekļi, lai novērstu dalībvalstu sistēmu nepilnības un tādējādi nepieļautu vai atklātu un atgūtu nepamatotus saņēmējiem veiktus maksājumus.

6.1.4. *Citi pārvaldības veidi*

Pienākums atgūt nepamatotus maksājumus par izdevumiem, kuriem piemēro decentralizētu pārvaldību un netiešu centralizētu pārvaldību, ir deleģēts dalībvalstīm, trešām valstīm vai aģentūrām. Korigēšanas mehānismi izdevumiem, kuriem piemēro kopīgu pārvaldību, ir definēti ar starptautiskām organizācijām noslēgtos līgumos. Dalītas pārvaldības gadījumā, ja ir nepareizi piemēroti ES izdevumu shēmu noteikumi, Komisija var veikt finanšu korekcijas.

6.1.5. *Apkopums par izdevumu atgūšanu un finanšu korekcijām 2009. gadā*

2009. gadā apstiprinātās/izlemtās izdevumu atgūšanas un finanšu korekciju apkopojums

<i>Miljonos EUR</i>			
Finanšu korekcijas	Paskaidrojumi	2009. g.	2008. g.
ELVGF/ELGF/ELFLA	6.2.2.	462	917
Kohēzijas politika (ES darbs)			
– 1994.–1999. gada programmas	6.2.4.	521	414
– 2000.–2006. gada programmas	6.2.4.	1 890	1 173
– Kohēzijas politika starpsumma		2 411	1 587
Kopā finanšu korekcijas		2 873	2 504

Miljonos EUR

Atgūšana	Paskaidrojumi	2009. g.	2008. g.
ELVGF/ELGF/ELFLA (atklājusi dalībvalsts)	6.3.	163	360
Kohēzijas politika (ES darbs)	6.3.	102	31
Citi pārvaldības veidi	6.3.	181	72
Kopā atgūšana		446	463
Kopā atgūts ES budžetā		3 319	2 967

Šajā tabulā nav iekļauta dalībvalstu veiktā atgūšana un atvilkumi saistībā ar kohēzijas politiku pēc pašu dalībvalstu veiktās kontroles. Lai gan dalībvalstīm ir paredzēts pienākums sniegt Komisijai informāciju par atvilkumiem un atgūšanu, tām tomēr saskaņā ar 2000.–2006. gada programmu tiesību aktiem nav pienākuma atsevišķi uzrādīt pašu dalībvalstu kontroles rezultātā veikto atgūšanu. Šā iemesla dēļ un nolūkā nepieļaut pārklāšanos ar finanšu korekcijām dalībvalstu veiktā atgūšana un atvilkumi (2009. gadā 1 233 miljoni euro) nav iekļauti (skatīt 6.5. paskaidrojumu).

2009. gadā veiktās atgūšanas un finanšu korekciju apkopojums

Miljonos EUR

Finanšu korekcijas	Paskaidrojumi	Apstiprināts 2009. gadā	Apstiprināts pirms 2009. gada	Kopā
ELVGF/ELGF/ELFLA	6.2.2.	274	429	703
Kohēzijas politika				
– 1994.–1999. gada programmas	6.2.4.	163	137	300
– 2000.–2006. gada programmas	6.2.4.	313	96	409
– Kohēzijas politika starpsumma		476	233	709
Kopā finanšu korekcijas		750	662	1 412

Miljonos EUR

Atgūšana	Paskaidrojumi	Apstiprināts 2009. gadā	Apstiprināts pirms 2009. gada	Kopā
ELVGF/ELGF/ELFLA	6.3.	117	31	148
Kohēzijas politika	6.3.	102	0	102
Citi pārvaldības veidi	6.3.	147	34	181
Kopā atgūšana		366	65	431
Kopā atgūts ES budžetā		1 116	727	1 843

6.2. FINANŠU KOREKCIJAS SASKAŅĀ AR DALĪTU PĀRVALDĪBU

Dalītas pārvaldības gadījumā finanšu korekcijām ir trīs galvenie posmi.

- 1) Joprojām notiek summas galīgās noteikšanas process, ievērojot juridisko un apstrīdēšanas kārtību (“**nepabeigts**” – skatīt turpmāk 6.4. paskaidrojumu).
- 2) Summa ir konstatēta un pilnībā noteikta (“**izlemts**” saskaņā ar Komisijas lēmumu vai “**apstiprināts**” – panākta vienošanās ar dalībvalsti dalītas pārvaldības kārtībā).
- 3) Summa ir faktiski atgūta, dalībvalstij saņemot naudu (izlemtā korekcija) vai veicot atskaitījumu (atvilkumi/atgūšana) no nākotnes maksājuma pieprasījuma (“**izpildīts**”). Attiecībā uz vēl neveiktām finanšu korekcijām skatīt 6.2.4. paskaidrojumu.

6.2.1. Lauksaimniecība un lauku attīstība

Attiecībā uz ELGF un ELFLA, kas aizstāja ELVGF Garantiju iedaļu, piemērojamie tiesību akti paredz, ka finanšu korekcijas veic Komisija saskaņā ar grāmatojumu noskaidrošanas procedūru.

Grāmatojumu noskaidrošanas procedūra

Grāmatojumu noskaidrošanas procedūru pārvalda Komisija, un tā ietver katra pilnvarotā maksātāja ikgadējo finanšu grāmatojumu noskaidrošanu un daudzgadu atbilstības noskaidrošanu attiecībā uz dalībvalstu saskaņā ar ES noteikumiem deklarēto izdevumu atbilstību. ELGF gadījumā visas šīs summas tiek ieģrāmatotas Komisijas saimnieciskā rezultāta pārskatā kā ieņēmumi. Attiecībā uz ELFLA pašu dalībvalstu atgūtās summas, kā arī tās, kas rodas ikgadējo finanšu grāmatojumu noskaidrošanas rezultātā, parasti ir atkārtoti izmantojamas programmas vajadzībām.

Finanšu grāmatojumu noskaidrošana. Komisija pieņem ikgadējo lēmumu par grāmatojumu noskaidrošanu, ar kuru tā oficiāli atzīst pilnvarotā maksātāja gada pārskatus, pamatojoties uz vadības pārbaudēm, sertifikācijas iestāžu apliecinājumiem un ziņojumiem.

Atbilstības noskaidrošana ir paredzēta, lai ES nefinansētu izdevumus, kas nav radušies saskaņā ar ES noteikumiem. Tādējādi atbilstības noskaidrošana nav mehānisms, ar kuru tiek atgūti neatbilstīgi maksājumi tieši no gala saņēmējiem, bet gan spēcīgs stimuls dalībvalstīm uzlabot savas vadības un kontroles sistēmas un tādējādi novērst vai atklāt un atgūt neatbilstīgus maksājumus, kas veikti gala saņēmējiem. Turklāt atbilstības korekcija neatbrīvo dalībvalstis no atbildības novērst konstatētos pārkāpumus. Atbilstības noskaidrošana netiek veikta pēc ikgadēja cikla, jo tā attiecas uz izdevumiem, kas radušies vairāk nekā vienā finanšu gadā.

Veikto finanšu maksājumu noskaidrošana, kuros nav ievēroti noteikumos paredzētie termiņi. Noteikto termiņu ievērošana dalībvalstīs attiecībā uz maksājumiem saņēmējiem tiek sistemātiski kontrolēta trīs reizes gadā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 883/2006 9. pantu. Ja netiek ievēroti termiņi, Komisija veic samazinājumus, piemērojot noteiktas atlaides īpašos gadījumos un ņemot vērā ārkārtējus apstākļus, kā arī samērīgumu. Šīs finanšu korekcijas tiek uzskatītas par "maksājumiem ar mīnus zīmi" un saimnieciskā rezultāta pārskatā uzskaitītas kā izdevumu samazinājums.

6.2.2. Finanšu korekcijas saistībā ar lauksaimniecību un lauku attīstību 2009. gadā

2009. gadā izlemētās kopējās finanšu korekcijas saistībā ar lauksaimniecību un lauku attīstību

Miljonos EUR

	2009. g.	2008. g.
Grāmatojumu noskaidrošanas procedūra		
Finanšu grāmatojumu noskaidrošana un neievēroti maksājumu termiņi	103	58
Atbilstības noskaidrošana	359	859
Kopā	462	917

Iepriekš minētās summas attiecas uz ELGF, jo ELFLA 2009. gadā tika veiktas finanšu korekcijas tikai par aptuveni 0,4 miljoniem euro. Šīs summas ir iekļautas saimnieciskā rezultāta pārskatā. Iepriekš minēto summu sadalījumu pa dalībvalstīm skatīt 1. pielikumā.

Atbilstības noskaidrošanas samazinājumu laikposmā no 2008. līdz 2009. gadam izraisīja neizpildītie atbilstības noskaidrošanas lēmumi 2008. gada beigās par kopējo summu 368 miljoni euro.

2009. gadā veiktās finanšu korekcijas saistībā ar lauksaimniecību un lauku attīstību

<i>Miljonos EUR</i>	
	Īstenots 2009. gadā
Grāmatojumu noskaidrošanas procedūra	
<i>Finanšu grāmatojumu noskaidrošana un neievēroti maksājumu termiņi</i>	103
<i>Atbilstības noskaidrošana</i>	600
Kopā	703

Iepriekš minēto summu sadalījumu pa dalībvalstīm skatīt 2. pielikumā.

6.2.3. Kohēzijas politika

Kohēzijas politikai piemērojamie tiesību akti paredz, ka pasākumus finanšu korekciju īstenošanai veic gan dalībvalstis, gan Komisija.

- Dalībvalstis var veikt finanšu korekcijas divos veidos. Tās var veikt kādu no šādām darbībām:
  - nekavējoties atvilkt izdevumus par konkrēto programmu, atskaitot tos no nākamā Komisijai iesniegtā izdevumu pārskata, tādējādi nekavējoties atbrīvojot ES finansējumu citu operāciju saistībām, vai
  - atstāt pagaidām izdevumus programmā, līdz tiks sagaidīti procesa rezultāti saistībā ar saņēmējiem nepamatoti veiktu maksājumu atgūšanu. Atgūšanu veic, panākot attiecīgo naudas līdzekļu atmaksu vai atskaitot atmaksājamās naudas summas no nākamajiem maksājumiem tam pašam saņēmējam. Papildu informāciju par šādu atgūšanu skatīt turpmāk 6.5. punktā.
  - Dalībvalstīm ir pienākums iesniegt Komisijai datus par finanšu korekcijām gan atvilkumu no līdzfinansējuma, gan atgūto naudas līdzekļu veidā. Abi šie datu kopumi ir atšķirīgi un savstarpēji papildinoši, jo *atvilkumos* iekļauj tikai tos izdevumus, kuri ir atvilkti, negaidot atgūšanas procesa iznākumu, savukārt *atgūšanā*, tiklīdz tā ir notikusi, iekļauj tikai tos izdevumus, kas sākumā nav bijuši atvilkti, bet atstāti deklarētajos izdevumos līdz atgūšanai. Dalībvalstīm nav pienākuma uzrādīt korekcijas, kuras noteiktas ES darba rezultātā, atsevišķi no korekcijām, kuras ir veiktas pašu dalībvalstu revīzijas rezultātā. Šāda atskaitīšanās prasība ir ieviesta tikai 2007.–2013. gada programmu periodam.
- Finanšu korekcijas ES revīzijas un kontroles rezultātā veic šādi:
  - Ja dalībvalsts piekrīt veikt korekciju ES kontroles vai revīzijas rezultātā, tā var atvilkt jau deklarētos nepamatotos izdevumus no nākamā maksājuma pieprasījuma (kas ir kumulatīvs katrai programmai vai atsevišķs Kohēzijas fonda projektiem) un atkārtoti izmantot atbrīvojušos ES finansējumu citiem attiecināmajiem izdevumiem attiecīgajā programmā, kuri nav saistīti ar darbību vai darbībām, uz kurām attiecas korekcija.
  - Komisija izsniedz iekasēšanas rīkojumus finanšu korekciju veikšanai šādos gadījumos:
    - pēc oficiāla lēmuma par finanšu korekciju pieņemšanas,
    - noslēdzot programmu, un
    - pēc programmas noslēgšanas, ja dalībvalsts ir atguvusi līdzekļus no saņēmējiem.

Šajos gadījumos iekasēšanas rīkojumi ietekmē Komisijas pārskatus.

— Citos finanšu korekciju gadījumos Komisija neizsniedz iekasēšanas rīkojumus, jo īpaši, ja dalībvalsts pieņem un veic finanšu korekciju. Šādos gadījumos informāciju neiekļauj Komisijas grāmatvedības sistēmā.

6.2.4. Kohēzijas politikas finanšu korekcijas 2009. gadā

Jānorāda, ka turpmākajā tabulā nav ietverti pašu dalībvalstu pārbaužu rezultāti par strukturālo darbību izdevumiem.

2009. gadā apstiprinātās finanšu korekcijas

	Miljonos EUR					
	ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība	Kopā
Finanšu korekcijas 1994.–1999. gada periodā						
Īstenots	87	10	21	41	4	163
Vēl nav īstenots	358	0	0	0	0	358
Starpsumma par 1994.–1999. gada periodu	445	10	21	41	4	521
Finanšu korekcijas 2000.–2006. gadā						
Īstenots	82	63	141	2	25	313
Vēl nav īstenots	1 534	13	18	3	9	1 577
Starpsumma par 2000.–2006. gada periodu	1 616	76	159	5	34	1 890
Kopā finanšu korekcijas par 2009. gadu	2 061	86	180	46	38	2 411
Kopā finanšu korekcijas par 2008. gadu	949	92	522	19	5	1 587

NB! 2009. gadā apstiprinātajos skaitļos ir iekļautas 2008. gadā izlemētās/apstiprinātās finanšu korekcijas, kuras nav iepriekš paziņotas un kuru summa ir 90 miljoni euro.

Apstiprināto summu ERAF vajadzībām pieaugums no 2008. līdz 2009. gadam ir saistīts ar stingriem pasākumiem saskaņā ar Rīcības plānu Komisijai uzticētās pārraudzītājas lomas nostiprināšanā, īstenojot strukturālo darbību dalītu pārvaldību (COM(2010) 52), un lielas finanšu korekcijas apstiprināšanu 2009. gada novembrī attiecībā uz Spāniju.

Apstiprināto summu saistībā ar ESF samazinājums 2009. gadā salīdzinājumā ar 2008. gadā paziņotajām summām ir saistīts ar iepriekš minētā Komisijas Rīcības plāna īstenošanu 2008. gadā ar mērķi paātrināt lēmumu pieņemšanas procedūras attiecībā uz notiekošajām finanšu korekcijām, kā rezultātā samazinājās 2009. gadā veicamo korekciju skaits. Jāpiebilst, ka no apstiprinātajām finanšu korekcijām par 522 miljoniem euro 2008. gadā finanšu korekciju saistībā ar ESF īstenošana tajā gadā veidoja 518 miljonus euro.

Iepriekšējās tabulās norādītie skaitļi ir aprēķināti uz uzkrāšanas pamata, kas nozīmē, ka, lai gan daļa šo summu jau ir izpildīta 2009. gadā (709 miljoni euro visiem fondiem), atlikums tiks izpildīts nākamajos gados.

Apstiprinātās finanšu korekcijas – kumulatīvas summas

	Miljonos EUR		
	2000.–2006. gada periodā	1994.–1999. gada periodā	Kopā
	31.12.2009.	31.12.2009.	31.12.2009.
Kohēzijas fonds	233	273	506
ERAF	3 797	1 633	5 430

Miljonos EUR

	2000.–2006. gada periodā	1994.–1999. gada periodā	Kopā
	31.12.2009.	31.12.2009.	31.12.2009.
ESF	1 130	392	1 522
ZVFI	7	97	104
ELVGF Virzība	36	121	157
Kopā	5 203	2 516	7 719

Iepriekš minēto summu sadalījumu pa dalībvalstīm skatīt 3. pielikumā.

2009. gada 31. decembrī apstiprinātās, bet šajā datumā vēl neīstenotās finanšu korekcijas (kumulatīvas summas)

Atgūšana vai finanšu korekcija "vēl nav īstenota", ja tā jau ir izņemta vai apstiprināta, taču summa vēl nav atgūta, atskaitīta vai atvilktā.

Miljonos EUR

Jāīsteno 31.12.2009.	ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība	Kopā
Finanšu korekcijas 1994.–1999. gada periodā	359	11	1	0	0	371
Finanšu korekcijas 2000.–2006. gadā	1 904	23	22	3	9	1 961
Kopā jāīsteno 31.12.2009.	2 263	34	23	3	9	2 332

Mazais 2009. gadā īstenoto lēmumu skaits ir saistīts ar ERAF.

Attiecībā uz 1994.–1999. gada plānošanas periodu lielākā daļa 2009. gada laikā vēl neīstenoto finanšu korekciju ir finanšu korekciju lēmumi, kas pieņemti 2009. gada 4. ceturksnī. To īstenošana notiks 2010. gada pirmajā ceturksnī.

Attiecībā uz 2000.–2006. gada plānošanas periodu, ja dalībvalsts piekrīt veikt korekciju ES kontroles rezultātā, finanšu korekcijas īstenošanai tā var atvilkt nepamatoto izdevumu summu no nākamās izdevumu deklarācijas un aizstāt to ar citiem attiecināmiem izdevumiem tajā pašā programmā. Tā kā lielākajai daļai ERAF programmu un Kohēzijas fonda projektu (2000.–2006. gadā) ir sasniegta maksājumu augstākā robeža, neattiecināmo izdevumu atskaitījumi tiks uzrādīti tikai noslēguma dokumentos (galīgais izdevumu apliecinājums, izbeigšanas deklarācija un gala īstenošanas ziņojums), kurus dalībvalsts iesniegs turpmākajos mēnešos.

2009. gadā īstenotās finanšu korekcijas (apstiprinātas 2009. gadā un iepriekšējos gados)

Miljonos EUR

	ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība	Kopā
Finanšu korekcijas 1994.–1999. gada periodā						
Apstiprinātas 2009. gadā	87	10	21	40	5	163
Apstiprinātas iepriekšējos gados	131	0	0	6	0	137
Starpsumma par 1994.–1999. gada periodu	218	10	21	46	5	300
Finanšu korekcijas 2000.–2006. gadā						
Apstiprinātas 2009. gadā	82	63	141	2	25	313

Miljonos EUR

	ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība	Kopā
Apstiprinātas iepriekšējos gados	34	16	44	2	0	96
Starpsumma par 2000.-2006. gada periodu	116	79	185	4	25	409
Kopā 2009. gadā īstenotās finanšu korekcijas	334	89	206	50	30	709

Iepriekš minēto summu sadalījumu pa dalībvalstīm skatīt 4. pielikumā.

6.3. KOMISIJAS VAI DALĪBVALSTU VEIKTĀ ATGŪŠANA

Šī pozīcija attiecas uz nepamatoti samaksātu summu atgūšanu Komisijas, dalībvalstu, Eiropas Revīzijas palātas vai OLAF atklāto kļūdu vai pārkāpumu dēļ.

2009. gadā apstiprinātā atgūšana

Miljonos EUR

	2009. g.	2008. g.
Dalīta pārvaldība		
Lauksaimniecība: ELVGF/ELGF	163	360
Kohēzijas politika	102	31
Starpsumma	265	391
Citi pārvaldības veidi		
— ārējās darbības	81	32
— iekšpolitika	100	40
Starpsumma	181	72
Kopā	446	463

2009. gadā īstenotā atgūšana

Miljonos EUR

	Apstiprināts 2009. gadā	Apstiprināts pirms 2009. gada	Kopā
Dalīta pārvaldība			
Lauksaimniecība: ELVGF/ELGF	117	31	148
Kohēzijas politika	102	0	102
Starpsumma	219	31	250
Citi pārvaldības veidi			
— ārējās darbības	60	21	81
— iekšpolitika	87	13	100
Starpsumma	147	34	181
Kopā	366	65	431

6.3.1. Lauksaimniecība: dalībvalstu atklāto nepamatoto maksājumu atgūšana

Dalībvalstīm, ievērojot valsts noteikumus un procedūras, ir pienākums noteikt un atgūt summas, kas zaudētas pārkāpumu dēļ. Attiecībā uz ELGF finansētām darbībām, ja tās atgūst šīs summas no atbalsta saņēmējiem, tās ieskaita atgūtās summas Komisijai, un saimnieciskā rezultāta pārskatā tās tiek iegrāmatotas

kā ieņēmumi. Attiecībā uz ELFLA atgūstamos līdzekļus atskaita no nākamā maksājuma pieprasījuma, un tāpēc attiecīgo ELFLA summu var atkārtoti izlietot programmai. Ja dalībvalsts neatgūst līdzekļus vai tā savā darbībā nav uzcītīga, Komisija var izlemt iejaukties, izmantojot atbilstības noskaidrošanas procedūru, un noteikt attiecīgajai dalībvalstij finanšu korekcijas.

Ienākumu no nepamatotiem maksājumiem samazinājums ir saistīts galvenokārt ar dalībvalstu efektīvāku kontroles sistēmu pozitīvo ietekmi, tostarp 50 % noskaidrošanas procedūru (Padomes Regulas (EK) Nr. 1290/2005 32. panta 5. punkts).

6.3.2. Kohēzijas politika

Dalībvalstis galvenokārt atbild par pārkāpumu novēršanu, atklāšanu un izlabošanu, kā arī nepamatoti samaksāto naudas summu atgūšanu līdz ar procentiem par novēlotiem maksājumiem attiecīgā gadījumā. Dalībvalstu veiktās atgūšanas summas nav iekļautas iepriekšējā tabulā (skatīt paskaidrojumu 6.5. punktā). Šajā pozīcijā iekļautās atgūšanas summas attiecas uz Komisijas tieši veikto atgūšanu.

6.3.3. Citi pārvaldības veidi

Saistībā ar citiem pārvaldības veidiem atklāto neatbilstošo maksājumu atgūšana tiek īstenota, izsniedzot iekasēšanas rīkojumu vai atskaitot attiecīgo summu no nākamā maksājuma. Ja saņēmējam ir pienākums nosūtīt izlabotu galīgo izmaksu pārskatu, nepamatoto summu ne vienmēr iekļauj Komisijas grāmatvedības sistēmā.

6.4. VĒL NEPABEIGTĀS FINANŠU KOREKCIJAS PĒC ES KONTROLES

6.4.1. Lauksaimniecība

Miljonos EUR

	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2008.	Jaunas vēl nepabeigtas finanšu korekcijas 2009. gadā	2009. gadā izlemtās finanšu korekcijas	Izlemto vai nepabeigto finanšu korekciju precizējumi 31.12.2008.	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2009.
ELVGF	1 733	657	- 317	690	2 763

Komisija katru gadu nosaka pasākumus un dalībvalstis, kurām tiks veikta atbilstības revīzija, pamatojoties uz gada riska analīzi, kuru veic attiecībā uz virkni lauksaimniecības izdevumu. Atbilstības noskaidrošanas process notiek vairākus gadus. Līdz 2009. gada beigām tika pabeigta lielākā daļa darba attiecībā uz izdevumiem, kas radušies pirms 2003. gada. Pašlaik notiek revīzija par 2003.–2009. gadu.

Komisija saskaņā ar savu grāmatvedības politiku un vispāratzītiem grāmatvedības principiem gada pārskatu sagatavošanai var izmantot aplēses. Tas attiecas uz izdevumu summām, kuras, iespējams, ar šādiem atbilstības lēmumiem nākotnē izslēgs no ES finansējuma. Šajās aplēsēs ņem vērā uzticamāko pieejamo informāciju. Tā kā lēmumus par korekcijām saistībā ar ELGF pieņem katrā finanšu izdevumu gadā, ir iespējams aprēķināt vidējo korekciju rādītāju noslēgtajam finanšu gadam un ekstrapolēt šo procentuālo attiecību uz nesenākiem finanšu gadiem, par kuriem vēl notiek pārbaude. Šīs aplēses ticamību novērtē, salīdzinot vēl nepabeigto korekciju summas gadiem, par kuriem šī informācija ir pieejama, ar konkrētajā gadā veikto atbilstības revīziju rezultātiem. Turklāt jāpiebilst, ka vidējais korekciju rādītājs uz vienu noslēgto finanšu gadu ir nosacīti stabils – no 1,1 % līdz 1,9 %.

Summa 2 763 miljonu euro apmērā ir aplēse par summu, kura tiks saņemta saskaņā ar nākotnes atbilstības lēmumiem atbilstīgi revīzijām attiecībā uz izdevumiem 2003.–2009. gadā. No šīs summas 2,1 miljards euro ir nepabeigtas finanšu korekcijas, kuru summu aprēķina, pamatojoties pašlaik notiekošās revīzijas lietām (kas attiecas galvenokārt uz 2003.–2007. izdevumu gadu).

Iepriekš minētās aplēses pieaugums ir saistīts ar korekciju vidējā rādītāja palielinājumu pret izdevumiem no 1,1 % līdz 1,5 % salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Jaunākie pieejamie skaitļi par vēl nepabeigtajām korekcijām 2003., 2004., 2005., 2006. un 2007. gadam apstiprina šo rādītāju un pat uzrāda par 1,5 % augstāku vidējo rādītāju. Pašlaik ir grūti prognozēt 2005. gadā ieviestās SPS (vienotā maksājumu shēma) finansiālās sekas. No vienas puses, var uzskatīt, ka uz lielāku lietu skaitu būs mazāk korekcijas gadījumu, taču, no otras puses, vienotās likmes korekcijām saistībā ar SPS pasākumiem var būt lielāka ietekme finansiālā izteiksmē. Tā kā summas vēl nav galīgas, tās nav atzītas bilancē.

6.4.2. Strukturālas darbības

Miljonos EUR

	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2008.	Jaunas vēl nepabeigtas finanšu korekcijas 2009. gadā	2009. gadā apstiprinātās finanšu korekcijas	Apstiprināto vai nepabeigto finanšu korekciju precizējumi 31.12.2008.	Nepabeigtās finanšu korekcijas 31.12.2009.
Struktūrfondi un Kohēzijas fonds (1994.–1999. gada un 2000.–2006. gada programmas)					
ERAF	1 771	89	- 1 087	- 343	430
Kohēzijas fonds	178	98	- 80	- 47	149
ESF	630	2	- 56	- 250	326
ZVFI	35	0	- 33	0	2
ELVGF Virzība + ELFLA	4	221	- 38	4	191
Kopā	2 618	410	- 1 294	- 636	1 098

Iepriekš redzamajā tabulā iekļautās summas pamatā ir Komisijas un Revīzijas palātas vai OLAF revīziju konstatējumi, un tos visus uzrauga attiecīgais ģenerāldirektorāts atbilstīgi oficiālam juridiskam procesam un notiekošām apstrīdēšanas procedūrām attiecīgajās dalībvalstīs. Tā ir vislabākā aplēse, ņemot vērā situāciju saistībā ar revīziju uzraudzību un galīgās nostājas vēstuļu (vai vēstuļu par atlikšanu uz laiku) izsniegšanu 2009. gada 31. decembrī. Šī summa mainīsies pēc apstrīdēšanas procedūras attiecībā uz atlikšanu uz laiku un finanšu korekcijām, kas dalībvalstīm sniedz iespēju iesniegt papildu pierādījumus savu prasību pamatošanai.

6.5. DALĪBVALSTU VEIKTĀ ATGŪŠANA UN FINANŠU KOREKCIJAS ATTIECĪBĀ UZ STRUKTURĀLĀM DARBĪBĀM VAI KOHĒZIJAS POLITIKU

Kohēzijas politikas jomā korekcijas, kuras dalībvalstis veic atbilstīgi savai vai ES revīzijai, netiek reģistrētas Komisijas grāmatvedības sistēmā, jo dalībvalstis šādas summas var izmantot atkārtoti citiem attiecināmiem izdevumiem. Tomēr dalībvalstu pienākums ir sniegt Komisijai atjauninātu informāciju par atvilkām un atgūtām summām un summām, kuras paredzēts atgūt saistībā ar struktūrfondiem par 2009. gadu un kumulatīvi par 2000.–2006. gada un 2007.–2013. gada periodu attiecībā uz visiem četriem fondiem (ERAF, ESF, ELVGF Virzība un ZVFI). Tomēr dalībvalstīm nav pienākuma uzrādīt atsevišķi korekcijas, kuras izriet no ES veiktā darba. Šā iemesla dēļ dalībvalstu veiktās finanšu korekcijas nepievieno Komisijas korekcijām.

Atvilkās un atgūtās summas 2009. gadā, pamatojoties uz datiem, ko dalībvalstis paziņojušas atbilstīgi savam pienākumam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 438/2001 un Regulu (EK) Nr. 448/2001, ir attiecīgi 986 miljoni euro un 247 miljoni euro, kas kopā ir 1 233 miljoni euro. Šajos skaitļos ņemti vērā Komisijas veiktās pirmās analīzes rezultāti, kas izraisīja dažu datu korekcijas. Dalībvalstu datu pārbaude uz vietas, kuru Komisija 2009. gadā veica deviņās dalībvalstīs (2008. gadā – desmit dalībvalstīs), parādīja, ka datu uzskaites un paziņošanas sistēmas visās dalībvalstīs vēl nav pilnīgi uzticamas, lai gan ir pierādījumi, ka kvalitāte uzlabojas un ir novērojami nelieli uzlabojumi salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Turklāt dati ir nepilnīgi, jo īpaši attiecībā uz datiem par visu programmas periodu, jo dažas no lielajām dalībvalstīm vēl

nav paziņojušas korekcijas, kuras veiktas pirmajos perioda gados. Tomēr pat attiecībā uz pilnīgumu salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir vērojami nelieli uzlabojumi, un dalībvalstis ir piekritušas sniegt pilnīgu informāciju programmas slēgšanas brīdī.

Pastāv risks saistībā ar pārklāšanos starp 2000.–2006. gada perioda summām, kas uzrādītas finanšu korekcijām ES struktūru darba rezultātā (Komisijas un Revīzijas palātas veiktās revīzijas un OLAF veiktā izmeklēšana), un pašu dalībvalstu darba rezultātā uzrādītām summām. Tas ir tāpēc, ka lielu daļu finanšu korekciju, kas rodas ES struktūru darba rezultātā, dalībvalstis akceptē un īsteno bez oficiāla Komisijas lēmuma, atvelkot attiecīgos izdevumus no savām izdevumu deklarācijām. Tā kā dalībvalstīm nav pienākuma nošķirt korekcijas ES struktūru darba rezultātā no korekcijām savu kontroļu un revīziju rezultātā, šīs pārklāšanās apmēru nevar precīzi noteikt. Turklāt dalībvalsts var faktiski īstenot korekciju arī citā gadā, nevis tajā, kurā tā ir akceptējusi finanšu korekciju. Tāpēc iespējamā pārklāšanās var būt tikai aplēse. Salīdzinājums pa dalībvalstīm starp dalībvalstu summām par 2009. gadu un tām korekciju summām ES struktūru darba rezultātā, kuras dalībvalstis ir akceptējušas tam pašam gadam, liecina, ka pārklāšanās summai nevajadzētu pārsniegt 465 miljonus euro. 2008. gadam pārklāšanās summai nevajadzētu pārsniegt 600 miljonus euro.

2007.–2013. gada programmu periodā Komisija ir iekļāvusi gada pārskatu sniegšanu savās IT sistēmās. Tas nozīmēs, ka tā saņems datus elektroniski tieši no dalībvalstīm. Tāpat arī dalībvalstīm nozaru tiesību aktos ir noteikta prasība atsevišķi uzrādīt ES struktūru darba rezultātā piemērotās korekcijas, lai nepieļautu pārklāšanos.

6. paskaidrojums, 1. pielikums. 2009. gadā izlemētās kopējās finanšu korekcijas un atgūšana saistībā ar lauksaimniecību un lauku attīstību

Sadalījums pa dalībvalstīm

Miljonos EUR

Dalībvalsts	Finanšu grāmatojumu noskaidrošana	Atbilstības noskaidrošana	Paziņotās neatbilstības	Kopā
Beļģija	0	12	2	15
Bulgārija	0	0	5	5
Čehija	0	0	0	1
Dānija	0	101	4	104
Vācija	0	2	15	17
Igaunija	0	0	0	0
Īrija	-2	3	2	4
Grieķija	2	18	1	21
Spānija	7	62	38	106
Francija	3	73	35	111
Itālija	-3	5	13	15
Kipra	0	0	0	0
Latvija	0	0	0	0
Lietuva	0	2	1	4
Luksemburga	0	0	0	0
Ungārija	6	13	2	22

Miljonos EUR

Dalībvalsts	Finanšu grāmatojumu noskaidrošana	Atbilstības noskaidrošana	Paziņotās neatbilstības	Kopā
Malta	0	0	0	0
Nīderlande	1	30	5	36
Austrija	0	2	1	3
Polija	0	11	2	13
Portugāle	0	9	8	18
Rumānija	5	0	9	14
Slovēnija	0	1	0	2
Slovākija	0	0	1	1
Somija	2	0	0	2
Zviedrija	0	0	2	2
Apvienotā Karaliste	83	12	14	109
Kopā nolemts	103	359	163	625

NB! Iepriekš norādītās summas ir noapaļotas miljonos euro, savukārt kā "0" izteiktās summas ir faktiskās summas, kuras ir mazākas par EUR 500 000.

6. paskaidrojums, 2. pielikums. 2009. gadā īstenotās kopējās finanšu korekcijas un atgūšana saistībā ar lauksaimniecību un lauku attīstību

Sadalījums pa dalībvalstīm

Miljonos EUR

Dalībvalsts	Finanšu grāmatojumu noskaidrošana un neievēroti maksājumu termiņi	Atbilstības noskaidrošana	Dalībvalstu paziņotās neatbilstības (atmaksāts ES)	Kopā
Beļģija	0	12	2	14
Bulgārija	0	—	1	1
Čehija	0	—	0	0
Dānija	0	101	4	105
Vācija	0	1	16	18
Igaunija	0	0	0	0
Īrija	-2	5	2	5
Grieķija	2	189	5	196
Spānija	7	23	30	59
Francija	3	46	34	82
Itālija	-3	167	13	177
Kipra	—	0	0	1
Latvija	0	0	0	0
Lietuva	0	0	2	2
Luksemburga	0	—	0	0
Ungārija	6	—	3	9
Malta	—	—	0	0

Miljonos EUR

Dalībvalsts	Finanšu grāmatojumu noskaidrošana un neievēroti maksājumu termiņi	Atbilstības noskaidrošana	Dalībvalstu paziņotās neatbilstības (atmaksāts ES)	Kopā
Nīderlande	1	2	6	9
Austrija	0	—	1	1
Polija	0	—	2	2
Portugāle	0	0	7	7
Rumānija	5	—	7	12
Slovēnija	0	1	0	2
Slovākija	0	0	0	0
Somija	2	0	1	2
Zviedrija	0	12	2	14
Apvienotā Karaliste	83	41	9	133
Kopā īstenots	103	600	148	851

NB! Iepriekš norādītās summas ir noapaļotas miljonos euro, savukārt kā "0" izteiktās summas ir faktiskās summas, kuras ir mazākas par EUR 500 000.

6. paskaidrojums, 3. pielikums. 2009. gadā apstiprinātās kopējās finanšu korekcijas saistībā ar strukturālām darbībām

Sadalījums pa dalībvalstīm

Miljonos EUR

Dalībvalsts	Kumulatīvi 2008. gadā	2009. gadā apstiprinātās finanšu korekcijas					Kopā	Kumulatīvi 2009. gadā
		ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība		
1994.–1999. gads	1 995	445	10	21	41	4	521	2 516
Beļģija	5	—	—	0	—	—	0	5
Dānija	3	0	—	—	—	—	0	3
Vācija	286	49	—	—	—	4	53	339
Īrija	42	0	—	—	—	—	0	42
Grieķija	526	—	—	—	—	0	0	526
Spānija	244	250	5	17	32	0	304	548
Francija	83	0	—	0	—	—	1	84
Itālija	442	63	—	—	—	—	63	505
Luksemburga	1	0	—	4	—	—	4	5
Nīderlande	168	1	—	—	9	—	9	177
Austrija	2	0	—	—	—	0	0	2
Portugāle	113	19	5	—	—	—	24	137
Somija	1	—	—	0	—	0	0	1
Zviedrija	1	0	—	—	—	—	0	1
Apvienotā Karaliste	77	54	—	—	—	—	54	131
INTERREG	1	9	—	—	—	—	9	10
2000.–2006. gads	3 313	1 616	76	159	5	34	1 890	5 203

Miljonos EUR

Dalībvalsts	Kumulatīvi 2008. gadā	2009. gadā apstiprinātās finanšu korekcijas						Kumulatīvi 2009. gadā
		ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība	Kopā	
Beļģija	5	2	—	3	—	—	5	10
Bulgārija	—	—	2	—	—	—	2	2
Čehija	—	—	0	—	—	—	0	0
Dānija	—	—	—	0	0	—	0	0
Vācija	10	0	—	2	—	—	2	12
Igaunija	—	0	—	—	—	—	0	0
Īrija	26	16	—	—	—	—	16	42
Grieķija	867	37	2	14	—	—	53	920
Spānija	1 246	1 200	22	24	3	8	1 257	2 503
Francija	249	3	—	9	0	—	12	261
Itālija	608	135	—	80	2	—	217	825
Kipra	—	—	—	—	—	—	—	—
Latvija	3	1	—	0	—	—	1	4
Lietuva	1	—	1	—	—	—	1	2
Luksemburga	—	—	—	2	—	—	2	2
Ungārija	—	4	41	7	—	0	52	52
Malta	—	—	—	—	—	—	—	—
Nīderlande	1	0	—	—	—	1	1	2
Austrija	—	—	—	—	—	—	—	—
Polija	37	85	—	12	0	11	108	145
Portugāle	95	31	0	0	—	—	31	126
Rumānija	2	—	8	—	—	14	22	24
Slovēnija	2	—	—	0	—	—	0	2
Slovākija	1	38	—	—	—	—	38	39
Somija	—	0	—	—	0	0	0	0
Zviedrija	11	—	—	0	—	—	0	11
Apvienotā Karaliste	149	63	—	5	—	—	68	217
INTERREG	—	1	—	—	—	—	1	1
Kopā apstiprināts	5 308	2 061	86	180	46	38	2 411	7 719

NB! Iepriekš norādītās summas ir noapaļotas miljonos euro, savukārt kā "0" izteiktās summas ir faktiskās summas, kuras ir mazākas par EUR 500 000.

6. paskaidrojums, 4. pielikums. 2009. gadā īstenotās kopējās finanšu korekcijas: strukturālas darbības

Sadalījums pa dalībvalstīm

Miljonos EUR

Dalībvalsts	2009. gadā īstenotie lēmumi					Kopā
	ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība	
1994.–1999. gada periodā	218	10	21	46	5	300
Beļģija	—	—	0	—	—	0
Dānija	2	—	—	—	—	2
Vācija	109	—	—	0	4	113
Īrija	0	—	—	0	—	1
Grieķija	—	—	—	—	0	0
Spānija	3	5	17	32	0	57
Francija	1	—	0	5	—	6
Itālija	41	—	—	—	—	41
Luksemburga	0	—	4	—	—	4
Nīderlande	7	—	—	9	—	16
Austrija	0	—	—	—	0	0
Portugāle	1	5	—	—	—	6
Somija	—	—	0	—	0	0
Zviedrija	0	—	—	—	—	0
Apvienotā Karaliste	52	—	—	—	—	52
INTERREG	2	—	—	—	—	2
2000.–2006. gada periodā	116	79	185	4	25	409
Beļģija	—	—	3	—	—	3
Bulgārija	—	3	—	—	—	3
Čehija	—	0	—	—	—	0
Dānija	—	—	—	—	—	—
Vācija	—	—	—	—	—	—
Igaunija	—	0	—	—	—	0
Īrija	—	—	—	—	—	—
Grieķija	47	5	14	—	—	66
Spānija	7	14	38	0	—	59
Francija	1	—	0	—	—	2
Itālija	10	—	80	4	—	93
Kipra	—	—	—	—	—	—
Latvija	—	—	0	—	—	0
Lietuva	—	1	—	—	—	1
Luksemburga	—	—	2	—	—	2
Ungārija	—	40	1	—	0	41

Miljonos EUR

Dalībvalsts	2009. gadā īstenotie lēmumi					Kopā
	ERAF	KF	ESF	ZVFI	ELVGF Virzība	
Malta	—	—	—	—	—	—
Nīderlande	—	—	—	—	—	—
Austrija	—	—	—	—	—	—
Polija	42	—	42	—	11	95
Portugāle	9	9	—	—	—	18
Rumānija	—	6	—	—	14	20
Slovēnija	—	—	—	—	—	—
Slovākija	—	—	—	—	—	—
Somija	—	—	—	—	0	0
Zviedrija	—	—	—	—	—	—
Apvienotā Karaliste	—	—	5	—	—	5
INTERREG	0	—	—	—	—	0
Kopā īstenots	334	89	206	50	30	709

NB! Iepriekš norādītās summas ir noapaļotas miljonos euro, savukārt kā "0" izteiktās summas ir faktiskās summas, kuras ir mazākas par EUR 500 000.

7. FINANŠU RISKĀ PĀRVALDĪBA

Turpmāk atklātā informācija par Eiropas Savienības (ES) finanšu riska pārvaldību attiecas uz:

- Eiropas Komisijas veiktajām kases operācijām ES budžeta izpildei,
- Eiropas Komisijas veiktajām aizdošanas un aizņemšanās darbībām, izmantojot makrofinansiālo atbalstu (MFA), maksājumu bilanci (BOP) un *Euratom* pasākumus,
- Ārējo darījumu garantiju fondu, un
- aizdevumiem un aizņēmumiem, kā arī kases operācijām, kuras veic Eiropas Savienība, izmantojot Eiropas Ogļu un tērauda kopieni (likvidēšanas procesā).

7.1. RISKĀ PĀRVALDĪBAS POLITIKA

7.1.1. Kases operācijas

Komisijas kases operāciju pārvaldības noteikumi un principi ir noteikti Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 (kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2028/2004), Finanšu regulā (Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 1605/2002, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1995/2006) un tās īstenošanas kārtībā (Komisijas Regula (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK, Euratom) Nr. 478/2007).

Saskaņā ar iepriekš minētajām regulām ir piemērojami šādi galvenie principi:

- pašu resursus apmaksā dalībvalstis, iemaksājot summas kontos, kurus šajā nolūkā Komisijas vārdā atver Valsts kasē vai struktūrā, ko izraugās katra dalībvalsts. Iepriekš minētos kontus Komisija drīkst izmantot tikai, lai nodrošinātu tās vajadzības pēc naudas līdzekļiem,

- dalībvalstis pašu resursus apmaksā savas valsts valūtā, turpretim Komisijas maksājumi galvenokārt tiek veikti euro,
- Komisijas vārdā atvērtos bankas kontus nedrīkst pārtērēt,
- kontu atlikumus, kas ir citās valūtās, nevis euro, izmanto maksājumiem tajās pašās valūtās vai periodiski konvertē euro.

Papildus pašu resursu kontiem Komisija atver citus bankas kontus centrālajās bankās un komercbankās, lai veiktu maksājumus un saņemtu citus ieņēmumus, kas nav dalībvalstu iemaksas budžetā.

Kases un maksājumu operācijas lielā mērā ir automatizētas un balstītas uz modernām informācijas sistēmām. Īpašas procedūras tiek piemērotas, lai garantētu sistēmu drošību un nodrošinātu pienākumu sadali saskaņā ar Finanšu regulu, Komisijas iekšējās kontroles standartiem un revīzijas principiem.

Kases un maksājumu operāciju vadību regulē rakstveida pamatnostādņu un procedūru kopums, kura mērķis ir samazināt darbības un finanšu risku un nodrošināt atbilstošu kontroles līmeni. Tās aptver dažādas darbības jomas (piemēram, maksājuma izpilde un naudas pārvaldība, naudas plūsmas prognozēšana, darbības nepārtrauktība utt.), turklāt regulāri pārbauda pamatnostādņu un procedūru ievērošanu. Papildus notiek DG BUDG un DG ECFIN sanāksmes, lai apspriestu informācijas apmaiņu par riska pārvaldību un labāko praksi.

7.1.2. *Aizņemšanās un aizdošanas darbība (MFA, maksājumu bilance un Euratom)*

Aizdevumu un aizņēmumu darījumus, kā arī attiecīgo finanšu līdzekļu pārvaldību ES veic saskaņā ar attiecīgiem Padomes lēmumiem, ja tie ir piemērojami, un saskaņā ar iekšējām pamatnostādnēm. Ir izstrādātas rakstiskas procedūru rokasgrāmatas, kas aptver tādas konkrētas jomas kā aizņēmumi, aizdevumi un finanšu līdzekļu pārvaldība, un tās izmanto attiecīgās funkcionālās struktūrvienības. Tiek noteikti un novērtēti finansiālie un darbības riski, un regulāri tiek pārbaudīta atbilstība iekšējām pamatnostādnēm un procedūrām. Saskaņā ar vispārīgu noteikumu netiek veikta nekāda darbība, lai kompensētu procentu likmju izmaiņas vai ārvalstu valūtu maiņas kursa izmaiņas (riska ierobežošanas darbība), jo aizdevumu darbības tiek finansētas, izmantojot kompensējošus aizņēmumus, tāpēc neveidojas atvērtas procentu likmju vai valūtas pozīcijas.

7.1.3. *Garantiju fonds*

Noteikumus un principus attiecībā uz Garantiju fonda (skatīt 2.3.3. paskaidrojumu) aktīvu pārvaldību nosaka 1994. gada 25. novembra vienošanās starp Eiropas Komisiju un Eiropas Investīciju banku (EIB) un turpmākie 1996. gada 17. un 23. septembra, 2002. gada 8. maija un 2008. gada 25. februāra grozījumi. Garantiju fonda valūta ir euro. Tas veic ieguldījumus tikai šajā valūtā, lai izvairītos no ārvalstu valūtas riska. Aktīvu pārvaldība balstās tradicionālajos piesardzības noteikumos, kas ir jāievēro attiecībā uz finanšu darbību. Īpaša uzmanība ir jāpievērš risku samazināšanai, un ir jānodrošina, lai pārvaldītos aktīvus varētu pārdot vai nodot bez lielas kavēšanās, ņemot vērā segtās saistības.

7.1.4. *Likvidējamā EOTK*

Saistību izbeigšanu vada Eiropas Komisija, un likvidējamajai EOTK nav paredzēti jauni aizdevumi vai atbilstīgs finansējums. Jauni EOTK aizņēmumi tiek attiecināti uz refinansēšanu ar mērķi samazināt fondu izmaksas. Attiecībā uz kases operācijām ievēro piesardzīgas vadības principus nolūkā ierobežot finanšu riskus.

7.2. **TIRGUS RISKS**

Tirgus risks nozīmē, ka tirgus cenu izmaiņu dēļ var svārstīties finanšu instrumenta patiesā vērtība vai nākotnes naudas plūsmas. Tirgus risks ietver ne tikai iespējamus zaudējumus, bet arī iespējamo peļņu. Tas aptver valūtas risku, procentu likmju risku un citus cenu riskus. ES nav citu būtisku cenu risku.

7.2.1. Valūtas risks

Valūtas risks nozīmē, ka ES operāciju vai ieguldījumu vērtību var ietekmēt valūtas maiņas kursa izmaiņas. Šo risku izraisa divu valūtu savstarpējās maiņas cenu izmaiņas.

7.2.1.1. Kases operācijas

Dalībvalstu samaksātie pašu resursi valūtās, kas nav euro, tiek turēti pašu resursu kontos saskaņā ar Regulu par pašu resursiem. Kad tie ir vajadzīgi maksājumu veikšanai, tos konvertē euro. Šo līdzekļu pārvaldības kārtību nosaka iepriekš minētā regula. Atsevišķos gadījumos šos līdzekļus izmanto tieši, lai veiktu maksājumus tajās pašās valūtās.

Komisijai komercbankās ir vairāki konti ES valūtās, kas nav euro, un ASV dolāru konti, lai veiktu maksājumus tajās pašās valūtās. Šie konti tiek papildināti atkarībā no veicamo maksājumu summas un to dienakts atlikumi ir ļoti nelieli, lai samazinātu jebkādu ārvalstu valūtu maiņas kursu svārstību ietekmi.

Ja dažādi ieņēmumi (izņemot pašu resursus) tiek saņemti valūtās, kas nav euro, tos vai nu pārskaita uz Komisijas kontiem tajās pašās valūtās, ja tie ir vajadzīgi maksājumu izpildei, vai konvertē euro un pārskaita uz euro kontiem. Avansa kontus, kas tiek turēti valūtās, kas nav euro, papildina atkarībā no aprēķinātajām vietējo īstermiņa maksājumu vajadzībām tajās pašās valūtās. Šo kontu atlikumi tiek uzturēti atbilstoši to attiecīgajiem limitiem.

Tā kā visas provizorisks iekasētās soda naudas tiek noteiktas un apmaksātas euro, nepastāv ārvalstu valūtas risks.

7.2.1.2. Aizņemšanās un aizdošanas darbība (MFA, maksājumu bilance un Euratom)

Lielākā daļa finanšu aktīvu un saistību ir euro, tāpēc ES nepastāv ārvalstu valūtas risks. Tomēr ES izsniedz aizdevumus ASV dolāros, izmantojot finanšu instrumentu *Euratom*, kurus finansē no aizņēmumiem ar līdzvērtīgu summu ASV dolāros (kompensējoša darbība). Balances datumā ES nav ārvalstu valūtas risks attiecībā uz *Euratom*.

7.2.1.3. Garantiju fonds

Finanšu aktīvi ir euro, tāpēc nav valūtas riska.

7.2.1.4. Likvidējamā EOTK

Likvidējamajai EOTK ir neliels 2,2 miljoniem euro līdzvērtīgs neto atlikums ārvalstu valūtās, kuru veido 1,5 miljoniem euro līdzvērtīgi aizdevumi mājokļa iegādei un 0,7 miljoniem euro līdzvērtīgi norēķinu konta atlikumi.

7.2.2. Procentu likmes risks

Procentu likmes risks ir iespējamība, ka procentu likmju kāpuma dēļ samazināsies vērtspapīra, jo īpaši obligācijas, vērtība. Kopumā augstākas procentu likmes izraisīs nemainīgas likmes obligāciju cenu kritumu un otrādi.

7.2.2.1. Kases operācijas

Komisijas kase neaizņemas naudas līdzekļus, un tātad tai nepastāv procentu likmes risks. Tomēr tā gūst procentu ienākumus no atlikumiem, kurus tā tur dažādos bankas kontos. Tāpēc Komisija ir ieviesusi pasākumus, lai nodrošinātu, ka gūtie procentu ienākumi regulāri atbilst tirgus procentu likmēm, kā arī to iespējamajām svārstībām. Konti, kas ir atvērti dalībvalstu kasēs vai valstu centrālajās bankās pašu resursu

ieņēmumiem, nesaņem procentu ienākumus un ir bezmaksas. Atlīdzība par visiem citiem kontiem, kas tiek turēti valstu centrālajās bankās, ir atkarīga no katras bankas piedāvātajiem īpašajiem nosacījumiem; piemērojams procentu likmes ir mainīgas un tiek koriģētas, ņemot vērā tirgus svārstības.

Par komercbanku kontos turētajiem diennakts atlikumiem katru dienu maksā procentus. To pamatā ir mainīga tirgus likme, kurai piemēro līgumā noteikto peļņas normu (pozitīvu vai negatīvu). Lielākajai daļai kontu procentu aprēķins ir piesaistīts ECB robežlikmei tās galvenajām refinansēšanas operācijām un to koriģē, lai atspoguļotu jebkādas šīs likmes svārstības. Dažiem citiem kontiem procentu aprēķins ir piesaistīts euro diennakts vidējam indeksam. Rezultātā ir novērsts risks, ka Komisija saņems procentus atbilstīgi likmēm, kas ir zemākas nekā tirgus likmes.

7.2.2.2. *Aizņemšanās un aizdošanas darbība (MFA, maksājumu bilance un Euratom)*

Aizņēmumi un aizdevumi ar mainīgām procentu likmēm

Aizdevumu un aizņēmumu darbības rakstura dēļ ES ir ievērojami aktīvi un saistības, par kuriem tiek maksāti procenti. Ar mainīgām likmēm izsniegtie MFA un Euratom aizdevumi rada ES procentu likmes risku. Tomēr procentu likmes riski, kas izriet no aizņēmumiem, tiek kompensēti ar aizdevumiem uz līdzvērtīgiem noteikumiem (kompensējošās darbības). Bilances datumā ES bija aizdevumi (izteikti nominālajās summās) ar mainīgām likmēm 0,96 miljardu euro apmērā (2008. gadā – 1,05 miljardi euro), kuru pārcenošana notiek reizi sešos mēnešos.

Aizņēmumi un aizdevumi ar nemainīgām procentu likmēm

ES ir arī MFA un Euratom aizdevumi ar nemainīgām procentu likmēm, kuru kopējā summa 2009. gadā ir 110 miljoni euro (2008. gadā – 85 miljoni euro) ar galīgo atmaksas termiņu no viena līdz pieciem gadiem (25 miljoni euro) un vairāk nekā pieci gadi (85 miljoni euro).

ES ir arī seši būtiskāki aizdevumi no maksājumu bilances finanšu instrumenta ar nemainīgām procentu likmēm, kuru kopējā summa 2009. gadā ir 9,2 miljardi euro (2008. gadā – divi miljardi euro) ar galīgo atmaksas termiņu no viena līdz pieciem gadiem (pieci miljardi euro) un vairāk nekā pieci gadi (4,2 miljardi euro).

7.2.2.3. *Garantiju fonds*

Garantiju fonda parāda vērtspapīrus, kuri emitēti ar mainīgām procentu likmēm, ietekmē šo likmju svārstības, savukārt parāda vērtspapīriem ar nemainīgām likmēm pastāv ar to patieso vērtību saistīts risks. Nemainīgas procentu likmes obligācijas bilances datumā veido aptuveni 97 % no ieguldījumu portfeļa (2008. gadā – 96 %).

7.2.2.4. *Likvidējamā EOTK*

Savas darbības rakstura dēļ likvidējamajai EOTK pastāv procentu likmes risks. Procentu likmes risks no aizņēmumiem parasti tiek kompensēts ar aizdevumiem uz līdzvērtīgiem noteikumiem. Attiecībā uz aktīvu pārvaldības operācijām nemainīgas procentu likmes obligācijas bilances datumā veido aptuveni 97 % no vērtspapīru portfeļa (2008. gadā – 97 %).

7.3. KREDĪTRISKS

Kredītrisks nozīmē zaudējumu iespējamību, kuru rada parādnieka/aizņēmēja nespēja atmaksāt aizdevumu vai citu kredītlīniju (pamatsummu vai procentus (kupona maksājumu), vai abus) vai citu līgumsaistību neievērošana. Saistību neizpildes gadījumi ietver atmaksas kavēšanos, aizņēmēja maksājumu pārstrukturēšanu un bankrotu.

7.3.1. *Kases operācijas*

Lielākā daļa Komisijas finanšu līdzekļu saskaņā ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 par pašu resursiem tiek turēti kontos, kurus dalībvalstis atvērušas savu iemaksu veikšanai (pašu resursi). Visi šie konti ir atvērti dalībvalstu kasēs vai valstu centrālajās bankās. Šīs iestādes nodrošina Komisijai zemāko kredīta (vai darījuma partnera) risku, jo risku uzņemas dalībvalstis.

Attiecībā uz Komisijas finanšu līdzekļiem komercbankās, kurus tur maksājumu izpildes vajadzībām, šos kontus papildina uz savlaicīgu norādījumu pamata un tos automātiski pārvalda kases naudas vadības sistēma. Katrā kontā tur mazāko naudas apjomu, kas atbilst vidējai no šāda konta veikto ikdienas maksājumu summai. Rezultātā šajos kontos turētās summas diennaktī vienmēr ir nelielas (vidēji no 50 miljoniem euro līdz 150 miljoniem euro, kas ir sadalīti starp vairāk nekā 30 kontiem), un tādējādi Komisijai pastāv ierobežots risks. Šīs summas ir jāvērtē kontekstā ar vispārējiem atlikumiem kasē, kuri svārstās no viena miljarda euro līdz 35 miljardiem euro, kā arī ar vispārējo 2009. gadā veikto maksājumu summu 130 miljardu euro kopējā apmērā.

Turklāt komercbanku atlasei piemēro īpašas pamatnostādnes, lai vēl vairāk samazinātu darījuma partnera risku, kas pastāv Komisijai.

- Visas komercbankas tiek izvēlētas konkursa kārtībā. Minimālais īstermiņa kredītreitings, kas nepieciešams, lai piedalītos konkursā, ir *Moody's* P-1 vai līdzvērtīgs (*S&P* A-1 vai *Fitch* F1). Īpašos un pietiekami pamatotos gadījumos var noteikt zemāku līmeni.
- Komerčbankām, kuras ir īpaši atlasītas provizoriski iekasētu soda naudu glabāšanai, saskaņā ar vispārīgu noteikumu ir jāatbilst arī minimālajam ilgtermiņa reitingam *S&P* AA vai līdzvērtīgam, un gadījumā, ja šīs grupas bankām pazemina reitingu, veic sevišķus pasākumus.
- 2009. gadā Komisijas kases dienesti ieviesa provizoriski iekasētu soda naudu alternatīvu pārvaldības sistēmu ar konkrētu mērķi samazināt risku šajā jomā. Turklāt atbilstīgi Komisijas Lēmumam C(2009) 4264 no 2010. gada 1. janvāra piemērotās soda naudas pārvaldīs saskaņā ar jauno sistēmu un tās vairs netiks glabātas komercbankās.
- Avansa konti tiek turēti vietējās bankās, kuras tiek izvēlētas, izmantojot vienkāršotu konkursa procedūru. Reitinga prasības ir atkarīgas no vietējās situācijas un var būtiski atšķirties katrā valstī. Lai ierobežotu risku, šo kontu atlikumi tiek turēti zemākajā iespējamā līmenī (ņemot vērā darbības vajadzības); tie tiek regulāri papildināti, un piemērotos limitus katru gadu pārskata.
- Vismaz reizi mēnesī vai vajadzības gadījumā biežāk tiek pārskatīti kredītreitingi attiecībā uz komercbankām, kurās Komisijai ir konti. Finanšu krīzes dēļ tika pieņemti stingrāki uzraudzības pasākumi un saglabāti visa 2009. gada laikā.

7.3.2. **Aizņemšanās un aizdošanas darbība (MFA, maksājumu bilance un Euratom)**

Kredītrisku pārvalda, *Euratom* gadījumā vispirms iegūstot valsts garantijas, pēc tam – ar Garantiju fonda starpniecību (MFA un *Euratom*) un visbeidzot – izmantojot ES budžetu (maksājumu bilance un gadījumā, ja citi pasākumi nav pietiekami, izmanto MFA un *Euratom*). Kopš 2009. gada spēkā esošajos tiesību aktos par pašu resursiem NKI resursiem noteiktais maksimālais ierobežojums ir 1,24 % no dalībvalstu NKI un 2009. gadā maksājumu apropriāciju segšanai bija faktiski izmantots 1,01 %. Tas nozīmē, ka 2009. gada 31. decembrī šīs garantijas segšanai bija pieejama rezerve 0,23 % apmērā. Jāpiebilst, ka sākot ar 2010. gadu un turpmāk maksimālais ierobežojums samazinās līdz 1,23 %. Ārējo darījumu garantiju fonds tika izveidots 1994. gadā, lai segtu saistību neizpildes risku saistībā ar aizņēmumiem, no kuriem finansē aizdevumus valstīm ārpus Eiropas Savienības. Jebkurā gadījumā kredītrisku samazina ar iespēju izmantot ES budžetu gadījumā, ja parādnieks nespētu pilnībā atmaksāt maksājamās summas. Šajā nolūkā ES ir tiesības vērsties pie visām dalībvalstīm, lai nodrošinātu ES juridiskā pienākuma izpildi pret aizdevējiem.

Galvenie šo aizdevumu saņēmēji ir Ungārija, Latvija un Rumānija. Šīm valstīm attiecīgi ir piešķirti apmēram 54 %, 21 % un 18 % no kopējā aizdevumu apjoma. Attiecībā uz kases operācijām ir jāpiemēro pamatnostādnes par darījuma partneru izvēli. Tas nozīmē, ka funkcionālā struktūrvienība varēs slēgt darījumus tikai ar atbilstīgām bankām, kurām ir pietiekami darījuma partnera ierobežojumi.

7.3.3. **Garantiju fonds**

Saskaņā ar līgumu starp ES un EIB par Garantiju fonda pārvaldību visiem starpbanku ieguldījumiem noteiktais minimālais reitings ir *Moody's* P-1 vai līdzvērtīgs. 2009. gada 31. decembrī visi ieguldījumi (153 miljoni euro) bija veikti ar šādiem darījumu partneriem (2008. gadā – 183 miljoni euro). 2009. gada 31. decembrī fonds bija veicis ieguldījumus četros īstermiņa finanšu instrumentos, un visi šādi ieguldījumi (37 miljoni euro) tika veikti ar darījumu partneriem, kuru minimālais reitings ir *Moody's* P-1 vai līdzvērtīgs. Visi pārdošanai pieejamajā portfeli turētie vērtspapīri atbilst pārvaldības pamatnostādņēm.

7.3.4. **Likvidējamā EOTK**

Kredītrisku pārvalda, regulāri veicot analīzi par aizņēmēju spēju izpildīt procentu un parāda atmaksas saistības. Kredītrisku pārvalda arī, iegūstot nodrošinājumu, kā arī valsts, korporatīvas vai personiskas garantijas. 52 % no neatmaksāto aizdevumu kopsomas ir nodrošināti ar dalībvalstu vai līdzvērtīgām (piemēram, valsts iestāžu) garantijām. 36 % no neatmaksātajiem aizdevumiem ir piešķirti bankām vai tos ir garantējušas bankas. Attiecībā uz kases operācijām ir jāievēro pamatnostādnes par darījumu partneru izvēli. Funkcionālā struktūrvienība var slēgt darījumus tikai ar atbilstīgām bankām, kurām ir pietiekami darījuma partnera ierobežojumi.

7.4. LIKVIDITĀTES RISKS

Likviditātes risks nozīmē, ka var rasties grūtības pārdot aktīvu, piemēram, risks, ka konkrēto vērtspapīru vai aktīvu nevarēs pietiekami ātri pārdot tirgū, lai novērstu zaudējumus vai izpildītu saistības.

7.4.1. **Kases operācijas**

ES budžeta principi nodrošina, lai vispārējie naudas resursi gadam vienmēr būtu pietiekami visu maksājumu veikšanai. Faktiski dalībvalstu kopējās iemaksas ir vienādas ar maksājumu apropriāciju summu budžeta gadam. Tomēr dalībvalstu iemaksas tiek saņemtas pa daļām 12 mēnešos gada laikā, savukārt maksājumiem ir raksturīgs noteikts sezonāls raksturs.

Lai nodrošinātu, ka resursi kasē vienmēr ir pietiekami, lai segtu konkrētajā mēnesī veicamos maksājumus, ir kārtība regulārai naudas līdzekļu prognozēšanai, un vajadzības gadījumā noteiktos apstākļos dalībvalstīm var pieprasīt veikt pašu resursu iemaksas avansā.

Papildus iepriekš minētajam Komisijas ikdienas kases operāciju kontekstā automatizēti naudas pārvaldības rīki nodrošina pietiekamu likviditāti ikvienā Komisijas bankas kontā katru dienu.

7.4.2. **Aizņemšanās un aizdošanas darbība (MFA, maksājumu bilance un Euratom)**

Likviditātes risks no aizņēmumiem parasti tiek kompensēts ar aizdevumiem uz līdzvērtīgiem noteikumiem (kompensējošās darbības). Attiecībā uz MFA un Euratom Garantiju fonds ir likviditātes rezerve (jeb drošības tīkls) maksājumu saistību neizpildes un maksājumu kavēšanās no aizņēmēju puses gadījumā. Attiecībā uz maksājumu bilanci Padomes Regulā (EK) Nr. 431/2009 paredzēta procedūra, kas nodrošina pietiekamu laiku, lai iegūtu līdzekļus no ES budžeta.

7.4.3. **Garantiju fonds**

Fondu pārvalda, ievērojot principu, ka aktīviem ir jāatbilst pietiekamai likviditātes un līdzekļu iegūšanas iespēju pakāpei saistībā ar attiecīgajām saistībām. Fondam ir jāglabā vismaz 100 miljoni euro portfelī, kura apmaksas termiņš ir mazāks par 12 mēnešiem un kuru iegulda monetārajos instrumentos. 2009. gada 31. decembrī šo ieguldījumu summa bija 190 miljoni euro. Turklāt vismaz 20 % fonda nominālās vērtības ir jāveido monetārajiem instrumentiem, nemainīgās likmes obligācijām ar atlikušo apmaksas termiņu ne vairāk kā viens gads un mainīgās likmes obligācijām. 2009. gada 31. decembrī šī attiecība bija 27 %.

7.4.4. **Likvidējamā EOTK**

Likviditātes risks no aizņēmumiem parasti tiek kompensēts ar aizdevumiem uz līdzvērtīgiem noteikumiem (kompensējošās darbības). Attiecībā uz likvidējamās EOTK aktīvu un saistību pārvaldību Komisija ievēro likviditātes prasības, pamatojoties uz maksājumu prognozēm, kuras iegūst, konsultējoties ar atbildīgajiem Komisijas dienestiem.

7.5. INFORMĀCIJA PAR PATIESO VĒRTĪBU

7.5.1. Aizņemšanās un aizdošanas darbība (MFA, maksājumu bilance un Euratom)

Sākotnējā situācija

Jāpiebilst, ka iepriekš minētos aizdevumus sākotnēji atzīst to nominālajā vērtībā saskaņā ar ES grāmatvedības 11. noteikumu. Ja tā vietā tiktu piemērots privātā sektora grāmatvedības standarts 39. SGS, tas nozīmētu, ka aizdevumi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā. Turpmākajā tabulā ir norādīta starpība starp abiem grāmatvedības režīmiem tikai maksājumu bilances aizdevumiem to izsniegšanas datumā.

Miljonos EUR

	ES grāmatvedības 11. noteikums (nominālā vērtība)	39. SGS (patiesā vērtība)	Grāmatvedības režīma starpība
Maksājumu bilances aizdevumu novērtēšana to izsniegšanas brīdī 2009. gadā	7 200	6 649	551
Maksājumu bilances aizdevumu novērtēšana to izsniegšanas brīdī 2008. gadā	2 000	1 767	233

Grāmatvedības režīmu saskaņā ar ES grāmatvedības 11. noteikumu piemēro šādu iemeslu dēļ:

- aizdevumi un aizņēmumi savstarpēji izlīdzinās to kompensējošā rakstura dēļ. Tādējādi aizdevuma efektīvā procentu likme ir vienāda ar efektīvo procentu likmi saistītajiem aizņēmumiem,
- sākotnējā starpība atspoguļo alternatīvās izmaksas, kādas būtu alternatīvam ieguldījumam kapitāla tirgū. Tā kā ES nav atļauts ieguldīt naudu kapitāla tirgos, šāda alternatīvo izmaksu iespēja nav piemērojama un attiecīgi patiesi neatspoguļo darījumu būtību,
- iepriekš norādīto sākotnējo starpību kompensēs procentu ienākumi nākamajos gados.

Pašreizējā situācija 31.12.2009.

Aplēstā patiesā vērtība ir noteikta šādā veidā:

- aizdevumiem – izmantojot diskontētās naudas plūsmas modeli un piemērojot valstij raksturīgās ienesīguma līknes, kuras atbilst atlikušajam termiņam,
- aizņēmumiem – izmantojot diskontētās naudas plūsmas modeli un piemērojot AAA ienesīguma līknes, kuras atbilst atlikušajam termiņam,
- tiek pieņemts, ka mainīgās procentu likmes aizdevumi līdzinās to nominālajai vērtībai, jo reizi sešos mēnešos notiek pārcenošana atbilstīgi tirgus procentu likmēm.

Turpmākajā tabulā ir parādīta aplēstā patiesā vērtība gada beigās MFA, maksājumu bilances un Euratom nemainīgās procentu likmes aizdevumiem tādā veidā, kas ļauj to salīdzināt ar attiecīgo uzskaites vērtību bilancē.

Miljonos EUR

	Izsniegtie aizdevumi 31.12.2009.	Izsniegtie aizdevumi 31.12.2008.	Aizņēmumi 31.12.2009.	Aizņēmumi 31.12.2008.
Patiesā vērtība	8 785	1 863	9 626	2 118
Uzskaites vērtība	9 416	2 091	9 416	2 091
Starpība	(631)	(228)	210	27

Bilances datumā maksājumu bilance veidoja 98,8 % no šiem aizdevumiem un aizņēmumiem. Iepriekšējā tabulā ir atspoguļots tas apstāklis, ka, tā kā ES kredītreitings ir AAA un tirgus procentu likmes šobrīd ir augstākas nekā tās, par kurām ES aizņemas, tās aizņēmumu patiesā vērtība ir lielāka par nominālo vērtību. Tā kā šo aizdevumu galveno saņēmēju – Ungārijas, Latvijas un Rumānijas – reitings ir zemāki par AAA, šo aizdevumu patiesā vērtība ir mazāka par nominālo vērtību, lai gan tirgus procentu likmes šobrīd ir augstākas, nekā ir noteikusi ES.

7.5.2. **Likvidējamā EOTK**

Aizdevumu un aizņēmumu novērtētā patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot diskontētas naudas plūsmas modeli. Saskaņā ar minēto modeli plānotās nākotnes naudas plūsmas tiek diskontētas, piemērojot AAA ienesīguma līknes atbilstīgi atlikušajam termiņam. Tiek pieņemts, ka mainīgās likmes aizdevumu aplēstā patiesā vērtība līdzinās to uzskaites vērtībai, jo ik pēc trim vai sešiem mēnešiem notiek pārcenošana atbilstīgi tirgus procentu likmēm. Nemainīgās procentu likmes aizdevumu un aizņēmumu aplēsto patieso vērtību nebija iespējams noteikt un norādīt, jo nebija pieejami šo vērtību aprēķināšanai vajadzīgie dati.

Pārdošanai pieejamie vērtspapīri uzrādīti to patiesajā vērtībā, kas ir tirgus cena, kurai pieskatīti uzkrātie procenti. Nav tādu finanšu instrumentu, kas būtu novērtēti patiesajā vērtībā, izmantojot vērtēšanas metodi, kuras pamatā nav tirgū novērojamas tirgus cenas vai procentu likmes. Tiek pieņemts, ka pircēju un pasūtītāju parādu nominālā vērtība, atskaitot uzkrājumus vērtības samazinājumam, un parādu piegādātājiem un darbuzņēmējiem nominālā vērtība līdzinās to patiesajām vērtībām. Naudas un tās ekvivalentu patiesā vērtība, ieskaitot norēķinu kontus un īstermiņa noguldījumus (termiņš mazāks par trim mēnešiem), ir to uzskaites vērtība.

8. INFORMĀCIJAS ATKLĀŠANA PAR SAISTĪTĀM PERSONĀM

8.1. SAISTĪTĀS PERSONAS

ES saistītās personas ir tās konsolidētās iestādes un šo iestāžu augstākie vadītāji (skatīt turpmāk). Darījumi starp šīm iestādēm notiek kā daļa no ES ikdienas darba un šādā gadījumā saskaņā ar ES grāmatvedības noteikumiem šiem darījumiem nav paredzētas sevišķas prasības par informācijas atklāšanu. Konsolidēto iestāžu saraksts ir sniegts 10. paskaidrojumā.

8.2. AUGSTĀKO VADĪTĀJU TIESĪBAS

Lai atklātu informāciju par saistīto personu darījumiem attiecībā uz Eiropas Savienības augstāko vadību, šādas personas iedala piecās kategorijās.

1. kategorija: Eiropadomes priekšsēdētājs, Komisijas priekšsēdētājs un Tiesas priekšsēdētājs.
2. kategorija: Komisijas priekšsēdētāja vietnieks un Eiropas Savienības Augstais pārstāvis ārpolitikas un drošības politikas jautājumos, kā arī citi Komisijas priekšsēdētāja vietnieki.
3. kategorija: Padomes ģenerālsēkretārs, Komisijas locekļi, Tiesas tiesneši un ģenerālvokāti, Vispārējās tiesas priekšsēdētājs un locekļi, Eiropas Civildienesta tiesas priekšsēdētājs un locekļi, Ombuds un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.
4. kategorija: Revīzijas palātas priekšsēdētājs un locekļi.
5. kategorija: iestāžu un aģentūru augstāko kategoriju ierēdņi.

Tiesību kopsavilkums ir sniegts turpmāk, papildinformāciju var atrast *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 187 8.8.1967., jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 202/2005, 18.1.2005. (OV L 33 5.2.2005.)), un OV L 268, 20.10.1977., jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 1293/2004, 30.4.2004. (OV L 243 15.7.2004.)). Cita informācija ir pieejama arī *Europa* tīmekļa vietnē publicētajos Civildienesta noteikumos, kas ir oficiāls dokuments, kurā aprakstītas visu ES ierēdņu tiesības un pienākumi. Augstākie vadītāji nav saņēmuši no ES aizdevumus ar atviegļotiem noteikumiem.

AUGSTĀKĀS VADĪBAS FINANSIĀLĀS TIESĪBAS

EUR

Tiesības (darbiniekam)	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija	4. kategorija	5. kategorija
Pamatalga (mēnesī)	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	11 461,32 – 18 025,09
Uzturēšanās/Ekspatriācijas pabalsts	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Ģimenes piemaksas:					
Mājsaimniecība (% no algas)	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31
Apgādājama bērns	365,60	365,60	365,60	365,60	365,60
Pirmskola	89,31	89,31	89,31	89,31	89,31
Izglītība vai	248,06	248,06	248,06	248,06	248,06
Izglītība ārpus darbavietas	496,12	496,12	496,12	496,12	496,12
Pabalsts tiesnešiem, kuri pilda priekšsēdētāja funkcijas	n.p.	n.p.	500 - 810,74	n.p.	n.p.
Reprezentācijas nauda	1 418,07	0 - 911,38	500 - 607,71	n.p.	n.p.
Ikgadējie ceļa izdevumi	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	Jā
Pārvedumi uz dalībvalstīm					
Pabalsts izglītībai (*)	Jā	Jā	Jā	Jā	Jā
% no algas (*)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% no algas bez kk	līdz 25 %	līdz 25 %	līdz 25 %	līdz 25 %	līdz 25 %
Reprezentācijas izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	n.p.	n.p.
Uzsākot pildīt pienākumus					
Iekārtošanās izdevumi	49 749,22	45 062,72 – 46 865,24	36 050,16 – 40 556,44	38 934,20 – 41 457,70	atmaksā
Ģimenes ceļa izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Pārcelšanās izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Beidzot pildīt pienākumus					
Izdevumi par iekārtošanos citā dzīvesvietā	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	atmaksā
Ģimenes ceļa izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Pārcelšanās izdevumi	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā	atmaksā
Pāreja (% no algas (**))	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	n.p.
Veselības apdrošināšana	sedz	sedz	sedz	sedz	fakultatīva
Pensija (% no algas, pirms nodokļiem)	līdz 70 %	līdz 70 %	līdz 70 %	līdz 70 %	līdz 70 %
Atskaitījumi					
Kopienas nodoklis	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Veselības apdrošināšana (% no algas)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Īpaša nodeva no algas	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %
Pensijas atskaitījums	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	11,3 %
Personu skaits 31.12.2009.	3	7	91	27	81

(*) Ar piemērotu korekcijas koeficientu ("kk").

(**) Maksā pirmos trīs gadus pēc aizbraukšanas.

9. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Komisijas grāmatvedim šo pārskatu pieņemšanas dienā papildus turpmāk sniegtajai informācijai nebija zināmi nekādi būtiski apstākļi, nedz arī viņam tika ziņots par tādiem, kas būtu atsevišķi jāatspoguļo šajā iedaļā. Gada pārskati un attiecīgi paskaidrojumi tika sagatavoti, izmantojot visjaunāko pieejamo informāciju, un tā ir atspoguļota iepriekš.

Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms (EFSM)

Padome 2010. gada 11. maijā pieņēma Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu (EFSM), lai saglabātu Eiropā finanšu stabilitāti (Padomes Regula (ES) Nr. 407/2010). Mehānisma pamatā ir Līguma 122. panta 2. punkts, un tas atvieglo finansiālas palīdzības piešķiršanu dalībvalstīm, kuras ir nonākušas grūtības vai kurām draud nopietni sarežģījumi, kurus var izraisīt ārpus to kontroles esoši ārkārtēji notikumi. Palīdzību var piešķirt kā aizdevumu vai kredītliniju no ES budžeta. Vajadzības gadījumā Komisija aizņemsies naudas līdzekļus kapitāla tirgū vai no finanšu iestādēm ES vārdā un pēc tam aizdos šos naudas līdzekļus saņēmējai dalībvalstij. Saskaņā ar *ECOFIN* padomes secinājumiem šis naudas līdzekļu fonds nevar būt lielāks par 60 miljardiem euro. EFSM ir izveidots kā papildinājums jau pastāvošajam maksājumu bilances fondam, kas sniedz finanšu palīdzību dalībvalstīm, kuras nav pievienojušās euro zonai.

Lai gan tas nekādā veidā neietekmē ne ES pārskatus, ne ES budžetu, tomēr ir vērts atzīmēt, ka euro zonas dalībvalstis un citas iesaistītās dalībvalstis ir izveidojušas līdzīgu finanšu palīdzības līdzekli – Eiropas finanšu stabilizācijas instrumentu (*EFSD*). Šo iespējamo palīdzību euro zonas dalībvalstīm sniegs, izmantojot īpašam nolūkam dibinātu sabiedrību (*SPV*), un iesaistītās dalībvalstis sniedz šai sabiedrībai garantijas līdz 440 miljardu euro apmērā. Instrumenta darbības termiņš ir līdz 2013. gada jūnijam.

Visbeidzot, lai gan arī tas neietekmē ES pārskatus vai budžetu, papildus iepriekš minētajam šajos pasākumos piedalīsies arī Starptautiskais Valūtas fonds (*SVF*), un sagaidāms, ka tā iespējamā palīdzība būs vēl 250 miljardu euro.

10. KONSOLIDĒTĀS IESTĀDES

A. KONTROLĒTAS IESTĀDES

1. *Iestādes un padomdevējas struktūras*

Reģionu komiteja

Eiropas Savienības Padome

Eiropas Savienības Tiesa

Eiropas Komisija

Eiropas Revīzijas palāta

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja

Eiropas Ombuds

Eiropas Parlaments

2. *ES aģentūras*

Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra

Eiropas Aviācijas drošības aģentūra

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs

Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs

Eiropas Vides aģentūra
Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde
Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds
Eiropas Jūras drošības aģentūra
Eiropas Zāļu aģentūra
Eiropas Ķīmikāliju aģentūra
Kodolsintēze enerģētikas vajadzībām (Eiropas Kopuzņēmums ITER un kodolsintēzes enerģētikas attīstības vajadzībām)
Eurojust ⁽¹⁾
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra
Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūra
Eiropas Izglītības fonds
Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām
Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs
Eiropas GNSS uzraudzības iestāde
Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (preču zīmes un dizainparaugi)
Eiropas Dzelzceļa aģentūra
Kopienas Augu šķirņu birojs
Kopienas Zivsaimniecības kontroles aģentūra
Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs
Eiropas Policijas akadēmija (*CEPOL*) ⁽¹⁾
Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra
Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra
Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra ⁽²⁾
Veselības un patērētāju izpildaģentūra
Eiropas Transporta tīkla izpildaģentūra
Pētniecības izpildaģentūra ⁽²⁾

3. **Citas kontrolētās iestādes**

Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (likvidēšanas procesā)

B. **ASOCIĒTĀS IESTĀDES**

Eiropas Investīciju fonds
Kopuzņēmums *Clean Sky* ⁽²⁾
Kopuzņēmums *ARTEMIS* ⁽²⁾

C. **KOPUZŅĒMUMI**

Starptautiskā kodolsintēzes enerģijas organizācija *ITER*
Kopuzņēmums *SESAR*
Likvidējamais kopuzņēmums *Galileo*
Kopuzņēmums *IMI* ⁽²⁾

⁽¹⁾ Decentralizēta ES struktūra, uz kuru attiecas "policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās" bijušais pīlārs.

⁽²⁾ Konsolidēts pirmo reizi 2009. gadā.

11. NEKONSOLIDĒTĀS IESTĀDES

Lai gan ES pārvalda turpmāk minēto iestāžu aktīvus, tās neatbilst nosacījumiem, lai tiktu konsolidētas, un tāpēc tās nav iekļautas Eiropas Savienības pārskatos.

11.1. EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDS (EAF)

Eiropas Attīstības fonds (EAF) ir galvenais Eiropas Savienības atbalsta sniegšanas instruments attīstības sadarbībai Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīs un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT). Tā izveide tika paredzēta 1957. gada Romas Līgumā, lai sniegtu tehnisku un finansiālu palīdzību sākotnēji tikai Āfrikas valstīm, ar kurām dažām dalībvalstīm bija vēsturiskas saiknes.

EAF netiek finansēts no Eiropas Savienības budžeta, bet no tiešām dalībvalstu iemaksām saskaņā ar starpvaldību sarunās panāktu vienošanos. EAF līdzekļus pārvalda Komisija un EIB. Katrs EAF parasti ir noslēgts uz aptuveni pieciem gadiem. Kopš pirmās partnerības vienošanās noslēgšanas 1964. gadā EAF plānošanas cikli kopumā atbilst partnerības nolīgumu/vienošanos cikliem.

EAF reglamentē tā Finanšu regula (OV L 78, 19.3.2008.), kurā ir paredzēta tā finanšu pārskatu sagatavošana atsevišķi no ES finanšu pārskatiem. EAF gada pārskatu un līdzekļu pārvaldības ārējo pārbaudi veic Revīzijas palāta un Parlaments. Informatīvos nolūkos ir pievienota 8., 9. un 10. EAF bilance un saimnieciskā rezultāta pārskats.

Bilance – 8., 9. un 10. EAF

	<i>Miljonos EUR</i>	
	31.12.2009.	31.12.2008.
ILGTERMIŅA AKTĪVI	196	269
APGROZĀMIE LĪDZEKĻI	1 389	957
Kopā aktīvi	1 585	1 226
ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS	(860)	(709)
Kopā saistības	(860)	(709)
NETO AKTĪVI	725	517
KAPITĀLS UN REZERVES		
Pieprasītais kapitāls	20 381	17 079
Pārējās rezerves	2 252	2 252
No iepriekšējiem gadiem pārnestais saimnieciskais rezultāts	(18 814)	(15 784)
Gada saimnieciskais rezultāts	(3 094)	(3 030)
Neto aktīvi	725	517

Saimnieciskā rezultāta pārskats – 8., 9. un 10. EAF

	<i>Miljonos EUR</i>	
	2009. g.	2008. g.
PAMATDARBĪBAS IEŅĒMUMI	49	23
PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI	(3 192)	(3 066)
PĀRPALIKUMS NO PAMATDARBĪBAS	(3 143)	(3 043)

	<i>Miljonos EUR</i>	
	2009. g.	2008. g.
FINANŠU DARBĪBA	49	13
GADA SAIMNIECISKAIS REZULTĀTS	(3 094)	(3 030)

11.2. VESELĪBAS APDROŠINĀŠANAS SHĒMA

Veselības apdrošināšanas shēma ir shēma, kas nodrošina medicīnisko apdrošināšanu Eiropas Savienības dažādo struktūru darbiniekiem. Shēmas līdzekļi ir pašu īpašums, un tos nekontrolē Eiropas Savienība, lai gan tās finanšu aktīvus pārvalda Komisija. Shēmu finansē no tās dalībnieku (darbinieku) un darba devēju (iestāžu/aģentūru/struktūru) iemaksām. Jebkurš pārpalikums paliek shēmai.

Shēmai ir četras atsevišķas daļas – galvenā shēma, kas ietver Eiropas Savienības iestāžu un aģentūru darbiniekus, un trīs mazākas shēmas, kas ietver Eiropas Universitātes darbiniekus Florencē, Eiropas skolu darbiniekus un darbiniekus, kuri strādā ārpus ES, piemēram, ES delegāciju darbiniekus. Shēmas aktīvu kopsumma 2009. gada 31. decembrī bija 297 miljoni euro (2008. gadā – 288 miljoni euro).

11.3. DALĪBNIKU GARANTIJU FONDS (DGF)

Atsevišķas priekšfinansējuma summas, kas izmaksātas saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu pētniecībai un tehnoloģiju attīstībai (PP7), efektīvi sedz Dalībnieku garantiju fonds (DGF). Tas ir savstarpēja izdevīguma instruments, kas izveidots, lai segtu finanšu riskus, kas ES un dalībniekiem radušies PP7 netiešo darbību īstenošanas laikā; tā kapitāls un procenti veido izpildes nodrošinājumu. Visi netiešo darbību dotāciju veidā dalībnieki darbības laikā iemaksā 5 % kopējā ES ieguldījuma DGF kapitālā. Tādējādi dalībnieki ir DGF īpašnieki, un ES (ko pārstāv Komisija) darbojas tikai kā viņu izpildaģents. 2009. gada 31. decembrī DGF kopējie aktīvi bija 580 miljoni euro (2008. gadā – 283 miljoni euro). DGF līdzekļi ir pašu īpašums, un tos nekontrolē Eiropas Savienība, lai gan Komisija pārvalda tā finanšu aktīvus.

II DAĻA

KONSOLIDĒTIE PĀRSKATI PAR EIROPAS SAVIENĪBAS BUDŽETA IZPILDI UN PASKAIDROJUMI

SATURS

Lappuse

A. *Konsolidētie pārskati par budžeta izpildi*

1. Budžeta izpildes rezultāts	96
2. Budžeta un faktisko summu salīdzinājuma pārskats	96

Ieņēmumi:

3. 2009. gada konsolidētais budžeta ieņēmumu izpildes kopsavilkums	99
--	----

Izdevumi:

4. Saistību un maksājumu apropriāciju sadalījums un izmaiņas pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām	100
5. Saistību apropriāciju izpilde pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām	101
6. Maksājumu apropriāciju izpilde pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām	101
7. Nenokārtoto saistību izmaiņas pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām	102
8. Nenokārtoto saistību sadalījums pēc gadiem, kad tās radušās, pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām	103
9. Saistību un maksājumu apropriāciju sadalījums un izmaiņas pa politikas jomām	103
10. Saistību apropriāciju izpilde pa politikas jomām	105
11. Maksājumu apropriāciju izpilde pa politikas jomām	107
12. Nenokārtoto saistību izmaiņas pa politikas jomām	109
13. Nenokārtoto saistību sadalījums pēc gadiem, kad tās radušās, pa politikas jomām	111

Iestādes:

14. Konsolidēts budžeta ieņēmumu izpildes kopsavilkums pa iestādēm	112
15. Saistību un maksājumu apropriāciju izpilde pa iestādēm	113

Aģentūras:

16. Aģentūru ienākumi – budžeta prognozes, prasījumi un saņemtās summas	115
17. Saistību un maksājumu apropriācijas pa aģentūrā	116
18. Budžeta izpildes rezultāts, ieskaitot aģentūras	117

B. *Paskaidrojumi attiecībā uz konsolidētajiem pārskatiem par budžeta izpildi*

1. BUDŽETA PRINCIPI, STRUKTŪRAS UN APROPRIĀCIJAS	118
2. IZSKAIDROJUMS ATTIECĪBĀ UZ ZIŅOJUMIEM PAR BUDŽETA IZPILDI	121

A IEDAĻA: KONSOLIDĒTIE PĀRSKATI PAR BUDŽETA IZPILDI ⁽¹⁾

BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTS

1: Budžeta izpildes rezultāts 2009. gadā

Miljonos EUR

	Kopā 2009. g.	Kopā 2008. g.
Finanšu gada ieņēmumi	117 626	121 584
Maksājumi par kārtējā gada apropriācijām	(116 579)	(115 550)
Maksājumu apropriācijas, kas pārnestas uz N+1 gadu	(1 759)	(3 914)
To neizmantoto maksājumu apropriāciju anulēšana, kas pārnestas no N-1 gada	2 791	188
Valūtas kursa starpības attiecīgajā gadā	185	(498)
Budžeta izpildes rezultāts ⁽¹⁾	2 264	1 810

⁽¹⁾ EBTA daļa šajās summās 2009. gadā bija 11 miljoni euro, 2008. gadā – 14 miljoni euro.

Eiropas Savienības budžeta pārpalikums tiek atdots dalībvalstīm nākamā gada laikā, samazinot summas, kas dalībvalstīm ir jāmaksā nākamajā gadā.

2. Budžeta un faktisko summu salīdzinājuma pārskats

Ieņēmumi

Miljonos EUR

Nosaukums	Sākotnējais budžets	Galīgais budžets	Konstatētie prasījumi	Ieņēmumi	Starpība galīgais-faktiskais	Ieņēmumi % no budžeta	Nenokārtots
	1	2	3	4	5=2-4	6=4/2	7=3-4
1. Pašu resursi	114 736	110 238	110 462	110 373	- 135	100,12 %	89
3. Pārpalikumi, atlikumi un korekcijas	0	410	330	330	80	80,56 %	0
4. Uzkrātie ieņēmumi no personām, kas strādā iestādēs un citās Kopienas struktūrās	1 120	1 120	1 033	1 025	94	91,59 %	7
5. Uzkrātie ieņēmumi no iestāžu administratīvās darbības	77	85	436	335	- 250	394,05 %	101
6. Iemaksas un kompensācijas saistībā ar Kopienas līgumiem un programmām	10	368	4 834	4 559	- 4 191	1 238,97 %	275
7. Procenti par novēlotiem maksājumiem un soda naudas	123	757	12 774	933	- 176	123,25 %	11 841
8. Aizņēmumu un aizdevumu operācijas	0	0	80	4	- 4	—	76
9. Dažādi ieņēmumi	30	58	85	66	- 8	114,11 %	19
Kopā	116 096	113 035	130 032	117 626	- 4 590	104,06 %	12 407

⁽¹⁾ Jāatzīmē, ka, ņemot vērā skaitļu noapaļošanu miljonos euro, daži finanšu dati šajās budžeta tabulās var nesakrist.

Izdevumi – pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām

Miljonos EUR

Finanšu shēmas izdevumu kategorija	Sākotnējais budžets	Galīgais budžets ⁽¹⁾	Veiktie maksājumi	Starpība galīgais-faktiskais	%	Pārnestās apropriācijas	Anulētās apropriācijas
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
1. Ilgtspējīga izaugsme	46 000	47 520	44 684	2 837	94,03 %	2 381	456
2. Dabas resursu saglabāšana un pārvaldība	52 566	57 107	55 877	1 230	97,85 %	986	244
3. Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums	1 296	2 174	1 993	181	91,66 %	75	106
4. ES – globālo procesu dalībiece	8 324	8 804	7 983	821	90,67 %	220	601
5. Administrācija	7 701	8 754	7 615	1 139	86,99 %	857	281
6. Kompensācijas	209	209	209	0	100,00 %	0	0
Kopā	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

(1) Ieskaitot pārnestās apropriācijas un piešķirtos ieņēmumus.

Izdevumi – pa politikas jomām

Miljonos EUR

Politikas joma	Sākotnējais budžets	Galīgais budžets ⁽¹⁾	Veiktie maksājumi	Starpība galīgais-faktiskais	%	Pārnestās apropriācijas	Anulētās apropriācijas
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
01 Ekonomika un finanses	487	345	327	18	94,82 %	14	4
02 Uzņēmējdarbība	601	705	558	147	79,1 %	89	58
03 Konkurence	90	107	95	12	88,32 %	10	2
04 Nodarbinātība un sociālās lietas	11 203	9 929	8 906	1 023	89,70 %	755	268
05 Lauksaimniecība un lauku attīstība	51 478	56 413	55 209	1 204	97,87 %	954	249
06 Enerģētika un transports	2 481	2 480	2 253	227	90,84 %	177	51
07 Vide	496	409	356	52	87,17 %	30	22
08 Zinātniskā izpēte	4 960	5 644	4 826	818	85,50 %	789	30
09 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi	1 356	1 552	1 375	177	88,58 %	173	5
10 Tiešā pētniecība	366	735	411	324	55,87 %	314	10
11 Zivsaimniecība un jūrlietas	927	715	592	122	82,87 %	19	103
12 Iekšējais tirgus	66	76	66	10	86,89 %	7	3
13 Reģionālā politika	24 570	26 793	26 740	53	99,80 %	15	38
14 Nodokļu politika un muitas savienība	106	131	120	11	91,54 %	9	3
15 Izglītība un kultūra	1 363	1 654	1 495	159	90,38 %	153	6
16 Komunikācija	211	229	204	25	89,22 %	16	8

Miljonos EUR

Politikas joma	Sākotnējais budžets	Galīgais budžets ⁽¹⁾	Veiktie maksājumi	Starpība galīgais-faktiskais	%	Pārnestās apropriācijas	Anulētās apropriācijas
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
17 Veselība un patērētāju aizsardzība	582	632	526	106	83,25 %	35	71
18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	678	830	744	86	89,64 %	16	70
19 Ārējās attiecības	3 579	3 805	3 673	131	96,55 %	72	59
20 Tirdzniecība	79	88	77	10	88,09 %	8	3
21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm	1 680	1 872	1 698	174	90,68 %	138	37
22 Paplašināšanās	1 661	1 437	1 308	128	91,08 %	18	110
23 Humānā palīdzība	797	859	800	59	93,13 %	47	12
24 Krāpšanas apkarošana	74	80	71	9	88,65 %	7	2
25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas	188	212	185	27	87,27 %	20	7
26 Komisijas administrācija	986	1 226	1 034	192	84,34 %	164	28
27 Budžets	278	285	271	14	95,19 %	12	1
28 Revīzija	11	12	10	1	90,05 %	1	0
29 Statistika	101	138	120	18	87,27 %	15	3
30 Pensijas un saistītie izdevumi	1 160	1 136	1 117	19	98,36 %	0	19
31 Valodu dienesti	389	479	422	58	87,91 %	53	5
40 Rezerves	244	229	0	229	0,00 %	0	229
90 Citas iestādes	2 848	3 334	2 771	563	83,12 %	392	171
Kopā	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

(¹) Ieskaitot pārnestās apropriācijas un piešķirtos ieņēmumus.

3. 2009. gada budžeta ieņēmumu izpildes kopsavilkums

Miljonos EUR

Nosaukums	Ienākumu apropriācijas		Konstatētie prasījumi			Ieņēmumi			Ieņēmumi % no budžeta	Nenokārtots
	Sākotnējās	Galīgās	Kārtējais gads	Pārņests	Kopā	Par kārtējā gada prasījumiem	Par pārnes-tiem prasījumiem	Kopā		
1. Pašu resursi	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89
3. Pārpalikumi, atlikumi un korekcijas	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0
4. Uzkrātie ieņēmumi no personām, kas strādā iestādēs un citās Kopienas struktūrās	1 120	1 120	1 026	7	1 033	1 020	6	1 025	91,59 %	7
5. Ieņēmumi no iestāžu administratīvās darbības	77	85	345	90	436	309	26	335	394,05 %	101
6. Iemaksas un kompensācijas saistībā ar Kopienas līgumiem un programmām	10	368	4 430	404	4 834	4 277	282	4 559	1 238,97 %	275
7. Procenti par novēlotiem maksājumiem un soda naudas	123	757	2 836	9 938	12 774	193	740	933	123,25 %	11 841
8. Aizņēmumu un aizdevumu operācijas	0	0	53	27	80	1	3	4		76
9. Dažādi ieņēmumi	30	58	53	32	85	47	20	66	114,11 %	19
Kopā	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

Sīkāka informācija par 1. sadaļu – pašu resursi

Nodaļa	Ienākumu apropriācijas		Konstatētie prasījumi			Ieņēmumi			Ieņēmumi % no budžeta	Nenokārtots
	Sākotnējās	Galīgās	Kārtējais gads	Pārņests	Kopā	Par kārtējā gada prasījumiem	Par pārnes-tiem prasījumiem	Kopā		
10. Lauksaimniecības nodevas	1 404	0	- 350	350	0	- 350	350	0	—	0
11. Cukura nodevas	147	139	104	28	132	104	28	132	94,40 %	0
12. Muitas nodokļi	17 656	14 441	13 505	980	14 485	13 499	897	14 397	99,69 %	89
13. PVN	19 616	13 668	13 743	0	13 743	13 743	0	13 743	100,54 %	0
14. NKI	75 914	81 989	82 413	0	82 413	82 413	0	82 413	100,52 %	0
15. Budžeta nelīdzsvarotību korekcija	0	0	- 315	0	- 315	- 315	0	- 315	—	0
16. Nīderlandes un Zviedrijas NKI iemaksu samazinājums	0	0	4	0	4	4	0	4	—	0
Kopā	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89

Sīkāka informācija par 3. sadaļu – pārpalikumi, atlikumi un korekcijas

Nodaļa	Ienākumu apropriācijas		Konstatētie prasījumi			Ieņēmumi			Ieņēmumi % no budžeta	Nenokārtots
	Sākotnējās	Galīgās	Kārtējais gads	Pārņests	Kopā	Par kārtējā gada prasījumiem	Par pārnes-tiem prasījumiem	Kopā		
30. Pārpalikums no iepriekšējā gada	0	1 796	1 796	0	1 796	1 796	0	1 796	100,00 %	0
31. PVN atlikumi	0	- 954	- 946	0	- 946	- 946	0	- 946	99,17 %	0
32. NKI atlikumi	0	- 432	- 431	0	- 431	- 431	0	- 431	99,70 %	0
34. Korekcija par nepiedalīšanos tieslietu un iekšlietu politikas jomā	0	0	6	0	6	6	0	6	—	0
35. Apvienotās Karalistes korekcija – labojumi	0	0	- 6	0	- 6	- 6	0	- 6	—	0
37. Korekcija pēc Lēmuma 2007/436/EK par pašu resursiem	0	0	- 89	0	- 89	- 89	0	- 89	—	0
Kopā	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0

4. Saistību un maksājumu apropriāciju sadalījums un izmaiņas pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām

Miljonos EUR

Finanšu shēmas izdevumu kategorija	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Pieņemtās apropriācijas	Izmaiņas (pārvietojumi un BG)	Pārņests	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā papildinājums	Kopā apstiprinātās apropriācijas	Pieņemtās apropriācijas	Izmaiņas (pārvietojumi un BG)	Pārņests	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā papildinājums	Kopā apstiprinātās apropriācijas
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1. Ilgtspējīga izaugsme	60 196	2 003	19	1 705	1 724	63 923	46 000	- 795	176	2 139	2 315	47 520
2. Dabas resursu saglabāšana un pārvaldība	56 121	585	0	6 011	6 012	62 718	52 566	- 2 290	829	6 002	6 831	57 107
3. Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums	1 515	617	83	113	196	2 328	1 296	725	23	131	153	2 174
4. ES – globālo procesu dalībniece	8 104	0	271	339	610	8 714	8 324	- 224	378	326	704	8 804
5. Administrācija	7 701	- 100	8	416	424	8 025	7 701	- 101	725	429	1 154	8 754
6. Kompensācijas	209	0	0	0	0	209	209	0	0	0	0	209
Kopā	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	- 2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

5. Saistību apropriāciju izpilde pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām

Miljonos EUR

Finanšu shēmas izdevumu kategorija	Apstiprinātās saistību apropriācijas	Uzņemtās saistības					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu				Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	No piešķirtiem ieņēmumiem	Kopā	%	Piešķirtie ieņēmumi	Pārņests atbilstīgi lēmumam	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/1	
1. Ilgtspējīga izaugsme	63 923	61 630	19	796	62 444	97,69 %	908	64	972	1,52 %	505	0	1	507	0,79 %
2. Dabas resursu saglabāšana un pārvaldība	62 718	56 413	0	5 072	61 484	98,03 %	940	253	1 193	1,90 %	41	0	0	41	0,07 %
3. Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums	2 328	2 118	83	63	2 264	97,27 %	50	0	50	2,15 %	14	0	0	14	0,59 %
4. ES – globālo procesu dalībniece	8 714	8 038	271	173	8 481	97,34 %	166	0	166	1,91 %	66	0	0	66	0,76 %
5. Administrācija	8 025	7 398	8	255	7 662	95,48 %	161	11	172	2,14 %	191	0	0	191	2,38 %
6. Kompensācijas	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Kopā	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

6. Maksājumu apropriāciju izpilde pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām

Miljonos EUR

Finanšu shēmas izdevumu kategorija	Apstiprinātās maksājumu apropriācijas	Veiktie maksājumi					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu					Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	No piešķirtiem ieņēmumiem	Kopā	%	Automātiski pārnestās apropriācijas	Pārņests atbilstīgi lēmumam	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14	16 = 15/1	
1. Ilgtspējīga izaugsme	47 520	43 866	133	684	44 684	94,03 %	129	808	1 443	2 381	5,01 %	401	43	12	456	0,96 %
2. Dabas resursu saglabāšana un pārvaldība	57 107	50 026	773	5 078	55 877	97,85 %	47	15	924	986	1,73 %	188	56	0	244	0,43 %

Finanšu shēmas izdevumu kategorija	Apstiprinātās maksājumu apropriācijas	Veiktie maksājumi					Apropriāciju pārņemšana uz 2010. gadu					Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	No piešķirtiem ieņēmumiem	Kopā	%	Automātiski pārnestās apropriācijas	Pārņests atbilstīgi lēmumam	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
3. Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums	2 174	1 915	15	63	1 993	91,66 %	7	2	67	75	3,46 %	98	7	1	106	4,88 %
4. ES – globālo procesu dalībniece	8 804	7 564	224	195	7 983	90,67 %	43	46	131	220	2,50 %	447	154	0	601	6,83 %
5. Administrācija	8 754	6 745	637	233	7 615	86,99 %	651	11	196	857	9,79 %	193	88	0	281	3,21 %
6. Kompensācijas	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Kopā	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

7. Nenokārtoto saistību izmaiņas pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām

Finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nenokārtotās saistības iepriekšējā gada beigās				Saistības par attiecīgo gadu				Kopā gada beigās nenokārtotās saistības
	Saistības, kas pārnestas no iepriekšējiem gadiem	Atceltas saistības/pārvērtēšana/anulēšana	Maksājumi	Gada beigās nenokārtotās saistības	Gada laikā uzņemtās saistības	Maksājumi	To saistību atcelšana, kuras nevar pārņest	Gada beigās nenokārtotās saistības	
1. Ilgtspējīga izaugsme	119 797	- 647	- 39 892	79 259	62 444	- 4 792	- 10	57 642	136 901
2. Dabas resursu saglabāšana un pārvaldība	14 123	- 189	- 7 370	6 564	61 484	- 48 507	- 0	12 977	19 541
3. Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums	1 535	- 144	- 560	830	2 264	- 1 433	0	832	1 662
4. ES – globālo procesu dalībniece	18 840	- 876	- 5 455	12 509	8 481	- 2 528	- 1	5 953	18 462
5. Administrācija	750	- 90	- 646	15	7 662	- 6 970	- 1	692	706
6. Kompensācijas	0	0	0	0	209	- 209	0	0	0
Kopā	155 045	- 1 946	- 53 923	99 177	142 545	- 64 438	- 12	78 095	177 272

8. Nenokārtoto saistību sadalījums pēc gada, kurā tās radušās, pa finanšu shēmas izdevumu kategorijām

Miljonos EUR

Finanšu shēmas izdevumu kategorija	< 2003. g.	2003. g.	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.	2008. g.	2009. g.	Kopā
1. Ilgtspējīga izaugsme	626	624	1 268	2 814	18 348	11 584	43 995	57 642	136 901
2. Dabas resursu saglabāšana un pārvaldība	73	23	27	98	1 912	167	4 264	12 977	19 541
3. Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums	18	15	36	45	86	257	373	832	1 662
4. ES – globālo procesu dalībiece	991	431	711	1 020	2 632	2 455	4 270	5 953	18 462
5. Administrācija	0	0	0	0	0	1	14	692	706
Kopā	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

9. Saistību un maksājumu apropriāciju sadalījums un izmaiņas pa politikas jomām

Miljonos EUR

Politikas joma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Pieņemtās apropriācijas	Izmaiņas (pārvietojumi/BG)	Pārņests	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā papildinājums	Kopā apstiprinātās apropriācijas	Pieņemtās apropriācijas	Izmaiņas (pārvietojumi/BG)	Pārņests	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā papildinājums	Kopā apstiprinātās apropriācijas
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
01 Ekonomika un finanses	442	-17	0	20	20	445	487	-179	16	21	37	345
02 Uzņēmējdarbība	663	-2	0	96	96	757	601	-22	20	105	125	705
03 Konkurence	90	-0	0	4	4	94	90	-0	13	4	17	107
04 Nodarbinātība un sociālās lietas	11 188	51	2	14	16	11 255	11 203	-1 305	18	13	31	9 929
05 Lauksaimniecība un lauku attīstība	54 682	586	0	5 993	5 993	61 260	51 478	-2 030	972	5 993	6 964	56 413
06 Enerģētika un transports	2 740	1 998	1	120	121	4 859	2 481	-171	21	150	171	2 480
07 Vide	483	-23	0	27	27	488	496	-126	20	19	39	409
08 Zinātniskā izpēte	4 665	70	0	654	654	5 388	4 960	-411	46	1 049	1 095	5 644
09 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi	1 512	-71	0	168	168	1 609	1 356	-71	16	252	267	1 552
10 Tiešā pētniecība	371	0	0	424	424	795	366	-5	38	337	374	735
11 Zivsaimniecība un jūrlietas	1 014	-35	0	6	6	985	927	-222	4	6	10	715
12 Iekšējais tirgus	66	-0	0	2	2	68	66	-0	7	2	10	76

Politikas joma	Saistību apropriācijas						Maksājumu apropriācijas					
	Pieņemtās apropriācijas	Izmaiņas (pārvieto- jumi/BG)	Pārņests	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā papil- dinā- jums	Kopā apstip- rinātās apropriācijas	Pieņemtās apropriācijas	Izmaiņas (pārvieto- jumi/BG)	Pārņests	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā papil- dinā- jums	Kopā apstipri- nātās apropriācijas
	1	2	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
13 Reģionālā politika	37 901	629	24	6	30	38 560	24 570	2 027	192	3	195	26 793
14 Nodokļu politika un muitas savienība	131	-1	0	3	3	134	106	13	9	3	12	131
15 Izglītība un kultūra	1 401	-2	0	292	292	1 691	1 363	-38	17	312	328	1 654
16 Komunikācija	214	-0	0	4	4	217	211	-3	17	3	20	229
17 Veselība un patērētāju aizsardzība	624	49	0	22	22	695	582	-1	30	22	52	632
18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	924	1	75	31	107	1 032	678	110	14	28	43	830
19 Ārējās attiecības	4 072	-12	0	107	107	4 168	3 579	91	50	84	134	3 805
20 Tirdzniecība	80	-2	0	2	2	81	79	1	6	2	9	88
21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm	1 894	93	265	178	443	2 430	1 680	-21	32	180	213	1 872
22 Paplašināšanās	1 081	0	6	45	51	1 132	1 661	-296	16	56	72	1 437
23 Humānā palīdzība	797	110	0	8	8	915	797	49	6	7	13	859
24 Krāpšanas apkarošana	78	0	0	0	0	78	74	0	6	0	6	80
25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas	188	-2	0	8	8	194	188	-2	18	8	25	212
26 Komisijas administrācija	981	12	0	99	99	1 093	986	13	126	101	227	1 226
27 Budžets	278	-9	0	5	5	274	278	-9	10	5	16	285
28 Revīzija	11	-0	0	1	1	11	11	-0	1	1	1	12
29 Statistika	133	-1	0	11	11	143	101	14	7	16	23	138
30 Pensijas un saistītie izdevumi	1 160	-24	0	0	0	1 136	1 160	-24	0	0	0	1 136
31 Valodu dienesti	389	-10	0	77	77	456	389	-10	24	77	101	479
40 Rezerves	744	-241	0	0	0	503	244	-15	0	0	0	229
90 Citas iestādes	2 848	-43	8	156	164	2 970	2 848	-43	361	167	528	3 334
Kopā	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	-2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

10. Saistību apropriāciju izpilde pa politikas jomām

Miljonos EUR

Politikas joma	Apstiprinātās saistību apropriācijas	Uzņemtās saistības					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu				Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnes-tajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	Piešķirtie ieņēmumi	Pārnesumi – lēmums	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnes-tajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
01 Ekonomika un finanses	445	421	0	19	440	98,90 %	2	0	2	0,35 %	3	0	0	3	0,76 %
02 Uzņēmējdarbība	757	657	0	41	698	92,12 %	55	0	55	7,32 %	4	0	0	4	0,56 %
03 Konkurence	94	90	0	2	92	97,29 %	2	0	2	1,96 %	1	0	0	1	0,75 %
04 Nodarbinātība un sociālās lietas	11 255	11 186	2	8	11 196	99,47 %	6	40	46	0,41 %	13	0	0	13	0,12 %
05 Lauksaimniecība un lauku attīstība	61 260	54 989	0	5 065	60 054	98,03 %	928	252	1 180	1,93 %	26	0	0	26	0,04 %
06 Enerģētika un transports	4 859	4 727	1	76	4 803	98,86 %	44	0	44	0,91 %	11	0	0	12	0,24 %
07 Vide	488	451	0	9	460	94,25 %	19	0	19	3,83 %	9	0	0	9	1,92 %
08 Zinātniskā izpēte	5 388	4 732	0	352	5 084	94,35 %	301	0	301	5,59 %	3	0	0	3	0,06 %
09 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi	1 609	1 440	0	115	1 556	96,68 %	52	0	52	3,25 %	1	0	0	1	0,07 %
10 Tiesā pētniecība	795	365	0	67	433	54,39 %	357	4	361	45,37 %	2	0	0	2	0,24 %
11 Zivsaimniecība un jūrlietas	985	974	0	2	976	99,07 %	4	1	4	0,45 %	5	0	0	5	0,48 %
12 Iekšējais tirgus	68	65	0	1	66	96,60 %	1	0	1	1,62 %	1	0	0	1	1,78 %
13 Reģionālā politika	38 560	38 495	24	5	38 523	99,90 %	2	20	22	0,06 %	15	0	0	15	0,04 %
14 Nodokļu politika un muitas savienība	134	125	0	1	126	94,45 %	2	0	2	1,22 %	6	0	0	6	4,33 %
15 Izglītība un kultūra	1 691	1 397	0	169	1 566	92,61 %	123	0	124	7,30 %	1	0	0	1	0,08 %
16 Komunikācija	217	212	0	2	214	98,32 %	1	0	1	0,64 %	2	0	0	2	1,04 %
17 Veselība un patērētāju aizsardzība	695	665	0	11	675	97,17 %	11	0	11	1,59 %	9	0	0	9	1,24 %
18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	1 032	916	75	17	1 008	97,67 %	15	0	15	1,42 %	9	0	0	9	0,91 %

Politikas joma	Apstiprinātās saistību apropriācijas	Uzņemtās saistības					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu				Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnes-tajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	Piešķirtie ieņēmumi	Pārnesumi – lēmums	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnes-tajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
19 Ārējās attiecības	4 168	4 052	0	53	4 105	98,51 %	54	0	54	1,29 %	8	0	0	8	0,20 %
20 Tirdzniecība	81	76	0	1	78	96,18 %	1	0	1	1,63 %	2	0	0	2	2,20 %
21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm	2 430	1 982	265	78	2 325	95,68 %	100	0	100	4,11 %	5	0	0	5	0,21 %
22 Paplašināšanās	1 132	1 079	6	35	1 120	98,96 %	10	1	10	0,91 %	1	0	0	1	0,12 %
23 Humānā palīdzība	915	906	0	7	913	99,79 %	1	0	1	0,11 %	1	0	0	1	0,10 %
24 Krāpšanas apkarošana	78	77	0	0	77	98,64 %	0	0	0	0,00 %	1	0	0	1	1,36 %
25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas	194	183	0	4	187	96,65 %	4	0	4	1,97 %	3	0	0	3	1,38 %
26 Komisijas administrācija	1 093	985	0	63	1 048	95,92 %	36	0	36	3,34 %	8	0	0	8	0,74 %
27 Budžets	274	268	0	3	272	99,07 %	2	0	2	0,74 %	1	0	0	1	0,19 %
28 Revīzija	11	10	0	0	11	96,77 %	0	0	0	1,93 %	0	0	0	0	1,30 %
29 Statistika	143	129	0	4	133	92,73 %	7	0	7	4,94 %	3	0	0	3	2,33 %
30 Pensijas un saistītie izdevumi	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Valodu dienesti	456	375	0	49	424	93,01 %	28	0	28	6,25 %	3	0	0	3	0,74 %
40 Rezerves	503	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	503	0	0	503	100,00 %
90 Citas iestādes	2 970	2 659	8	100	2 767	93,16 %	56	10	66	2,22 %	137	0	0	137	4,62 %
Kopā	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

11. Maksājumu apropriāciju izpilde pa politikas jomām

Miljonos EUR

Politikas joma	Apstiprinātās maksājumu apropriācijas	Veiktie maksājumi					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu					Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	Automātiski pārnestās apropriācijas	Pārņests atbilstīgi lēmumam	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
01 Ekonomika un finanses	345	300	15	13	327	94,82 %	6	0	9	14	4,10 %	3	1	0	4	1,08 %
02 Uzņēmējdarbība	705	514	16	28	558	79,21 %	13	0	76	89	12,57 %	52	4	2	58	8,22 %
03 Konkurence	107	82	11	2	95	88,32 %	8	0	2	10	9,40 %	1	2	0	2	2,28 %
04 Nodarbinātība un sociālās lietas	9 929	8 886	13	7	8 906	89,70 %	17	732	6	755	7,60 %	263	5	0	268	2,70 %
05 Lauksaimniecība un lauku attīstība	56 413	49 365	780	5 064	55 209	97,87 %	26	0	929	954	1,69 %	58	192	0	249	0,44 %
06 Enerģētika un transports	2 480	2 177	16	61	2 253	90,84 %	17	75	85	177	7,12 %	41	5	4	51	2,04 %
07 Vide	409	328	16	12	356	87,17 %	18	6	7	30	7,40 %	19	3	0	22	5,44 %
08 Zinātniskā izpēte	5 644	4 490	36	300	4 826	85,50 %	44	0	745	789	13,97 %	16	10	4	30	0,53 %
09 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi	1 552	1 268	13	94	1 375	88,58 %	15	0	158	173	11,13 %	2	2	0	5	0,30 %
10 Tiešā pētniecība	735	321	34	56	411	55,87 %	32	2	280	314	42,73 %	6	4	0	10	1,40 %
11 Zivsaimniecība un jūrlietas	715	588	3	2	592	82,87 %	4	11	4	19	2,69 %	102	1	0	103	14,45 %
12 Iekšējais tirgus	76	59	6	1	66	86,89 %	6	0	1	7	9,47 %	1	1	0	3	3,64 %
13 Reģionālā politika	26 793	26 564	174	1	26 740	99,80 %	13	0	2	15	0,06 %	20	18	0	38	0,14 %
14 Nodokļu politika un muitas savienība	131	111	8	1	120	91,54 %	7	0	2	9	6,53 %	1	1	0	3	1,92 %
15 Izglītība un kultūra	1 654	1 310	15	171	1 495	90,38 %	14	0	140	153	9,27 %	3	2	1	6	0,35 %
16 Komunikācija	229	189	13	2	204	89,22 %	15	0	2	16	7,17 %	5	4	0	8	3,61 %
17 Veselība un patērētāju aizsardzība	632	484	28	14	526	83,25 %	28	0	7	35	5,58 %	68	2	0	71	11,16 %

Politikas joma	Apstiprinātās maksājumu apropriācijas	Veiktie maksājumi					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu					Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	Automātiski pārnestās apropriācijas	Pārņests atbilstīgi lēmumam	Piešķirtie ieņēmumi	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	830	718	7	19	744	89,64 %	6	0	9	16	1,89 %	63	7	0	70	8,47 %
19 Ārējās attiecības	3 805	3 576	38	59	3 673	96,55 %	43	6	24	72	1,90 %	46	12	0	59	1,54 %
20 Tirdzniecība	88	71	5	1	77	88,09 %	6	0	1	8	8,56 %	2	1	0	3	3,35 %
21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm	1 872	1 588	27	83	1 698	90,68 %	40	0	98	138	7,37 %	31	5	0	37	1,95 %
22 Paplašināšanās	1 437	1 250	11	48	1 308	91,08 %	9	1	8	18	1,25 %	106	5	0	110	7,67 %
23 Humānā palīdzība	859	788	5	7	800	93,13 %	6	40	1	47	5,42 %	12	0	0	12	1,45 %
24 Krāpšanas apkarošana	80	67	4	0	71	88,65 %	7	0	0	7	8,51 %	1	2	0	2	2,84 %
25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas	212	167	14	3	185	87,27 %	15	0	4	20	9,32 %	3	4	0	7	3,42 %
26 Komisijas administrācija	1 226	875	108	50	1 034	84,34 %	113	0	51	164	13,35 %	10	18	0	28	2,30 %
27 Budžets	285	259	9	2	271	95,19 %	9	0	3	12	4,29 %	1	1	0	1	0,52 %
28 Revīzija	12	10	0	0	10	90,05 %	1	0	0	1	7,43 %	0	0	0	0	2,52 %
29 Statistika	138	107	6	7	120	87,27 %	6	0	8	15	10,63 %	2	1	0	3	2,09 %
30 Pensijas un saistītie izdevumi	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Valodu dienesti	479	354	22	45	422	87,91 %	21	0	32	53	11,02 %	3	2	0	5	1,07 %
40 Rezerves	229	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	229	0	0	229	100,00 %
90 Citas iestādes	3 334	2 344	327	100	2 771	83,12 %	315	10	67	392	11,75 %	137	34	0	171	5,13 %
Kopā	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

12. Nenokārtoto saistību izmaiņas pa politikas jomām

Miljonos EUR

Politikas joma	Nenokārtotās saistības iepriekšējā gada beigās				Saistības par attiecīgo gadu				Kopā gada beigās nenokārtotās saistības
	Saistības, kas pārnestas no iepriekšējiem gadiem	Atceltas saistības/ pārvērtēšana/ anulēšana	Maksājumi	Gada beigās nenokārtotās saistības	Gada laikā uzņemtās saistības	Maksājumi	To saistību atcelšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās nenokārtotās saistības	
01 Ekonomika un finanses	329	- 17	- 129	183	440	- 199	- 0	241	424
02 Uzņēmējdarbība	653	- 25	- 238	390	698	- 321	- 0	377	767
03 Konkurence	13	- 1	- 11	1	92	- 83	- 0	8	9
04 Nodarbinātība un sociālās lietas	24 080	- 90	- 8 675	15 315	11 196	- 231	- 0	10 964	26 279
05 Lauksaimniecība un lauku attīstība	12 405	- 98	- 6 854	5 457	60 054	- 48 355	- 0	11 699	17 155
06 Enerģētika un transports	4 302	- 139	- 1 471	2 692	4 803	- 782	- 0	4 021	6 714
07 Vide	682	- 36	- 225	421	460	- 131	- 0	329	750
08 Zinātniskā izpēte	8 253	- 103	- 3 319	4 831	5 084	- 1 507	- 7	3 569	8 400
09 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi	2 255	- 24	- 947	1 283	1 556	- 428	- 1	1 127	2 411
10 Tiešā pētniecība	146	- 10	- 87	49	433	- 324	- 0	109	158
11 Zivsaimniecība un jūrlietas	1 347	- 99	- 364	884	976	- 229	- 1	747	1 631
12 Iekšējais tirgus	17	- 2	- 13	2	66	- 53	- 0	13	15
13 Reģionālā politika	81 674	- 225	- 25 542	55 907	38 523	- 1 198	- 0	37 325	93 232
14 Nodokļu politika un muitas savienība	90	- 13	- 54	23	126	- 67	- 1	59	82
15 Izglītība un kultūra	563	- 48	- 232	283	1 566	- 1 263	- 0	303	586
16 Komunikācija	88	- 8	- 68	13	214	- 136	- 0	77	90
17 Veselība un patērētāju aizsardzība	614	- 58	- 289	268	675	- 237	- 0	438	706
18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	866	- 81	- 308	477	1 008	- 436	- 0	572	1 049
19 Ārējās attiecības	8 785	- 183	- 2 492	6 110	4 105	- 1 181	- 0	2 924	9 034
20 Tirdzniecība	21	- 2	- 14	5	78	- 63	- 0	14	19
21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm	2 818	- 54	- 790	1 974	2 325	- 908	- 0	1 417	3 391
22 Paplašināšanās	3 905	- 543	- 989	2 373	1 120	- 320	- 0	800	3 173

Politikas joma	Nenokārtotās saistības iepriekšējā gada beigās				Saistības par attiecīgo gadu				Kopā gada beigās nenokārtotās saistības
	Saistības, kas pārnestas no iepriekšējiem gadiem	Atceltas saistības/pārvērtēšana/anulēšana	Maksājumi	Gada beigās nenokārtotās saistības	Gada laikā uzņemtās saistības	Maksājumi	To saistību atcelšana, kuras nevar pārnest	Gada beigās nenokārtotās saistības	
23 Humānā palīdzība	422	- 23	- 248	151	913	- 551	- 0	362	513
24 Krāpšanas apkarošana	29	- 3	- 16	10	77	- 55	0	22	32
25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas	21	- 4	- 16	1	187	- 169	- 0	19	19
26 Komisijas administrācija	173	- 18	- 136	19	1 048	- 898	- 1	149	168
27 Budžets	10	- 1	- 9	0	272	- 262	- 0	10	10
28 Revīzija	1	- 0	- 0	0	11	- 10	- 0	1	1
29 Statistika	92	- 4	- 44	45	133	- 77	- 0	56	101
30 Pensijas un saistītie izdevumi	0	0	0	0	1 117	- 1 117	0	0	0
31 Valodu dienesti	24	- 2	- 22	0	424	- 400	- 0	24	24
90 Citas iestādes	366	- 34	- 321	11	2 767	- 2 450	0	317	328
Kopā	155 045	- 1 946	- 53 923	99 177	142 545	- 64 438	- 12	78 095	177 272

13. Nenokārtoto saistību sadalījums pēc gada, kurā tās radušās, pa politikas jomām

Miljonos EUR

Politikas joma	<2003. g.	2003. g.	2004. g.	2005. g.	2006. g.	2007. g.	2008. g.	2009. g.	Kopā
01 Ekonomika un finanses	0	0	0	17	93	32	41	241	424
02 Uzņēmējdarbība	12	8	7	19	37	88	219	377	767
03 Konkurence	0	0	0	0	0	0	1	8	9
04 Nodarbinātība un sociālās lietas	133	17	28	466	4 283	1 363	9 024	10 964	26 279
05 Lauksaimniecība un lauku attīstība	35	0	2	26	1 737	4	3 653	11 699	17 155
06 Enerģētika un transports	80	31	100	172	302	743	1 264	4 021	6 714
07 Vide	1	7	17	43	66	112	175	329	750
08 Zinātniskā izpēte	84	235	238	440	841	1 232	1 761	3 569	8 400
09 Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi	3	16	29	113	195	329	598	1 127	2 411
10 Tiešā pētniecība	1	1	0	5	8	8	26	109	158
11 Zivsaimniecība un jūrlietas	39	17	9	34	301	32	451	747	1 631
12 Iekšējais tirgus	0	0	0	0	0	0	2	13	15
13 Reģionālā politika	412	476	1 085	1 825	13 108	7 765	31 235	37 325	93 232
14 Nodokļu politika un muitas savienība	0	0	0	0	1	6	16	59	82
15 Izglītība un kultūra	12	8	7	23	43	54	136	303	586
16 Komunikācija	0	0	0	0	0	2	11	77	90
17 Veselība un patērētāju aizsardzība	4	9	14	8	23	45	164	438	706
18 Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	5	1	9	19	32	156	256	572	1 049
19 Ārējās attiecības	579	166	330	386	987	1 439	2 222	2 924	9 034
20 Tirdzniecība	0	0	0	0	0	2	3	14	19
21 Attīstība un attiecības ar ĀKK valstīm	131	56	103	215	346	442	682	1 417	3 391
22 Paplašināšanās	174	45	62	164	561	566	801	800	3 173
23 Humānā palīdzība	2	0	0	0	4	25	120	362	513
24 Krāpšanas apkarošana	0	0	0	0	0	4	5	22	32
25 Komisijas politikas koordinācija un juridiskās konsultācijas	0	0	0	0	0	0	0	19	19
26 Komisijas administrācija	0	0	0	0	0	5	13	149	168
27 Budžets	0	0	0	0	0	0	0	10	10
28 Revīzija	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistika	1	0	0	3	7	9	25	56	101
30 Pensijas un saistītie izdevumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Valodu dienesti	0	0	0	0	0	0	-0	24	24
90 Citas iestādes	0	0	0	0	0	0	11	317	328
Kopā	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

14. Budžeta ieņēmumu izpildes kopsavilkums pa iestādēm

Miljonos EUR

Iestāde	Ienākumu apropriācijas		Konstatētie prasījumi			Ieņēmumi			Ieņēmumi % no budžeta	Nenokārtots
	Sākotnējās	Galīgās	Kārtējais gads	Pārnesums	Kopā	Par kārtējā gada prasījumiem	Par pārnestiem prasījumiem	Kopā		
Eiropas Parlaments	99	99	164	86	250	137	4	141	142,54 %	109
Padome	53	53	96	12	108	90	12	102	192,94 %	6
Komisija	115 869	112 808	117 818	11 758	129 576	114 950	2 335	117 285	103,97 %	12 291
Tiesa	38	38	41	0	41	41	0	41	106,26 %	0
Revīzijas palāta	19	19	19	1	19	18	0	19	98,50 %	0
Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	10	10	16	0	16	16	0	16	164,23 %	0
Reģionu komiteja	7	7	20	0	20	20	0	20	309,74 %	0
Ombuds	1	1	1	0	1	1	0	1	112,93 %	0
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	1	1	1	0	1	1	0	1	78,73 %	0
Kopā	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

15. Saistību un maksājumu apropriāciju izpilde pa iestādēm

Saistību apropriācijas

Miljonos EUR

Iestāde	Apstiprinātās saistību apropriācijas	Uzņemtās saistības					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu				Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	No piešķirtiem ieņēmumiem	Kopā	%	No piešķirtiem ieņēmumiem	Pārnesti atbilstīgi lēmumam	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	Pārnestās apropriācijas	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13
Eiropas Parlaments	1 596	1 418	8	42	1 467	91,94 %	16	10	26	1,65 %	102	0	0	102	6,42 %
Padome	642	551	0	41	593	92,33 %	38	0	38	5,88 %	12	0	0	12	1,80 %
Komisija	142 947	133 147	373	6 258	139 779	97,78 %	2 169	318	2 487	1,74 %	680	0	2	682	0,48 %
Tiesa	318	311	0	1	313	98,50 %	1	0	1	0,37 %	4	0	0	4	1,14 %
Revīzijas palāta	188	173	0	0	173	92,19 %	0	0	0	0,21 %	14	0	0	14	7,59 %
Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	122	117	0	3	120	98,02 %	0	0	0	0,33 %	2	0	0	2	1,65 %
Reģionu komiteja	88	75	0	12	87	98,37 %	0	0	0	0,08 %	1	0	0	1	1,56 %
Ombuds	9	8	0	0	8	91,98 %	0	0	0		1	0	0	1	8,02 %
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	7	5	0	0	5	81,44 %	0	0	0		1	0	0	1	18,56 %
Kopā	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

Maksājumu apropriācijas

Miljonos EUR

Iestāde	Apstiprinātās maksājumu apropriācijas	Veiktie maksājumi					Apropriāciju pārvešana uz 2010. gadu					Anulētās apropriācijas				
		No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	No piešķirtiem ieņēmumiem	Kopā	%	Automātiski pārnestās apropriācijas	Pārņests atbilstīgi lēmumam	No piešķirtiem ieņēmumiem	Kopā	%	No attiecīgā gada apropriācijām	No pārnestajām apropriācijām	Piešķirtie ieņēmumi (EBTA)	Kopā	%
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
Eiropas Parlaments	1 799	1 237	186	43	1 466	81,50 %	180	10	22	212	11,78 %	102	19	0	121	6,72 %
Padome	762	510	108	41	659	86,44 %	41	0	42	83	10,86 %	12	9	0	21	2,70 %
Komisija	121 235	107 981	1 455	6 154	115 590	95,34 %	562	872	2 693	4 127	3,40 %	1 189	316	13	1 517	1,25 %
Tiesa	332	293	13	1	307	92,47 %	18	0	1	19	5,84 %	4	2	0	6	1,69 %
Revīzijas palāta	200	112	11	0	123	61,35 %	61	0	0	62	30,76 %	14	2	0	16	7,89 %
Ekonomikas un sociālo lietu komiteja	128	110	4	3	117	91,69 %	6	0	1	8	5,95 %	2	1	0	3	2,37 %
Reģionu komiteja	95	69	5	12	86	90,09 %	6	0	1	6	6,75 %	1	2	0	3	3,17 %
Ombuds	10	8	1	0	8	84,57 %	1	0	0	1	7,57 %	1	0	0	1	7,86 %
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs	8	4	1	0	5	64,24 %	1	0	0	1	15,02 %	1	0	0	2	20,75 %
Kopā	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

16. Aģentūru ienākumi – budžeta prognozes, prasījumi un saņemtās summas

Miljonos EUR

Aģentūra	Prognozētie budžeta ienākumi	Konstatētie prasījumi	Saņemtās summas	Nenokārtots	Finansētā Komisijas politikas joma
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	122	102	92	10	06
<i>Frontex</i>	89	80	80	0	18
Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs	19	18	17	1	15
Eiropas Policijas akadēmija	9	7	7	0	18
Eiropas Ķimikāliju aģentūra	70	71	71	0	02
Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs	51	49	49	0	17
Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs	15	16	15	0	18
Eiropas Vides aģentūra	40	42	42	0	07
Kopienas Zivsaimniecības kontroles aģentūra	10	10	10	0	11
Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde	69	65	65	0	17
Eiropas GNSS uzraudzības iestāde	44	41	41	0	06
Kodolsintēze enerģijas vajadzībām	174	174	143	31	08
<i>Eurojust</i>	28	28	28	0	18
Eiropas Jūras drošības aģentūra	53	51	51	0	06
Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs	225	194	194	0	12
Eiropas Zāļu aģentūra	194	198	196	1	02
Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūra	8	8	8	0	09
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra	17	13	13	0	18
Eiropas Dzelzceļa aģentūra	21	21	21	0	06
Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra	14	13	13	0	04
Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs	63	52	45	7	31
Eiropas Izglītības fonds	20	19	19	0	15
Kopienas Augu šķirņu birojs	13	12	12	0	17
Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds	20	20	20	0	04
Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra	48	48	48	0	15
Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra	13	13	13	0	06
Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra	14	13	13	0	08
Pētniecības izpildaģentūra	22	22	21	0	08
Veselības aizsardzības programmas izpildaģentūra	6	6	6	0	17
Eiropas Transporta tīkla izpildaģentūra	9	9	9	0	06
Kopā	1 501	1 415	1 363	52	

Miljonos EUR

Ieņēmumu veids	Prognozētie budžeta ienākumi	Konstatētie prasījumi	Saņemtās summas	Nenokārtots
Komisijas subsīdija	824	796	796	- 0
Ienākumi no maksām	415	399	388	11
Citi ienākumi	262	220	179	41
Kopā	1 501	1 415	1 363	52

17. Aģentūras – saistību un maksājumu apropriācijas pa aģentūrām

Miljonos EUR

Aģentūra	Saistību apropriācijas			Maksājumu apropriācijas		
	Apropriācijas	Uzņemtās saistības	Pārņests uz 2010. gadu	Apropriācijas	Veiktie maksājumi	Pārņests uz 2010. gadu
Eiropas Aviācijas drošības aģentūra	136	107	27	150	96	52
<i>Frontex</i>	90	82	2	119	77	25
Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs	21	19	1	22	18	2
Eiropas Policijas akadēmija	13	10	2	14	6	5
Eiropas Ķimikāliju aģentūra	70	67	0	83	57	20
Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs	51	48	0	67	44	18
Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs	16	16	0	17	15	1
Eiropas Vides aģentūra	42	42	0	48	40	7
Kopienas Zivsaimniecības kontroles aģentūra	10	10	0	11	10	1
Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde	71	69	0	87	67	10
Eiropas GNSS uzraudzības iestāde	145	119	26	120	68	52
Kodolsintēze enerģijas vajadzībām	404	400	4	206	133	60
<i>Eurojust</i>	28	26	1	31	23	6
Eiropas Jūras drošības aģentūra	49	46	0	57	46	2
Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs	338	146	0	367	140	31
Eiropas Zāļu aģentūra	194	185	0	230	181	40
Eiropas Tiklu un informācijas drošības aģentūra	8	8	0	10	8	2
Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra	17	17	0	24	17	7
Eiropas Dzelzceļa aģentūra	21	21	0	25	20	5
Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra	15	13	1	19	13	5
Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs	63	36	0	66	36	4
Eiropas Izglītības fonds	21	20	2	23	20	2
Kopienas Augu šķirņu birojs	14	12	0	14	12	0
Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds	21	21	1	26	20	6
Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra	48	46	0	54	46	6
Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra	13	12	0	15	12	1
Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra	14	13	0	21	17	2
Pētniecības izpildaģentūra	22	23	0	22	18	4
Veselības aizsardzības programmas izpildaģentūra	6	6	0	7	5	1
Eiropas Transporta tīkla izpildaģentūra	9	8	0	10	8	1
Kopā	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

Miljonos EUR

Izdevumu veids	Saistību apropriācijas			Maksājumu apropriācijas		
	Apropriācijas	Uzņemtās saistības	Pārņests uz 2010. gadu	Apropriācijas	Veiktie maksājumi	Pārņests uz 2010. gadu
Personāls	547	508	0	561	500	15
Administratīvie izdevumi	246	238	0	331	232	83
Pamatdarbības izdevumi	1 179	901	67	1 072	540	279
Kopā	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

18. Budžeta izpildes rezultāts, ieskaitot aģentūras

Miljonos EUR

	EIROPAS SAVIENĪBA	AĢENTŪRAS	Subsīdiju aģentūrām izslēgšana	Kopā
Finanšu gada ieņēmumi	117 626	1 363	(796)	118 193
Maksājumi par kārtējā gada apropriācijām	(116 579)	(1 082)	796	(116 865)
Maksājumu apropriācijas, kas pārnestas uz N+1 gadu	(1 759)	(377)	0	(2 136)
To neizmanto to apropriāciju anulēšana, kas pārnestas no N-1 gada	2 791	188	0	2 979
Valūtas kursa starpības attiecīgajā gadā	185	(5)	0	180
Budžeta izpildes rezultāts	2 264	87	0	2 351

B IEDAĻA: PASKAIDROJUMI ATTIECĪBĀ UZ KONSOLIDĒTAJIEM PĀRSKATIEM PAR BUDŽETA IZPILDI

1. BUDŽETA PRINCIPI, STRUKTŪRA UN APROPRIĀCIJAS

1.1. JURIDISKAIS PAMATS UN FINANŠU REGULA

Budžeta pārskatus kārtot saskaņā ar Padomes 2002. gada 25. jūnija Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 (OV L 248, 16.9.2002) par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Savienības vispārējam budžetam, un Komisijas 2002. gada 23. decembra Regulu (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību minētajai Finanšu regulai. Vispārējais budžets – ES finanšu politikas galvenais instruments – ir instruments, kurā ir paredzēti un apstiprināti ES ieņēmumi un izdevumi katram gadam.

Komisija katru gadu novērtē visus iestāžu gada ieņēmumus un izdevumus un izveido provizorisku budžeta projektu, ko nosūta budžeta lēmējinstīcijai. Pamatojoties uz provizorisko budžeta projektu, Padome sagatavo budžeta projektu, ko abas budžeta lēmējinstīcijas iestādes pēc tam apspriež. Parlamenta priekšsēdētājs paziņo par budžeta galīgu pieņemšanu, un tādējādi tas kļūst izpildāms. Par budžeta izpildi galvenokārt ir atbildīga Komisija.

1.2. BUDŽETA PRINCIPI

Eiropas Savienības vispārējo budžetu nosaka vairāki pamatprincipi:

- **vienotības un budžeta precizitātes princips** — visiem izdevumiem un ieņēmumiem ir jābūt ietvertiem vienotā budžeta dokumentā, iegrāmatotiem budžeta pozīcijā, un izdevumi nedrīkst pārsniegt apstiprinātās apropriācijas,
- **universāluma princips** — šis princips ietver divus noteikumus:
  - nepiešķiršanas noteikumu, kas nozīmē, ka budžeta ieņēmumus nedrīkst rezervēt īpašiem izdevumu posteņiem (kopējiem ieņēmumiem ir jāsedz kopējie izdevumi),
  - bruto budžeta noteikumu, kas nozīmē, ka ieņēmumus un izdevumus budžetā iegrāmato pilnā apmērā, neizdarot to starpā nekādas korekcijas,
- **gada pārskata princips** — apropriācijas ir apstiprinātas vienam gadam, tāpēc tās ir jāizlieto attiecīgajā gadā,
- **līdzsvara princips** — budžetā norādītajiem ieņēmumiem un izdevumiem ir jābūt līdzsvarā (paredzamiem ieņēmumiem ir jābūt vienādiem ar maksājumu apropriācijām),
- **specifikācijas princips** — visas apropriācijas ir piešķirtas īpašam nolūkam un īpašam mērķim,
- **norēķinu vienības princips** — budžetu sagatavo un izpilda euro valūtā, un pārskatus sniedz euro valūtā,
- **pareizas finanšu pārvaldības princips** — budžeta apropriācijas izlieto saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu, t. i., ievērojot saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principus,
- **pārredzamības princips** — budžetu, budžeta grozījumus un galīgos pārskatus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

1.3. BUDŽETA STRUKTŪRA

Budžetu veido:

- a) vispārīgs ieņēmumu dokuments;
- b) atsevišķas iedaļas, kas sīkāk iedalītas ieņēmumu un izdevumu pārskatos par katru iestādi – I iedaļa – Parlaments, II iedaļa – Padome, III iedaļa – Komisija, IV iedaļa – Tiesa, V iedaļa – Revīzijas palāta, VI iedaļa – Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, VII iedaļa – Reģionu komiteja, VIII iedaļa – Ombuds, IX iedaļa – Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs.

Katras iestādes ieņēmumu un izdevumu posteņus klasificē sadaļās, nodaļās, pantos un posteņos pēc to veida vai izmantojuma, kam tie piešķirti. Daļa likvidējamās EOTK līdzekļu tika iekļauta likvidējamās EOTK darbības budžetā. Katru gadu minēto darbības budžetu pieņēma Komisija, apspriežoties ar Padomi un Eiropas Parlamentu. Pēdējo reizi budžetu sagatavoja laikposmam no 2002. gada 1. janvāra līdz 2002. gada 23. jūlijam. No 2002. gada 24. jūlija ieņēmumi un izdevumi, kas ir saistīti ar darbības budžetu, tiek iekļauti likvidējamās EOTK ieņēmumu un izdevumu pārskatā. Pārējās izpildāmās saistības ir norādītas bilancē saistību daļā.

1.4. BUDŽETA PĀRSKATU STRUKTŪRA

1.4.1. Vispārīgs pārskats

Administratīvās apropriācijas un darbības apropriācijas ir iekļautas tikai Komisijas budžetā. Pārējām iestādēm ir tikai administratīvās apropriācijas. Turklāt budžetā izšķir divu veidu apropriācijas – nediferencētās apropriācijas un diferencētās apropriācijas. Nediferencētās apropriācijas izmanto, lai finansētu darbības, kas ir paredzētas vienam gadam (atbilstīgi gada pārskata principam). Tās aptver visas Komisijas iedaļas budžeta administratīvās nodaļas un visas pārējās iedaļas, ELGF gada apropriācijas un noteiktas tehniskās apropriācijas (atmaksas, aizņēmumu un aizdevumu garantijas utt.). Nediferencēto apropriāciju gadījumā saistību apropriāciju summa ir vienāda ar maksājumu apropriāciju summu.

Diferencētās apropriācijas ievieša, lai saskaņotu gada pārskata principu ar daudzgadu darbību pārvaldības vajadzībām. Tās ir paredzētas attiecināt uz daudzgadu darbībām, un tās ietver visas pārējās apropriācijas, kas iekļautas visās nodaļās, izņemot Komisijas iedaļas 1. nodaļu.

Diferencētās apropriācijas iedaļa saistību apropriācijās un maksājumu apropriācijās:

- **saistību apropriācijas** sedz to juridisko saistību kopējās izmaksas, kas uzņemtas kārtējā finanšu gadā par darbībām, kuru ilgums ir vairāki gadi. Tomēr budžeta saistības par darbībām, kuru ilgums pārsniedz vienu finanšu gadu, saskaņā ar Finanšu regulas 76. panta 3. punktu var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem, ja tas paredzēts pamatdokumentā,
- **maksājumu apropriācijas** attiecas uz izdevumiem, kas rodas, izpildot kārtējā finanšu gadā un/vai iepriekšējos finanšu gados uzņemtās saistības.

1.4.2. Apropriāciju izcelsme

Galvenais apropriāciju avots ir ES budžets kārtējam gadam. Tomēr citu veidu apropriācijas iegūst, īstenojot Finanšu regulas noteikumus. Tās iegūst no iepriekšējiem finanšu gadiem vai ārējiem avotiem:

- sākotnējās kārtējam gadam pieņemtās budžeta apropriācijas var papildināt ar **pārvietojumiem** starp pozīcijām atbilstīgi Finanšu regulas ((EK, Ruratom) Nr. 1605/2002, 2002. gada 25. jūnijs) 22.–24. panta noteikumiem un grozot budžetu (atbilstīgi Finanšu regulas 37. un 38. pantam),
- kārtējo budžetu papildina arī no iepriekšējā gada **pārnēstās** vai atkal pieejamās **apropriācijas**. Tās ir šādas:
  - nediferencētas maksājumu apropriācijas, kuras automātiski var pārnest tikai par vienu finanšu gadu saskaņā ar Finanšu regulas 9. panta 4. punktu,
  - apropriācijas, kuras pārnes saskaņā ar iestāžu lēmumu vienā no šādiem diviem gadījumiem – ja ir pabeigti sagatavošanās posmi (Finanšu regulas 9. panta 2. punkta a) apakšpunkts) vai juridiskais pamats ir pieņemts ar novēlošanos (9. panta 2. punkta b) apakšpunkts). Pārnest var gan saistību, gan maksājumu apropriācijas (9. panta 3. punkts), un

- apropriācijas, kas ir atkal pieejamas pēc saistību atcelšanas – tās ir saistītas ar to saistību apropriāciju atkārtotu iegrāmatošanu, kas attiecas uz atceltajiem struktūrfondiem. Izņēmuma kārtā summas var atkārtoti iegrāmatot gadījumā, ja Komisija ir pieļāvusi kļūdu vai ja tās ir nepieciešamas programmas pabeigšanai (Finanšu regulas 157. pants).
- Piešķirtie ieņēmumi, kurus veido:
  - atmaksājumi, ja summas ir piešķirtie ieņēmumi sākotnējo izdevumu budžeta pozīcijā, kuru var bez ierobežojumiem pārnest,
  - EBTA apropriācijas. Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu ir paredzēts, ka dalībvalstīm noteiktām darbībām ir jāveic finanšu iemaksas ES budžetā. Attiecīgās budžeta pozīcijas un paredzētās summas ir publicētas ES budžeta III pielikumā. Attiecīgās pozīcijas papildina EBTA iemaksas. Apropriācijas, kas līdz gada beigām nav izlietotas, anulē, un EEZ valstis tās saņem atpakaļ,
  - ieņēmumi no trešām personām/citām valstīm, kuras ir noslēgušas līgumus ar Eiropas Savienību par finanšu iemaksām ES darbībām. Saņemtās summas uzskatāmas par tiem ieņēmumiem no trešām personām, ko piešķir attiecīgajām budžeta pozīcijām (bieži izpētes jomā), un tās var pārnest bez ierobežojumiem (Finanšu regulas 10. pants un 18. panta 1. punkta a) un d) apakšpunkts),
  - darbs trešo personu uzdevumā. Saistībā ar izpētes darbu ES izpētes centri var strādāt ārēju struktūru uzdevumā (Finanšu regulas 161. panta 2. punkts). Darbu trešo personu uzdevumā tāpat kā ieņēmumus no trešām personām piešķir īpašām budžeta pozīcijām un var pārnest bez ierobežojumiem (Finanšu regulas 10. pants un 18. panta 1. punkta d) apakšpunkts), un
  - pēc avansa maksājumu atmaksāšanas atkal pieejamās apropriācijas. Tie ir saņēmēju atmaksātie ES līdzekļi, kurus bez ierobežojumiem var pārnest. Struktūrfondu jomā atjaunošanas pamatā ir Komisijas lēmums (Finanšu regulas 18. panta 2. punkts un tās īstenošanas kārtības 228. pants).

1.4.3. *Piejamo apropriāciju sastāvdaļas*

- Galīgā budžeta apropriācijas = pieņemtās sākotnējā budžeta apropriācijas + budžeta grozījumu apropriācijas + pārvietojumi,
- papildu apropriācijas = piešķirtie ieņēmumi (skatīt iepriekš) + apropriācijas, kas ir pārnestas no iepriekšējā finanšu gada vai atkal pieejamas pēc saistību atcelšanas,
- kopā piešķirtās apropriācijas = galīgā budžeta apropriācijas + papildu apropriācijas,
- gada apropriācijas (budžeta rezultāta aprēķināšanai izmantotās) = galīgā budžeta apropriācijas + piešķirtie ieņēmumi.

1.5. **BUDŽETA IZPILDE**

Budžeta izpildi reglamentē Finanšu regula, kuras 48. panta 1. punktā noteikts, ka: "Komisija izpilda budžeta (..) saskaņā ar šo regulu, uz savu atbildību un piešķirto apropriāciju robežās." Minētās regulas 50. pantā ir noteikts, ka Komisija piešķir iestādēm vajadzīgās pilnvaras, lai tās varētu izpildīt budžeta iedaļas, kuras uz tām attiecas.

1.6. **NENOKĀRTOTĀS SAISTĪBAS (RAL)**

Pēc diferencētu apropriāciju ieviešanas izveidojās starpība starp uzņemtām saistībām un veiktiem maksājumiem. Minētā starpība, kas atbilst nenokārtotām saistībām, atspoguļo laikposmu starp brīdi, kad saistības tiek uzņemtas, un brīdi, kad tiek veikti attiecīgie maksājumi.

2. IZSKAIDROJUMS ATTIECĪBĀ UZ PĀRSKATIEM PAR BUDŽETA IZPILDI

2.1. GADA BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTS (1. tabula)

2.1.1. *Vispārīga informācija*

Pašu resursu summas, ko iegrāmato kontos, ir tās, ko gada laikā dalībvalstu valdības kredītē Komisijas vārdā atvērtajos kontos. Pārpalikuma gadījumā ieņēmumi attiecas arī uz budžeta izpildes rezultātu iepriekšējā finanšu gadā. Pārējie ieņēmumi, ko iegrāmato kontos, ir summa, kas faktiski saņemta gada laikā.

Lai aprēķinātu gada budžeta izpildes rezultātu, izdevumos ir iekļauti maksājumi, kas tiek veikti no gada maksājumu apropriācijām, kā arī visas attiecīgā gada apropriācijas, ko pārnes uz nākamo gadu. Maksājumi, kas veikti no gada maksājumu apropriācijām, ir maksājumi, ko grāmatvedis veic līdz finanšu gada 31. decembrim. Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda gadījumā maksājumi ir tie, ko dalībvalstis veikušas laikposmā no 2008. gada 16. oktobra līdz 2009. gada 15. oktobrim, ar nosacījumu, ka grāmatvedim par saistībām un apstiprinājumu ir paziņots līdz 2010. gada 31. janvārim. Saistībā ar ELGF izdevumiem pēc kontroles veikšanas dalībvalstīs var pieņemt atbilstības lēmumu.

Budžeta izpildes rezultāts ietver divus elementus – Eiropas Savienības rezultātu un EEZ ietilpstošo EBTA valstu līdzdalības rezultātu. Saskaņā ar 15. pantu Regulā Nr. 1150/2000 par pašu resursiem minētais rezultāts atspoguļo starpību starp:

- kopējiem ieņēmumiem, kas saņemti attiecīgajā gadā,
- un kopējiem maksājumiem, kas veikti no attiecīgā gada apropriācijām, pieskaitot kopējo attiecīgā gada to apropriāciju summu, kas pārnestas uz nākamo gadu.

Aprēķinā iegūtajam skaitlim pieskaita vai no tā atņem šādas vērtības:

- no iepriekšējiem gadiem pārnesto anulēto maksājumu apropriāciju neto atlikumu un visus maksājumus, kas euro kursa svārstību dēļ pārsniedz nediferencētās apropriācijas, kas pārnestas no iepriekšējā gada,
- gada laikā iegrāmatoto maiņas kursa peļņas un zaudējumu atlikumu.

Budžeta izpildes rezultāts tiek atdots dalībvalstīm nākamā gadā, samazinot summas, kas dalībvalstīm ir jāmaksā nākamajā finanšu gadā.

No iepriekšējā finanšu gada pārnestās apropriācijas attiecībā uz trešo personu iemaksām un darbu trešo personu uzdevumā, kuras atbilstoši definīcijai nekad netiek anulētas, ir iekļautas papildu apropriācijās attiecīgajam finanšu gadam. Ar to ir skaidrojama atšķirība starp pārnestajām apropriācijām no iepriekšējā gada 2009. gada budžeta izpildes pārskatos un tām, kas pārnestas uz nākamo gadu 2008. gada budžeta izpildes pārskatos. Maksājumu apropriācijas atkārtotai izmantošanai un apropriācijas, kas atkal pieejamas pēc avansa maksājumu atmaksas, netiek ņemtas vērā, aprēķinot gada rezultātu.

Pārnestās maksājumu apropriācijas ietver automātiskus pārneseumus un pārneseumus atbilstīgi lēmumam. Neizmantoto maksājumu apropriāciju anulēšana, kas pārnestas no iepriekšējā gada, ietver to apropriāciju anulējumus, kas pārnestas automātiski un atbilstīgi lēmumam. Tas ietver arī uz nākamo gadu pārnesto piešķirto ieņēmumu apropriāciju samazinājumu salīdzinājumā ar 2008. gadu.

2.1.2. *Budžeta izpildes rezultāta saskaņojums ar saimniecisko rezultātu*

Gada saimniecisko rezultātu aprēķina, pamatojoties uz uzkrāšanas principu grāmatvedībā. Tomēr budžeta izpildes rezultāts ir balstīts uz mainītiem naudas līdzekļu uzskaites noteikumiem saskaņā ar Finanšu regulu. Tā kā budžeta izpildes rezultāts un saimnieciskais rezultāts izriet no vieniem un tiem pašiem pamatā esošiem darījumiem, kontrole ir lietderīga, lai nodrošinātu to saskaņošanas iespējamību. Šī saskaņošana ir parādīta turpmāk tabulā, izceļot būtiskākās saskaņotās summas, kas sadalītas starp ieņēmumu un izdevumu posteņiem.

Saskaņošana – saimnieciskais rezultāts – budžeta izpildes rezultāts 2009. gadā

	Miljonos EUR	
	2009. g.	2008. g.
GADA SAIMNIECISKAIS REZULTĀTS	4 457	12 686
Ieņēmumi		
Kārtējā gadā konstatētie, bet vēl neiekasētie prasījumi	(2 806)	(4 685)
Iepriekšējos gados konstatētie un kārtējā gadā iekasētie prasījumi	2 563	3 485
Uzkrātie ieņēmumi (neto)	436	(724)
Izdevumi		
Uzkrātie izdevumi (neto)	5 381	6 353
Kārtējā gadā samaksātie iepriekšējā gada izdevumi	(432)	(219)
Priekšfinansējuma neto ietekme	(9 458)	(16 446)
Maksājumu apropriācijas, kas pārnestas uz nākamo gadu	(1 759)	(3 914)
Maksājumi, kas veikti no neizlietoto maksājumu apropriāciju pārnesumiem un anulējuma	4 573	1 182
Uzkrājumu izmaiņas	(329)	4 316
Citi	(153)	(88)
Saimnieciskais rezultāts aģentūras + EOTK	(209)	(136)
GADA BUDŽETA IZPILDES REZULTĀTS	2 264	1 810

Saskaņotie posteņi – ieņēmumi

Faktiskie finanšu gada budžeta ieņēmumi atbilst ieņēmumiem, kas ir iekasēti par prasījumiem, kuri konstatēti attiecīgā gada laikā, un summām, kas iekasētas par iepriekšējos gados konstatētajiem prasījumiem. Tāpēc **kārtējā gadā konstatētos, bet vēl neiekasētos prasījumus** saskaņošanas nolūkā atskaita no saimnieciskā rezultāta, jo tie nav daļa no budžeta ieņēmumiem. Turpretim **iepriekšējos gados konstatētie un kārtējā gadā iekasētie prasījumi** jāpievieno saimnieciskajam rezultātam saskaņošanas nolūkā.

Neto uzkrātos ieņēmumus galvenokārt veido uzkrātie ieņēmumi par lauksaimniecības nodevām, pašu resursi, procenti un dividendes. Ņem vērā tikai neto ietekmi, t. i., kārtējā gada uzkrātos ieņēmumus, no kuriem atskaitīti iepriekšējā gada uzkrātie ieņēmumi.

Saskaņotie posteņi – izdevumi

Neto uzkrātos izdevumus galvenokārt veido uzkrātie izdevumi gada beigu periodizācijas mērķiem, t. i., attiecināmie izdevumi, kuri radušies ES līdzekļu saņēmējiem, bet par kuriem vēl nav paziņots ES.

Kamēr uzkrātie izdevumi netiek uzskatīti par budžeta izdevumiem, **kārtējā gadā saistībā ar iepriekšējos gados reģistrētajiem rēķiniem** veiktie maksājumi ir daļa no kārtējā gada budžeta izdevumiem.

Priekšfinansējuma neto ietekme ir šādu vienību kombinācija: 1) jaunā priekšfinansējuma summas, kas samaksātas kārtējā gadā un atzītas par attiecīgā gada budžeta izdevumiem; un 2) priekšfinansējuma ieskaits,

kas ir samaksāts kārtējā gadā vai iepriekšējos gados, apstiprinot attiecināmās izmaksas. Pēdējais parāda izdevumus uzkrāto izdevumu izteiksmē, bet ne budžeta pārskatos, jo sākotnējā priekšfinansējuma maksājums jau tika uzskatīts par budžeta izdevumiem tā samaksas brīdī.

Papildus maksājumiem, kas veikti par attiecīgā gada apropriācijām, tā gada apropriācijas, kuras **pārnestas uz nākamo gadu**, ir jāņem vērā, aprēķinot arī attiecīgā gada budžeta izpildes rezultātu (saskaņā ar 15. pantu Regulā (EK, Euratom) Nr. 1150/2000). Tie paši noteikumi attiecas arī uz budžeta maksājumiem, kas veikti kārtējā gadā no **neizlietoto maksājumu apropriāciju pārnesumiem un anulējuma**.

Uzkrājumu izmaiņas ir saistītas ar gada beigu aprēķiniem, kas veikti uzkrāto izdevumu kontos (galvenokārt pabalsti darbiniekiem), kuri neietekmē budžeta pārskatus. Pie **citām saskaņotajām summām** pieder dažādas vienības, piemēram, pamatlīdzekļu nolietojums, pamatlīdzekļu iegāde, kapitāla nomas maksājumi un finansiālā līdzdalība, kurām ir atšķirīgas budžeta un uzkrāšanas grāmatvedības procedūras.

Visbeidzot, **aģentūru un EOTK** saimnieciskais rezultāts, kas iekļauts konsolidētajā saimnieciskajā rezultātā, ir jāizslēdz, jo to budžeta izpilde nepieder pie konsolidētā budžeta izpildes rezultāta.

2.2. BUDŽETA UN FAKTISKO SUMMU SALĪDZINĀJUMS (2. tabula)

Maksājumu apropriāciju summa sākotnēji pieņemtajā budžetā, kuru Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs parakstīja 2008. gada 18. decembrī, tika noteikta 116 096 miljonu euro apmērā, un to finansēs no pašu resursiem 114 736 miljonu euro apmērā. Jāpiebilst, ka budžeta gadā ieņēmumu un izdevumu aprēķini sākotnējā budžetā ir pakļauti korekcijām, un šādas izmaiņas tiek uzrādītas budžeta grozījumos. Korekcijas dalībvalstu NKI pašu resursu maksājumos nodrošina precīzu atbilstību starp budžeta ieņēmumiem un budžeta izdevumiem. Saskaņā ar līdzsvara principu budžeta ieņēmumiem un izdevumiem (maksājumu apropriācijām) ir jābūt līdzsvarotiem.

Ieņēmumi

2009. gadā tika pieņemti desmit budžeta grozījumi. To ietekme uz 2009. gada budžeta ieņēmumiem nodrošināja galīgos ieņēmumus 113 035 miljonu euro apmērā. To finansēja no pašu resursiem par kopējo summu 110 238 miljoni euro (respektīvi, par 4 498 miljoniem euro mazāk, nekā sākotnēji prognozēts) un atlikušo daļu – no citiem ieņēmumiem. Samazinātā vajadzība pēc pašu resursiem bija saistīta galvenokārt ar 1 796 miljonu euro iekļaušanu saistībā ar iepriekšējā gada pārpalikumu, kā arī maksājumu apropriāciju samazinājuma ietekmi apvienojumā ar lielāku ieņēmumu prognozi budžeta grozījumā Nr. 10/2009. Rezultātā pašu resursi papildus samazinājās par 2 888 miljoniem euro.

Attiecībā uz pašu resursiem jāatzīmē, ka tradicionālo pašu resursu iekasēšana gandrīz sasniedza prognozēto summu. To izskaidro tas, ka budžeta aprēķini tika mainīti laikā, kad tika sagatavots budžeta grozījums Nr. 6/2009 (tie tika samazināti par 5 226 miljoniem euro), un arī laikā, kad tika sagatavots budžeta grozījums Nr. 10/2009 (šoreiz tie tika palielināti par 600 miljoniem euro). Šīs korekcijas bija balstītas, no vienas puses, uz 2009. gada pavasara jaunajām makroekonomiskajām prognozēm, kas bija mazāk optimistiskas nekā iepriekšējās prognozes, un, no otras puses, uz iemaksu faktiskās iekasēšanas virzību.

Turklāt galīgie dalībvalstu PVN un NKI maksājumi ļoti tuvu atbilda galīgajam budžeta aprēķinam. Starpību starp prognozētajām summām un faktiski samaksātajām summām var izskaidrot ar atšķirībām budžeta mērķiem izmantotajos euro kursos un kursos, kas bija spēkā tad, kad EMS neietilpstošās dalībvalstis faktiski veica savus maksājumus.

Izdevumi

2009. gadā ES budžets joprojām atspoguļoja pāreju no vienas daudzgadu finanšu shēmas uz nākamo. Saistību apropriācijas atbilda tēriņu prognozēm, kas saskaņotas par jauno 2007.–2013. gada plānošanas periodu, turpretim maksājumu prasījumu daļa, kas joprojām attiecās uz iepriekšējo 2000.–2006. gada finanšu shēmu, gandrīz sasniedza 12 %.

Attiecībā uz saistībām sākotnējais budžets un līdz ar to arī noteiktie politiskie mērķi tika faktiski izpildīti atbilstoši plānotajam. Izpildes rādītājs, izņemot neizlietotās rezerves (447 miljoni euro Globalizācijas fondam un 56 miljoni euro ārkārtas atbalstam), sasniedza 99,6 % budžeta, un gada laikā tas tika mazliet koriģēts. 2. izdevumu kategorijas (Dabas resursi) saistības palielinājās par 259 miljoniem euro (to veido atveseļošanas plāna palielinājums par 600 miljoniem euro lauku attīstībai, samazinājums gada beigās par 390 miljoniem euro, kā arī finansējuma palielinājums par 49 miljoniem euro saistībā ar infekciozā katarālā drudža pasākumiem). 5. izdevumu kategorija (Administrācija) samazinājās par 55 miljoniem euro.

Tas kopā veido pieaugumu tikai par 0,15 % salīdzinājumā ar sākotnējo budžetu, ja ņem vērā palielinājumu 615 miljonu euro apmērā Eiropas Solidaritātes fondam (jo būtībā fonds ir rezerve neparedzētiem izdevumiem). Maksājumu izpildes rādītājs, izņemot neizmantoto ārkārtas atbalsta rezervi, bija 95 % sākotnējā budžeta un 97 % galīgā budžeta. Galvenie maksājumu apropriāciju samazinājumi tika veikti, grozot budžeta 1.a izdevumu kategorijā – Konkurētspēja – kopā 738 miljonu euro apmērā (no kuriem pētniecībai bija paredzēti 448 miljoni euro) un 2. izdevumu kategorijā – Dabas resursi – 2 632 miljonu euro apmērā (lauku attīstībai bija paredzēti 2 192 miljoni euro), kā arī Paplašināšanās – 244 miljonu euro apmērā.

Neizmantotās ierosinātās apropriācijas, izņemot rezerves, kopā veidoja 2 395 miljonus euro un sastāvēja galvenokārt no Eiropas Sociālā fonda (674 miljoni euro konverģencei un 248 miljoni euro reģionālajai konkurētspējai), Pirmspievienošanās instrumenta (142 miljoni euro), Komisijas administrācijas (394 miljoni euro) un Konkurētspējas (377 miljoni euro, kas sadalīti 1.a izdevumu kategorijā).

Sīki izstrādāta analīze par budžeta korekcijām, to attiecīgo kontekstu, to pamatojumu un to ietekmi ir sniegta Komisijas 2009. gada ziņojuma par budžeta un finanšu pārvaldību A daļā – pārskats budžeta līmenī, un B daļā par katru finanšu shēmas izdevumu kategoriju.

2.3. IEŅĒMUMI (3. tabula)

Eiropas Savienības vispārējā budžeta ieņēmumus var iedalīt divās pamatkategorijās – pašu resursi un citi ieņēmumi. Tas ir noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 311. pantā: “Neskarot citus ieņēmumus, budžetu pilnībā finansē no pašas resursiem.” Lielāko daļu budžeta izdevumu finansē no pašu resursiem. Citi ieņēmumi ir tikai neliela kopējā finansējuma daļa.

Pašu resursi tiek iedalīti trijās kategorijās – tradicionālie pašu resursi, PVN resursi un NKI resursi. Savukārt tradicionālie pašu resursi ietver cukura nodevas un muitas nodokļus. Arī korekcijas mehānisms Apvienotās Karalistes labā, kā arī Nīderlandes un Zviedrijas gada NKI iemaksas bruto samazinājums ir pašu resursu sistēmas daļa.

Pašu resursus piešķir saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Padomes 2007. gada 7. jūnija Lēmumā 2007/436/EK, Euratom par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (2007. gada ORD lēmums). 2007. gada ORD lēmums stājās spēkā 2009. gada 1. martā. Tomēr šis lēmums stājās spēkā 2007. gada 1. janvārī. Attiecīgi 2009. budžeta gadā tas ir ņemts vērā ar atpakaļejošu spēku.

2.3.1. Tradicionālie pašu resursi

Tradicionālie pašu resursi – visas konstatētās tradicionālo pašu resursu summas ir jāiegrāmato vienā no kompetento iestāžu kontiem.

— Parastajā kontā, kas noteikts Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 6. panta 3. punkta a) apakšpunktā: visas atgūtās vai garantētās summas.

— Atsevišķā kontā, kas noteikts Regulas (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 6. panta 3. punkta b) apakšpunktā: visas summas, kuras vēl nav atgūtas un/vai nav garantētas; šajā kontā var iegrāmāt arī tās summas, kas ir garantētas, bet apstrīdētas.

Attiecībā uz atsevišķo kontu dalībvalstis nosūta Komisijai ceturkšņa pārskatu, kurā iekļauj:

- iepriekšējā ceturksnī atgūstamo atlikumu,
- konkrētajā ceturksnī atgūtās summas,
- konkrētajā ceturksnī izdarītos pamata labojumus (korekcijas/anulēšanas),
- norakstītās summas,
- attiecīgā ceturkšņa beigās atgūstamo atlikumu.

Tradicionālie pašu resursi jāiegrāmato Komisijas kontā valsts kasē vai dalībvalsts izraudzītā struktūrā vēlākais pirmajā darbadienā pēc 19. datuma otrajā mēnesī pēc mēneša, kurā prasījums konstatēts (vai atgūts atsevišķa konta gadījumā). Dalībvalstis patur 25 % no tradicionālajiem pašu resursiem kā iekasēšanas izmaksas. Iespējamos pašu resursu prasījumus koriģē, pamatojoties uz to atgūšanas iespējamību.

2.3.2. PVN resursi un NKI resursi

PVN pašu resursi rodas, visām dalībvalstīm piemērojot vienotu likmi saskaņotajai PVN bāzei, kuru nosaka saskaņā ar 2007. gada ORD lēmuma 2. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Vienotā likme ir 0,30 %, izņemot 2007.–2013. gada periodu, kurā pieprasītā likme Austrijai ir 0,225 %, Vācijai – 0,15 %, Nīderlandei un Zviedrijai – 0,10 %. Visām dalībvalstīm PVN bāze nepārsniedz 50 % no NKI.

PVN pašu resursi rodas, visām dalībvalstīm piemērojot vienotu likmi saskaņotajai PVN bāzei, kuru nosaka saskaņā ar Padomes 2000. gada 29. septembra Lēmuma 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Visām dalībvalstīm PVN bāze nepārsniedz 50 % no NKI.

NKI resursi ir mainīgi resursi, kas ir paredzēti to ieņēmumu nodrošināšanai jebkurā noteiktā gadā, kas nepieciešami, lai segtu izdevumus, kuri pārsniedz iekasēto summu no tradicionālajiem pašu resursiem, PVN resursiem un dažādiem ieņēmumiem. Ieņēmumi rodas, piemērojot vienotu likmi visu dalībvalstu kopējam NKI. PVN un NKI resursus nosaka, pamatojoties uz PVN un NKI bāzes prognozēm, ko izstrādā provizoriskā budžeta projekta sagatavošanas laikā. Minētās prognozes pēc tam pārskata; rādītājus atjaunina attiecīgajā budžeta gadā, izmantojot budžeta grozījumus.

Pēc attiecīgā budžeta gada faktiskie PVN un NKI bāzes rādītāji ir pieejami gadu. Komisija aprēķina starpības starp summām, kas dalībvalstīm ir jāmaksā, ņemot vērā faktiskās bāzes, un summām, kas ir faktiski samaksātas, pamatojoties uz (pārskatītajām) prognozēm. Komisija pieprasa dalībvalstīm iesniegt šos pozitīvos vai negatīvos PVN un NKI atlikumus līdz pirmajai decembra darbadienai gadā pēc attiecīgā budžeta gada. Faktiskajās PVN un NKI bāzēs joprojām var veikt korekcijas turpmākajos četros gados, ja vien netiek sniegta atruna. Iepriekš aprēķinātos atlikumus koriģē, un starpību pieprasa vienlaicīgi ar iepriekšējā budžeta gada PVN un NKI atlikumu.

Pārbaudot PVN pārskatus un NKI datus, Komisija var dalībvalstīm paziņot atrunas par konkrētiem punktiem, kuriem var būt sekas attiecībā uz to pašu resursu iemaksām. Šie punkti, piemēram, var rasties saistībā ar pieņemamu datu trūkumu vai saistībā ar vajadzību izstrādāt atbilstošu metodiku. Šīs atrunas ir uzskatāmas par potenciāliem prasījumiem dalībvalstīm par precīzi nenosakāmām summām, jo to finansiālo ietekmi nevar precīzi noteikt. Ja ir iespējams noteikt precīzu summu, attiecīgi PVN un NKI resursi tiek pieprasīti vai nu saistībā ar PVN un NKI atlikumiem, vai saistībā ar atsevišķiem līdzekļu pieprasījumiem.

2.3.3. Apvienotās Karalistes korekcija

Šis mehānisms samazina Apvienotās Karalistes pašu resursu maksājumus proporcionāli tā sauktajai “budžeta nelīdzsvarotībai” un attiecīgi palielina pārējo dalībvalstu pašu resursu maksājumus. Budžeta nelīdzsvarotības korekcijas mehānismu Apvienotajai Karalistei Eiropadome ieviesa Fontenblo sanāsmē (1984. gada jūnijā) ar tajā pieņemto 1985. gada 7. maija lēmumu par pašu resursiem. Mehānisma mērķis bija samazināt Apvienotās Karalistes budžeta nelīdzsvarotību, samazinot Apvienotās Karalistes maksājumus ES. Arī Vācijai, Austrijai, Zviedrijai un Nīderlandei ir noteikti mazāki finansējumi ar korekcijas palīdzību (kas nav lielāka par vienu ceturto daļu no šo valstu parastās daļas).

2.3.4. Bruto samazinājums Nīderlandei un Zviedrijai

Saskaņā ar 2007. gada ORD lēmumu Nīderlandei un Zviedrijai 2007.–2013. gada periodam ir piešķirts NKI gada iemaksu bruto samazinājums. Bruto samazinājumu, kas Nīderlandei ir 605 miljoni euro un Zviedrijai 150 miljoni euro (2004. gada cenās), koriģē atbilstoši pašreizējām cenām, izmantojot euro izteiktu IKP deflatoru ES, kuru nosaka pēc korekcijas aprēķina par labu Apvienotajai Karalistei un tās finansējumam.

2.3.5. Korekcija saistībā ar 2007. gada ORD lēmuma īstenošanu 2007. un 2008. gadam

2007. gada ORD lēmuma 11. pants nosaka, ka, tiklīdz lēmums ir pieņemts, tas stājas spēkā 2007. gada 1. janvārī. Tas nozīmē, ka finansējums 2007. un 2008. gadam ir jāpārreķina saskaņā ar jaunajiem noteikumiem. Korekcija (starpība starp iepriekšējo un jauno ORD lēmumu 2007. un 2008. gadam) tika iekļauta budžeta grozījumā Nr. 3/2009 un ieviesta ar vienu vienotu maksājumu 2009. gada 1. jūnijā.

Papildinformācija par ieņēmumu izpildi atrodama 2009. gada Ziņojumā par budžeta un finanšu pārvaldību.

2.4. IZDEVUMI (4.–13. tabula)

2.4.1. Finanšu shēma 2007.–2013. gadam

Šajā iedaļā ir aprakstītas svarīgākās ES izdevumu kategorijas, kas sadalītas pa 2007.–2013. gada finanšu shēmas izdevumu kategorijām. 2009. finanšu gads bija trešais, kas tika iekļauts 2007.–2013. gada finanšu shēmā. Kopējā maksimālā robeža saistību apropriācijām 2009. gadā ir 134 722 miljoni euro, kas ir līdzvērtīgi 1,13 % no NKI. Attiecīgi maksimālā robeža maksājumu apropriācijām ir 120 445 miljoni euro, t. i., 1,01 % no NKI. Iepriekšējā tabulā ir parādīta 2013. gadam paredzētā finanšu shēma pašreizējās cenās.

	Miljonos EUR						
	2007. g.	2008. g.	2009. g.	2010. g.	2011. g.	2012. g.	2013. g.
1. Ilgtspējīga izaugsme	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	66 964	69 957
2. Dabas resursu saglabāšana un pārvaldība	55 143	59 193	56 333	59 955	60 338	60 810	61 289
3. Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. ES – globālo procesu dalībniece	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administrācija	7 039	7 380	7 525	7 882	8 334	8 670	9 095
6. Kompensācijas	445	207	210	0	0	0	0
Saistību apropriācijas	124 457	132 797	134 722	140 978	142 965	147 546	152 312
Kopā maksājumu apropriācijas	122 190	129 681	120 445	134 289	134 280	141 360	143 331

Izdevumu 1. kategorija – ilgtspējīga izaugsme

Šī izdevumu kategorija ir sadalīta divās atsevišķās, bet savstarpēji saistītās daļās.

- 1.a. Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai, tostarp izdevumi par izpēti un inovāciju, izglītību un mācībām, Eiropas tīkliem, sociālo politiku, iekšējo tirgu un saistītām politikas jomām.
- 1.b. Kohēzija izaugsmei un nodarbinātībai, kas paredzēta, lai sekmētu vismazāk attīstīto dalībvalstu un reģionu konvergenci, papildinātu ES ilgtspējīgas attīstības stratēģiju ārpus mazāk turīgajiem reģioniem un atbalstītu reģionu sadarbību.

Izdevumu 2. kategorija – dabas resursu saglabāšana un pārvaldība

Izdevumu 2. kategorija ietver kopējo lauksaimniecības un zivsaimniecības politiku, lauku attīstību un vides aizsardzības pasākumus, jo īpaši *Natura 2000*. Kopējai lauksaimniecības politikai rezervētā summa atspoguļo vienošanos, kas tika panākta Eiropadomes sanāksmē Briselē 2002. gada oktobrī.

Izdevumu 3. kategorija – pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums

Jaunā izdevumu 3. kategorija (Pilsoniskums, brīvība, drošība un tiesiskums) atspoguļo to konkrēto jomu augsto nozīmi, kurās ES ir noteikti jauni uzdevumi – tieslietas un iekšlietas, robežu aizsardzība, imigrācijas un patvēruma politika, sabiedrības veselība un patērētāju aizsardzība, kultūra, jaunatne, informācija un dialogs ar pilsoņiem. Tā ir sadalīta divās daļās – 3.a. Brīvība, drošība un tiesiskums. 3.b. Pilsoniskums.

Izdevumu 4. kategorija – ES kā globālo procesu dalībiece

Izdevumu 4. kategorija attiecas uz visām ārējām darbībām, tostarp pirmspievienšanās instrumentiem. Lai gan Komisija bija piedāvājusi finanšu shēmā integrēt EAF, Eiropadome un Eiropas Parlaments vienojās to atstāt nepievienotu.

Izdevumu 5. kategorija – administrācija

Šī izdevumu kategorija attiecas uz visu iestāžu administratīvajiem izdevumiem, pensijām un Eiropas skolām. Iestādēs, izņemot Komisiju, šīs izmaksas veido visus izdevumus, bet aģentūrām un citām struktūrām ir gan administratīvi, gan darbības izdevumi.

Izdevumu 6. kategorija – kompensācijas

Saskaņā ar politisku vienošanos par to, ka jaunās dalībvalstis nekļūst par budžeta neto maksātājām savas līdzdalības sākumposmā, šajā izdevumu kategorijā bija paredzēta kompensācija. Šī summa tām bija pieejama pārvietojumu veidā, lai līdzsvarotu to budžeta ieņēmumus un iemaksas.

2.4.2. Politikas jomas

Atbilstīgi uz darbību vērstai vadībai (ABM) Komisija savā plānošanas un vadības procesā īsteno budžeta līdzekļu sadali pa darbības jomām (ABB). Budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām ietver budžeta struktūru, kurā budžeta sadaļas atbilst politikas jomām un budžeta nodaļas – darbībām. ABB mērķis ir nodrošināt skaidru pamatu Komisijas politikas mērķu pārvēršanai rīcībā, izmantojot likumdošanas, finanšu vai citus

publiskas politikas līdzekļus. Strukturējot Komisijas darbu pēc tās darbībām, ir skaidri redzami Komisijas pasākumi, un vienlaikus tiek izveidots kopējs prioritāšu noteikšanas mehānisms. Budžeta procedūras laikā prioritātēm tiek piešķirti resursi, izmantojot darbības kā pamatelementus budžeta plānošanas nolūkā. Izveidojot šādu saikni starp darbībām un tām piešķirtajiem resursiem, ABB mērķis ir paaugstināt Komisijā resursu izlietošanas efektivitāti un lietderīgumu.

Politikas jomu var definēt kā to darbību homogēnu grupēšanu, kas veido Komisijas darba daļas, kuras atbilst lēmumu pieņemšanas procesam. Katra politikas joma parasti atbilst ģenerāldirektorātam un ietver vidēji sešas vai septiņas atsevišķas darbības. Politikas jomas pārsvarā ir vērstas uz darbību, jo to pamatdarbību mērķi ir priekšrocības trešo personu saņēmējiem to attiecīgajās darbības jomās. Darbības budžets ir sagatavots ar vajadzīgajiem administratīviem izdevumiem katrai politikas jomai.

Papildinformācija par izdevumu izpildi atrodama Komisijas 2009. gada Ziņojumā par budžeta un finanšu pārvaldību.

2.5. IESTĀDES UN AĢENTŪRAS (14.–18. tabula)

Konsolidētie pārskati par Eiropas Savienības vispārējā budžeta izpildi tāpat kā iepriekšējos gados ietver visu iestāžu budžeta izpildi, jo ES budžetā ir paredzēts atsevišķs budžets katrai iestādei. Aģentūrām nav paredzēti atsevišķi budžeti ES budžetā, un tās daļēji finansē no Komisijas budžeta subsīdijām.

Lai nodrošinātu visus attiecīgos budžeta datus par aģentūrām, konsolidēto gada pārskatu budžeta daļā ir ietverti atsevišķi ziņojumi par konsolidēto tradicionālo aģentūru individuālo budžetu izpildi.

TICAMĪBAS DEKLARĀCIJA, KO PALĀTA SAGATAVOJUSI EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI – NEATKARĪGA REVIDENTA ZIŅOJUMS

(2010/C 308/02)

I. Saskaņā ar 287. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) Palāta revidēja:

- a) "Eiropas Savienības gada pārskatus", ko veido "Konsolidētie finanšu pārskati" ⁽¹⁾ un "Konsolidētie budžeta izpildes pārskati" ⁽²⁾ par 2009. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu; un
- b) šiem pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

Vadības atbildība

II. Saskaņā ar LESD 310.–325. pantu un Finanšu regulu vadība ⁽³⁾ ir atbildīga par "Eiropas Savienības gada pārskatu" sagatavošanu un tajos sniegtās informācijas patiesu izklāstu un šiem pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību:

- a) attiecībā uz "Eiropas Savienības gada pārskatiem" vadības uzdevums ir izstrādāt, ieviest un uzturēt iekšējo kontroli, lai sagatavotu patiesi izklāstītus finanšu pārskatus bez būtiskām neatbilstībām krāpšanas vai kļūdas dēļ, izvēlēties un piemērot pienācīgas grāmatvedības metodes, pamatojoties uz Komisijas galvenā grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem ⁽⁴⁾; un sagatavot konkrētajiem apstākļiem atbilstošas grāmatvedības aplēses. Saskaņā ar Finanšu regulas 129. pantu Komisija apstiprina "Eiropas Savienības gada pārskatus" pēc tam, kad Komisijas galvenais grāmatvedis tos ir konsolidējis, pamatojoties uz pārējo iestāžu ⁽⁵⁾ un struktūru ⁽⁶⁾ iesniegto informāciju, un konsolidētajiem pārskatiem ir pievienojis apliecinājumu, kurā viņš cita starpā pauž pamatotu pārliecību par to, ka konsolidētie pārskati visos būtiskajos aspektos skaidri un patiesi atspoguļo Eiropas Savienības finanšu stāvokli;
- b) veids, kādā vadība nodrošina pakārtoto darījumu likumību un pareizību, ir atkarīgs no budžeta izpildes metodes. Ja budžetam piemēro tiešo centralizēto pārvaldību, budžeta izpildi veic Komisijas dienesti. Ja budžeta pārvaldība ir dalīta, tad budžeta izpildi deleģē dalībvalstīm. Decentralizētās pārvaldības gadījumā budžeta izpildi deleģē trešām valstīm, bet netiešas centralizētas pārvaldības gadījumā – citām struktūrām. Ja pārvaldība ir kopīga, budžeta izpildes uzdevumus sadala Komisijai un starptautiskām organizācijām (Finanšu regulas 53.–57. pants). Īstenošanai jāatbilst pareizas finanšu pārvaldības principam, kurš paredz efektīvas un produktīvas iekšējās kontroles izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu, tostarp atbilstošu pārraudzību un pienācīgus pasākumus pārkāpumu un krāpšanas novēršanai un vajadzības gadījumā tiesvedību nepareizi izmaksāto vai izlietoto līdzekļu atgūšanai. Neatkarīgi no budžeta izpildes metodes Komisija uzņemas galīgo atbildību par Eiropas Savienības pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību (LESD 317. pants).

⁽¹⁾ "Konsolidētie finanšu pārskati" ietver bilanci, pārskatu par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas tabulu, pārskatu par tīro aktīvu izmaiņām, kopsavilkumu par nozīmīgām grāmatvedības metodēm un citus paskaidrojumus (tostarp informāciju pa segmentiem).

⁽²⁾ "Konsolidētie budžeta izpildes pārskati" ietver konsolidētos budžeta izpildes pārskatus, kopsavilkumu par budžeta principiem un citus paskaidrojumus.

⁽³⁾ Eiropas iestādēs un struktūrās vadība ir iestāžu locekļi, aģentūru direktori, deleģētie un pastarpināti deleģētie kredītrikotāji, galvenie grāmatveži un finanšu, revīzijas un kontroles nodaļu vadošās amatpersonas. Dalībvalstīs un saņēmējvalstīs ar vadību saprot kredītrikotājus, galvenos grāmatvežus, kā arī maksājumu iestāžu, apliecinātājiestāžu un īstenotājiestāžu vadošos darbiniekus.

⁽⁴⁾ Komisijas galvenā grāmatveža pieņemto grāmatvedības noteikumu pamatā ir Starptautiskie publiskā sektora grāmatvedības standarti (IPSAS), ko izdevusi Starptautiskā Grāmatvežu federācija, vai, ja attiecīgais jautājums IPSAS standartos nav risināts, Starptautiskie grāmatvedības standarti (IAS) / Starptautiskie finanšu pārskatu sagatavošanas standarti (IFRS), ko izdevusi Starptautisko grāmatvedības standartu padome. Saskaņā ar Finanšu regulu 2009. gada "Konsolidētie finanšu pārskati" ir sagatavoti atbilstoši minētajiem Komisijas galvenā grāmatveža apstiprinātajiem grāmatvedības noteikumiem (tā tas bijis kopš 2005. finanšu gada), ar kuriem uzkrājumu grāmatvedības principi ir pielāgoti Eiropas Savienības īpašajiem apstākļiem, savukārt "Konsolidētie budžeta izpildes pārskati" joprojām galvenokārt balstās uz naudas plūsmas principu.

⁽⁵⁾ Pirms katra iestāde pieņem savus gada pārskatus, tos paraksta iestādes galvenais grāmatvedis, tādējādi apliecinot, ka viņam ir pamatota pārliecība par to, ka pārskati skaidri un patiesi atspoguļo iestādes finanšu stāvokli (Finanšu regulas 61. pants).

⁽⁶⁾ Struktūras gada pārskatus sagatavo attiecīgais direktors, un tos kopā ar struktūras valdes atzinumu nosūta Komisijas galvenajam grāmatvedim. Turklāt tos paraksta struktūras galvenais grāmatvedis, tādējādi apliecinot, ka viņam ir pamatota pārliecība par to, ka pārskati skaidri un patiesi atspoguļo struktūras finanšu stāvokli (Finanšu regulas 61. pants).

Revidenta atbildība

III. Palātas pienākums ir, pamatojoties uz savu revīzijas darbu, sniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un darījumu pareizību. Palāta veica revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (IFAC) starptautiskajiem revīzijas standartiem un ētikas kodeksiem un saskaņā ar Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (INTOSAI) revīzijas standartiem, ciktāl tie piemērojami Eiropas Savienībā. Šajos standartos noteikts, ka Palāta plāno un veic revīziju, lai gūtu pamatotu pārliecību par to, ka "Eiropas Savienības gada pārskatos" nav būtisku neatbilstību un ka šiem pārskatiem pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi.

IV. Revīzijā piemēro procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par konsolidētajos pārskatos minētajām summām un sniegto informāciju, kā arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Procedūru izvēle ir atkarīga no revidenta sprieduma, tostarp attiecībā uz tādu risku kā būtiskas neatbilstības konsolidētajos pārskatos un pakārtoto darījumu būtiska neatbilstība Eiropas Savienības tiesiskajam regulējumam kļūdas vai krāpšanas dēļ. Lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, revidents, novērtējot minēto risku, pārbauda iekšējās kontroles mehānismus, ko piemēro konsolidēto pārskatu sagatavošanai un patiesam izklāstam, kā arī ieviestās pārraudzības un kontroles sistēmas, kuras paredzētas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai. Revīzijā izvērtē arī izmantoto grāmatvedības metožu piemērotību un grāmatvedības aplēšu pamatotību, kā arī konsolidēto pārskatu un gada darbības pārskatu vispārējo izklāstu.

V. Saistībā ar ieņēmumiem Palāta revidē pievienotās vērtības nodokļa (PVN) un nacionālā kopienākuma (NKI) pašu resursus, un šis revīzijas sākumpunkts ir dalībvalstu sagatavotais makroekonomikas rādītāju kopums, ko saņem Komisija, bet pēc tam Palāta novērtē, kā Komisijas datu apstrādes sistēmas iekļauj attiecīgos datus galīgajos pārskatos un kā dalībvalstis veic savas iemaksas. Tradicionālo pašu resursu revīzijā Palāta pārbauda muitas iestāžu pārskatus un analizē muitas uzraudzībā esošo muitas nodokļu plūsmu līdz brīdim, kad šīs summas ir atspoguļotas galīgajos pārskatos un Komisija tās ir saņēmusi.

VI. Palāta uzskata, ka iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un piemēroti ticamības deklarācijas pamatošanai.

Atzinums par pārskatu ticamību

VII. Palāta uzskata, ka "Eiropas Savienības gada pārskati" visos būtiskajos aspektos ⁽¹⁾ patiesi atspoguļo Savienības finanšu stāvokli 2009. gada 31. decembrī, kā arī tās darbību rezultātus un naudas plūsmu minētajā datumā noslēgtajā gadā, kā to nosaka Finanšu regula un Komisijas galvenā grāmatveža pieņemtie grāmatvedības noteikumi.

VIII. Neskarot VII punktā pausto atzinumu, Palāta norāda, ka joprojām ir jānovērš grāmatvedības sistēmu nepilnības dažos Komisijas ģenerāldirektorātos (it īpaši priekšfinansējuma, ar to saistītās finanšu gadu nodalīšanas un rēķinu/izdevumu atļūdzināšanas pieprasījumu uzskaitē).

⁽¹⁾ Saskaņā ar 700. starptautisko revīzijas standartu "Atzinuma izstrādāšana un ziņojumu sagatavošana par finanšu pārskatiem" (700. SRS, 35. punkts) termini "visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo" un "sniedz patiesu priekšstatu" ir līdzvērtīgi.

Atzinums par pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību

IX. Palāta uzskata, ka ieņēmumi un saistības visās politikas grupās un pārskatiem pakārtotie maksājumi par 2009. gada 31. decembrī slēgto gadu politikas grupās "Ekonomika un finanses" un "Administratīvie un citi izdevumi" visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi.

X. Palāta uzskata, ka maksājumus, kuri ir pakārtoti pārskatiem par 2009. gada 31. decembrī slēgto gadu un kuri attiecas uz politikas grupām "Lauksaimniecība un dabas resursi", "Kohēzija", "Pētniecība, enerģētika un transports", "Ārējais atbalsts, attīstība un paplašināšanās" un "Izglītība un pilsoniskums", ir būtisks kļūdu skaits. Pārraudzības un kontroles sistēmas darbojas daļēji efektīvi, novēršot vai atklājot un izlabojot kļūdas, kas saistītas ar nepamatoti lielu vai neattiecināmu izmaksu atlīdzināšanu.

2010. gada 9. septembrī

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

priekšsēdētājs

Eiropas Revīzijas palāta

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg

Abonementa cenas 2010. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 100 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, papīra formātā + CD-ROM, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 770 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , L un C sērija, CD-ROM, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 400 gadā
<i>ES Oficiālā Vēstneša</i> pielikums (S sērija) – <i>Publiskā iepirkuma līgumu konkursi</i> , CD-ROM, divi izdevumi nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 300 gadā
<i>ES Oficiālais Vēstnesis</i> , C sērija – <i>Konkursi</i>	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu CD-ROM formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

CD-ROM formāts 2010. gada laikā tiks aizstāts ar DVD formātu.

Pārdošana un abonementi

Dažādus maksas periodiskos izdevumus, tādus kā *Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, var abonēt pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

